

Programmarekening

13 april 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Samenstelling van het bestuur	7
Voorstel raad	8
1 Investeringsfonds Impuls Ede.....	9
1.1 Leeswijzer.....	9
1.2 Speerpuntprogramma's	9
1.3 Financieel	15
2 Programmaverantwoording	16
Leeswijzer	16
1. Maatschappelijke voorzieningen	17
2. Preventieve ondersteuning.....	26
3. Individuele ondersteuning	43
4. Economie, arbeidsmarkt en mobiliteit.....	63
5. Ruimtelijke ontwikkeling.....	73
6. Veiligheid	89
7. Kwaliteit leefomgeving	95
8. Bestuur en organisatie	103
3 Financiën	114
3.1 Financiële beschouwing	114
3.2 Opbouw resultaat	118
3.3 Resultaatbestemming	120
4 Paragrafen	123
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	123
4.2 Lokale heffingen.....	127
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	129
4.4 Financieringen (Treasuryparagraaf).....	138
4.5 Bedrijfsvoering	142
4.6 Verbonden partijen.....	147
4.7 Grondbeleid	153
4.8 Grote projecten.....	155
4.9 Gevolgen coronacrisis	164
5 Jaarrekening	170
5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	170
5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting	173
5.3 Balans en toelichting.....	180

5.4 Bijlagen bij de jaarrekening.....	195
Bijlage 1 - Overzicht van reserves	196
Bijlage 2 - Doelen reserves	198
Bijlage 3 - Overzicht van voorzieningen.....	201
Bijlage 4 - Single Information Single Audit.....	202
Bijlage 5 - Overzicht baten en lasten per taakveld	209
6 Overige bijlagen.....	212
Bijlage 1 - Kernegegevens.....	212
Bijlage 2 - Overzicht van restantkredieten	213
Bijlage 3 - Overzicht van opgenomen geldleningen	224
Bijlage 4 - Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	226
Bijlage 5 - Depla beleidsindicatoren	228
Bijlage 6 - Aanbevelingen Rekenkamercommissie	229

Voorwoord

In deze programmarekening kijken we terug op een bewogen jaar. Een jaar vol onverwachte gebeurtenissen die veel van onze inwoners hebben gevraagd. Tegelijkertijd zagen we veel veerkracht bij inwoners, ondernemers en instellingen, kortom de Edese samenleving. Ook wij als gemeente hebben in 2020 alle zeilen bijgezet om de effecten van de coronacrisis zoveel mogelijk te beheersen en tegelijkertijd onze dienstverlening te continueren en te blijven werken aan de toekomst van Ede.

U ziet al deze aspecten in deze programmarekening terug: onderwerpen waar we zijn geraakt door de coronacrisis, maar ook waar we desondanks in staat zijn geweest om mooie zaken te realiseren. Zo beschermen wij onze natuur en leefbaarheid, benutten wij onze kwaliteiten voor wonen en verkeer en zijn wij dienstbaar naar onze inwoners. In vogelvlucht benoemen wij enkele zaken hieronder.

Veerkracht samenleving en wendbaarheid gemeente

Samen met het onderwijs, welzijnspartijen en de zorg hebben we ons ervoor ingezet om ondersteuning te bieden waar de maatregelen inwoners het hardst raakten. Voorbeelden hiervan zijn de **Tozo-regeling** (steun voor zelfstandig ondernemers), **noodopvang** voor kinderen in kwetsbare situaties of ouders met vitale beroepen, ondersteuning en middelen voor thuisonderwijs, acties om **eenzaamheid te voorkomen**, **extra opvangplekken** voor crisissituaties, **onderwijs op afstand** voor inburgeraars en extra acties om **huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen** en signaleren. Er was een **compensatieregeling voor zorgaanbieders** om liquiditeitsproblemen te voorkomen en zorg zoveel mogelijk te kunnen continueren.

De actie '**Support Your Locals**', om lokale (horeca)ondernemers te steunen, is door de gemeente ondersteund en mede gepromoot. Daarnaast hebben we uitvoering gegeven aan maatregelen van de Rijksoverheid en eigen **maatregelen voor ondernemers** om liquiditeitsproblemen zoveel mogelijk te voorkomen.

Er is intensief afgestemd met partners over maatwerk en waar de nood het hoogst is. Op deze manier is bijvoorbeeld de **regeling voor culturele instellingen** tot stand gekomen.

Veel evenementen konden vorig jaar niet doorgaan vanwege de coronamaatregelen. Dat geldt ook voor de Airborne Luchtlandingen en het publieksevenement. Om het **verhaal van de Airborne** te blijven vertellen, werd een alternatief programma ontwikkeld met Culturele Dropzones, Airborne in the City en een doeboekje voor het basisonderwijs. Hiervoor was veel animo.

Om de impact van de coronacrisis goed te kunnen volgen hebben wij als één van de weinige gemeenten een actuele **corona-monitor** ontwikkeld. Deze monitor biedt inzicht in de effecten van de crisis en laat zien waar extra ondersteuning nodig is.

Beschermen door inzet op natuur en duurzaamheid

We vinden het belangrijk om goed voor de natuur in onze gemeente te zorgen. We nemen maatregelen om uitstoot van schadelijke stoffen te verminderen, maar treffen ook herstelmaatregelen in de natuur zelf. Het **bekalken van de bos- en heidegebieden** op de Ginkel is daarvan een mooi voorbeeld. Door kalk wordt de bodem minder zuur, waardoor vegetatie kan herstellen. Ook de vogels profiteren daarvan.

Er is een **bomenfonds** ingericht. Wie een kapvergunning aanvraagt en niet een nieuwe boom kan herplanten, moet de waarde van de boom betalen aan het bomenfonds. Hiervan worden nieuwe bomen aangeplant. Zo houden we Ede groen voor de volgende generaties.

Ook in het kader van zorg voor onze natuurlijke omgeving, is in 2020 de **Duurzame Energie Monitor** opgesteld. Deze zal jaarlijks worden geactualiseerd. De monitor laat onder andere zien dat de energiebesparing in Ede

harder gaat dan landelijk en dat het doel voor zon op dak voor 2022 in 2019 al bijna is gehaald. We zijn op de goede weg!

Beschermen met oog op leefbaarheid

Na de ongeregelde jaren tijdens de jaarwisseling 2019/2020 in Veldhuizen, is er intensief samengewerkt door politie, jongerenwerk en de afdelingen Toezicht en Veiligheid om de jaarwisseling 2020/2021 rustig te laten verlopen. Ook is er een Interventieteam opgestart. Mede hierdoor is de **jaarwisseling rustig verlopen**.

Er was de afgelopen jaren behoorlijk overlast van de **eikenprocessierups**. We zijn aan de slag gegaan om dit aan te pakken. Er zijn vogelhuisjes uitgedeeld en er is een meldkaart opgezet. Meldingen werden snel opgevolgd. Hierdoor is de overlast van de rups beperkt.

Om de veiligheid te verbeteren is er een nieuw ontwerp voor een **verkeersveilige Stationsweg**. In korte tijd is dit met steun van bewoners en ondernemers gemaakt. Over een tijd is hier een fietsstraat te zien, gaat de snelheid terug naar 30 km/u en wordt het dus een stuk veiliger. Bijkomend voordeel van het nieuwe ontwerp is dat er extra ruimte voor groen komt.

Het **Kuiperplein** kreeg een grondige opknopbeurt. De asfaltvlakte verdween en er kwam een mooi parkeerterrein met klinkers voor terug, inclusief laadplein voor elektrische auto's. En natuurlijk zoals overal in het centrum veel groen: meer bomen en meer planten. De Heideweek kon helaas niet doorgaan, maar op het plein zijn alle nodige aanpassingen doorgevoerd die een bruisende Heideweek mogelijk maken.

Benutten door woningbouw en verkeer

Ondanks de uitdagingen van bouwen vlak bij de natuur (stikstof) werd er in 2020 **flink gebouwd**. Niet alleen in Ede maar ook voor de buitendorpen werden mooie plannen gerealiseerd, waarin telkens een mix van dure, betaalbare, huur- en koopwoningen worden gebouwd. Steeds zonder nadelig effect op de natuur.

De verbindingsweg tussen Ede-Oost en de A12, de **Parklaan**, wordt na jarenlange voorbereiding echt gerealiseerd. Op verschillende plekken van het tracé ging de schop de grond in. Dat maakt het straks voor veel bewoners, zeker die van de nieuwe wijken Enka en Kazerneterrein, makkelijker om Ede te bereiken.

In 2020 is de oude gymzaal in Bennekom getransformeerd naar een **nieuwe brandweerkazerne**. Het gebouw laat zien dat hergebruik van een bestaande basis (fundament en constructie van de oude gymzaal), duurzaamheid en de verbeterde uitstraling van een toegangsweg tot het centrum hand-in-hand kunnen gaan.

Bedienen door eigentijdse dienstverlening

We zijn continue bezig om onze dienstverlening te verbeteren. Vorig jaar maakten we **digitale geboorteaangifte** mogelijk. Kersverse ouders hoeven niet meer naar het gemeentehuis te komen, maar loggen thuis in met hun DigiD. Op deze manier is de aangifte zo gedaan.

Financiën

De start voor de begroting 2020 was geen eenvoudige opgave. In de Perspectiefnota 2020-2023 hebben we met een totaalpakket gezocht naar financiële ruimte voor ambities, zij het beperkt, en voor het oplossen van knelpunten. Toen werd de druk op onze gemeentelijke begroting al zichtbaar: verdere maatregelen binnen het sociaal domein waren nodig om de zorg binnen beheersbare kaders te kunnen blijven uitvoeren. Gesprekken met het Rijk over met name de kosten van de jeugdzorg hebben vooralsnog alleen geleid tot incidentele tegemoetkomingen. Het is aan het nieuwe kabinet om met structurele middelen over de brug te komen.

Vrijwel het gehele jaar hebben we te maken gehad met het coronavirus. Voor zo'n € 12,5 miljoen is aan extra inzet gepleegd, en zijn activiteiten of inkomsten niet doorgegaan of gerealiseerd. Vanuit het Rijk is hierop snel

geacteerd door het verlenen van extra middelen. Dit maakt dat het resultaat 2020 nauwelijks is beïnvloed door corona.

Het resultaat 'onder de streep' van € 6,6 miljoen wordt in belangrijke mate bepaald door een voordeel van € 5,2 miljoen uit grondexploitaties. Rekening houdend met dit voordeel en de voorgestelde resultaatbestemming dan resteert een beperkt voordeel van € 1,4 op een begrotingstotaal van € 400 miljoen. Dit resultaat past ook in de neerwaartse beweging van jaarrekeningresultaten, die steeds meer tenderen naar 'nul'.

Bijna een jaar geleden hebben we met veel andere gemeenten besloten om geen perspectiefnota uit te brengen. De meeste financiële onzekerheden zijn er een jaar later nog steeds. Landelijk lezen of horen we dagelijks van gemeenten die de noodklok luiden en moeten ingrijpen: vershraling van de voorzieningen en/of verhoging van de belastingen. Landelijk geven gemeenten naar Den Haag het signaal af over de afbrokkelende houdbaarheid van de gemeentefinanciën en de gevolgen daarvan voor de leefbaarheid in onze samenleving. Vooralsnog gebeurt dit zonder vooruitzicht op structurele verbetering op het sociaal domein of conclusies ten aanzien van de herverdeling van het gemeentefonds. In deze context zien we ook in Ede dat het aanbieden van een begroting met structureel financieel evenwicht een jaarlijkse opgave is. Meevallers blijken meestal incidenteel van aard te zijn. Door behoedzaam met onze middelen om te gaan, beschikken over voldoende weerstandsvermogen en hebben we in 2020 de reserve cofinanciering kunnen instellen om adequaat in te kunnen spelen op kansen om samen met onze partners opgaven voor Ede te realiseren.

Leon Meijer
Wethouder Financiën

Samenstelling van het bestuur

Het college van burgemeester en wethouders was per 31 december 2020 als volgt samengesteld:

Burgemeester **René Verhulst** is verantwoordelijk voor: Algemene bestuurlijke zaken (waaronder: Juridische advisering, Klachtenafhandeling, Kabinetszaken, Secretariaatszaken en Griffiezaken), Integrale veiligheid (waaronder: Toezicht en Interventie Team), Openbare orde en veiligheid, Brandweer, Rampen en calamiteitenbestrijding, Horeca, Citymarketing en evenementen, Public affairs waaronder Gelrestad, Burgerzaken en Verkenning Ede 2030/actualisering Visie Ede 2025.

Wethouder **Leon Meijer** is lid van de ChristenUnie. Hij is verantwoordelijk voor: Jeugdzorg en jeugd, Onderwijs, vroeg- en voorschoolse educatie, Sociale infrastructuur, Publieke gezondheidszorg/Veilig Thuis/VGGM, verslavingszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg, WFC, KennisAs Ede-Wageningen, Kenniscampus Zandlaan, Food, Regiobestuur Regio Foodvalley, Financiën en Luchtvaart.

Wethouder **Peter de Pater** is lid van GemeenteBelangen (GB). Hij is verantwoordelijk voor: Ruimtelijke ontwikkeling, Spoorzone, Verkeer en vervoer, Sport, Recreatie en toerisme en Facilitaire zaken.

Wethouder **Hester Veltman-Kamp** is lid van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD). Zij is verantwoordelijk voor: Participatiewet en arbeidsmarkt, Werk en inkomen, Werkkracht, Euregio, Sociaal domein (coördinerend wethouder), Cultuur en Erfgoed, Personeel en Organisatie, Handhaving (Omgevingsdienst De Vallei) en Digitalisering en privacy (inclusief onderzoek).

Wethouder **Jan Pieter van der Schans** is lid van het Christen-Democratisch Appèl (CDA). Hij is verantwoordelijk voor: Economie, Grondzaken, Programma Levendig centrum, Programma buitengebied, Agrarische/veterinaire zaken, Dierenwelzijn, Omgevingswet (coördinerend wethouder), Natuur en landschap, Biodiversiteit, Welzijn en wijkaanpak, Communicatie en Publiekszaken.

Wethouder **Geert Ritsema** is lid van GroenLinks (GL). Hij is verantwoordelijk voor: Programma duurzaamheid, Milieu, Water en Afval, Klimaat (coördinerend wethouder klimaat), waaronder energietransitie, Beheer Openbare Ruimte, Wonen en zorg, Vastgoed, Wet maatschappelijke ondersteuning, Discriminatie, emancipatie, integratie (inclusief vluchtelingen/statushouders), Programma Inclusie en Burgerparticipatie.

René Groen is de gemeentesecretaris/algemeen directeur van gemeente Ede. De gemeentesecretaris is de eerste beleidsadviseur van het college van burgemeester en wethouders en vormt de verbinding tussen het college en de ambtelijke organisatie. Als algemeen directeur heeft hij de eindverantwoordelijkheid over de organisatie en is hij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de ambtelijke organisatie.

De Edese gemeenteraad bestaat uit 39 raadsleden. Burgemeester René Verhulst is de voorzitter van de gemeenteraad. Gerrit Hagelstein is de griffier.

De gemeenteraad was per 31 december 2020 als volgt samengesteld:

Partij	Aantal zetels
Burgerbelangen	2
CDA	6
ChristenUnie	6
D66	1
Democratische Kiezers Ede	1
EdeNU	2
Fractie Wijnsouw	1
GemeenteBelangen	4
GroenLinks	4
PvdA	1
SGP	7
VVD	4

Voorstel raad

Concept besluit

1. de Programmarekening 2020 vast te stellen;
2. aan de Algemene reserve bodemvoorziening toe te voegen € 6.618.000
3. tot de volgende specifieke resultaatbestemmingsvoorstellen:
  - a. Toevoegen aan de reserve Inburgering de middelen Inburgering voor het jaar 2021 € 229.000
  - b. Toevoegen aan de reserve Inburgering de middelen Inburgering taalniveau voor het jaar 2021 € 120.000
  - c. Toevoegen aan de reserve Overlopende verplichtingen de middelen Pilot logeerszorg voor het jaar 2021 € 37.000
  - d. Toevoegen aan de reserve Overlopende verplichtingen de middelen Volwassen educatie voor het jaar 2021 € 110.000
  - e. Toevoegen aan de reserve Arbeidsmarkt Regio Foodvalley de middelen Crisisdienstverlening arbeidsmarktregio voor het jaar 2021 € 393.000
  - f. Toevoegen aan de reserve Overlopende verplichtingen de middelen Implementatie Omgevingswet voor het jaar 2021 € 185.000
  - g. Onttrekken aan de voorziening Afval het niet uitgekeerde dividend € 100.000
  - h. Toevoegen aan de reserve Overlopende verplichtingen de middelen Pilot Sinti en Roma voor het jaar 2023 € 34.000
  - i. Toevoegen aan de reserve Steun en Herstel Corona de resterende ontvangen compensatie corona. € 754.000

1 Investeringsfonds Impuls Ede

Het Investeringsfonds Impuls Ede is in 2015 ingesteld om een impuls te geven aan de prioriteiten zoals verwoord in de Visie Ede 2025. Daaraan zijn in de opvolgende raadperiodes ambities toegevoegd. Het fonds, gevoed met precario-heffingen, heeft ons de afgelopen jaren in staat gesteld om te investeren in onderwerpen als food, buitengebied, het levendig centrum en duurzaamheid. Op alle speerpunten in het Investeringsfonds zijn mooie resultaten behaald.

Na 2021 loopt de financiële voeding van het Investeringsfonds definitief af en stopt het fonds. Tot en met 2021 is er binnen het Investeringsfonds ruimte om te investeren in de ambities van het Bestuursakkoord Ruimte voor Ede. De bestedingen voor de onderdelen World Food Center, Regio Deal Foodvalley en verkabeling hoogspanningslijnen lopen nog door na 2021.

1.1 Leeswijzer

Hieronder wordt per speerpunt kort ingegaan op de gerealiseerde doelstellingen in 2020, gevolgd door een financieel overzicht van de totale besteding.

1.2 Speerpuntprogramma's

Gezond en duurzaam voedsel voor iedereen (Food)

Het speerpunt Food heeft in 2020 vanuit het Edese koploperschap op het gebied van integraal voedselbeleid veel ingezet op borging van de doelstellingen in intern beleid enerzijds, en strategische samenwerking met externe partners anderzijds. Zo zijn een gezonde leefstijl en een gezonde voedselomgeving verankerd in het eind 2020 vastgestelde lokale gezondheidsbeleid, en zijn de vingerafdrukken van Food steeds beter te vinden in de in ontwikkeling zijnde Omgevingsvisie. De samenwerking met de CHE en WUR wordt steeds vaker gezocht en gevonden in een breedte van terreinen binnen de thema's gezonde voedselomgeving en gezondheid. Mooie voorbeelden zijn samenwerking in het project 'de Gezonde Wijk' (Beatrixpark Ede) en een gezamenlijk ingediende subsidieaanvraag rondom het thema 'Gemeentes Samen Gezond'. Enkele projecten die vallen onder de thema's korte ketens en robuuste agrifoodsector zijn opgenomen in het gezamenlijk uitvoeringsprogramma Landbouw en Voedsel (programma Buitengebied). Het thema duurzame voedselconsumptie is verder gebracht in en samen met de regio, als onderdeel van het regionale programma Voedseltransitie. Wat betreft de foodbedrijvigheid is NEON [= Netwerk Edese ONdernemers Food] een groeiend netwerk geworden en zoekt het steeds meer en eigenstandig samenwerking met het WFC.

Ede blijft zich op de kaart zetten als een speler die impact wil realiseren door samenwerking met de G4-steden. Dit resulteerde in een doorgestarte City Deal en een gezamenlijke lobby (in samenwerking met Public Affairs) richting het Rijk rondom het verkennen van gemeentelijke instrumentaria voor het positief beïnvloeden van de voedselomgeving. In de regio vindt daarnaast nadrukkelijk samenwerking en uitvoering plaats op verschillende niveaus en thema's: uitvoeringsprogramma Voedsel- en Eiwittransitie Regio Foodvalley, Coalitie Preventie in de Foodvalley, Living Lab Circulair, Proeftuin Voedselverspilling, Coalitie Preventie in de Foodvalley, en twee provinciaal gesubsidieerde projecten rondom korte ketens en agrifoodsector.

In de uitvoering heeft het speerpunt Food in 2020 vertraging ervaren door de coronacrisis. Projecten werden uitgesteld om voor de hand liggende redenen, zoals geen beschikbaarheid van partners of doelgroep (ziekenhuis, scholen, horeca). Dit heeft geresulteerd in het opschorten van beoogde te behalen resultaten en een overschot op de oorspronkelijke begroting. In 2020 is sprake van een incidentele opbrengst door een eindafrekening subsidies voorgaande jaren.

Landelijk gebied als proeftuin (Buitengebied)

In 2020 is op alle thema's ingezet door het programma Landelijk gebied als proeftuin en in samenwerking met de lijnorganisatie. In verband met afronding van het programma in 2021 is reeds verkend welke onderdelen op welke wijze geborgd kunnen worden in de lijn. Er is gewerkt aan het gezamenlijk uitvoeringsprogramma Landbouw en Voedsel met daarin de koppeling van projecten op korte ketens en robuuste agrifoodsector.

Binnen het thema Groene gezonde leefomgeving staat de omgevingskwaliteit centraal. Met het project Landschap op de Kaart is in 2020 een belangrijke stap gezet om landschappen te karakteriseren en de kwaliteiten te duiden. De lijst met thema's (de basiskwaliteit) is gedefinieerd en middels indicatoren wordt nu gewerkt aan een methode om te kunnen monitoren of en hoe ontwikkelingen bijdragen aan versterking van de leefomgeving. Het gebiedsproces in De Ginkel heeft in 2020 geleid tot een gedragen gebiedsplan waaraan verder gewerkt kan worden.

In 2020 is een start gemaakt met het opzetten van een *pilotproject* waarin verkend wordt of voormalige agrarische erven een rol kunnen spelen bij het ontwikkelen van vernieuwende woonvormen die tegemoetkomen aan de wensen van bewoners van het buitengebied, terwijl ze tegelijkertijd bijdragen aan de verbetering van de omgevingskwaliteit. Dit is een aanvulling op het functiewisselingsbeleid. In 2021 zal deze pilot nader vormgegeven worden.

Ten behoeve van een vitale plattelandseconomie en toekomstgerichte agrarische sector lopen verschillende projecten. De inventarisatie van het buitengebied heeft veel last gehad van de coronamaatregelen. Het project levert input voor visievorming en beleidsontwikkeling voor het Buitengebieden en maakt potentiële ontwikkelruimte zichtbaar door het in beeld brengen van ongebruikte agrarische milieuvergunningen. De afgeronde buurten zijn gerapporteerd en de inzichten worden al gedeeld.

Het landbouwnetwerk Regio Foodvalley is verder doorontwikkeld en bevat veel instrumenten die behulpzaam zijn voor onze agrarische ondernemers bij hun toekomstgerichte ontwikkelingen, zoals de leergang natuurinclusieve landbouw, cursus bodembioologie, ondernemersbegeleiding en een masterclass korte ketens.

Ondanks beperkingen in het organiseren van bijeenkomsten die voor veel samenwerkingen essentieel zijn, is er met veel creativiteit veel bereikt binnen het programma.

Kennishart van Foodvalley (KennisAs/Agrifood 2030)

In het kader van het programma KennisAs hebben de gemeente Ede en Wageningen en provincie Gelderland afgelopen jaren samengewerkt om het gebied Ede-Wageningen in de Regio Foodvalley verder door te ontwikkelen tot een economisch foodcluster van nationale en internationale betekenis. Met als belangrijkste oogmerk voor Ede de duurzame versterking van de kenniseconomie en brede werkgelegenheid. In 2020 hebben wij daarvoor samen met de provincie Gelderland en gemeente Wageningen in coproductie een Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030 vastgesteld. De raad heeft deze agenda in juni 2020 ontvangen.

De Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030 voorziet in de drie sporen:

1. Ruimte voor ondernemen (werklocaties en campussen)

Gerealiseerd hiervan is een verkenning van de behoefte aan kennisintensieve werklocaties in het zuidelijk deel van Foodvalley. De uitkomst van deze verkenning vormt input voor onder meer de Verstedelijkingsstrategie en de Edese Omgevingsvisie.

2. Slimme mobiliteit (duurzame bereikbaarheid)

In het kader van dit spoor is in samenwerking met Wageningen en Regio Foodvalley gewerkt aan mobiliteitsconvenant met betrokkenheid van werkgevers in het gebied.

3. Leefomgeving in Foodvalley (quality of life en voorzieningen)

Er is gestart met de uitvoering van een verkenning naar de culturele elementen die nodig zijn ter versterking van het vestigingsklimaat van Wageningen en Ede. Daarnaast voorziet dit spoor in een verdiepend onderzoek naar de voorzieningenbehoefte van kenniswerkers en daarmee ook ten bate van Edese inwoners. De voorbereiding van dit onderzoek heeft mede door corona meer tijd gekost, waardoor de uitvoering plaatsvindt in 2021. Tot slot is het opstellen van een ruimtelijk ontwikkelperspectief te ontwikkelen voor het gebied tussen Ede en Wageningen. Dit is on hold gezet in verband met de start van het traject Omgevingsvisie.

World Food Center

Met het WFC creëren we dé food-ontmoetingsplek voor consumenten, bedrijven, kennisinstellingen en overheden voor bewustwording, kennisdeling en inspiratie. In een levendig gebied creëert het WFC een voedselbeleving en een broedplaats voor innovatie. Met de middelen uit het investeringsfonds is in 2020 de realisatie van de Experience door de Stichting WFC Experience ondersteund en is ingezet op communicatie, placemaking en acquisitie van bedrijven voor het WFC-gebied. In 2020 is minder uitgegeven dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat vanwege de corona-crisis een groot aantal evenementen en fysieke activiteiten niet door kon gaan op het WFC-terrein. Bij de perspectiefnota zal worden voorgesteld deze middelen alsnog in 2021 in te zetten voor het WFC.

Meer informatie over het WFC is te vinden in paragraaf 4.8 Grote Projecten.

Ede Energieneutraal 2050 (Duurzaamheid)

In 2020 is vanuit het programma Ede Energieneutraal gewerkt aan de doelen uit de Routekaart Ede Energieneutraal 2050. Dat zijn de doelen voor de periode 2018-2022, die tevens opgenomen zijn in het Bestuursakkoord Ruimte voor Ede. Hiervoor is gewerkt aan het verder aanjagen en faciliteren van energiebesparing in de bebouwde omgeving, het leggen van een basis voor een gevarieerde duurzame energiemix en het verduurzamen van de mobiliteit.

Op het gebied van energie besparen liggen we op schema. Er is stevig ingezet op het inspireren, adviseren en faciliteren van woningeigenaren en bedrijven via het energieloket. Daarvoor is een mix van middelen ingezet, waaronder het maken van wijkaanpakken, opzetten van stimuleringsleningen, uitreiken van energiescans en vouchers en het doen van energiesubsidieaanvragen. Voor het opwekken van duurzame energie is een goede basis gelegd voor een gevarieerde energiemix voor nu en in de toekomst. Deze energiemix bestaat uit een groei van zon op daken en de ontwikkeling van plannen voor zonnevelden en windmolens. Ook is een verkenning gedaan naar de opwek van zonne-energie op gemeentelijke restgronden om energieprojecten op een slimme manier in te passen in de omgeving.

Voor wat betreft duurzaam verwarmen zijn meer woningen en gebouwen aangesloten op het warmtenet. Daarnaast is een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheid om lokale aardwarmte als innovatieve duurzame energiebron te gebruiken voor de verwarming van gebouwen. Op het gebied van het verduurzamen van de mobiliteit groeit de publieke laadinfra voor elektrische personenauto's gestaag door. Ook zijn innovatieve laadinfra-technieken mogelijk gemaakt, zoals een laadplein voor elektrische personenauto's en zijn er laadvoorzieningen geplaatst voor zero emissie OV-bussen. Op het gebied van regionale samenwerking in de Regio Foodvalley is gewerkt aan het concept-bod voor de Regionale Energie Strategie. Ook is eind 2020 voor het jaarlijks monitoren van de status van de doelen de eerste Duurzame Energie Monitor uitgebracht.

Behoud, herstel en ontwikkeling biodiversiteit

De Edese biodiversiteit is nog groot maar staat sterk onder druk. Met het programma Biodiversiteit willen wij het tij keren, de afname waar mogelijk stoppen en maatregelen treffen voor behoud, herstel en ontwikkeling van biodiversiteit. In 2020 zijn de volgende doelen gerealiseerd:

- Subsidie verstrekt aan zes basisscholen voor een groen schoolplein. Gelet op de doelstelling van acht scholen per jaar is dit ondanks corona een fraai aantal.
- Het bekalken van de Ginkel is in 2020 volledig uitgevoerd. Hierbij is 380 hectare bos- en natuurgebied met behulp van een helikopter bekalkt. Hiervan is een film gemaakt.
- De Heide in Bennekom is ingesteld als mierenreservaat, uniek in Nederland.
- Er zijn samen met het IVN twee Tiny Forests gerealiseerd; bij basisschool Uniek en basisschool de Groene Vallei.
- Gestart met het omvormen van gazons naar bloemrijke velden en bermen en het omvormen van plantvakken naar ecologisch groen.
- In de tuin van het raadhuis is een bloemenlint gerealiseerd en is het beheer aangepast.
- Er is een start gemaakt met de inrichting van 'de wildweide' op de heide van de Zuid-Ginkel om de natuurwaarden te herstellen en te versterken.
- Project TIM (tel insecten mee) opgestart. De Vlinderstichting begeleidt mensen bij het tellen van vlinders en hommels in Ede. Hiermee worden mensen betrokken en belangrijke gegevens verzameld.
- Deelname aan TOP-sectorproject 'Vergroenen van de stad' (loopt nog drie jaar) € 12.500 per jaar waarbinnen het onderdeel inbedden van natuurinclusief ontwerpen in het RO-proces.
- Puntensysteem voor natuurinclusief ontwerpen en bouwen opgesteld en vastgesteld.

Er is minder geld uitgegeven aan subsidie voor groene schoolpleinen. Dit komt omdat de basisscholen door corona andere prioriteiten hadden.

Het bekalkingsproject is uitgevoerd voor een lager budget dan begroot. Daarnaast is het budget voor inhuur van extra capaciteit niet helemaal uitgegeven.

Naar een klimaatrobuust Ede (Klimaatadaptatie)

In de eerste helft van 2020 is het programmaplan Klimaatadaptatie opgesteld waarbij de ambitie en te behalen doelen zijn gedefinieerd. Daarnaast is uitvoering gegeven aan verschillende maatregelen. Zo is klimaatadaptatie als één van de pijlers opgenomen in het groen beleid. Daarnaast ondersteunen we de Regionale Adaptatie Strategie, waarin regionaal richting gegeven wordt aan het thema klimaatadaptatie.

We stimuleren ook duurzame initiatieven via Ede-doet en is met Steenbreek Ede vormgegeven aan de week van het groen. Ook op projectniveau wordt klimaatadaptatie steeds meer ingepast. Zo is bijvoorbeeld in het najaar een participatietraject met bewoners van de Zeeheldenbuurt en Bloemenbuurt gestart. In de vorm van meedenkgroepen zijn we in gesprek hoe we met de vervanging van de openbare ruimte klimaatrobuust kunnen uitvoeren en welke rol inwoners hierin, ook op eigen terrein kunnen vervullen.

Regio Deal Foodvalley

De uitwerking van de Regio Deal Foodvalley is in 2020 ter hand genomen. In juli van dat jaar is de samenwerkingsovereenkomst getekend tussen overheden, Wageningen UR, Universiteit Utrecht, Waterschap Vallei en Veluwe en LTO-Noord. Er is gestart met de uitrol van de drie sporen:

1. *Versnelling van de transitie naar een toekomstbestendige landbouw.*

De eerste selectie voor de proeftuin Boer aan het Roer is afgerond en heeft veelbelovende innovaties opgeleverd. Naar aanleiding daarvan zijn de eerste drie pilots van start gegaan.

2. Voeding en gezondheid van prille start tot oude dag

In 2020 is het meerjarige onderzoeksprogramma Gezonde en duurzame eetomgeving verder uitgewerkt. Inmiddels heeft een digitale kick-off plaatsgevonden met regionale partijen vanuit gemeenten, midden- en kleinbedrijven, ziekenhuizen, zorginstellingen, restaurants, cafés, retail en andere lokale initiatieven.

3. Versterken van kennis- en innovatiesysteem in de Foodvalley.

Dit betreft onder meer de realisatie van het World Food Center. Zie hiervoor paragraaf 4.8 Grote Projecten. Daarnaast is in 2020 een subsidieregeling gestart voor bedrijven en onderzoeksinstituten die samen met andere partijen een kennis- en innovatiecluster willen bouwen op het terrein van eiwittransitie, circulaire agrifood, voeding en gezondheid, en slimme en digitale technologie. Ze maakt het mogelijk om samen met verschillende partners een nog niet bestaande faciliteit toe te voegen aan het ecosysteem. FoodvalleyNL verzorgt de coördinatie, beoordeelt subsidieaanvragen, geeft technisch advies en brengt partijen bijeen.

In de zomer van 2020 is een regiodeal manager gestart. In het tweede kwartaal van 2021 zal deze een voortgangsrapportage verzorgen voor alle partners aan de Regio Deal.

Overige speerpunten

Citymarketing

Door de impact van corona was er geen meerjarenplan, maar zijn er experimenten geweest zoals met SBE en Natuurcentrum Veluwe waarmee ervaringen zijn opgedaan hoe dit vormgegeven kan worden in een meerjarenplan. De hoofdthema's van Ede Marketing zijn Food en Veluwe. Thema Veluwe is afgelopen jaar uitgewerkt in vier pilaren, te weten: 1. natuur en biodiversiteit, 2. actief beleven Veluwe, 3. mix creativiteit en erfgoed en 4. militaire historie. De website 'Bezoek Ede' levert informatie voor zowel bezoekers als bewoners.

Levendig centrum

Voor Ede Centrum was het jaar 2020 op onderdelen compleet anders dan voorgaande jaren. De structurele herinrichtingsprojecten, zoals Kuiperplein en Maandereind, als ook de planvorming van de projecten die worden uitgevoerd in 2021 en 2022, gingen gewoon door.

Ook gingen diverse geplande centrumprojecten, die vanuit de programmabegroting zijn gefinancierd, gewoon door: leefbaar voetgangersgebied (centrumafsluiting), bidbook Groen en gastvrij, verrijking van de visie, binnenstadsmakelaar, en gelukkige binnenstad. Evenementen konden helaas maar zeer beperkt doorgaan. Alleen Friends on Ice (januari) en het Pop up festival (april in Corona style) en de kermis op het Raadhuisplein (augustus) konden worden georganiseerd. Koningsdag, Statues, Zomerbries, Heideweek en veel kleinere evenementen konden niet plaatsvinden. Dit betekende een kostenbesparing voor het programma Levendig centrum. Een deel van de besparing is geïnvesteerd in marketing van Ede centrum (city hosts, campagne 1,5 meter, online campagne). Per saldo zijn de uitgaven € 33.000 lager dan begroot.

Revitalisering

In 2020 is ingezet op verschillende sporen, zo is in het kader van de Quick wins een aantal zaken uitgevoerd en in gang gezet waarbij concreet in de fysieke ruimte op onder andere Kievitsmeent en het bedrijventerrein Harskamp enkele zaken vanuit de revitaliseringsscan zijn uitgevoerd waaronder bewegwijzering en oplossen van problemen met doorstroming van verkeer en aanpak van onoverzichtelijke borden. Naast deze fysieke maatregelen die in overleg met andere taakvelden zijn opgepakt, zijn ook stappen gezet op het gebied van de gewenste verbetering van de collectiviteit onder de ondernemers. Hiervoor wordt in nauw overleg met enkele bedrijventerreinverenigingen, provincie Gelderland en stichting CLOK gewerkt aan een concreet projectvoorstel om in aanmerking te komen voor procesondersteuning en projectgeld vanuit de regeling voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. De extern ingehuurd projectleider is samen met de voorzitter van de betreffende bedrijventerreinvereniging hiervan de trekker. Naast dit traject is er ook ondersteuning van het EBC op het gebied van Parkmanagement geweest.

Verder is de start gemaakt voor een traject waarbij ondernemers worden geïnformeerd over en ondersteund worden met aanleg van zonnedaken. Dit project wordt verder uitgewerkt in samenwerking met de Rabobank, team Duurzaamheid en ondernemers uit Lunteren. Dit project kan dan weer als voorbeeld dienen en worden uitgerold over andere terreinen.

Verkabeling hoogspanningslijnen

De wens bestaat vanuit omwonenden en politiek om de hoogspanningslijn die boven de kern van Ede loopt, ondergronds te brengen, of te wel te verkabelen. Met de vaststelling van de Meerjarenbeleidsvisie 2019-2022 is het ingeschatte benodigde bedrag ter beschikking gesteld (dekking vanuit het Investeringsfonds Impuls Ede). Een projectgroep samen met netbeheerder Liander is bezig met de voorbereiding van de verkabeling.

In 2020 is het voorlopig tracé nader uitgewerkt. Door onder meer de gevolgen van corona die de afstemming bemoeilijkten en de constatering van knelpunten in de tracering van riolering en de kabel, is vertraging opgelopen in de uitwerking. De verwachting is dat het definitieve tracé in het eerste kwartaal van 2021 wordt vastgesteld. Vervolgens kan de omgevingsvergunning worden aangevraagd en de aanbesteding worden gestart. De uitvoering start naar verwachting eind 2021/begin 2022. Het amoveren van de bestaande lijn volgt in 2022.

Omdat de werkzaamheden gedeeltelijk doorschuiven naar 2021/2022, zijn de niet bestede middelen nog wel benodigd in die jaren.

Dekking Plan van Aanpak eikenprocessierups

In 2019 had de gemeente te maken met een hoge plaagdruk van de eikenprocessierups, hierna: EPR. Er werd veel overlast en hinder ervaren. Om de overlast in 2020 onder controle te krijgen is een Plan van Aanpak EPR opgesteld en vastgesteld in maart 2020 dat dient als stuurmiddel in de aanpak van de EPR.

Bij vaststelling van het Plan van Aanpak EPR is aanvullende dekking gezocht om de kosten te dekken voor de bestrijding van de EPR. De dekking hiervoor is in 2020 gevonden binnen verschillende posten waaronder € 85.000 uit het Investeringsfonds Impuls Ede. Mede door de projectaanpak Team Rups en de gunstige weersomstandigheden is de overlast van de eikenprocessierups minder groot geweest dan verwacht. Dit heeft geleid tot meevallende uitgaven waardoor de € 85.000 vanuit het investeringsfonds vrijvalt.

In 2021 en 2022 is de financiering voor de bestrijding van de EPR opgenomen in de programmabegroting. In 2022 zal aan de hand van de analyse bekeken worden wat er structureel aan budget nodig is voor de bestrijding van de EPR.

Onttrekking ombuiging 2020

Bij de financiële barometer in 2020 is besloten een generieke korting van 10% toe te passen op de speerpunten in de reserve Investeringsfonds Impuls Ede (met uitzondering van regiodeal, WFC en verkabeling hoogspanning). Dit leverde een eenmalig voordeel op van € 500.000 dat is onttrokken aan het Investeringsfonds ten gunste van de algemene reserve.

1.3 Financieel

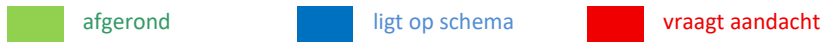
In onderstaande tabel treft u een samenvatting aan van de uitgaven die ten laste zijn gekomen van de reserve Investeringsfonds Impuls Ede.

Investeringsfonds Impuls Ede		bedragen x € 1.000		
Omschrijving	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Verschil	
<i>Food, landbouw en WFC</i>				
Gezond en duurzaam voedsel voor iedereen	626	555	71	
Buitengebied:				
- Landelijk gebied als proeftuin	675	675	0	
- Inventarisatie buitengebied	193	193	0	
- Adviseur buitengebied	105	105	0	
Kennishart van Foodvalley (KenniAs)	180	99	81	
WFC inclusief bijdrage aan experience	1.486	1.049	437	
	3.265	2.676	589	
<i>Duurzaamheid en natuur</i>				
Ede Energieneutraal 2050	774	774	0	
Behoud, herstel en ontwikkeling biodiversiteit	659	556	103	
Naar een klimaatrobuust Ede	92	73	19	
	1.525	1.403	122	
Regiodeal Foodvalley	142	142	0	
<i>Overig inclusief aflopende programma's</i>				
Citymarketing	140	140	0	
Levendig Centrum	540	507	33	
Revitalisering (economie)	81	81	0	
Verkabeling hoogspanningslijnen	231	104	127	
Dekking pva eikenprocessierups	85	0	85	
Onttrekking ombuiging 2020	500	500	0	
	1.719	1.474	245	
Totaal	6.509	5.553	956	

2 Programmaverantwoording

Leeswijzer

De voortgang van de prestaties bij het onderdeel 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' wordt aangegeven met de volgende kleuren:

Prestaties die zijn afgerond of op schema liggen worden in principe niet toegelicht. Wanneer iets bijzonders te melden is of bij omvangrijke projecten wordt wel nadere informatie verstrekt. Ook als een prestatie aandacht vraagt wordt een toelichting gegeven.

Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' worden onderwerpen die zijn genoemd bij de Actualisatie, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2021-2024, tussen haakjes aangegeven met de aanduiding 'Act. 2020' en het bijbehorende bedrag.

Per programma wordt afgesloten met een samenvattend overzicht van de coronakosten op dat betreffende programma. Een 'V' staat voor een voordeel wat is ontstaan uit minder lasten of meer baten in vergelijking met de begroting na wijzigingen. Een 'N' staat voor een nadeel wat is ontstaan uit meer lasten of minder baten in vergelijking met de begroting na wijzigingen.

Het kan zijn dat tegenover deze nadelen een voordeel van de ontvangen compensatie van het Rijk staat. Dit laatste wordt veelal verantwoord op programma 8. Daarnaast treft u niet alle gespecificeerde coronakosten als afwijking aan op de 3de W-vraag, omdat dit soms op een andere wijze is opgevangen.

Gezien de complexiteit is het niet altijd mogelijk geweest om volledigheid en omvang van het exacte effect te bepalen.

De kosten corona worden, voor zover van toepassing, in de volgende vier categorieën weergegeven:

- Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden.
- Onze partners hebben geen aanspraak kunnen doen op (geldelijke) regelingen en faciliteiten van de gemeente.
- Daling van inkomsten.
- Benodigde extra inzet c.q. activiteiten.

Programmadoelstelling

Onderwijshuisvesting

Wij dragen samen met schoolbesturen zorg voor kwalitatief goede en toegankelijke schoolgebouwen voor zowel basisonderwijs, voortgezet onderwijs als speciaal onderwijs. Hierbij streven we ernaar dat de schoolgebouwen duurzaam zijn en dat er een goed binnenklimaat is voor de kinderen en leerkrachten. Ook maken we de samenwerking tussen het onderwijs en voor-, tussen-en naschoolse voorzieningen mogelijk.

Sport

De meeste mensen sporten omdat ze sport leuk vinden, voor hen is sporten een doel op zich. Daarnaast kan sport een middel zijn om bijvoorbeeld je gezondheid te verbeteren, zorgen voor meer participatie of het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Om sport als doel en als middel te ondersteunen, bieden wij passende faciliteiten voor binnensport, buitensport en voor het zwemmen. Daarnaast ondersteunen en stimuleren wij sportverenigingen bij het aanbieden van sport en hun maatschappelijke rol.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen bij aan de samenleving, ze verrijken, verdiepen en geven kleur. We maken zichtbaarder wat er aan kunst en cultuur in Ede is. Daarnaast creëren we ruimte voor meer kunstuitingen en cultuurbeleving in Ede. Wij ondersteunen daarom een goed cultuuraanbod in onze gemeente zodat het in Ede aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te ondernemen. Hierbij is voor ons het uitgangspunt dat alle kinderen kennis kunnen maken met en een basis krijgen van de verschillende vormen van kunst, cultuur en erfgoed via cultuureducatie.

Erfgoed

De identiteit van Ede komt onder andere tot uitdrukking in ons erfgoed: het cultuurlandschap, historische bouwkunst, archeologie en ons archief. Erfgoed richt zich primair op het in beeld brengen van specifieke cultuurhistorische kwaliteiten en vervolgens op een duurzame instandhouding daarvan. Erfgoed biedt daarnaast aanknopingspunten om te bouwen aan onze Edese identiteit: cultuurhistorie als inspiratiebron voor de inrichting van onze gemeente.

Ontwikkelingen

Onderwijshuisvesting

De lopende vernieuwingsprojecten verlopen naar tevredenheid en binnen de aangegeven parameters. De voorbereiding en (financiële) besluitvorming ten behoeve van de start van de projecten voor de vernieuwing van de Vrije School (Vuurvogel) en de aanpassing van de Distelberg is eind 2020 succesvol

afgerond.

Vanaf medio maart is via de planning en controlcyclus gestart met het aandraagen van de (financieel) noodzakelijke aangevraagde voorzieningen in de onderwijshuisvesting en tegelijk is verder vorm gegeven aan de realisatie van de ambities uit het Strategisch huisvestingsplan onderwijs in 2021 en verdere jaren. Kijkend naar de besluitvorming medio november in de raad is ook dit succesvol verlopen. De komende jaren kan uitvoering worden gegeven aan de ontwikkeling van een nieuwe school op de Kazerneterreinen (start) en kan de ontwikkeling van de nieuwbouw van Het Streek (locatie Bovenbuurtweg) worden voortgezet (fase van Definitief ontwerp). Ook de vernieuwing van de SmdB Ruitenbeek kan worden voortgezet. Waar het om de kwaliteit van binnenklimaat en ventilatie gaat, heeft dit specifiek vanwege corona aandacht gekregen vanaf augustus 2020. In Ede is de problematiek beheersbaar. Vanuit Ede zijn slechts twee scholen die in het kader van de rijkssubsidieregeling een aanvraag voor verbetering van de ventilatie zullen indienen. Beheersbaar moet hier worden uitgelegd als dat met voldoende en regelmatig ventileren de CO2 waarden niet boven de wettelijk 'grenswaarden', voor verzadiging met CO2, uitkomen. Boven deze waarden kunnen meerdere negatieve effecten optreden zoals bijvoorbeeld onder andere verlies van concentratie, hoofdpijn en onbehagen.

Sport

Uiteraard heeft 2020 ook voor sport in het teken gestaan voor Corona. De sport is hard getroffen door Corona, omdat normaal sporten nauwelijks mogelijk was. Samen met Sportservice Ede en Sportforum Ede hebben we de sportverenigingen zoveel mogelijk ondersteund en door landelijke compensatie is het financieel effect beperkt, maar ook in 2021 zullen de effecten nog lang merkbaar zijn. Daarbij gaat het zowel om de financiële huishouding van de aanbieders, als ook over ledenbehoud en inzet van vrijwilligers. Dit blijven we natuurlijk met Sportservice Ede en Sportforum Ede monitoren en waar nodig extra op inzetten.

In 2020 is de nieuwe sportvisie door de raad vastgesteld, waarin de kaders voor het toekomstig sportbeleid staan beschreven en de indicatoren. Verder is de atletiekbaan gerenoveerd, is een start gemaakt met de renovatie van Moorfielders en is gestart met de bouw van het gymlokaal op de ENKA.

Cultuur

2020 heeft voor cultuur in het teken gestaan voor Corona. De cultuursector is hard getroffen door Corona, dit omdat instellingen dicht moesten en kaartverkoop niet mogelijk was. Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken hebben we een tegemoetkoming van € 788.000 gekregen in het gemeentefonds om financiële schade in de lokale culturele infrastructuur te compenseren. Er is een Covid Steun- en Herstelregeling ontwikkeld. Via deze regeling zijn Edese culturele instellingen gecompenseerd voor een bedrag van € 695.000. Hierdoor is het financiële effect beperkt gebleven. De verwachting is dat ook in 2021 de effecten nog lang merkbaar zijn. Daarbij gaat het zowel om de financiële huishouding van de instellingen, maar ook over bijvoorbeeld inzet van vrijwilligers. Dit blijven we in 2021 monitoren en waar nodig extra op inzetten.

In 2020 heeft het verdiepingsonderzoek naar behoefte op het gebied van cultuur onder inwoners plaatsgevonden. De resultaten worden gebruikt bij de ontwikkeling van toekomstig cultuurbeleid. Daarnaast is voor 2021 is een aangepast programma opgesteld voor de Proeftuin Ede-Wageningen, wat uitgevoerd gaat worden. Het project Proeftuin Ede-Wageningen is een tweejarig project (eind 2019-2021). Tevens is de evaluatie van het cultuurfonds uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau. Het college heeft besloten om niet opnieuw een subsidie te verlenen voor de komende periode. De raad is hierover geïnformeerd. Een deel van de taken wordt overgeheveld naar een nog aan te stellen cultuurmakelaar.

Ook is in het kader van 75 jaar vrijheid een bevrijdingsconcert georganiseerd in het Openluchttheater. De hele viering van 75 jaar vrijheid is niet doorgedaan door de coronacrisis. Er wordt nog bekeken of delen van het programma nog in 2021 kunnen worden uitgevoerd. Tot slot, vanaf 2020 wordt een structurele subsidie aan het Akoesticum verstrekt ten behoeve van de culturele programmering van het Akoesticum.

Erfgoed

Monumentenzorg, archeologie en archief opereerden in 2020 op basis van hun wettelijke taken en het programma Erfgoed, zoals verwoord in de beleidsnota "Erfgoed maakt Ede!" (2018). Binnen het programma Erfgoed (2018) is het waardestellend onderzoek naar 'Erfgoed uit Oorlog & Wederopbouw buitengebied Ede (1940-1965)' uitgewerkt. Planologische bescherming van 'Karakteristieke Panden' loopt; afronding is in 2021 voorzien. Er is een begin gemaakt met inventarisatie van funerair erfgoed (graven en begraafplaatsen) en in het najaar is de actualisatie van de Cultuurhistorische Waardenkaart (2012) ter hand genomen. Dit laatste, als gevolg van bezuinigingen, echter op een lager ambitieniveau dan in het programma Erfgoed vermeld.

Door archeologische adviseurs is een 30-tal relatief kleine onderzoeken begeleid in het kader van circa 160 vergunning- en planprocedures. Monumentenzorg adviseerde over circa 70 veranderplannen voor gebouwde monumenten en tientallen schetsontwerpen voor landelijk en stedelijk gebied, in het bijzonder de school in het voormalige Kantinegebouw en de 'Muurwoningen' achter de fabrieksgevels op het Enkaterrein, Villa Oase aan de Oude Bennekomseweg en het Oude Politiebureau aan de Breelaan.

In 2020 zijn 44 subsidiebeschikkingen afgegeven ter bevordering van onderhoud en restauratie van gemeentelijke monumenten. Er waren meer aanvragen dan gehonoreerd konden worden op basis van het beschikbare budget. Onder regie van de gemeente heeft de provincie Gelderland met € 95.000 extra bijgedragen.

Beleidsmatig vragen opgaven in het kader van de Omgevingswet nog steeds prioriteit. Ter voorbereiding op de wet zijn regels over de fysieke leefomgeving in kaart gebracht en geactualiseerd, waaronder de Erfgoedverordening Ede (september 2020) en de bijbehorende uitvoeringsvoorschriften (Beleidsregel MOOI Ede).

Als gevolg van corona(maatregelen) was vanaf februari nauwelijks ruimte voor fysieke erfgoedprojecten voor en door publiek. Open Monumentendag, en andere activiteiten in Cultura Erfgoed, vonden plaats in afgeslankte of digitale vorm en er waren extra uitzendingen van Omroep Ede en TV Gelderland. Cultuurhistorisch onderzoek werd voornamelijk uitgevoerd bij professionals en vrijwilligers thuis en ontmoeten, ontdekken en beleven gebeurde online.

Relevante beleidsnota's

Onderwijshuisvesting

- [Integraal huisvestingsplan onderwijs 2015-2018 \(2014\)](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Ede 2017 ev.](#)
- [Strategisch huisvestingsplan onderwijs deel 1 2017-2020](#)
- [Strategisch huisvestingsplan onderwijs, deel 2 2018-2021](#)

Sport

- [Integraal huisvestingsplan binnensport 2015-2018 \(2014\)](#)
- [Toekomstvisie zwemproduct \(2016\)](#)
- [Accommodatieplan buitensport \(2017\)](#)
- [Sportakkoord \(2019\)](#)
- [Sportvisie Ede \(2020\)](#)

Cultuur

- [Cultuurnota 2016 en verder \(2016\)](#)
- [Subsidieregeling cultuur 2017](#)

Erfgoed

- [Cultuurhistorische Waardenkaart \(2012\)](#)
- [Subsidieregeling Instandhouding Erfgoed \(2017\)](#)
- [Nota 'Erfgoed maakt Ede!' \(archeologie, monumentenzorg, archief\) \(2018\)](#)
- [Beleidsregels voor onderhoud en restauratie van monumenten \(Beleidsregel MOOI Ede\) \(2020\)](#)
- [Erfgoedverordening Gemeente Ede \(2020\)](#)

Wat willen we bereiken?

Onderwijshuisvesting

Doel

Leerlingen in Ede kunnen gebruik maken van een aanbod van onderwijsvoorzieningen dat minimaal voldoet aan de wettelijke eisen. Door uitvoering te geven aan het Strategisch huisvestingsplan onderwijshuisvesting streven we naar het gefaseerd verbeteren van alle schoolgebouwen en, zoveel als mogelijk, op een kwalitatief hoger niveau te brengen dan wettelijk vereist. Dit is mede afhankelijk van de (financiële) inzet van de schoolbesturen.

Sport

Doel

Meer inwoners in Ede sporten en bewegen voor vitaliteit en contact.

Subdoelen

- Meer inwoners voldoen aan de beweegnorm.
- Hogere deelname aan sportverenigingen.

Cultuur

Doel

Kunst en cultuur in Ede worden zichtbaarder doordat de mogelijkheden voor nieuwe initiatieven groter en bestaande initiatieven en organisaties bekender worden.

Subdoelen

- Alle kinderen maken kennis met en krijgen een basis van alle cultuurvormen.
- Het verhaal van Ede wordt verteld: cultuur is verbonden met Edese identiteit.
- Inwoners en bezoekers komen meer met elkaar in contact via kunst en cultuur. Dit versterkt de sociale cohesie en sociale kracht van Ede.
- Het verbeteren van het cultureel ondernemersklimaat door middel van instandhouding van de culturele basisinfrastructuur en het mogelijk maken van innovatie. Deze dragen ook bij aan het versterken van de economische kracht van Ede.
- Versterken van de culturele uitstraling van Ede die bijdraagt aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van Ede als woongemeente.

Erfgoed

Doel

- Het inzichtelijk maken en duurzaam behouden van ons waardevolle cultureel erfgoed is van belang om aan huidige en toekomstige generaties het verhaal van de Edese geschiedenis te kunnen blijven vertellen. Dit vergroot de cultuurhistorische aantrekkelijkheid van de gemeente Ede.
- Erfgoed zet zich in om de specifieke cultuurhistorische kwaliteit in de gebouwde en natuurlijke leefomgeving te behouden en te versterken, en de kennis hieromtrent te vergaren en te delen.

Cultuurhistorie als unieke selling point en als versterker van de plaatselijke identiteit. Van belang is dat Edenaren steeds meer zelf (kunnen) bijdragen aan het behoud van hun erfgoed.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Percentage Edenaren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen (1)					n.v.t.
Sociale cohesie	6,4	-	6,4	-	n.v.t.
<i>Schaalscore op 10-puntsschaal die is opgebouwd uit vier stellingen over sociale samenhang in de buurt. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>					

Effectindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde 2020
Percentage inwoners dat minstens een keer per week sport (1)					
Percentage inwoners dat sport in sportverenigingen bij een club of vereniging of in groepsverband	-	22	-	40	25 (2021)
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Sporten in clubverband volgt de landelijke trend van anders-georganiseerd sporten, bijvoorbeeld door loopgroepen, fitness en bedrijfscompetitie. Bij de nieuwe sportnota zullen nieuwe indicatoren worden opgesteld die meer inzicht geven in de beweegnorm, sporten binnen sportverenigingen en anders-georganiseerd sporten. Toelichting cijfer 2020: percentage is hoger dan voorgaande jaren, omdat in aanvulling op verenigingen en clubs ook expliciet gevraagd is naar gezamenlijk sporten in breder verband, bijvoorbeeld in fietsgroepjes, loopgroepen, sportscholen, maneges.</i>					
Waardering voor Sportservice Ede is 7 of hoger	-	-	-	n.n.b.	7 (2021)
<i>Gegevens 2020 beschikbaar in juni 2021.</i>					
Waardering van sportaccommodaties is 7 of hoger	-	-	-	7,5	7 (2021)
Percentage Edenaren dat cultuuraanbod voldoende vindt	-	70	-	63	70 (2021)
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>					
Percentage jongeren (15-22 jaar) dat tevreden is over het vrijetijdsaanbod in Ede	-	77	-	82	68 (2021)
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Percentage 2018 is gecorrigeerd (was 68%).</i>					
Woon aantrekkelijkheid Ede	22	25	25	26	25 (2021)
<i>Rangnummering woon aantrekkelijkheidsindex (Atlas voor gemeenten): hoe lager des te aantrekkelijker is de gemeente.</i>					
Deelname aantal scholen aan het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit'	17	22	29	33	30 (2021)
Percentage inwoners dat een (zeer) positief beeld heeft van de gemeente Ede (als gebied)	-	72	-	77	75 (2020)
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>					

Prestatie-indicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde 2020
Percentage schoolgebouwen dat voldoet aan de huidige bouwbesluitseisen van nieuwbouw			n.b.	3 (3 van 74)	4 (4 van 77)
Aantal sportaccommodaties (nodig tot 2030)	60	75	80	90	100 (2021)
<i>In procenten. In de accommodatieplannen binnensport en buitensport zijn investeringen geraamd tot 2021 om te voldoen aan de verwachte benodigde capaciteit.</i>					
De mate waarin de hoeveelheid accommodaties aansluit bij de samenstelling van de bevolking	75	85	85	95	100 (2021)
<i>In procenten. In het accommodatieplan is per jaar ingeschat hoeveel accommodaties nodig zijn; het percentage geeft aan in welke mate dit is gerealiseerd.</i>					

Vervallen indicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde 2020
Percentage Edenaren dat voldoet aan de beweegnorm <i>Indicator vervalt en wordt vervangen door Percentage Edenaren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen. Deze indicator wordt opgenomen met ingang van Programmabegroting 2022-2025 omdat nog geen gegevens beschikbaar zijn.</i>	-	49	-	-	55 (2021)
Percentage inwoners dat niet sport <i>Indicator vervalt en wordt vervangen door indicator Percentage inwoners dat minstens een keer per week sport. Deze indicator wordt opgenomen met ingang van Programmabegroting 2022-2025 omdat nog geen gegevens beschikbaar zijn.</i>	-	42	-	-	40 (2021)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderwijshuisvesting

- 1 In 2020 gaan we verder met de uitvoering van het strategisch huisvestingsplan onderwijshuisvesting waarmee de gemeenteraad in januari 2018 heeft ingestemd. Daarmee worden alle scholen in de gemeente Ede gefaseerd via vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw op het niveau van het meeste recente Bouwbesluit gebracht en waarbij ook eisen worden gesteld op het terrein van functionaliteit en duurzaamheid.
- 2 In 2020 wordt de gerenoveerde SmdB De Kraats opgeleverd alsook het schoolgebouw in het voormalige Kantinegebouw van de Enka.
- 3 Er wordt een start gemaakt met de Nieuwbouw van de scholen (Julianaschool en Calvijnschool inclusief gymzaal) in Ederveen.
- 4 De renovatie van de Vrije school De Vuurvogel wordt gestart en wellicht ook in 2020 opgeleverd.
- 5 Met de bouwplanontwikkelingen voor een nieuw onderwijsgebouw op de Kazerneterreinen wordt een start gemaakt.
- 6 De planontwikkeling en mogelijk start van de SmdB Ruitenbeek krijgt haar beslag.

Toelichting

- De renovatie van Vrije school de Vuurvogel zou in 2020 opgeleverd worden. Het bouwproces bij en door de school verloopt echter weerbarstig. Naar nu wordt verwacht vindt oplevering in 2021 plaats.
- SmdB Kraats en ENKA zijn opgeleverd. Daarnaast is de klimaatinstallatie van Collage aan de Hogeweg (onder andere Wilhelminaschool) in Bennekom vervangen. Met deze vervanging voldoet het gebouw aan de prestatie eisen voor frisse scholen klasse B.

Sport

- 1 Voor de zomer van 2020 wordt de nieuwe sportnota aan de raad voorgelegd. Deze nota beschrijft de rol van de gemeente bij de invulling van de ambities uit het lokaal sportakkoord.
- 2 In 2020 wordt weer geïnvesteerd in sportaccommodaties: de nieuwe gymzaal op de ENKA wordt geopend, oude kunstgrasvelden en gymlokalen worden gerenoveerd en er wordt verder gewerkt aan het Open Sportpark Peppelensteeg.

Toelichting

- 1 De sportvisie is in december vastgesteld.
- 2 De bouw van de ENKA is vertraagd maar wordt in Q1 van 2021 opgeleverd.

Cultuur

- 1 Vervolg geven aan behoefteonderzoek culturele activiteiten en voorzieningen 2019-2020. Er zal een verdiepend onderzoek plaatsvinden onder de inwoners van gemeente Ede, als opvolger van een eerste verkenning uit 2018-2019.

2. Cultuurregio Ede-Wageningen. De doorontwikkeling van de Cultuurregio Ede-Wageningen is mede afhankelijk van de uitkomsten van het behoefteonderzoek zoals hierboven genoemd. Vanuit de Cultuurregio is de proeftuin opgestart met als invulling de Portal Ede-Wageningen en met als doel het optimaliseren van het cultuuraanbod en vestigingsklimaat in deze regio.
3. Cultuurfonds. In 2020 zal een evaluatieonderzoek plaatsvinden over de bereikte doelen, zoals aangegeven in het Programma van Eisen. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie, kan het College het belang bepalen van het Cultuurfonds voor de cultuursector in Ede.
4. 75 jaar Vrijheid Ede. Bij de programmering voor het Openluchttheater zal specifiek aandacht zijn voor 75 jaar Vrijheid Ede. Zo zal onder andere op 5 mei een bijzonder bevrijdingsconcert worden georganiseerd door de stichting Openluchttheater.
5. De globale uitwerking van het plan van aanpak voorkeursscenario culturele invulling van de Frisokazerne wordt in 2020, na een mogelijk besluit in 2019, verder uitgewerkt door een in te stellen projectteam. Het betreft onder andere het uitwerken voor het geschikt maken van de Frisokazerne voor het realisatie van het voorkeursscenario en het uitwerken van de multimediale tentoonstelling over het leven van Helene Kröller-Müller in samenwerking met het Kröller-Müller Museum. Met als doel met dit verhaal de materiële en immateriële cultuurhistorische erfgoedwaarde van Ede en haar regio, met haar inwoners van de stad en de dorpen, te verbinden, te ontsluiten en zichtbaar te maken.
6. Akoesticum heeft in het najaar van 2019 een robuust meerjaren(business)plan ingediend dat voldoet aan de voorwaarden van de gemeente en als basis dient voor de structurele subsidie per 2020. Hiermee draagt Akoesticum bij aan het versterken van het aantrekkelijke vestigingsklimaat en de culturele uitstraling van Ede.

Toelichting

In het kader van 75 jaar Vrijheid was in de programmering van het Openluchttheater aandacht voor 75 jaar Vrijheid Ede, namelijk in de vorm van een bevrijdingsconcert. Vanwege de coronapandemie is de hele programmering van 75 jaar Vrijheid niet doorgegaan. Er wordt nog bekeken of er mogelijkheden zijn om delen van het programma in 2021 uit te voeren.

Erfgoed

1. Het uitvoeren van wettelijke en reguliere erfgoedtaken op grond van rijks-, provinciale en gemeentelijke regelgeving.
2. Belangrijk is te anticiperen op de komst van de Omgevingswet, die nieuwe opgaven met zich meebrengt voor erfgoed.
3. Er is aandacht voor projecten die vanuit de samenleving of andere afdelingen urgent aandacht vragen en nodig zijn om erfgoed beter in beeld te krijgen, te waarderen en te selecteren voor behoud, beheer en ontwikkeling.
4. Beheren en actualiseren van bestaande erfgoeddata, toegankelijkheid verbeteren.
5. Voortzetten reguliere activiteiten op het gebied van erfgoedvoorlichting en communicatie, zoals Open Monumentendag. Tevens aandacht voor projecten onder de vlag van Cultura Erfgoed (onder andere ArcheoHotspot, erfgoededucatie in het onderwijs).

Toelichting

Enkele projecten die op basis van de Erfgoednota zijn gestart, zijn vertraagd in de uitvoering. Dat komt deels door een overvraag vanuit de reguliere taken en deels door de coronacrisis, waardoor bijvoorbeeld veldwerk met huisbezoeken of procedures met hoorzittingen tijdelijk zijn uitgesteld.

Wat heeft het gekost?

	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten per productgroep					
Onderwijshuisvesting	5.730 N	6.195 N	7.611 N	5.855 N	1.756 V
Sport	7.738 N	8.204 N	7.662 N	7.678 N	17 N
Cultuur	8.579 N	8.926 N	9.176 N	9.561 N	385 N
Totaal lasten programma	22.047 N	23.325 N	24.449 N	23.094 N	1.354 V
Baten per productgroep					
Onderwijshuisvesting	0 V	0 V	0 V	0 N	0 N
Sport	258 V	257 V	257 V	307 V	50 V
Cultuur	276 V	171 V	171 V	179 V	8 V
Totaal baten per programma	534 V	428 V	428 V	486 V	58 V
Saldo van baten en lasten	21.513 N	22.897 N	24.021 N	22.608 N	1.413 V
Storting reserve	304 N	263 N	264 N	264 N	0 N
Onttrekking reserve	720 V	501 V	2.564 V	1.269 V	1.295 N
Resultaat	21.097 N	22.660 N	21.721 N	21.604 N	117 V

Toelichting

Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting

€ 112.000 V

Eind 2020 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de verbouw van Vrije school de Vuurvogel.

Daadwerkelijke uitvoering zal in 2021 plaatsvinden. Oorzaak van de vertraging is een personele wisseling van zowel de bestuurder als de huisvestings- & facilitaire medewerker binnen de Stichting Pallas. Gevolg is een voordeel op onderhoudskosten in de exploitatie van € 1,6 miljoen. Hiertegenover staat echter een nadeel van eveneens € 1,6 miljoen op de onttrekking uit de reserve omdat het geld ter dekking voor de kosten van de Vuurvogel voor 2020 in de reserve is blijven zitten.

Per saldo zien we dan een voordeel van € 112.000. Dit is voornamelijk het gevolg van het achterblijven van de kosten voor OZB. Daarnaast zien we een onderuitputting op budget derden doordat minder gebruik wordt gemaakt van specialistische bureaus voor onderzoek en advies op specifieke onderwijshuisvestingsprojecten. Deze post is voor 2021 dan ook deels ingezet als ombuiging.

Cultuur

Corona

De Edese culturele sector is hard getroffen door de impact vanuit corona. Dit uit zich binnen het product cultuur op twee manieren:

1. Vertraging en/of uitstel van activiteiten en projecten. Het betreft onder meer vertraging in de uitvoering van Proeftuinen Ede-Wageningen (€ 105.000), de Cultuurprijs (€ 30.000) en het Bevrijdingsfestival. Deze uitgaven werden bekostigd vanuit reserves, waardoor er per saldo geen resultaat ontstaat. Daarnaast is vanwege corona ook besloten om de geplande kunstaankoop (€ 150.000) vanuit de reserve kunstaankopen uit te stellen naar een later moment.
2. Om de culturele instellingen te ondersteunen heeft de gemeente Ede geld beschikbaar gesteld via de COVID-19 steun- en herstelregeling. Van het totale beschikbare bedrag van € 788.000 is er voor € 695.000 aan steun uitgekeerd. De steunmaatregelen zijn niet begroot en bekostigd vanuit de Reserve steun en

herstel Corona. Hierdoor ontstaat geen resultaat maar zijn zowel in de lasten als onttrekkingen grote afwijkingen ten opzichte van de begroting zichtbaar.

Overzicht kosten corona programma 1

Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden:

- Proeftuinen Ede-Wageningen € 105.000 V
- Cultuurprijs € 30.000 V
- Kunstaankoop € 150.000 V

Benodigde extra inzet c.q. activiteiten:

- Steun- en herstelregeling cultuur € 695.000 N

Programmadoelstelling

Preventieve inzet draagt bij aan een leefbaar en levendig Ede; gezonde en zelf- en samenredzame inwoners en Edese kinderen en jongeren die goed zijn voorbereid op deelname aan de samenleving. Iedereen hoort erbij in Ede. Wij werken aan een Ede waarin iedereen zich veilig, vrij en thuis voelt. De gemeente zet zich maximaal in om volwaardige deelname van alle inwoners te bevorderen.

Preventieve ondersteuning is een belangrijk onderdeel in de transformatie van het sociaal domein. Door een sterke sociale basis en voldoende preventie voorzieningen zijn en blijven de inwoners van Ede zelfredzaam. Aan de ander kant is het doel van de preventieve ondersteuning dat inwoners die zorg nodig hebben goed de weg weten en tijdig passende hulp krijgen. Licht waar mogelijk, zwaar waar nodig.

De preventieve ondersteuning staat, net als de transformatie in zijn geheel, de komende jaren dan ook in het teken van de leidende principes en de daaruit voortvloeiende ombuigingen. Voor een overzicht van alle ombuigingen en de transformatie van het sociaal domein verwijzen wij u graag naar de paragraaf Grote Projecten.

Maatschappelijke ondersteuning

We zetten in op eigen kracht om de regie over het eigen welbevinden van inwoners zoveel mogelijk bij die inwoners zelf te laten. Ook doen we een beroep op mantelzorg, het eigen sociale netwerk of informele ondersteuning, het liefst uit de directe omgeving (straat, wijk, buurt of dorp). Mocht iemand hulp of ondersteuning nodig hebben om de eigen regie te behouden of weer terug te krijgen, dan biedt de gemeente een vangnet. Kortdurend waar dat kan, langdurig als het nodig is.

We hebben bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen zoals ouderen, kwetsbare jeugdigen, mensen die eenzaam zijn, laaggeletterden en mensen met schulden. We geloven in voorkomen in plaats van genezen. Daarom is onze preventie gericht op situaties waarin deze van de grootste betekenis is en kiezen we wanneer mogelijk voor maatregelen die bewezen effect hebben. We versterken zoveel mogelijk het 'gewone leven'. Zo voorkomen we vroegtijdig dat mensen niet kunnen meedoen en helpen we inwoners om betrokken te zijn. Op deze manier is er ook minder (dure) begeleiding en ondersteuning nodig.

In de wijken zorgen we voor verbinding tussen welzijnswerk, preventieve ondersteuning, vrijwilligerswerk, mantelzorg, wijkverpleging en buurt- en wijkcentra. Zo is voor inwoners die dat nodig hebben gemakkelijk toegang tot zorg en welzijnswerk. De gebiedsagenda's zijn hierbij een belangrijk vertrekpunt.

De inzet van vrijwilligers op het gebied van zorg en welzijn is essentieel. Omdat het beroep op deze vrijwilligers toeneemt en verantwoordelijkheden zwaarder worden, blijven wij inzetten op effectieve, professionele ondersteuning en begeleiding van vrijwilligers. Ook mantelzorgers zullen wij blijven ondersteunen.

Initiatieven die vanuit inwoners zelf zijn opgezet vormen een steeds groter deel van de preventieve inzet. Wij spannen ons ervoor in om effectief met inwoners samen te werken en hen de ruimte te geven om activiteiten te ontplooiën die de zelfredzaamheid en samenredzaamheid te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de pilot Ede Zuid waar een vanuit de inwoners ingezet initiatief, gericht op zelfredzaamheid van de burgers Ede Zuid, gefaciliteerd wordt door de gemeente Ede en andere partners. Zie ook programma 7.

Preventieve jeugdhulp

We bieden preventieve jeugdhulp daar waar de mensen zijn. Dat betekent dat het CJG en andere organisaties die preventieve jeugdhulp bieden, aanwezig zijn op scholen, kinderdagverblijven en in de wijk. Hulp en ondersteuning is laagdrempelig en sluit aan op de vragen die er zijn. We maken onderscheid in universele preventie (voor alle kinderen en ouders: informatie en voorlichting om zorgen/vragen/problemen te voorkomen), selectieve preventie (voor groepen met een verhoogd risico) en geïndiceerde preventie (voor individuen met een verhoogd risico of beginnend probleem). Het aanbod maken we zichtbaar aan de hand van de preventiematrix. Het aanbod kan per wijk verschillen omdat de behoefte en sociale infrastructuur per wijk verschillen. Aansluiting en samenwerking met specialistische hulpverlening is een belangrijk aandachtspunt. Hulp en ondersteuning voor gezinnen moet zo kort, zo dichtbij en zo normaal mogelijk zijn.

Onderwijs

We willen dat zoveel mogelijk kinderen fijn kunnen opgroeien in Ede. Ede biedt veel kansen voor kinderen en samen met de partners proberen we dan ook kinderen een aanbod te geven waarbij ze zo maximaal mogelijk hun talenten kunnen ontwikkelen. Dat doen we door op jonge leeftijd kinderen samen te laten spelen en leren in de kindercentra. Voor kinderen die wat extra ondersteuning nodig hebben bieden we Voor- en Vroegschoolse Educatie. En voor ouders die niet vallen onder de toeslagenregeling zorgen we voor een gemeentelijke bijdrage, zodat alle peuters samen kunnen spelen en leren. Als kinderen 4 jaar zijn kunnen ouders en kinderen kiezen uit een zeer divers aanbod aan onderwijsvoorzieningen in Ede. Samen kijken we met scholen hoe we kinderen zo vroeg mogelijk en goed mogelijk kunnen helpen als het stroef loopt.

Ook werken we samen aan het voorkomen en terugdringen van verzuim en voortijdig schoolverlaten. Zodra ze hun school hebben afgerond ondersteunen we jongeren als ze het niet zelfstandig redden en leiden ze naar een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

Gezondheid

Met betrekking tot gezondheid willen we inwoners aanmoedigen om een gezonde leefstijl te hebben. Dit doen we onder andere door voorlichting over gezond eten, gezondheidsrisico's en alcohol- en drugsgebruik en door het stimuleren van sporten en bewegen. Daarnaast adviseren we scholen bij het vormgeven van hun voedselbeleid. Scholen kunnen subsidies ontvangen voor het vergroenen van schoolpleinen en het vergroten van de biodiversiteit.

Ontwikkelingen

Algemeen

Wij willen als gemeente Ede het sociaal domein duurzaam vormgeven. Voor ons betekent dit dat wij, ook naar de toekomst toe, kwalitatief goede zorg en ondersteuning kunnen blijven bieden voor iedereen die dat nodig heeft. De hulpvraag, de leefwereld van de inwoner en het (weer) zelfstandig functioneren zijn daarbij leidend, niet het systeem. Hiervoor is transformatie noodzakelijk.

Om meer sturing aan deze transformatie te kunnen geven is in 2020 een beleidskader Sociaal Domein door college en Raad vastgesteld. Hierin zijn zes leidende principes geformuleerd die ons uitgangspunt zijn voor zowel de vormgeving van het toekomstige sociaal domein als voor de afwegingen van de uitvoering. De leidende principes normaliseren en informele ondersteuning is duurzaam vatten onze visie ten aanzien van het sociaal domein samen. Uiteraard zijn er ook situaties waarin professionele steun wel nodig is. De ondersteuning die wij dan bieden is naast kwalitatief, efficiënt en gericht op zelfstandig functioneren en zorgt ervoor dat basisvoorwaarden eerst op orde zijn. Dit alles regelen we door de regie zoveel als mogelijk bij onszelf te houden en als gemeente aan zet te zijn en te werken in partnerschappen met aanbieders die onze visie onderschrijven.

Dat betekent per definitie een domein overstijgende aanpak, die in de ontwikkelingen en doelen van zowel dit programma als programma 3 steeds terugkomt.

Maatschappelijke ondersteuning

De impact van corona op maatschappelijke ondersteuning

De maatschappelijke ondersteuning in 2020 stond logischerwijs in het teken van de coronacrisis. De crisis had grote impact op welzijnswerk, jongerenwerk, jeugdpreventie, mantelzorg, vrijwilligersorganisaties, inclusie, inburgering etc.

In de eerste plaats was de impact groot omdat de crisis leidde tot een nieuwe, grotere vraag van inwoners om ondersteuning. Eenzaamheid, psychische problematiek en (zorgen over) armoede namen toe. Vanuit onze samenwerkingspartners in de sociale basis, zoals bewonersinitiatieven, buurthuizen en vrijwilligersorganisaties, krijgen wij signalen dat de vraag aan deze organisaties toeneemt. Ook steeds meer data onderschrijven deze ontwikkeling.

Aan de andere kant leidden de maatregelen ertoe dat organisaties andere werkwijzen moesten ontwikkelen en beperkt werden in hun pogingen om deze inwoners te bereiken. Het aantal vrijwilligers stond, na een aanvankelijke toename, juist onder druk. Vanuit voorzichtigheid zijn met name oudere vrijwilligers minder inzetbaar. Ook de mogelijkheden om eenzaamheid te bestrijden en in contact te komen met inwoners zijn door de huidige maatregelen juist beperkt.

Toch zagen we in onze sociale basis in Ede een grote veerkracht, bereidheid en creativiteit ontstaan onder onze inwoners, vrijwilligers, mantelzorgers en professionele organisaties. Partijen bundelden de krachten in het platform informele zorg en boden inwoners in quarantaine waar mogelijk ondersteuning. Als gemeente hebben wij deze partijen ondersteund, mede aan de hand van het actieprogramma Versterken Sociale basis en door middel van COVID steunregelingen, zoals:

- Een COVID steunregeling voor vrijwilligersorganisaties jeugd (zoals de scouting en speeltuinverenigingen).
- Subsidie voor extra jeugd- en jongerenwerk voor een periode van 6 maanden met het oog op eenzaamheid en verveling als gevolg van corona.
- Een budget van € 12.000 voor jeugdactiviteiten in de kerstvakantie.
- Extra ondersteuning van buurt-, wijk-, en dorps huizen met een aparte COVID steunregeling.
- Tijdelijke verruiming van de (telefonische) bereikbaarheid van Malkander.

De coronacrisis had in 2020 specifiek veel invloed op jeugdigen in Ede. Er waren meer jongeren die zich verveelden en die gevoelens van eenzaamheid hebben ervaren. Organisaties, zoals jongerenwerk, zijn zo veel mogelijk gestimuleerd om activiteiten voor jongeren te organiseren (passend binnen de op dat moment geldende maatregelen). De partners uit de wijk hebben dit samen opgepakt en de gemeente stelde extra middelen beschikbaar voor het jongerenwerk. Tijdens de kerstvakantie organiseerden jongerenorganisaties samen met de gemeente leuke activiteiten voor jongeren onder de noemer 'Winter Chills'.

Daarnaast zijn de reguliere werkzaamheden van alle organisaties die actief zijn op het gebied van

jeugdpreventie gewoon doorgegaan, al dan niet op een andere manier. Zo zijn er diverse webinars en digitale activiteiten voor inwoners georganiseerd. Professionals hebben zich flexibel opgesteld en hebben bijvoorbeeld buiten met een ouder met een opvoedvraag afgesproken of zijn samen gaan wandelen. Ondersteuning en begeleiding is doorgegaan. Ook jongerenwerkers hebben zich steeds zo snel mogelijk aangepast aan de dan geldende maatregelen. Op die manier zijn zo veel mogelijk ouders, kinderen en jongeren ondersteund en bereikt.

Als gevolg van de coronamaatregelen heeft de vestiging van statushouders in Ede noodgedwongen een tijd op een laag pitje gestaan. Reizen met het OV werd afgeraden, waardoor statushouders niet konden afreizen uit opvanglocaties. Door de sluiting van de detailhandel en winkels konden statushouders geen huisraad kopen en een huis in gebruik nemen en door het contactverbod is het een tijd niet mogelijk geweest hen te begeleiden bij de eerste huisvesting. Het jaar werd uiteindelijk toch afgesloten met een overrealisatie van 10 vestigingen. Tijdens de eerste lockdown hebben wij tot slot met maatschappelijke organisaties als Malkander, Lindenhout en de scholen, activiteiten ontwikkeld voor jonge statushouders.

Versterken Sociale Basis

We ontwikkelden in 2020 het actieprogramma Versterken van de sociale basis in Ede. Als gevolg van corona hebben we het participatief traject in de wijken moeten omzetten naar een digitaal traject, waarin vele professionals en vrijwilligers hebben geparticipeerd. Het resultaat hiervan is een breed gedragen actieprogramma met zes actielijnen en zes uitgangspunten. Actielijnen en uitgangspunten die allen bijdragen aan de missie van ons actieprogramma: het welzijn van onze inwoners behouden of verhogen en voorkomen van (grotere) problemen. Met het vaststellen van het actieprogramma in september en het borgen van de sociale basis als één van de programmalijnen in de transformatie sociaal domein, staat de sociale basis stevig op de kaart.

Preventieve maatschappelijke ondersteuning

In 2020 werkten we verder aan de verschuiving van en gelijkwaardige samenwerking met formele en informele zorg. Dit kreeg vorm in het actieprogramma, maar ook door de concrete uitwerking van de ombuigingsmaatregel laagdrempelige ontmoetingsplekken. De twee pilots die hierop lopen staan inmiddels in de startblokken. Zodra de coronamaatregelen het toelaten, start een voorliggend, informeel aanbod in De Schakel in Lunteren en De Meerpaal in Ede Zuid.

In 2020 is daarnaast een leertraject samen met Maatschappelijk Werk Ede (Opella en Stimenz) en de Gemeente Ede gestart. Het doel is onder andere om meer zicht te krijgen op de effecten van de ondersteuning van maatschappelijk werk en de preventieve werking.

Mantelzorg

In 2020 is de ombuigingsmaatregel 'herzien thuis-ondersteuning mantelzorg' uitgewerkt. Uit de gehouden marktconsultatie is gebleken dat er in de markt geen interesse is om deze dienst binnen de CAO Schoonmaak uit te voeren. De gevolgen hiervan zijn verder betrokken bij de ombuigingsmaatregelen.

De gemeente heeft als één van 10 gemeenten in Nederland deelgenomen aan de pilot Logeertzorg, waarbij we de planbare tijdelijk overname van zorg in een verpleeghuis wilden stimuleren. In maart is, in afstemming met alle betrokken partijen en het ministerie van VWS, vanwege de coronamaatregelen besloten om de pilot stil te leggen tot het moment deze in 2021 weer opgestart kan worden.

Sociaal Teams

Eind 2019 en begin 2020 is de positionering van het sociaal team geëvalueerd. Ondanks dat de verschuiving van de focus heeft geleid tot duidelijkere positionering van de Sociaal Teams, kwam uit de evaluatie een aantal knelpunten naar voren (verloop/verzuim/dubbele registratie). Dit heeft ertoe geleid dat, in goede samenspraak met de ketenpartners, de medewerkers van de Sociaal Teams in 2020 in zijn dienst gekomen van de gemeente.

Preventieve jeugdhulp

Het uitvoeringsplan Jeugd bij het Beleidsplan Jeugd & Onderwijs is in 2020 vastgesteld. Hierin zijn doelen en resultaten opgenomen. Er is - naast de impact van corona - ook veel aandacht geweest voor de speerpunten van het CJG: echtscheiding en psychische problematiek. Zo is er nieuw preventief aanbod op deze thema's tot stand gekomen. Het CJG heeft in 2020 actief verbinding gemaakt en samengewerkt met vindplaatsen van ouders in de wijken, zoals speeltuinverenigingen en kinderboerderijen. Ook de samenwerking met de andere vindplaatsen is gecontinueerd en versterkt.

Doe en leerplaats Ede Zuid - mEdemakers

Ook voor de medewerkers en deelnemers van de Doe- en leerplaats stond 2020 in het teken van de coronacrisis. Zij bleven in contact met inwoners en ondersteunden veel gezinnen met raad en daad. Dit deden zij aan de hand van vier speerpunten: basis op orde, plezierig wonen, perspectief voor jongeren en meedoen en samen werken aan gezondheid.

Daarnaast bogen wij ons in 2020 over de verduurzaming van de Doe- en leerplaats in Ede Zuid; hoe kunnen we dit bewonersinitiatief structureel ondersteunen als maatschappelijke partners? Dit kreeg vorm in een nieuwe samenwerking onder de vlag 'mEdemakers Ede Zuid'. De mEdemakers Ede Zuid (bestaande uit Woonstede, Malkander, Cultura, Sportservice Ede, Werkkracht, gemeente Ede) willen bereiken dat ze nog beter werken vanuit en aansluitend op de bewonersvraag. Hiervoor hebben de mEdemakers een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die zij naar verwachting in het eerste kwartaal 2021 ondertekenen.

Onafhankelijke inwoners Ondersteuning (OIO)

Vanaf 2020 werd onafhankelijke Inwonersondersteuning (voorheen onafhankelijke cliëntondersteuning) in Ede uitgevoerd door Stimenz. Bij OIO gaat het in de kern om het helpen verhelderen van de (hulp)vraag van de inwoner en zijn netwerk, het uitzoeken wat nodig is en het ondersteunen bij het krijgen van passende ondersteuning en zorg binnen het sociaal domein.

Aanvullend op deze reguliere taak heeft de gemeente samen met Stimenz succesvol een subsidieaanvraag ingediend voor een 'Koploperstraject Cliëntondersteuning'. Binnen Koploperprojecten zetten koplopers in op het ontwikkelen van gespecialiseerde cliëntondersteuning voor specifieke groepen inwoners. Het twee jaar durende koploperschap wordt eveneens door Stimenz gecoördineerd. Een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Gemeente Ede, Stimenz, Malkander (welzijnsorganisatie), COSBO-Ede (centraal orgaan samenwerkende bonden voor ouderen) en Vluchtelingenwerk werkt mee in de uitvoering van het koploperschap. Zij richtten zich onder andere op effectieve samenwerking tussen informele en formele ondersteuners en drie focusgroepen (inwoners met een niet-westerse achtergrond, Dak- en Thuislozen (met een psychiatrische beperking) en ouderen).

Inclusie

Ons inclusiebeleid kenmerkte zich ook in 2020 door aandacht voor zowel de fysieke als de sociale aspecten van onze samenleving. Samen met de Koplopers Inclusie Ede (ervaringsdeskundigen) besteedden we allereerst veel aandacht aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en de dienstverlening door de gemeente Ede. In de openbare ruimte stimuleerden we Inclusief Ontwerpen en betrokken we ervaringsdeskundigen bij herinrichtingsplannen, zoals bijvoorbeeld de Telefoonweg. Bij de dienstverlening door de gemeente Ede zorgen we specifiek voor voorzieningen voor mensen met een auditieve beperking. Met oog op de sociale aspecten, ondersteunden we initiatieven als Fierce om jongeren met een LHBTI-achtergrond te faciliteren zichzelf te uiten en Onderling Sterk om mensen met een verstandelijke beperking te stimuleren zelfstandig aan de maatschappij deel te nemen. De gemeente Ede heeft tot slot, samen met de Koplopers Inclusie, veel georganiseerd in de Week van de Toegankelijkheid (5 - 9 oktober).

Inburgering en maatschappelijke begeleiding statushouders

Het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet Inburgering is behandeld in de Tweede Kamer en daarna vastgesteld. In het najaar van 2020 heeft de minister op aandringen van partijen die uitvoering aan de nieuwe wet moeten

geven, de ingangsdatum van de wet voorlopig verschoven naar 1 januari 2022. Dit betekent dat iedereen die zich tot die datum in Ede vestigt, onder de oude wetgeving moet inburgeren. Ondanks het verschuiven van de ingangsdatum van de nieuwe wet, hebben wij samen met de netwerkpartners beter aansluitende werkprocessen ontwikkeld om ook in de overgangperiode (2021) statushouders zo efficiënt mogelijk te laten inburgeren.

Volwasseneneducatie

De samenwerking tussen de gemeenten in de arbeidsmarktregio Foodvalley is opnieuw voor vier jaren in een samenwerkingsovereenkomst geborgd (2021 t/m 2024).

Centrumgemeente Ede heeft samen met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio Foodvalley gewerkt aan een nieuw regioplan inzake aanpak laaggeletterdheid. Dit plan wordt in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld.

Onderwijsondersteuning

De impact van corona op onderwijsondersteuning

Het coronavirus zorgde er in 2020 voor dat kinderen ineens niet meer naar school konden, of maar gedeeltelijk. Samen met de kinderopvang en het onderwijs werd snel en hard gewerkt om kinderen, ook al was het lastig, weer goede ondersteuning te bieden. Tijdens de lockdown vond wekelijks overleg plaats met zowel kindercentra als onderwijsbesturen om knelpunten snel en gezamenlijk op te lossen.

We merkten dat corona een flinke wissel trok op kinderen en ouders, maar helaas was het nog zwaarder voor de kinderen met een onderwijsachterstand, kinderen zonder (veel) ondersteuning thuis of waar de middelen ontbreken om lessen te volgen. Hierop is extra inzet geweest zoals onder andere het organiseren van noodopvang voor kwetsbare kinderen, samenwerking met het bedrijfsleven in de vorm van het leveren van 2^e hands laptops, een digitaal meivakantieboek, extra digitale huiswerkbegeleiding door Netwerk Dien je Stad. Ook de scholen boden extra studiebegeleiding, maar moesten vooral binnen extreem korte tijd omschakelen naar het geven van digitaal onderwijs om alle kinderen in Ede zo maximaal mogelijk van onderwijs te voorzien.

Kindercentra hebben zich enorm ingespannen om alle kinderen van leuk materiaal te voorzien voor thuis en ze weer op te vangen toen ze eindelijk weer naar de kinderopvang mochten. Er is veel werk verzet waarbij ook helder was dat de kinderopvangorganisaties in Ede beschikken over enorme flexibiliteit in lastige tijden.

Wat al voor corona inzette, namelijk een verminderde instroom in de VVE-peuteropvang werd door de onzekere tijden versterkt. Samen met de partners is extra ingezet op de signalering en toeleiding om kinderen en hun ouders te stimuleren om weer naar de kinderopvang te komen. Juist nu is weer gebleken hoe belangrijk en fijn het is als kinderen kunnen samen spelen en leren.

Kinderopvang en VVE

De toeleiding van VVE-peuters (Vroeg- en voorschoolse Educatie) vereist blijvende aandacht. Eén VVE-toeleider is in dienst genomen via het Reformatorisch Samenwerkingsverband Berséba. Deze voorziet in toeleiding van alle doelgroepen en voldoet aan de vraag. De doelstelling om een tweede VVE-toeleider aan te stellen komt hiermee te vervallen. Ook is geïnvesteerd in het optimaliseren van de samenwerking tussen de VVE-toeleider en het consultatiebureau. Dit heeft geresulteerd in een document met wederzijdse afspraken.

Door het invoeren van de Peutermonitor in 2019 en het aanleveren van alle benodigde gegevens in 2020 heeft gemeente veel meer grip op de kengetallen rond VVE, waaronder het bereik. Met het consultatiebureau is basis daarvan afgesproken dat drie keer in het jaar wordt gemonitord om welke reden de VVE-geïndiceerde kinderen niet binnen het VVE-programma terecht zijn gekomen. Zo kan meer gericht worden gestuurd op het verhogen van het bereik. Ook geven de cijfers vanaf 2019 pas zuiver aan wat de hoogte van het bereik is

Schoolpilots

In het kader van de transformatie opgave Jeugdhulp zijn we regionaal en in Ede samen met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en scholen aan de slag om samen kinderen eerder en beter via school te ondersteunen. Dit doen we door de realisatie van schoolpilots. De lockdown en maatregelen vergde voor iedereen veel creativiteit. De ene schoolpilot en doelgroep leende zich daar iets gemakkelijker voor dan de andere. Bijvoorbeeld een digitale themabijeenkomst voor ouders met hoogbegaafde kinderen is goed uitvoerbaar maar laagdrempelige ondersteuning voor kinderen en ouders met minder sterke digitale vaardigheden en mogelijkheden is moeilijk. De resultaten van alle pilots worden gemonitord op regionaal niveau (Jeugdhulpregio en Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs) om zo de ervaringen te bundelen en te vertalen naar gericht aanbod om de kinderen gericht en effectief te ondersteunen.

Voortijdig schoolverlaten

Hiernaast willen we dat alle kinderen in Ede het onderwijs verlaten met een passend diploma op zak, om ze zo de meeste kansen te geven op een fijne toekomst. De grote meerderheid van de kinderen redt dit prima. Soms lukt het even niet. Schoolverzuim is vaak een eerste signaal dat er iets niet goed gaat met een jongere en door tijdig actie te ondernemen kunnen we erger voorkomen. Wij blijven ons dan ook samen met onze partners inzetten om voortijdig schoolverlaten te voorkomen zodat alle kinderen naar school kunnen gaan. In 2020 is een nieuw regionaal programmaplan VSV vastgesteld waar we de komende vier jaar in gaan investeren vanuit onderwijs en gemeenten in de Regio Vallei.

Gezondheidsondersteuning

De impact van corona op gezondheidsondersteuning

Door de coronacrisis is preventief gezondheidsbeleid meer nadrukkelijker dan voorheen een thema geworden dat een plek heeft in de verschillende beleidsdomeinen. Mensen met leefstijl gerelateerde aandoeningen lopen meer dan gemiddeld risico om ernstig ziek te worden door corona. In de nieuwe nota Lokaal gezondheidsbeleid Ede 2020-2024 heeft gezondheidspreventie mede daarom een belangrijke plek, zowel bij het opgroeien, gezond blijven als ouder worden.

De coronamaatregelen hebben impact op veel leefgebieden en veroorzaken bij veel mensen extra spanningen en stress. Dat zijn factoren die eraan bijdragen dat huiselijk geweld/ kindermishandeling voorkomt. Het signaleren daarvan is onder normale omstandigheden al een aandachtspunt en het afgelopen jaar zeker. Daarom zijn webinars aangeboden aan professionals over hoe onveiligheid te signaleren terwijl coronamaatregelen gelden. Om het makkelijker te maken voor omstanders of betrokkenen om zorgen te bespreken, is door onder andere Veilig Thuis en de vrouwenopvang een chatmogelijkheid ontwikkeld en zijn er afspraken gemaakt tussen Veilig Thuis en de Kindertelefoon.

Gezondheidsbeleid

De afgelopen jaren is de algemene visie op gezondheid significant veranderd; niet de afwezigheid van ziekte, maar de beleving van gezondheid en vooral hoe dat zo te houden staat voorop. Deze veranderde kijk op gezondheid is aanleiding geweest voor het vernieuwen van het lopende lokale gezondheidsbeleid. Bovendien: in het voorjaar van 2020 is de nieuwe Landelijke Nota gezondheidsbeleid gepresenteerd. Wettelijk gezien moet de gemeente in navolging hiervan binnen twee jaar een kadernota lokaal gezondheidsbeleid vaststellen. Conform planning is dan ook in het najaar de nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld door de gemeenteraad en zijn we gestart met het opstellen van het daaruit voortvloeiende uitvoeringsplan. Hierin ligt de nadruk op de samenwerking met de lokale partners.

Huiselijk geweld

De regiovisie op de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties in de West Veluwe Vallei is in de zomer van 2020 geactualiseerd, met daarin de thema's vanuit het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'. In 2020 is landelijk onderzocht of het Rijk de gemeenten voldoende middelen uitkeerde naar aanleiding van de

aangescherpte meldcode en het daardoor toegenomen beroep op Veilig Thuis. Dit heeft ertoe geleid dat centrumgemeenten structureel extra middelen ontvangen voor deze taak. Deze zijn ook daarvoor ingezet. In 2020 zijn meerdere landelijke onderzoeken geweest naar geweld in afhankelijkheidsrelaties. Er is onder andere gekeken naar de acute crisissituaties in de vrouwenopvang en ook naar het beroep op de centra voor seksueel geweld. Vanuit het rijk ontvangen centrumgemeenten ook hiervoor sinds eind 2020 structureel extra middelen. Deze worden vanaf 2021 in overleg met de betreffende organisaties ingezet.

Veilig Thuis Gelderland Midden is gepositioneerd in een zelfstandige stichting onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. In 2020 is de governance en positionering van Veilig Thuis Gelderland-Midden geëvalueerd. Besloten is dat de positionering hetzelfde blijft en dat de governance geactualiseerd wordt. Die uitwerking vindt in 2021 plaats.

Relevante beleidsnota's

Maatschappelijke ondersteuning

- [Actieprogramma Versterken Sociale basis & preventie 2020](#)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019 - 2022](#)
- [Lokaal gezondheidsbeleid 2020-2024](#)
- [Beleidskader transformatie sociaal domein 2020](#)
- [Visie op ontmoeten](#) (2017)
- 'Project pilot logeerzorg ouderen - Programma Langer Thuis' (2019)
- [Nota Mantelzorgbeleid 2016-2020](#) (2016)
- Gebiedsagenda's (2019-2023):
  - [Ede de Dorpen](#)
  - [Ede-Centraal](#)
  - [Veldhuizen en Kernhem](#)
  - [Ede-Zuid en Bennekom](#)

Onderwijsondersteuning

- [Subsidieregeling peuteropvang](#)
- [Subsidieregeling peuteractiviteiten, onderwijsachterstanden en onderwijsondersteuning 2019-2022](#)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019 - 2022](#)
- Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan gemeente Ede 2019-2022 (geen link beschikbaar)

Gezondheidsondersteuning

- [Lokaal gezondheidsbeleid 2020](#)
- [Regiovisie Publieke gezondheidszorg \(2016\)](#)
- [Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: een gezond vooruitzicht, RIVM](#) (2018)
- [Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024](#) (2020)
- [Taken van Veilig Thuis en een doorkijk naar 2017 e.v.](#) (2017)
- [Regiovisie Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2020-2024](#)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019 - 2022](#)
- [Actieprogramma Versterken Sociale basis & preventie 2020](#)
- [Beleidskader transformatie sociaal domein 2020](#)

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke ondersteuning

Doel

Ede heeft leefbare en levendige wijken, buurten en dorpen; zelf- en samenredzame inwoners en een stimulerend en veilig opvoed- en opgroeklimaat voor kinderen en jeugdigen.

Subdoelen

- Zoveel mogelijk inwoners zijn en blijven zelf- en samenredzaam.
- Meer bewoners en vrijwilligersorganisaties zetten zich in voor welzijnsactiviteiten en ondersteuning van anderen.
- Ouderen zijn meer zelfredzaam door vroegtijdige inzet van ondersteuning bij (beginnende) problemen.
- Meer mantelzorgers zijn in staat om de zorg aan een naaste langdurig uit te voeren.
- Verhogen sociale cohesie door actieve inzet van inwoners via buurt- en dorpshuizen.
- Meer (kwetsbare) inwoners doen mee aan de samenleving in al haar facetten, wonen zo lang mogelijk zelfstandig en ervaren daarbij minder fysieke en mentale drempels.
- Meer taalonderwijs aan volwassenen wordt verzorgd. De doelgroep (met name NT1) wordt effectiever geworven.
- Aandacht voor laaggeletterdheid wordt opgenomen in werkprocessen en communicatie-uitingen. Er wordt enerzijds gewerkt aan de samenhang met rekenen, lezen en schrijven, spreken en luisteren en digitale vaardigheden, maar ook aan de samenhang tussen participatie, volwasseneneducatie en inburgering. In het najaar van 2019 wordt hiervoor een plan van aanpak opgesteld waarin onder andere wordt beschreven welke prioritering van doelgroepen wordt gehanteerd.
- Maatschappelijk werk ondersteunt inwoners met een niet complexe hulpvraag en is laagdrempelig en vrij toegankelijk voor inwoners.
- Vragen en signalen ten aanzien van opvoeden en opgroeien worden herkend, gesignaleerd, en zo spoedig mogelijk opgepakt, zodat problemen worden voorkomen en/of verminderd.
- Het CJG is het vanzelfsprekende adres voor alle ouders, kinderen en jongeren bij opgroei- en opvoedingsvragen.
- Het CJG draagt bij aan 'zo normaal mogelijk' en 'alle jeugdigen doen mee', zoals geformuleerd in het Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019-2022.
- Het CJG draagt bij aan de pedagogische cohesie in een wijk.
- Het preventieve jeugd aanbod in Ede sluit aan bij maatschappelijke behoeften, trends en cijfers.
- Statushouders zijn zo snel mogelijk zelfstandig en maatschappelijk zelfredzaam. Hiervoor volgen zij waar mogelijk duale trajecten. Daarin regisseert en bewaakt de gemeente de samenhang en de balans tussen inburgering en op participatie gerichte activiteiten waaronder (vrijwilligers-)werk.

Onderwijsondersteuning

Doel

Voor ieder kind en iedere jongere zijn voldoende onderwijskansen, zodanig dat stagnaties in de doorlopende leerlijn worden tegengegaan en ieder kind een passend diploma ontvangt.

Subdoelen

- Iedere peuter een sterke start in het Primair Onderwijs.
- Kinderen in kindcentra, Primair- en Voortgezet Onderwijs nemen zo regulier mogelijk deel aan het onderwijs.
- Potentials op de basisschool met ambitie krijgen extra uitdaging.
- Kinderen hebben geen last van het grijze gebied tussen passend onderwijs/Jeugdhulp.
- Alle kinderen een passend diploma.

Gezondheidsondersteuning

Doel

Inwoners in Ede hebben gelijke kansen op een optimale gezondheid, met voorkoming (of vroegtijdig opsporen) van gezondheidsrisico's en huiselijk geweld.

Subdoelen

- Minder inwoners worden slachtoffer van (huiselijk) geweld in afhankelijkheidsrelaties. Situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling moeten daarom eerder en beter in beeld komen.
- Er is een effectieve samenwerking rondom de veiligheid van jeugd. Voor hen zijn veiligheid, jeugdbescherming en strafafhandeling zo lokaal mogelijk (dus dichtbij en toegankelijk) ingericht. We sluiten aan bij de (digitale) leefwereld van jeugdigen.
- Voorkomen en tegengaan van gezondheidsproblemen.
- Edenaren zijn meer zelfredzaam en weten beter hoe zij zelf gezondheidsproblemen kunnen voorkomen.
- Inwoners van Ede gaan bewuster en gezonder eten en drinken en meer bewegen.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Aantal meldingen Veilig Thuis: huiselijk geweld en kindermishandeling <i>Dit betreft alle meldingen die bij Veilig Thuis binnenkomen, inclusief zorgmeldingen Jeugd van politie. Vanaf 1 oktober 2017 hanteert de politie een nieuwe registratiewijze, wat de stijging in 2018 verklaart.</i>	527	636	734	666	n.v.t.
Percentage volledig gevaccineerde kinderen <i>Percentage 2020 naar verwachting eind februari 2021 beschikbaar.</i>	82,7	80,9	80,6	n.n.b.	n.v.t.
Taakstelling huisvesting statushouders	150	133	106	86	n.v.t.

Effectindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde 2020
Percentage kinderen (15-16 jaar) dat overmatig alcohol drinkt <i>Afgelopen 4 weken meer dan 5 glazen per keer gedronken.</i>	20	21	20	n.n.b.	20 (2021)
(Ernstig) overgewicht jeugd 3 jaar* <i>% van alle kinderen in die leeftijdscategorie. Gegevens VGGM voor 2020 zijn nog niet bekend.</i>	7	7,8	8,8	n.n.b.	8,8 (2021)
(Ernstig) overgewicht jeugd 5/6 jaar* <i>% van alle kinderen in die leeftijdscategorie. Gegevens VGGM voor 2020 zijn nog niet bekend.</i>	10	10,3	11,4	n.n.b.	11,4 (2021)
(Ernstig) overgewicht jeugd 10/11 jaar* <i>% van alle kinderen in die leeftijdscategorie. Gegevens VGGM voor 2020 zijn nog niet bekend.</i>	17	16,2	15,3	n.n.b.	15,3 (2021)
(Ernstig) overgewicht jeugd klas ½ VO* <i>% van alle kinderen in die leeftijdscategorie. Gegevens VGGM voor 2020 zijn nog niet bekend.</i>	22	14,8	15,3	n.n.b.	15,3 (2021)
Percentage Edenaren dat vrijwilligerswerk doet <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	44	-	48	-	48 (2021)
Percentage Edenaren dat zegt zich goed te kunnen redden <i>Zelfredzaamheid. Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	90	-	91	90 (2021)
Percentage Edenaren dat minimaal een keer per week mantelzorg geeft <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	18	-	17	20 (2021)
Percentage mantelzorgers dat zich tamelijk zwaar of zeer zwaar belast voelt <i>Wordt tweemaal gemeten. Indicator Percentage mantelzorgers dat zich tamelijk of zwaar belast voelt gewijzigd in Percentage mantelzorgers dat zich tamelijk zwaar of zeer zwaar belast voelt.</i>	-	8	-	6	7 (2021)
Percentage doelgroepkinderen dat deelneemt aan programma's voor en vroegschoolse educatie (vve) <i>Percentage 2020 is een voorlopige schatting. De definitieve cijfers zijn nog niet allemaal ontvangen.</i>	75	n.t.b.	77 (67+10)	74	85 (2021)
Percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar dat het onderwijs heeft verlaten zonder startkwalificatie in betreffend schooljaar	1,4	1,6	1,6	n.t.b.	1,6 (2021)

Depla-indicator. Naar verwachting is het percentage 2020 eind februari 2021 beschikbaar.

Percentage jongeren tussen de 18 en 23 jaar dat geen startkwalificatie heeft	9,7	6,8	7,8	n.t.b.	7,0 (2021)
--	-----	-----	-----	--------	------------

Metingen vinden plaats per schooljaar. Naar verwachting is het percentage 2020 eind februari 2021 beschikbaar.

* Overgewicht is bepaald aan de hand van de lengte- en gewichtsgegevens, die door de JGZ-medewerker tijdens een regulier contactmoment zijn gemeten. De BMI en gewichtsklasse van het kind is op basis van internationale afkapwaarden voor overgewicht naar halve leeftijdsjaren en geslacht. Cijfers zijn aangeleverd door VGGM, zoals ook worden opgenomen in de Integrale Jeugdrapportage.

Prestatie-indicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde 2020
Aantal trajecten vroegsignalering op afwijkend en problematisch gedrag	56	44	40	32	40 (2021)
<i>Vroegsignalering bij jonge kinderen. Vanwege corona zijn er minder trajecten afgerond.</i>					
Klusklassen in het Primair Onderwijs	0	0	2	6	5 (2021)
Aantal schoolpilots	0	0	3	5	6 (2021)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

1. We stimuleren initiatieven van bewoners die zich willen inzetten voor hun straat, buurt of wijk via sociaal werkers en wijkregie en monitoren of dit aansluit bij de behoeften van inwoners.
2. We voeren de activiteiten uit de nota *Mantelzorgbeleid* uit.
3. We stemmen de inzet ten aanzien van vrijwilligers af op doelstellingen gebiedsagenda (waar mogelijk).
4. We verbinden Initiatieven in wijken, buurten en dorpen actief met elkaar.
5. Buurt-, wijk- en dorpshuizen in staat stellen om vragen van bewoners op te halen en deze te vertalen in een vernieuwd (activiteiten)aanbod.
6. We werken samen met Malkander verder aan het actieplan Eenzaamheid.
7. Vanuit een strategische samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede ontwikkelen we als gemeente samen met partners en hogeschool werkpraktijken voor het samenspel tussen formele en informele ondersteuning met daarbij nadruk op het versterken van de informele ondersteuning.
8. We bieden per 2020 op basis van een nieuwe visie onafhankelijke cliëntondersteuning met een focus op informele ondersteuning en met een verbreding van de doelgroep.
9. Gemeente Ede heeft in haar personeelsbeleid aandacht voor inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt.

Toelichting

1. Tijdens de coronacrisis zijn er veel mooie en nieuwe initiatieven door onder andere bewonersinitiatieven tot stand gekomen. Zo werd er boodschappen gedaan voor buurtbewoners uit de wijk voor degenen die dat door corona zelf niet konden doen, en werden er tasjes met activiteiten voor thuis uitgedeeld.
2. De nota mantelzorgbeleid is in 2020 uitgevoerd. Deze nota is voortgezet als specifieke actielijn opgenomen in het Actieprogramma Versterken Sociale Basis & Preventie, om zo de ondersteuning van mantelzorgers meer integraal vorm te geven.
4. Samenwerking vormt een groot onderdeel van het actieprogramma versterken sociale basis. Daarnaast is samenwerking in 2020 opgenomen in de Programma's van Eisen behorende bij de subsidies vanaf 2021.
5. Door de coronacrisis was het voor de buurt-, wijk-, en dorpshuizen lastig om een activiteiten aanbod te organiseren. De BWD huizen zijn creatief geweest in het zo veel mogelijk laten doorgaan van hun activiteiten. Zeker voor de kwetsbare inwoners.

6. De aanpak van eenzaamheid kende in 2020 grote uitdagingen. Als gevolg van corona steeg enerzijds het aantal inwoners dat gevoelens van eenzaamheid heeft sterk. Anderzijds stond juist de aanpak van eenzaamheid onder druk: door de maatregelen werd het lastiger om met inwoners in contact te komen. We zien dan ook dat eenzaamheid terugdringen om extra actie vraagt de komende tijd. Daarbij willen we benadrukken dat er juist meer inzet dan ooit is gepleegd voor het voorkomen en verlichten van eenzaamheid. Alle organisaties en (spontane) initiatieven hebben zich veerkrachtig en creatief opgesteld en steeds gezocht naar dat wat er wel kon: telefooncirkels, pakketjes en maaltijden langs brengen. Een klein gebaar kon voor mensen echt het verschil maken.
8. Vanaf 2020 werd onafhankelijke Inwonersondersteuning (voorheen onafhankelijke cliëntondersteuning) in Ede uitgevoerd door Stimenz. Vanwege corona hebben enkele van deze eenmalige activiteiten vertraging opgelopen en/of geen doorgang kunnen vinden, maar over het algemeen is de overgang naar de nieuwe aanbieder naar wens verlopen.
9. De gemeente Ede heeft het *Charter Diversiteit* ondertekend en zich daarbij verplicht expliciet aandacht te schenken aan het thema diversiteit en inclusie. Zij voldoet aan de *banenafpraak* in het kader van de Participatiewet om minimaal 2,35% mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te hebben. Daarnaast is de gemeente een *pilot inclusief werven* gestart. Er is een *werkgroep diversiteit* opgericht waarin collega's gezamenlijk zoeken naar de kansen om diversiteit op de werkvloer te bevorderen. Tijdens *Diversity Day* op 6 oktober is uitgebreid (online) stilgestaan bij dit thema. De *podcast* voor een 'inclusieve wandeling' door Ede Centrum staat op het intranet en is opgenomen in het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.

Preventieve jeugdhulp

1. Maatschappelijke resultaten en bijbehorende activiteiten worden opgesteld in het kader van het nieuwe Beleidsplan Jeugd en Onderwijs en het uitvoeringsplan. In het najaar 2019 wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd.

Toelichting

1. In 2020 is het uitvoeringsplan jeugd, behorende bij het beleidsplan Jeugd & Onderwijs 2019-2022, vastgesteld. Deze is samen met partners opgesteld. De doelen en resultaten uit het uitvoeringsplan zijn opgenomen in de Programma's van Eisen behorende bij de subsidies vanaf 2021. Ook het jaarplan CJG 2021 is gebaseerd op het uitvoeringsplan. Verder is er in 2020 een subsidieregeling Jeugdactiviteiten- en preventie opgesteld. Met deze subsidieregeling is duidelijk welke activiteiten subsidiabel zijn en kan daar beter op worden getoetst.

Inburgering en maatschappelijke begeleiding statushouders

1. Vormgeven van het inburgerproces zoals genoemd in de kaders van de nieuwe Wet Inburgering die op 1 januari 2021 van kracht moet worden. In de eerste plaats wordt gestart met het vormgeven van de brede intake en de ontwikkelen we het Plan Inburgering en Participatie. We bereiden de implementatie van de wet voor zodat deze op moment van vaststelling kan worden uitgevoerd; waar mogelijk starten we in 2020 met de nieuwe methodiek en werkprocessen.
2. Doorontwikkeling van het inburgerprogramma waarin opleiding (taal), participatie (waaronder werk) en inburgering, al dan niet gecombineerd, door de gemeente worden aangeboden.
3. Verbinding met activiteiten Werkkracht, Vluchtelingenwerk, Woonstede, wijkregie, Sociaal Teams, etc. (conform de afspraken die gemaakt zijn tussen deze partijen).

Toelichting

1. Zoals al gemeld bij de ontwikkelingen, is het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet Inburgering vastgesteld, maar is vervolgens de ingangsdatum van de wet voorlopig verschoven naar 1 januari 2022.
2. Gedurende de tweede helft van het jaar heeft de aanbesteding van de maatschappelijke begeleiding van

statushouders plaatsgevonden. De opdracht is in december gegund aan Vluchtelingenwerk Oost Nederland. In het laatste kwartaal hebben de gemeenten die deel uitmaken van de Arbeidsmarktregio Foodvalley een marktverkenning uitgevoerd bij taalaanbieders. Dit had als doel input op te halen bij taalaanbieders om hiermee de drie leerroutes uit de nieuwe Wet Inburgering in 2021 vorm te kunnen geven.

Volwasseneneducatie

1. Opstellen en uitvoeren van de 'Edese aanpak van het stimuleren van geletterdheid'. Deze richt zich op het vergroten van het onderwijsaanbod, de bekendheid met het thema geletterdheid, het werven van de doelgroep (met name NT1) en het vergroten van deskundigheid bij professionals die met de doelgroep te maken hebben. Uitgangspunt is de hiervoor beschikbare budgetten in samenhang met elkaar in te zetten (ontschotten).
2. Er wordt enerzijds gewerkt aan de samenhang met rekenen, lezen en schrijven, spreken en luisteren en digitale vaardigheden, maar ook aan de samenhang tussen participatie, volwasseneneducatie en inburgering. In het najaar van 2019 wordt hiervoor een plan van aanpak opgesteld waarin onder andere wordt beschreven welke prioritering van doelgroepen wordt gehanteerd.
3. We ontwikkelen een aanpak om in 2024 regie te kunnen voeren over de aanpak van basisvaardigheden. Hiervoor werken we samen met partijen uit de domeinen onderwijs, werk, gezin, gezondheid en verwante terreinen.

Toelichting

1. De gemeenten in de arbeidsmarktregio Foodvalley hebben in het derde en vierde kwartaal van 2020 samen een aanbestedingstraject opgesteld en uitgevoerd ten behoeve van formele volwasseneneducatie. De opdracht is voor de periode 2021 tot en met 2024 aan een nieuwe aanbieder gegund: NLEducatie. Dit heeft als gevolg dat de samenwerking met de aanbieder en tussen de aanbieder en de Taalhuizen per 2021 opnieuw moet worden ingeregeld.

Onderwijsondersteuning

Iedere peuter een sterke start in het Primair Onderwijs (P.O.)

1. Peuters in Ede kunnen terecht op een VVE-geregistreerd kindcentrum naar keuze.
2. 85% van de VVE-peuters krijgen VVE-ondersteuning op een VVE-kindcentrum (nulmeting 2017).
3. Er zijn twee VVE-toeiders actief om VVE-peuters toe te leiden naar een VVE-kindcentrum.
4. Er is een vraaggericht aanbod voor gezinnen die vanuit hun pedagogische visie hun kind niet naar een kindcentrum brengen.

Toelichting

- 1 en 2 De toeleiding van VVE-peuters vereist blijvende aandacht. Eén VVE-toeleider is in dienst genomen via het Reformatorisch Samenwerkingsverband Berséba. Deze voorziet in toeleiding van alle doelgroepen. De doelstelling om een tweede toeleider aan te stellen, komt hiermee te vervallen.

Kinderen in kindcentra, Primair- en Voortgezet Onderwijs nemen zo regulier mogelijk deel aan het onderwijs

1. VVE-kindcentra voldoen aan de wettelijke VVE-criteria.
2. Nieuwkomers met een taalachterstand krijgen extra ondersteuning op het stedelijk georganiseerde ISK en de nieuwkomersschool.

Potentials op de basisschool met ambitie krijgen extra uitdaging

1. Een alternatief aanvullend aanbod voor ondernemende kinderen met onrustig gedrag in het Primair Onderwijs.
2. Een aanvullend professioneel stedelijk aanbod voor PO-bovenbouw kinderen met veel ambitie,-een

- anderstalige achtergrond maar zonder steunend netwerk.
3. Kinderen hebben een diploma dat aansluit bij hun capaciteiten.

Toelichting

2. In 2020 zijn er geen subsidieaanvragen ingediend voor het organiseren van aanvullend aanbod voor PO-bouwen kinderen met veel ambitie, een anderstalige achtergrond maar zonder steunend netwerk. Aangezien deze regeling per 2021 komt te vervallen vanuit de ombuigingen in het sociaal domein, is vervolgens gekozen deze aanvragen niet alsnog te stimuleren.

Kinderen hebben geen last van het grijze gebied tussen passend onderwijs/ jeugdhulp

1. Schoolpilots met het doel om het gebruik van Jeugd-GGZ te verlagen.
2. Kinderen met een ondersteuningsbehoefte hebben voor het vierde jaar een ondersteuningsplan voor op school.
3. Regionaal vastgesteld afsprakenkader aansluiting jeugdhulp en (passend) onderwijs.

Alle kinderen een passend diploma

1. Alle jongeren tussen 5 en 23 jaar zijn in beeld: ze zitten op school, werken of zijn in begeleiding.
2. Er is in schooljaar 2019-2020 een voorziening, een schakelroute naar werk of school, voor jongeren die tussen wal en schip dreigen te raken.
3. Vermindering van het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV) door middel van het uitvoering geven aan het Regionale VSV programma 2017-2020.

Gezondheidsondersteuning

1. Meer partijen zijn bereikt door intensivering van de voorlichting over vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling en wat zij hierin kunnen betekenen.
2. Naleving van de Wet op de Meldcode: monitoring van en toezicht op gebruik Meldcode en Verwijsindex.
3. Investeren in de inrichting van een jeugdpreventieteam en HIT-team in om actief op signalen van onveiligheid af te gaan.
4. Nieuwe afspraken maken met zorg- en veiligheidspartners in het jeugddomein (onder andere Veilig Thuis, GI, RvdK, justitie, sociaal teams) om effectief en snel passende hulp te organiseren. We voeren de pilot Jeugdbescherming dichtbij uit.
5. Het bekend maken van het antidiscriminatiebureau, zodat inwoners weten waar zij terecht kunnen voor meldingen, vragen, mediation of andere ondersteuning.
6. Alcoholpreventie: deelname aan Frisvalley met campagnes voor diverse doelgroepen. Continuering inzet preventiemedewerker in het buitengebied voor onder meer interventies in de keet met betrokkenheid van de plaatselijke gemeenschap.
7. Preventieprojecten/-activiteiten gericht op gezondheid, onder andere in samenhang met de jeugdgezondheidszorg en het speerpunt Food: Aan Tafel in de wijk (programma kinderobesitas van ziekenhuis in de wijk), ProMuscle (gericht op eiwitrijke voeding en beweging voor ouderen), Gezondhuizen (multidisciplinaire aanpak leefstijl en gezondheid jonge ouders en hun kinderen) en inzet cultuurvertalers (bekend als voorlichters eigen taal en cultuur).

Toelichting

1. We hebben meerdere webinars en trainingen aangeboden voor een breed veld professionals. Daarnaast is gestart met 'Handle with Care' in het basisonderwijs. Deze nieuwe werkwijze zorgt ervoor dat informatie vanuit de verschillende partijen eerder en beter gedeeld wordt in het belang van het kind.
6. Alcoholpreventie in het buitengebied is voor 2021 en 2022 in een vervolgopdracht gegund aan de huidige uitvoerder. Voor een integrale aanpak verslavingspreventie Ede-breed wordt nader invulling gegeven aan de samenwerking met Iriszorg, met als basis de ambities in de nota Lokaal Gezondheidsbeleid Ede 2020-2024.
7. Preventieprojecten/-activiteiten gericht op gezondheid zijn dankzij de nieuwe nota Lokaal

Gezondheidsbeleid dit jaar meer in samenhang ingestoken.

Wat heeft het gekost?

	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten					
Maatschappelijke Ondersteuning	16.398 N	16.373 N	16.901 N	15.932 N	969 V
Onderwijsondersteuning	4.231 N	4.307 N	5.193 N	4.062 N	1.131 V
Gezondheidsondersteuning	6.747 N	6.843 N	7.450 N	7.153 N	297 V
Totaal lasten	27.376 N	27.522 N	29.543 N	27.146 N	2.397 V
Baten					
Maatschappelijke Ondersteuning	235 V	84 V	84 V	174 V	90 V
Onderwijsondersteuning	3.188 V	2.730 V	3.616 V	2.922 V	694 N
Gezondheidsondersteuning	742 V	493 V	363 V	561 V	197 V
Totaal baten	4.165 V	3.307 V	4.064 V	3.657 V	408 N
Saldo baten en lasten	23.211 N	24.215 N	25.479 N	23.490 N	1.989 V
Storting reserve	305 N	594 N	284 N	755 N	471 N
Ottrekking reserve	762 V	440 V	1.246 V	774 V	472 N
Resultaat	22.753 N	24.368 N	24.517 N	23.471 N	1.046 V

Toelichting

Maatschappelijke ondersteuning

Thuisondersteuning - algemene voorziening (Act. 2020 € 50.000 N)

€ 80.000 V

De algemene voorziening thuisondersteuning bestaat in 2020 alleen voor mantelzorgers. Het budget voor thuisondersteuning mantelzorgers is dit jaar met € 150.000 verlaagd vanwege de voorgenomen invoering van een schoonmaaktarief op deze vorm van ondersteuning. Inmiddels is bekend dat deze ombuiging niet haalbaar is, maar financieel wel kan worden opgevangen door het verminderd gebruik. Steeds meer mantelzorgers ontvangen (na maximaal 1,5 jaar) een maatwerkvoorziening. Het verhuizen van de toegang naar de gemeente resulteert in een lagere instroom en kortere indicatieduur. Daar waar eerder inwoners mantelzorgondersteuning kregen toegekend wordt, nu de toegang bij de gemeente is ondergebracht, bovendien vaker direct gekozen voor een maatwerkvoorziening, omdat dit passender blijkt. Het voordeel kent een relatie met een oplopende ombuigingstaakstelling versterken toegang en regie.

Nieuwe Wet Inburgering

€ 229.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 229.000 N

Ter voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering zijn middelen beschikbaar gesteld. De ingangsdatum van deze nieuwe wet is uitgesteld naar 1 januari 2022, daarom hebben in 2020 de werkzaamheden niet plaatsgevonden maar gaan ze in 2021 plaatsvinden. Derhalve stellen we voor het budget van € 229.000 over te hevelen naar 2021.

Verhoging taalniveau

€ 120.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 120.000 N

De middelen die beschikbaar zijn gesteld voor verhoging taalniveau zijn slechts voor een klein deel benut. Als gevolg van corona kon de doelgroep niet goed bereikt worden en konden cursussen geen doorgang vinden. Wij

stellen daarom voor het niet bestede budget van het totaal beschikbare gestelde budget van € 133.000 over te hevelen naar 2021.

Inclusie € 156.000 V

Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder projecten en activiteiten geweest die met inclusiegeld ondersteund konden worden. Hierdoor zien we een voordeel op het inclusiebudget van € 156.000. De inclusiegelden zijn enerzijds bedoeld om initiatieven in de samenleving te stimuleren die gericht zijn op ontmoeten en verbinden. Het afgelopen jaar waren dit soort initiatieven in ieder geval in fysieke vorm niet mogelijk door de beperkende maatregelen. Anderzijds is het Inclusiebudget bedoeld om de eigen activiteiten van de gemeente inclusiever te maken. Bij het plaatsen van nieuwe speel- en beweegtoestellen in het nieuwe stadspark bezien we bijvoorbeeld uitdrukkelijk hoe kinderen en volwassenen met en zonder beperking daar gebruik van kunnen maken. In 2020 bevonden deze projecten zich in de planvoorbereidingsfase en was er nog geen mogelijkheid het budget daadwerkelijk te besteden.

Buurt-, wijk- en dorpshuizen (act. 2020 € 143.000 N) € 44.000 N

Vanwege de financiële problemen die Het Kulturhus in Wekerom had is in 2020 een extra subsidie van € 143.000 toegekend. Deze is ingezet om een financieel gezonde uitgangspositie te creëren door de huurachterstand in te lopen, de reservepositie te versterken en de speeltoestellen in de sportzaal te vervangen. Daarnaast is door corona minder subsidie uitgekeerd met betrekking tot de ombuigingsmaatregel Laagdrempelige ontmoetingsplekken in plaats van dagbesteding. Deze temporisering heeft daardoor bij dagbesteding tot een nadeel geleid. Per saldo komt de activiteit BWD-huizen op een nadelig resultaat van € 44.000.

Maatschappelijke ondersteuning nulde lijn € 133.000 V
Voorstel tot resultaatbestemming € 37.000 N

Vanwege het opzeggen van het contract door een aanbieder met betrekking tot Inloopvoorzieningen zien we hier een voordeel van € 33.000. De pilot logeerszorg is door corona vanaf februari helemaal stil komen te liggen met als gevolg een voordeel van € 37.000, zo gauw de omstandigheden het weer toelaten zal de pilot vervolgd worden. Op mantelzorgwaarderingen zie eveneens een voordeel: € 78.000. Er zijn minder waarderingen aangevraagd dan voorzien. Als laatste zijn er voor de inwoners van Ede kerstactiviteiten georganiseerd tijdens coronatijd met als gevolg een nadeel van € 15.000.

Onderwijsondersteuning

Onderwijsondersteuning € 170.000 V

De coronacrisis heeft tot grote impact geleid in het onderwijs. De scholen in de Ede hebben prioriteit gegeven aan het verzorgen van het onderwijs aan alle leerlingen en derhalve in mindere mate aan extra projecten waarvoor de gemeente subsidie kan verlenen. Bovendien werden op rijksniveau extra subsidiemogelijkheden beschikbaar gesteld in veel grotere omvang dan de gemeentelijke mogelijkheden, onder andere ten behoeve van het bestellen van laptops of extra middelen om achterstanden weg te werken. Ook de realisatie van nieuwe schoolpilots kon vanwege de veiligheidsvoorschriften tijdelijk niet worden uitgevoerd. Hierdoor zijn minder subsidie aanvragen ingediend. Gevolg is dat de gemeentelijke middelen deels onbenut zijn gebleven.

Onderwijsachterstanden (Act. 2020 € 250.000 V) € 150.000 V

Door de Corona-uitbraak moesten kindcentra en scholen noodgedwongen hun deuren tijdelijk sluiten. Dit heeft geleid tot een stagnering van het aantal aanmeldingen van nieuwe peuters voor VVE- en Peuteropvang. Het gevolg is een voordeel op het gemeentelijke onderwijsachterstandsbudget van € 150.000.

Gezondheidsondersteuning

Veilig Thuis - algemene middelen meldcode (Act. 2020 € 130.000 V)

€ 130.000 V

Bij de barometer hebben we medio dit jaar een knelpunt voor het toenemende beroep op Veilig Thuis gemeld. Het was toen nog onvoldoende duidelijk of het Rijk met aanvullende middelen zou komen. Die duidelijkheid is er nu wel.

Centrumgemeenten zijn in september gecompenseerd voor de hogere kosten. De bij de barometer toegekende algemene middelen van € 130.000 zijn om die reden niet benodigd en leiden nu tot een voordeel.

Veilig Thuis - overige

€ 245.000 V

Verrekening met regionale bestemmingsreserve Vrouwenopvang/geweld in afh. relaties

€ 245.000 N

Op onze subsidieaanvraag in het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis' hebben we een voorschot van het Rijk ontvangen. Samen met lagere kosten van de regionale projectleider leidt dit tot een voordeel van € 85.000, waarvan de uitvoering voor een groot deel in 2021 plaatsvindt. Daarnaast zien we lagere kosten als gevolg van temporisering van het lokale uitvoeringsplan, veranderde bekostiging van de procesregisseur huiselijk geweld in het Veiligheidshuis en een gunstige afrekening voor de jaren 2019/2020 met de gemeente Amersfoort voor de uitvoeringskosten Veilig Thuis voor Renswoude en Rhenen. Samen een voordeel van € 160.000. De voordelen zijn verrekend met de reserve Vrouwenopvang.

Dotatie in regionale bestemmingsreserve Vrouwenopvang/geweld in afh. relaties

€ 265.000 N

Alle verrekeningen met de reserve Vrouwenopvang zijn in 2020 op dit programma verantwoord. Op de programma's 3 en 8 bestaan voordelen vanwege extra verkregen middelen vanuit het Rijk. Deze nog niet bestede middelen zijn gereserveerd in de reserve Vrouwenopvang, waardoor hier een nadeel van in totaal € 265.000 zichtbaar wordt.

Bij de septembercirculaire 2020 is € 180.000 extra budget toegekend voor acute crisissituaties in de vrouwenopvang en voor het aanpakken van door- en uitstroombroblematiek. Deze middelen zijn nog niet besteed en het voordeel is in programma 3 toegelicht.

Bij de decembercirculaire 2020 is € 85.000 extra budget toegekend voor de kosten die voortkomen uit de stijging van het aantal slachtoffers dat contact legt met het Centrum Seksueel Geweld (CSG's) en middelen ter ondersteuning van gemeenten in het kader van schadelijke praktijken. Op programma 8 Bestuur en organisatie leidt dit tot een voordeel vanwege de hogere uitkering Vrouwenopvang.

Eind 2020 bedraagt het saldo van de regionale reserve Vrouwenopvang € 0,6 miljoen.

Overzicht kosten corona programma 2

Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden:

- Minder inzet op programma LDO € 99.000 V
- Stil komen liggen pilot Logeerszorg € 37.000 V

Onze partners hebben geen aanspraak kunnen doen op (geldelijke) regelingen en faciliteiten van de gemeente:

- Inburgering-verhoging taalniveau € 120.000 V
- Inclusie € 156.000 V
- Onderwijsondersteuning € 170.000 V
- Minder aanmeldingen VVE programma's € 150.000 V

Benodigde extra inzet c.q. activiteiten:

- Organisatie kerstactiviteiten € 15.000 N
- Vrijwilligersorganisaties Jeugd € 25.000 N
- Specialistisch straatwerk Veldhuizen € 53.000 N
- Technodiscovery € 30.000 N

Programmadoelstelling

De gemeente is verantwoordelijk voor een breed aanbod van individuele ondersteuning, zoals benoemd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

Goede ondersteuning en hulp aan onze inwoners staan voorop. In Ede geven we in partnerschap met aanbieders die onze visie onderschrijven vorm aan deze ondersteuning. De individuele maatwerkvoorzieningen zijn bedoeld voor situaties waarin het eigen netwerk, informele ondersteuning en de voorliggende voorzieningen niet of onvoldoende toereikend zijn. Deze worden waar mogelijk tijdelijk en aanvullend ingezet.

Vanuit de Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor ondersteuning die erop gericht is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en ook voor de ondersteuning wanneer iemand niet meer zelfstandig thuis kan wonen. Het gaat om onder andere: woningaanpassingen, thuisondersteuning (hulp bij het huishouden), begeleiding en dagbesteding, beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en vervoer. Maar ook om cliëntondersteuning (onafhankelijke ondersteuning aan inwoners) en ondersteuning om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten.

De Jeugdwet bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor alle vormen van jeugdhulp en de plicht hebben om jeugdhulp en ondersteuning te bieden wanneer kinderen en gezinnen dit nodig hebben. Het aanbod bestaat uit ambulante jeugdhulp, pleegzorg, verblijf, jeugd-ggz, zorg voor jongeren met beperkingen en jeugdbescherming en -reclassering.

De Participatiewet regelt de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor alle inwoners die tijdelijk ondersteuning nodig hebben bij het zoeken naar werk en in hun inkomensvoorziening. Daarnaast kunnen inwoners een beroep doen op aanvullende inkomensondersteuning om te kunnen participeren in de Edese samenleving. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening regelt de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor inwoners met problematische schulden.

Ontwikkelingen

Algemeen

Wij willen als gemeente Ede het sociaal domein duurzaam vormgeven. Voor ons betekent dit dat wij, ook naar de toekomst toe, kwalitatief goede zorg en ondersteuning kunnen blijven bieden voor iedereen die dat nodig heeft. De hulpvraag, de leefwereld van de inwoner en het (weer) zelfstandig functioneren zijn daarbij leidend, niet het systeem. Hiervoor is transformatie noodzakelijk.

Om meer sturing aan deze transformatie te kunnen geven is in 2020 een beleidskader Sociaal Domein door college en Raad vastgesteld. Hierin zijn zes leidende principes geformuleerd die ons uitgangspunt zijn voor zowel de vormgeving van het toekomstige sociaal domein als voor de afwegingen van de uitvoering. De leidende principes normaliseren en informele ondersteuning is duurzaam vatten onze visie ten aanzien van het sociaal domein samen. Uiteraard zijn er ook situaties waarin professionele steun wel nodig is. De ondersteuning die wij dan bieden is naast kwalitatief, efficiënt en gericht op zelfstandig functioneren en zorgt ervoor dat basisvoorwaarden eerst op orde zijn. Dit alles regelen we door de regie zoveel als mogelijk bij onszelf te houden en als gemeente aan zet te zijn en te werken in partnerschappen met aanbieders die onze visie onderschrijven. Dat betekent per definitie een domeinoverstijgende aanpak. Dat komt in de ontwikkelingen en doelen van dit programma steeds terug.

Maatwerkvoorziening

Ontwikkelingen Wmo

Transformatie en ombuigingen

Het aantal klanten dat gebruik maakt van een Wmo-voorziening neemt de afgelopen jaren gestaag toe. Dat zien we ook in 2020. Het bieden van de juiste ondersteuning aan de juiste mensen binnen de beschikbaar gestelde budgetten blijft daarbij een uitdaging. In 2020 zijn we daarin geslaagd (zie 'Wat heeft het gekost?'), mede door het geven van invulling aan de vastgesteld ombuigingsmaatregelen. Zo is bijvoorbeeld aandacht besteed aan het versterken van de regiefunctie door passend indiceren. Het gevolg hiervan is een gemiddeld lagere indicatie per cliënt. Dat heeft niet geleid tot extra klachten en bezwaren en een lagere cliënttevredenheid. Ook vertoont de verhouding specialistische vs. reguliere begeleiding een licht dalende trend, waarmee we een verschuiving van zwaardere naar lichtere ondersteuning realiseren. Daarnaast is de ombuigingsmaatregel 'Van Wmo naar Wlz' inmiddels succesvol afgerond.

Wonen-zorg ouderen

Nederland vergrijst en Ede ook. Deze vergrijzing heeft grote consequenties. Zoals een toename van dementie onder senioren en de stijging van alleenstaande huishoudens van 75+-ers. Dat vraagt de komende jaren om voldoende zorgplekken in verpleeghuizen en gekwalificeerd personeel. Maar ook dat mensen langer en veilig zelfstandig kunnen wonen met hulp van hun sociale netwerk of mantelzorgers en - waar nodig - passende ondersteuning vanuit de Wmo.

De gemeente is in 2020 gestart met een woonzorg-analyse voor senioren. Met de uitkomsten van deze analyse in 2021 kunnen we onderbouwde keuzes maken op de snijvlakken van de beleidsterreinen van wonen, zorg en welzijn voor senioren in de gemeente Ede.

Domeinoverstijgend (Wmo-Zvw-Wlz)

Het zorglandschap in Nederland kent drie grote wetten: de Wmo, de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). Deze wetten sluiten onvoldoende op elkaar aan, waardoor er in de praktijk problemen (kunnen) ontstaan voor inwoners. Vanuit die invalshoek hebben we, in afstemming met VWS, met Opella, zorgverzekeraar Menzis en zorgkantoor Menzis het experiment domeinoverstijgend samenwerken (DOS) opgestart. Doel van het experiment is het verbeteren van de kwaliteit van leven en de zorg voor kwetsbare ouderen in de gemeente Ede. Een landelijke evaluatie uit 2020 toont aan dat het experiment een positief effect heeft op (het welbevinden van) cliënten en familieleden. Daarnaast voorkomen we aantoonbaar (substantiële) kosten binnen de Wlz. Gemeente Ede wordt door VWS gecompenseerd voor de extra gemaakte kosten vanuit de Wmo. De bedoeling is om dit experiment te continueren en daar waar mogelijk uit te breiden.

Passende woonplekken

BW en MO zijn tijdelijke voorzieningen, waarna de cliënt weer zelfstandig gaat wonen en 'mee doet' in de maatschappij. Oftewel een eigen passende woonplek midden in de maatschappij. Veelal is daarbij nog ambulante begeleiding benodigd. Om dit te realiseren zetten we in op vernieuwende woonvormen en op meer

goedkope (huur)woningen.

De aanpak van dak- en thuisloosheid staat ook landelijk hoog op de politieke agenda. Het ministerie van VWS heeft eenmalig 200 miljoen euro beschikbaar gesteld om dak- en thuisloosheid terug te dringen. Ede heeft in 2020 middelen aangevraagd door het indienen van het plan van aanpak 'Iedereen een eigen passende woonplek'. Daarmee heeft Ede € 3,5 miljoen binnen weten te halen, inclusief € 1,1 miljoen om twee locaties in Ede te transformeren naar sociale huur.

Maatschappelijke Opvang

We hebben voorbereidingen getroffen voor de renovatie van gebouw 17 (sociaal pension), om deze toekomst proof te maken en meer geschikt voor buitenslapers.

We ontwikkelen woonvormen door zoals Next Level en andere zelfstandige woonvormen, zodat mensen eerder uit de maatschappelijke opvang kunnen verhuizen.

Ook hebben we mogelijkheden verkend en voorbereidingen getroffen voor woonvormen voor een deel van de buitenslapers die om uiteenlopende redenen niet in reguliere zorg- of opvangplekken willen of kunnen verblijven. Voor 2020/2021 betreft het een tijdelijke oplossing. Er wordt gewerkt aan een structurele oplossing voor deze buitenslapers (in de praktijk 5 tot 15 personen). De opgave om buitenslapers een passende plek te bieden dan wel overlast van deze groep te voorkomen vraagt om een integrale benadering. Hierbij zijn Veiligheid, Wonen & Ruimte en Zorg betrokken.

Vanaf april 2019 vindt de toegang MO vanuit de gemeente plaats. In 2020 is de toegang verder geprofessionaliseerd, mede door het versterken van de afstemming tussen het team toegang MO, de afdeling Wmo en Beleid Sociaal Domein.

Corona

De coronacrisis heeft grote impact gehad op klanten die ondersteuning vanuit de Wmo hadden, maar ook op aanbieders. Door het (tijdelijk) stopzetten van de dagbesteding tijdens de eerste golf is een aantal kwetsbare ouderen er qua zelfredzaamheid op achteruit gegaan, ook qua gezondheid. Er was sprake van relatief veel/meer eenzaamheid. Ook partners en mantelzorgers hebben het zwaar gehad. Vanaf mei 2020 zijn of alle dagbestedingsactiviteiten weer volledig opgestart (rekening houdend met de richtlijnen van het RVM) of gedeeltelijk (kleinere groepen, extra locaties), waar mogelijk aangevuld met alternatieve vormen. Daarnaast heeft een beperkt aantal klanten minder (vaak) gebruik gemaakt van thuisondersteuning. Begeleiding is gewoon gecontinueerd, veelal digitaal.

Aanbieders zijn in 2020 gecompenseerd voor omzetverlies of voor gemaakte meerkosten ten gevolge van corona.

Ontwikkelingen Jeugd

Het jaar 2020 was naast het jaar waarin de coronacrisis ons als gemeente, het onderwijs en de aanbieders van jeugdhulp voor grote uitdagingen heeft gesteld, ook het jaar waarin ondanks die crisis nog hard gewerkt is aan het verbeteren van het stelsel voor jeugdhulp. Het uitvoeringsplan jeugd en onderwijs en de daarin opgenomen transformatiedoelen hebben ondanks de crisis zoveel als mogelijk centraal gestaan. Een enorme prestatie van zowel onze partners in het jeugdhulp domein, onze professionals in de uitvoering (ST, TTJ en CJG) als alle ondersteuning vanuit beleid en zorgadministratie.

Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming

Aan het begin van het jaar is naar aanleiding van het kritische rapport van de Inspectie een Gelderse verbeteragenda Jeugdbescherming opgesteld. Deze Gelderse agenda was en is een mooie steun in de rug en dus een extra stimulans voor de Edese pilot Jeugdbescherming Dichterbij. Alle veiligheidspartners werken in deze pilot aan het verkorten van de keten waardoor jeugdigen in onveilige opvoed- en opgroeisituaties eerder en effectiever geholpen worden.

Sluiting Hoenderloo Groep en de Kop van Deelen

Ook werd in maart 2020 bekend dat de jeugdzorginstelling Hoenderloo Groep (alsmede de Kop van Deelen) als gevolg van financiële problemen en aanhoudende kritiek op de kwaliteit van de zorg haar deuren moest sluiten. In de loop van het jaar zijn alle daar verblijvende jeugdigen overgeplaatst naar andere locaties. Deze sluiting, die tot veel (politieke) onrust heeft geleid, is echter niet alleen negatief geweest. Veel jeugdigen zijn door deze sluiting geplaatst in kleinschalige voorzieningen in de eigen regio.

Onderzoek naar tekorten op jeugd

In de landelijke lobby voor structureel meer middelen voor jeugdhulp is in 2020 ook een belangrijke stap gezet. Eind van het jaar is het onderzoeksrapport 'Stelsel in groei' gepubliceerd. Onderzoeksbureau AEF concludeert in dat rapport dat gemeenten jaarlijks zo'n € 1,7 miljard meer uitgeven aan jeugdhulp dan dat ze aan middelen vanuit het Rijk ontvangen. Op basis van dit rapport worden met het Rijk gesprekken gevoerd over een combinatie van structureel extra budget en maatregelen om de jeugdwet financieel beheersbaar te maken. Als Ede leveren we vanuit de G40 gemeenten en namens de VNG een bijdrage aan deze gesprekken.

Nieuwe inkoopstrategie

Om de toegang breder te kunnen faciliteren en daardoor hun regierol te versterken is medio 2020 een nieuwe inkoopstrategie voor jeugdhulp ontwikkeld. Een belangrijk verschil ten opzichte van de huidige inkoopstrategie is dat er binnen de nieuwe strategie gewerkt wordt met vijf segmenten en dat er meer samenhang ontstaat tussen lokale toegang, leveranciersmanagement, contract en wijze van bekostiging. Dit bevordert de sturing en regierol van gemeenten en ontstaat er meer grip op het groeiend jeugdhulpgebruik.

Governance en Norm voor Opdrachtgeverschap

Naar aanleiding van en als reactie op de Kamerbrief van november 2019 is door de VNG een Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) vastgesteld. Met deze NvO erkennen gemeenten dat voor sommige vormen van jeugdhulp regionale en bovenregionale samenwerking vereist is. Bestuurlijk en ambtelijk is Ede nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van deze norm. In 2021 zal deze voor Ede en de jeugdhulpregio Foodvalley worden voorgelegd aan college en Raad.

Transformatie en ombuigingen

Zoals al eerder gemeld is ondanks de coronacrisis ook veel werk doorgegaan. De ombuigingsmaatregelen gericht op de verwijzingen vanuit medische specialisten is uitgevoerd. Er is actief regie gevoerd op uitstroom naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Actieve regie heeft bovendien geleid tot het voorkomen van meerdere uithuisplaatsingen en een betere doorstroom naar de Wmo bij 18+. Het aantal jeugdigen in verblijf is hiermee in 2020 verder afgenomen.

In september is in het kader van de transformatie van verblijf ook het Sterk Lokaal Netwerk opgericht. Hiermee wordt samen met partners in Ede gewerkt aan enerzijds het verder voorkomen van uithuisplaatsingen en anderzijds als dit toch niet voorkomen kan worden het zo nabij mogelijk plaatsen van de jeugdige.

Halverwege 2020 is ook de voorbereiding en inrichting van de schoolpilots weer verder opgepakt. De voortgang daarvan werd bij de start van de coronacrisis en de sluiting van de scholen in maart volledig stilgelegd.

Afhankelijk van de duur van de tweede lockdown worden de pilots in 2021 uitgevoerd.

Het aantal uren voor de Specialistische Ondersteuners Jeugd (SOJ) bij huisartsen is in 2020 verder uitgebreid. Met huisartsen zijn afspraken gemaakt over de brede inzet van deze SOJ'ers en de samenwerking met de Sociaal Teams en het Toegangsteam Jeugd.

Jeugdbescherming Dichterbij

Naast dat er bovenregionaal gewerkt wordt aan een Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming, neemt Ede binnen jeugdhulpregio Foodvalley ook deel aan één van de zes landelijke pilots om de samenwerking in de jeugdbeschermingsketen te verbeteren. Het doel is om deze keten te verkorten en te transformeren van een

estafettemodel naar een netwerkmodel. Een jeugdige wordt niet van de ene naar de andere organisatie overgedragen maar de organisaties werken samen rondom de jeugdige. Het resultaat is dat jeugdigen en gezinnen sneller en effectiever worden geholpen en dat het aantal beschermingsmaatregelen hierdoor af gaat nemen.

Werk en participatie

De prestatieafspraken uitstroom naar betaald werk is niet behaald. Dit als direct gevolg van de coronapandemie. Het aantal vacatures daalde aanzienlijk (CBS-cijfer landelijk in het eerste halfjaar van 2020: met 30%). Wel zien wij vanaf het derde kwartaal de uitstroom naar betaald werk toenemen. De instroom nam toe maar had niet de verwachte negatieve trend zoals voorspeld aan het begin van de coronapandemie.

Per 1 januari 2020 is de voorziening Beschut Werk Nieuw operationeel bij Werkkracht. Inwoners met een positieve indicatie beschut werk, die niet met ondersteuning van Werkkracht een arbeidsovereenkomst bij een reguliere werkgever kunnen verwerven, wordt een arbeidsovereenkomst in de voorziening aangeboden.

Eind 2020 is een verkenning gestart om de rol van Werkkracht uit te werken in de verbinding tussen dagbesteding en werk, al dan niet beschut, of vanuit de banenafspraken. Beoogd wordt tot een businesscase te komen voor het organiseren van arbeidsmatige dagbesteding met de ontwikkeldoelstelling naar werk.

Werkkracht participeert in de regionale Pilot Praktijkverklaringen. Praktijkleren met de praktijkverklaring is vooral bedoeld voor werkzoekenden en werkenden zonder startkwalificatie, voor wie het behalen van een volledig mbo-diploma (inclusief entreeopleiding) of een mbo-certificaat vooralsnog niet haalbaar lijkt. Maar ook mensen met een startkwalificatie, voor wie een diploma of certificaat niet haalbaar is, kunnen in aanmerking komen. In augustus/september 2020 zijn 17 personen ingestroomd in de pilot.

Inkomensvoorziening

Inkomensondersteuning

Begin 2020 zagen we dat meer inwoners in staat waren om zelfstandig in hun inkomen te voorzien. Dit bleek uit de daling van het bestand bijstandsuitkeringen. Een daling die eind 2017 was ingezet. In 2020 is dat beeld veranderd. Door de coronacrisis is het bestand gestegen met als resultaat eind 2020 een toename van 5,5 procent van het bestand. De toename is vooral te zien bij de jongeren tot 27 jaar en in de categorie 27-45 jaar. Het betreft met name het niet verlengen van tijdelijke contracten of het beëindigen van flexwerk. Tegelijkertijd zien we dat het aantal inwoners dat al langer dan 5 jaar een uitkering ontvangt verder toeneemt. Het vergt een lange adem om de re-integratie van deze inwoners te laten slagen. De situatie op de arbeidsmarkt door de coronacrisis zorgt voor extra vertraging om dit doel te bereiken.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is één van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De maatregel is inmiddels 2x verlengd waardoor we spreken van Tozo 1, Tozo 2 en Tozo 3. Eind 2020 zijn 2.156 aanvullende uitkeringen verstrekt en 62 leningen voor bedrijfskapitaal.

Een deel van de beschikbare capaciteit van de afdeling Inkomens, Aanvullend inkomen & Schulddienstverlening is in 2020 ingezet voor de uitvoering van de Tozo. Dit kon omdat corona zorgde voor minder vraag naar capaciteit op de reguliere productie van inkomen (zoals aanvullend inkomen) en schulddienstverlening samen. Als voorbeeld: op bepaalde onderdelen was geen contact met inwoners mogelijk waardoor geen trainingen rechten/plichten en geen budgettrainingen gegeven zijn. De handhaving en fraudepreventie lag door de

beperking op het contact met inwoners zo goed als stil. Daarnaast nam het aantal aanvragen op het product schulddienstverlening niet toe.

Handhaving en fraudepreventie

Als uitwerking van het nieuwe beleidsplan Natuurlijk Naleven is een jaarplan 2020 opgesteld en ter informatie gedeeld met de raad (conform de afspraak om vanaf 2020 jaarlijks een plan van aanpak op te stellen).

De toepassing van het jaarplan is doorkruist door de coronacrisis, wat ook blijkt uit de effectindicatoren die betrekking hebben op handhaving en fraudepreventie. Met name het aandeel dat het doen van huisbezoeken bijdraagt aan de fraudepreventie is stil komen te liggen. De verbeterslag op de samenwerking met Werkkracht is wel geslaagd. Met een gezamenlijke kick-off in januari is gestart met nauwe samenwerking en processen die de samenwerking ondersteunen.

Aanvullende inkomensondersteuning, innovaties

De nieuwe fietsregeling voor minima is geïmplementeerd. Dit betreft het aanbod van refurbished fietsen, aangeboden door Restore, die tevens fungeert als één van de partners die bijdraagt aan re-integratietrajecten om inwoners te ondersteunen richting de arbeidsmarkt. Een deel van het aanbod komt van de zwerffietsen die uit de openbare ruimte worden verwijderd en door Restore worden gerevamped. Zo worden meerdere doelen: een schone openbare ruimte, re-integratiedoelstellingen en een circulaire economie, met elkaar verbonden.

Geïnspireerd door het idee van de refurbished fietsen is het plan refurbished laptops in werking gebracht. De laptops zijn bedoeld voor schoolgaande kinderen en vallen binnen de minimaregeling van de gemeente Ede. Het betreft vooralsnog een pilot. Dit plan wordt in 2021 geëvalueerd.

Om de kosten voor bewindvoering naar beneden te brengen is het product Budgetplus verder geïmplementeerd. Het gaat hier om inwoners die vallen binnen het bereik van het gemeentelijk minimabeleid. Deze inwoners kunnen geholpen worden met ondersteuning vanuit de gemeente waar anders een bewindvoerder zou worden toegewezen, die voor de kosten vervolgens een beroep doet op de bijzondere bijstand. De implementatie heeft ertoe geleid dat de totale kosten van beschermingsbewind en budgetplus degressief toenemen ten opzichte van progressieve stijging van de kosten van beschermingsbewind bij ongewijzigd beleid.

Aanvullende inkomensondersteuning, regulier

Het aantal huishoudens dat in een jaar één of meerdere bedragen bijzondere bijstand of een minimaregeling heeft ontvangen is afgenomen. De belangrijkste vergoedingen die zijn afgenomen, zijn Sport, cultuur en recreatie Volwassenen en Kinderen en diplomazwemmen. De afname is respectievelijk 40% (van 1.377 naar 828), 35% (van 507 naar 331) en 26% (van 81 naar 60). Deze afname is toe te schrijven aan corona, omdat onder andere sportverenigingen, cultuurcentra, buurthuizen en zwembaden een groot deel van het jaar hun activiteiten niet mochten aanbieden.

Schulddienstverlening

In 2020 is gewerkt aan de totstandkoming van een samenwerking met Rabobank, Malkander, Werkkracht en gemeente. Het doel van deze samenwerking is om schulden bij de werkende inwoners terug te dringen. Het is de bedoeling dat werkgevers hier een belangrijke rol in gaan spelen.

Het aantal huishoudens dat zich nieuw gemeld heeft voor schulddienstverlening is achtergebleven bij de verwachting. Gemeld hebben zich 345 huishoudens ten opzichte van een verwachting van 400 huishoudens. Dit is een landelijke trend en heeft ook te maken met corona.

In 2020 is gewerkt aan de totstandkoming van een samenwerking met Rabobank, Malkander, Werkkracht en gemeente. Het doel van deze samenwerking is om schulden bij de werkende inwoners terug te dringen. Het is de bedoeling dat werkgevers hier een belangrijke rol in gaan spelen.

Overige dienstverlening

De afdeling Inkomen, Aanvullende inkomensondersteuning en Schulddienstverlening was ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de mantelzorgwaardering. In 2020 is het proces mantelzorgwaardering gerobotiseerd en overgeheveld naar publiekszaken.

Relevante beleidsnota's

Maatwerkvoorziening

- [Nota 'Het is mensenwerk' \(2013\)](#)
- [Regionaal beleidsplan Jeugd Foodvalley 2015-2018 \(2013\)](#)
- [Minimabeleid 2015 en verder \(2014\)](#)
- [Regionale Visie Zorg voor jeugd Foodvalley 'Elke jeugdige telt en doet mee' \(2014\)](#)
- [Nota Effectiviteit van het Minimabeleid en bijlage \(2015\)](#)
- [Ontwikkelagenda inkoop nieuwe Wmo \(2015\)](#)
- [Groeidocument Beschermd Wonen Valleiregio 2015-2017 \(2015\)](#)
- [Woonvisie Ede 2030 \(2015\)](#)
- [Raadsvoorstel voortzetten Minimabeleid 2015 en verder](#)
- [Inkoop Jeugdhulp samenwerkende gemeenten regio FoodValley 2016 e.v. \(2016\)](#)
- [Notitie Eigen bijdrage Wmo-maatwerkvoorzieningen \(2016\)](#)
- [Nota Minima-effectrapportage gemeente Ede 2016](#)
- [Visie op Schulddienstverlening Ede-Wageningen \(2016\)](#)
- [Voorstel toekomst huishoudelijke ondersteuning \(2016\)](#)
- [Evaluatie thuisondersteuning 2017-2018](#)
- [Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Regionaal visiedocument specialistische jeugdhulp Ons Verhaal \(2018\)](#)
- Minima effectrapportage gemeente Ede 2019 (onderzoek van het NIBUD) (geen link beschikbaar)
- [Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)
- [Regiovisie Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2020-2024](#)
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Ede 2020](#)
- [Verordening Jeugdhulp Ede 2020](#)
- [Verordening Leerlingenvervoer 2020](#)

Werk en participatie

- [Beleidsplan Participatiewet \(2013\)](#)
- [Ontwerp Participatiebedrijf Ede \(2016\)](#)
- [Evaluatie handhaving- en fraudebeleid 2014 -2018 \(2019\)](#)
- ["Natuurlijk Naleven", Beleidsplan handhaving en fraude 2020 - 2023 \(2019\)](#)

Inkomensvoorziening

- ["Natuurlijk Naleven", Beleidsplan handhaving en fraude 2020 - 2023 \(2019\)](#)

Wat willen we bereiken?

Maatwerkvoorziening

Doel

Zoveel mogelijk inwoners in Ede hebben regie over hun eigen leven, doen mee naar vermogen en worden indien nodig op maat ondersteund.

Subdoelen Wmo

- Meer inwoners doen mee in de samenleving.
- Meer inwoners zijn zelfredzaam.
- Ondersteuning van het eigen sociaal netwerk en/of informele vormen van ondersteuning vormen altijd het uitgangspunt bij een hulpvraag. Indien nodig wordt deze steun aangevuld met professionele inzet.
- Passend bij de ondersteuningsbehoefte van inwoners is er professionele ondersteuning op maat.
- Meer kwetsbare inwoners blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen, al dan niet met ambulante begeleiding,
- Mensen die intramuraal verblijven (maatschappelijke opvang of beschermd wonen) stromen duurzaam uit.
- Zoveel mogelijk voorkomen dat mensen intramuraal (Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang) worden opgevangen.
- Meer mantelzorgers zijn in staat om de zorg aan een naaste langdurig uit te voeren.
- Jeugdigen worden adequaat ondersteund bij het veilig opgroeien tot zelfredzame burgers.
- Vervoer (van leerlingen, cliënten en kwetsbare inwoners) is afgestemd op de mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen.

Subdoelen specialistische jeugdhulp

- We zetten in op minder jeugdigen in residentiële jeugdhulp door onder andere het ambulante aanbod verder te versterken.
- We verbeteren de ondersteuning aan pleeggezinnen zodat voorkomen wordt dat jeugdigen opgenomen moeten worden in een residentiële setting (module X)
- We zetten in op minder uithuisplaatsingen na een crisis opname.
- We voorkomen dat jeugdigen onnodig gebruik moeten maken van verlengde jeugdhulp door de overgang 18-/18+ te verbeteren.
- We zetten in op inclusieve opvang en vrijetijdsbesteding voor jeugdigen met een extra ondersteuningsbehoefte.
- We ontwikkelen een werkwijze waarbij specialistische jeugdhulp altijd gepaard gaat met inzet vanuit het eigen netwerk van de jeugdige of het gezin.
- We zetten in op actieve regie door aan 30% van de inzet van jeugdhulp een regievoeder te koppelen. Daarmee is 70% van het budget onder actieve regie.
- We verbeteren de aansluiting van de toegang huisartsen op de lokale sociale infrastructuur.
- We zetten in op het demedicaliseren van kinderen in het primair onderwijs.
- We verbeteren de aansluiting tussen passend onderwijs en specialistische jeugdhulp.

Werk en participatie

Doel

Uitgangspunt bij de uitvoering van Werkkracht is 'iedereen heeft kans op werk tenzij ....'. Zoveel mogelijk mensen werken in een zo regulier mogelijke werkomgeving of participeren op een andere wijze in de Edese samenleving.

De gemeente Ede als inclusief werkgever

De gemeente Ede neemt als werkgever haar verantwoordelijkheid door in haar personeelsbeleid ook aandacht te hebben voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Functies die geschikt zijn voor deze doelgroep worden hiervoor opengesteld. Daarnaast zijn op grond van de Banenafpraak inwoners in dienst genomen door de gemeente en gedetacheerd bij het SamenWerkBedrijf (SWB).

Inkomensvoorziening

Doel

Zoveel mogelijk inwoners zijn financieel zelfredzaam en in staat om deel te nemen aan de samenleving door middel van werk of participatie. Aan inwoners die (tijdelijk) niet in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien wordt ondersteuning geboden. De geboden ondersteuning vanuit Werkkracht vindt plaats in samenhang met de benodigde inkomensondersteuning, de toepassing van armoederegelingen en schulddienstverlening. Waar nodig wordt dit ingebed in een integrale ketenaanpak, georganiseerd over de domeinen heen, waar gemeente en maatschappelijke partners effectief samenwerken.

Om extra ruimte te creëren voor structurele ondersteuning van de Voedselbank Ede en andere initiatieven gericht op het terugdringen van armoede is het budget voor aanvullend inkomen met € 25.000 verhoogd.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Aantal huishoudens dat in een jaar een of meerdere bedragen bijzondere bijstand of een minimaregeling heeft ontvangen <i>Inclusief Collectieve Ziektekostenverzekering.</i>	3.375	3.657	3.858	3.690	<i>n.v.t.</i>
Percentage Edenaren dat belemmeringen ervaart in de algemene lichamelijke gezondheid om deel te nemen aan het maatschappelijke leven <i>Percentage Edenaren dat een matige of ernstige belemmering ervaart door zijn/haar lichamelijke gezondheid, fysiek functioneren en/of geestelijke gezondheid. Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	15	-	15	15 (2021)

Effectindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Aantal huishoudens dat uitstroomt naar werk vanuit de bijstand <i>Er is sprake van een corona-effect.</i>	253	265	224	165	-
Aantal huishoudens in de bijstand met parttime inkomsten uit werk <i>Er is sprake van een corona-effect.</i>	442	392	375	317	-
Aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt; periode	2.510	2.436	2.290	2.235	-
Aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt; peildatum 31 december <i>Er is sprake van een corona-effect.</i>	1.903	1.793	1.719	1.814	-
Preventiequote (aantal instroom in de uitkering op aantal aanvragen) <i>Percentage.</i>	27,5	26,2	31,3	25,2	-
Aantal beëindigingen uitkering door handhaving	82	63	57	32	-
Aantal huishoudens met opgelegde en geëffectueerde maatregel <i>Korting op uitkering, inclusief maatregel 0%</i>	40	45	38	29	-
Percentage Edenaren dat zich eenzaam voelt <i>Sinds 2018 wordt eenzaamheid gemeten met elf vragen over sociale en emotionele eenzaamheid; hiermee worden vier categorieën van eenzaamheid onderscheiden. Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	33	-	33	30 (2021)
Aantal dak- en thuislozen in gemeente Ede dat gebruik maakt van opvang <i>Het aantal 2020 is inclusief mo-trajecten, crisisbed LDH en noodopvang (vanaf december 2020)</i>	211	202	112	124	140 (2021)
Percentage jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar) <i>Depla-indicator. Percentages op basis van facturatiegegevens. Daling tussen 2019 en 2020 (deels) te verklaren door corona.</i>	11,3	12,3	12,5	11,6	12,5 (2021)

Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners <i>Depla-indicator. Het gaat hier om unieke zorgklanten die indicatie hebben voor begeleiding (individueel of groep), hulp bij het huishouden, persoonlijke verzorging, beschermd wonen of kortdurend verblijf.</i>	316	313	325	344	335 (2021)
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO Huishoudelijke Hulp per 10.000 inwoners	203	201	211	221	225 (2021)
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO Beschermd Wonen per 10.000 inwoners <i>Het aantal neemt af, doordat Wageningen indicaties van cliënten met Beschermd wonen zelf regelt (zijn niet meer in de cijfers meegenomen) en door de extramuralisering Beschermd Wonen.</i>	22	21	22	22	18 (2021)
Percentage Wmo cliënten dat zich door de ondersteuning beter kan redden	83	84	86	87	86 (2021)
Aantal huishoudens met schulddienstverlening <i>Aantal aanmeldingen in het betreffende kalenderjaar. * Verwachte stijging in verband met Corona.</i>	384	342	403	345	440* (2021)
Verhouding indicaties begeleiding regulier en specialistisch (ZIN) <i>In procenten. Er heeft conform beleid een (lichte) verschuiving plaatsgevonden naar relatief meer begeleiding regulier.</i>	39,3	32,3	34,2	41,1	38,0 (2021)
Verhouding indicaties dagbesteding regulier en dagbesteding specialistisch (ZIN) <i>In procenten.</i>	63,3	71,0	77,6	83,3	-
Gemiddelde omvang indicatie begeleiding per jaar (ZIN) <i>De gemiddelde omvang indicatie begeleiding is conform beleid in 2020 verder afgenomen.</i>	112,2	105,3	94,9	91,6	-
Gemiddelde omvang indicatie dagbesteding per jaar (ZIN) <i>Meeteenheid = dagdelen. De gemiddelde omvang indicatie dagbesteding is conform beleid in 2020 verder afgenomen.</i>	170,9	168,0	159,5	148,7	-
Gemiddelde omvang indicatie thuisondersteuning per jaar (ZIN) <i>Meeteenheid = uren.</i>	108,6	106,6	100,0	94,5	-
Gemiddelde omvang indicatie beschermd wonen per jaar (ZIN) <i>Meeteenheid = etmalen.</i>	309,5	302,8	300,3	287,8	-
Aantal leerlingen dat gebruik maakt van taxivervoer (busjes) <i>Het aantal leerlingen dat gebruik maakt van taxivervoer (busjes) is conform beleid afgenomen.</i>	404	422	430	357	-
Aantal inwoners geregistreerd in het doelgroepregister met een uitkering op grond van de Participatiewet <i>Een verklaring voor de toename tussen 2019 en 2020 is met name de coronacrisis.</i>	87	88	116	147	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatwerkvoorziening

1. Maatwerkvoorziening Wmo

- 1 Het investeren in laagdrempelige ontmoetingsplekken, zodat meer inwoners door middel van informele ondersteuning kunnen worden geholpen.
- 2 Het voeren van meer regie op herindicaties, zodat er substitutie van zware naar lichte(re) vormen van ondersteuning plaats gaat vinden.
- 3 Het verder opschuiven van 'zorgbeleid' naar 'woonbeleid' in de maatschappelijke opvang en beschermd wonen (extramuralisering). Mensen wonen zo normaal mogelijk. Dat is 'in de wijk' en niet in de zorginstelling.
- 4 Het verder ontwikkelen van een aanbod van Wmo-producten/arrangementen, waardoor zoveel mogelijk passende zorg kan worden geboden.
- 5 Het monitoren van de effecten (zowel inhoudelijk en financieel) van de ombuigingsmaatregelen en van de invoering van het abonnementstarief Wmo (inclusief de te verwachten aanzuigende werking met

- betrekking tot thuisondersteuning).
6. Het inzetten van - als dat veilig is - zo veel mogelijk ambulante hulpverlening, zodat vrouwen en kinderen in hun eigen omgeving hulp krijgen in plaats van opname in de vrouwenopvang. Ook voeren we in 2019-2020 een pilot uit waarin kinderen in de vrouwenopvang meer begeleiding krijgen.
  7. Het vanuit het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis (2018-2021)' uitvoeren van activiteiten en projecten in de regio West Veluwe Vallei die aansluiten bij de landelijke thema's. Dit zijn onder andere een project plegeraanpak, een project schadelijke traditionele praktijken en bijvoorbeeld ook de ontwikkeling van MDA++.
  8. Het maken van nieuwe afspraken met zorg- en veiligheidspartners in het jeugddomein (onder andere Veilig Thuis, GI, Raad voor de Kinderbescherming, Justitie, Sociaal teams) om effectief en snel passende hulp te organiseren. De leeftijd van 18 jaar is geen belemmering om maatwerk te blijven bieden.
  9. Het onderzoeken van mogelijkheden om crisisopvang zo lokaal mogelijk en kleinschalig in Ede aan te bieden.

Toelichting

- 1.1. In 2019 is gestart met het project LDO (Laagdrempelige Ontmoeting). De gedachte hierbij is om laagdrempelige ontmoeting aan te bieden in plaats van dagbesteding. Hiermee buigen we waar mogelijk formele zorg om naar informele zorg, normaliseren we de situatie en stimuleren we duurzaam contact tussen mensen met en zonder Wmo-indicatie. We zijn gestart met een pilot in Lunteren in het buurthuis De Schakel en in Ede in het buurthuis de Meerpaal. De afgelopen maanden hebben we met de betreffende buurthuizen uitgebreid gesproken over de voorwaarden waaronder de pilot kan worden opgestart. Binnen de werkgroepen worden met de leden van de buurthuizen de inhoudelijke kaders verder vormgegeven. Vanwege coronamaatregelen kunnen de buurthuizen momenteel geen activiteiten organiseren. Wel wordt er gekeken naar mogelijkheden hierin.
- 1.2. We willen meer huisbezoeken gaan doen naar aanleiding van herindicaties van de aanbieders. Dat is in deze periode in verband met corona lastig geweest.
- 1.3. In 2020 zijn hier verdere stappen in gezet. De realisatie van vernieuwende woonvormen blijft echter achter ten opzichte van de ambitie. Er is nog steeds een tekort aan vernieuwende woonvormen. En de transformaties van leegstaand vastgoed naar woon/welzijn blijft een moeizaam proces. Dit belemmert de gewenste uitstroom vanuit beschermd wonen. We verwachten dat met de honorering van het plan van aanpak 'Iedereen een eigen passende woonplek' er in 2021 ook grootschalige wooninitiatieven gerealiseerd kunnen worden.
- 1.4. We zijn continu bezig met de verdere ontwikkeling van producten/arrangementen. Zo is bijvoorbeeld vanuit het leidende principe regie bij de gemeente in 2020 de algemene voorziening thuisondersteuning beëindigd. Daarnaast zijn we in 2020 begonnen met de ontwikkeling van een arrangement ontwikkelgerichte activerende dagbesteding. Dit zal in 2021 tot resultaat leiden. Los daarvan is er sprake van passend indiceren (maatwerk) bij alle Wmo-producten. Daaronder valt bijvoorbeeld ook - daar waar mogelijk - het zelf leren doen van het huishouden.
- 1.6. We zetten zo veel mogelijk in op ambulante hulpverlening. Pilot voor kinderen in de opvang is afgerond.
- 1.8. In 2020 is gestart met de pilot Jeugdbescherming Dichterbij. Kern van deze pilot is het verbeteren van de samenwerking van veiligheidspartners in het jeugddomein. De opbrengsten van deze pilot worden meegenomen bij de implementatie van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.
- 1.9. In 2020 is onderzocht op welke wijze kleinschalige crisisopvang in Ede gerealiseerd kan worden. Op basis van dit onderzoek wordt in 2021 een voorstel uitgewerkt waarbij op basis van beschikbaarheid crisisopvang voor jeugdigen mogelijk wordt gemaakt.

2. Maatwerkvoorziening Jeugdhulp

1. Op basis van het in juli 2019 vastgestelde Jeugdbeleidsplan wordt een uitvoeringsplan geschreven. Dit

uitvoeringsplan bevat concrete doelen, resultaten, indicatoren en streefwaarden. Eind 2019 wordt dit plan aangeboden aan de gemeenteraad en vormt daarna onderdeel van de programmabegroting.

Toelichting

- 2.1. Op 28 januari 2020 is het Uitvoeringsplan Jeugd en Onderwijs 2019-2022 door het college voorgesteld. De doelen en resultaten van het uitvoeringsplan zijn opgenomen in de Programmabegroting 2021-2024.

3. Maatwerkvoorziening Participatie

1. Problematische schuldenproblematiek bij onze inwoners wordt adequaat opgepakt met het product 'Op tijd erbij'. In de pilot Ede-West is ervaring opgedaan met deze werkwijze. Samen met het Sociaal Team bieden wij ongevraagd hulp aan de inwoners met mogelijk problematische schulden.
2. Samen met ketenpartners en ervaringsdeskundigen is gewerkt aan de producten 'Nazorg uit Voorzorg' en 'Preventie Jongeren'. Nazorg uit Voorzorg beoogt, door middel van gedragsverandering te voorkomen dat inwoners nogmaals in de financiële problemen raken.
3. Met het product 'Preventie Jongeren' is een verbinding gemaakt met scholen. Zo willen we als effect realiseren dat er minder schooluitval voorkomt vanwege schuldenproblematiek. In 2020 worden concrete activiteiten op school georganiseerd in samenspraak met de zorgcoördinatoren op de scholen.
4. Uit de nota 'Effectiviteit van het Minimabeleid 2015' bleek dat de integrale samenwerking binnen het sociaal domein een verbetering behoeft. Deze verbetering heeft ons geholpen om de dienstverlening naar onze inwoners op een hoger niveau te brengen. De interne werkprocessen zijn hierop afgestemd. Wij gaan onderzoeken of onze inwoners dit ook zo ervaren. Dit gebeurt met een klanttevredenheidsonderzoek.

Daarnaast zijn de effecten van de inkomensondersteunende regelingen onderzocht in de Minima Effect Rapportage (MER 2019). De conclusie luidt dat de financiële positie van inwoners met lage inkomens in de gemeente Ede overwegend goed is en verbeterd ten opzichte van 2016. De aanbevelingen uit de MER 2019 worden beoordeeld op toepasbaarheid binnen de Edese uitvoering in 2020 en volgende jaren.

Toelichting

- 3.3. Het realiseren dat er minder schooluitval voorkomt vanwege schuldenproblematiek heeft in verband met corona geen vorm gekregen. Gastlessen die hiervoor gepland stonden zijn, in samenspraak met de zorgcoördinatoren vervallen.
- 3.4. In 2020 is de focus van het klanttevredenheidsonderzoek gelegd op corona-vraagstellingen en niet op de verbetering van onze interne werkprocessen.

Werk en participatie

1. Focus houden op specifieke doelgroepen jongeren en statushouders.
2. De focus houden op dat iedereen meedoet in de Edese samenleving door participatie en/of betaald werk.
3. Focus op domein overstijgende vraagstukken in het sociaal domein. De transformatie van (b)Aanzet naar nieuw vormen van dagbesteding is hiervan een voorbeeld.
4. Aanpak van de stapeling van zorgkosten voor de doelgroep 18 tot 30 jaar.
5. Werkkracht zal waar mogelijk gevraagd worden daarin een bijdrage te leveren door inzet van hun kennis, expertise en infrastructuur. Onderdeel daarvan is handhaving en fraudebeleid.

Toelichting

- 1.4. In 2020 is gestart met het verzamelen van de dataset om de stapeling van zorgkosten voor de doelgroep 18 - 30 jaar aan te pakken. De aanpak van de stapeling van zorgkosten voor de doelgroep 18 tot 30 jaar krijgt een plaats in de uitvoering van het Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2020-2022. Dit uitvoeringsplan is een uitwerking van het Beleidskader Transformatie Sociaal Domein 2020 dat in november 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. De aanpak past binnen lijn 2 van het transformatieplan: passende

ondersteuning, gericht op zelfredzaamheid.

Inkomensvoorziening

- 1 Het fraude- en handhavingsbeleid 2015-2018 is geëvalueerd en op basis van de uitkomsten wordt het bestaande beleid aangepast.
- 2 Effecten van de geïmplementeerde werkwijze 'behoorlijk en effectieve invordering Ede' zijn zichtbaar in hogere opbrengsten op de terug- en invordering. De werkwijze wordt gecontinueerd in 2020.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	bedragen x € 1.000 Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten					
Maatwerkvoorziening	92.442 N	89.184 N	93.583 N	93.379 N	204 V
Werk en Participatie	17.121 N	15.746 N	18.037 N	18.203 N	166 N
Inkomensvoorziening	28.477 N	28.927 N	47.891 N	38.920 N	8.971 V
Totaal	138.041 N	133.857 N	159.511 N	150.502 N	9.009 V
Baten					
Maatwerkvoorziening	2.673 V	2.344 V	2.318 V	3.395 V	1.077 V
Werk en Participatie	1.375 V	1.126 V	1.126 V	2.986 V	1.860 V
Inkomensvoorziening	23.618 V	24.161 V	43.100 V	34.118 V	8.982 N
Totaal baten	27.666 V	27.632 V	46.545 V	40.500 V	6.046 N
Saldo baten en lasten	110.374 N	106.226 N	112.966 N	110.002 N	2.964 V
Storting reserve	1.725 N	1.792 N	686 N	3.332 N	2.646 N
Onttrekking reserve	3.815 V	1.327 V	2.839 V	3.511 V	672 V
Resultaat	108.285 N	106.690 N	110.813 N	109.824 N	990 V

Toelichting

Maatwerkvoorziening

Maatwerkvoorzieningen algemeen - versterken toegang en (proces)regie € 155.000 V

De geraamde ombuigingstaakstelling in 2020 van € 1,5 miljoen voor het versterken van de toegang en (proces)regie is gerealiseerd. Naast gerealiseerde voordelen in de producten Thuisondersteuning, Begeleiding en dagbesteding en Jeugd, is ook het budget voor extra personele inzet op deze taakstelling verlaagd. Van het resterende personele budget ad € 430.000 is een bedrag van € 275.000 besteed, waardoor een incidenteel voordeel ontstaat van € 155.000.

Deze ombuigingstaakstelling is oplopend van aard en onderdeel van de financiële opgave voor het sociaal domein. In 2021 stijgt deze taakstelling met circa € 1,0 miljoen en in 2022 nog eens met € 1,0 miljoen. Het uitvoeringsplan transformatie sociaal domein geeft hierbij richting aan de inhoudelijke beweging.

Jeugdzorg (Act.2020 € 380.000 N) € 710.000 N

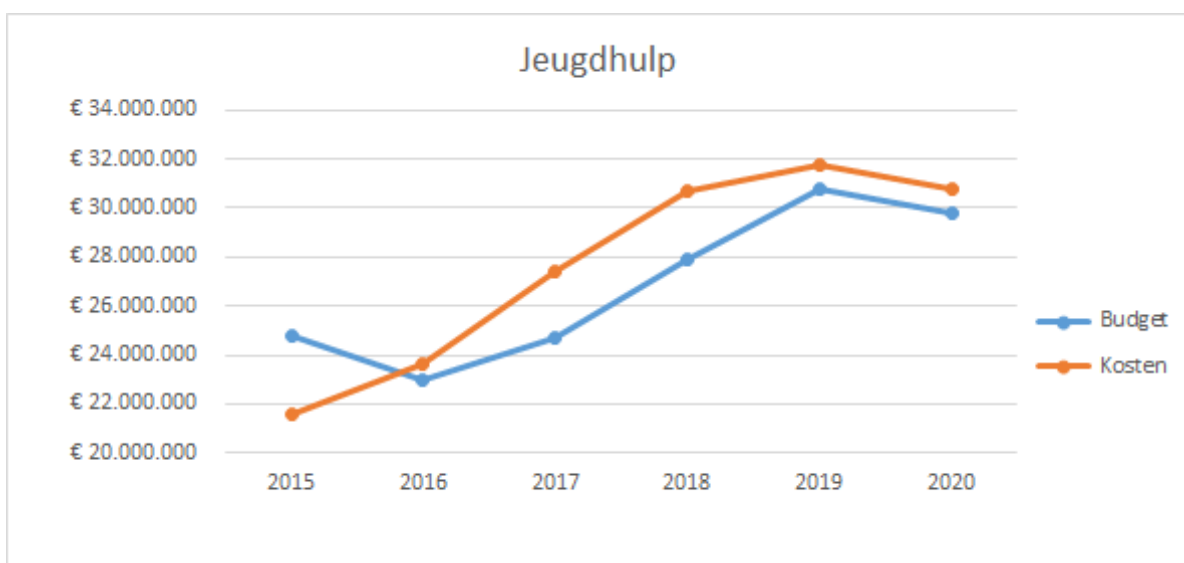
De kosten jeugdzorg over 2020 zijn € 710.000 hoger dan begroot. Dit is grotendeels te wijten aan de impact corona. Middels de transformatie van jeugdhulp is eerder al een stabilisatie van de groei bereikt. Een afname van de uitgaven willen wij bewerkstelligen middels ombuigingen. De totale ingeboekte ombuiging 2020 voor jeugd bedraagt circa € 1,4 miljoen. De ombuigingen zijn enerzijds beperkter gerealiseerd doordat niet alle pilots

doorgang kunnen vinden vanwege bijvoorbeeld de sluiting van de scholen. Anderzijds is op basis van 2019 conform landelijke afspraken niet-geleverde zorg vergoed aan aanbieders. Door 2019 als peiljaar te nemen, is de daling van de kosten zoals voorzien voor 2020, niet aan de orde. De extra inzet van het Knooppunt Jeugd Foodvalley rondom corona daarentegen brengt kosten met zich mee welke ten laste gaan van het budget jeugdhulp (circa € 60.000).

Concluderend liggen de zorguitgaven (Zorg in Natura en PGB) boven het budget maar is een daling van de kosten zichtbaar. Bij verblijf zien we een daling van € 2 miljoen op verblijfszorg. De ingezette maatregelen in 2019 op 18-/18+ en Actieve regie hebben effect. De daling is met name zichtbaar op Residentiële zorg (€ 0,8 miljoen) en Jeugdzorg plus (€ 0,9 miljoen). De kosten voor ambulante zorg blijven voor een deel stijgen. Wel zien wij daarbinnen een daling van de Groepsbegeleiding (€ 0,6 miljoen). Dit is het effect van de maatregel op BSO-plus welke is ingezet in 2019. Ambulante GGZ kent echter een stijging in kosten (€ 0,5 miljoen). Dat geldt ook voor Ambulante begeleiding (€ 0,4 miljoen). Mogelijk is sprake van substitutie van residentiële zorg naar ambulante zorg. Ook zien we duurdere trajecten per jeugdige.

De werkelijke zorgkosten nagekomen jaren liggen lager dan opgenomen in de Jaarrekening 2019. Dit is te verklaren door € 0,9 miljoen vergoeding vanuit de zorgverzekeraar voor reeds betaalde zorgkosten in een dure jeugdzorgsituatie, € 0,2 miljoen hogere zorgkosten in 2019 en € 0,3 miljoen hogere zorgkosten (onder andere door een faillissement van een zorgaanbieder) voor de periode 2015-2018. Per saldo is sprake van een voordeel van circa € 0,4 miljoen.

In onderstaande grafiek zien we een stijging van de kosten en het budget in de jaren. Dit budget is inclusief aanvullingen vanuit de algemene middelen. In 2020 is voor het eerst een daling van zorguitgaven zichtbaar.

Leerlingenvervoer

€ 250.000 N

De verwachte daling van de kosten door de nieuwe aanbesteding is omgeslagen naar een geringe kostenstijging. Hieraan liggen met name autonome oorzaken ten grondslag, zoals onder andere de hogere NEA index 2020 van 6,7%, het afschaffen van de BPM-teruggave en gestegen premies voor het verzekeren van taxichauffeurs en de scherpe(re) duurzaamheidseisen in de aanbesteding hebben tot extra kosten geleid. Los hiervan is in het schooljaar 2020/2021 sprake van een substantiële afname van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van aangepast vervoer. Het stimuleren van zelfstandig reizen heeft dus resultaat opgeleverd. In het kader van de programmabegroting 2021-2024 is besloten om extra middelen structureel aan het budget toe te voegen.

Aanvullende inkomensvoorziening

€ 300.000 V

Door de landelijke coronamaatregelen waren veel sport, cultuur en recreatiefaciliteiten gesloten. Hierdoor is het gebruik van de regelingen rond sport, cultuur en recreatie (kinderen en volwassenen) en diploma zwemmen achtergebleven. Dit was reeds voorzien bij de Actualisatie. De ingeboekte taakstelling op bewindvoering is niet gerealiseerd. Wel constateren we dat door de extra inzet hierop en de introductie van het project BudgetPlus de stijging van de kosten zijn afgevlakt. In 2015 stegen de kosten van de bewindvoering met 22%, terwijl deze in 2020 met 2% stegen. Een deel van de capaciteit van aanvullend inkomen is ingezet voor de uitvoering van de TOZO. Met name dit laatste leidt tot gerealiseerde voordeel op dit product.

Thuisondersteuning (Act.2020 € 450.000 V)

€ 630.000 V

Bij de barometer zijn voordelen aangereikt ten aanzien van een incidenteel hoger beschikbaar budget en een lager effect op de kosten van invoering abonnementstarief voor in totaal € 400.000. In aanvulling hierop hebben we € 200.000 ingezet voor de realisatie van de ombuiging versterking toegang en (proces)regie 2020. Ook in 2020 zien we het aantal cliënten dat gebruik maakt van thuisondersteuning met 5% stijgen. Onder andere een gevolg van het abonnementstarief, maar nog niet in die mate waarvoor we aanvullende middelen hebben gereserveerd. Ook de vergrijzing heeft invloed op de toename van het aantal cliënten. We zien ook grotere effecten van het versterken van de regiefunctie door passend indiceren. Hier tegenover is de ingeboekte taakstelling (in het kader van de ombuigingsmaatregel thuisondersteuning) door het gebruik van een schoonmaaktarief conform de Cao Schoonmaak niet realiseerbaar.

Mobiliteitshulpmiddelen en woonvoorzieningen (Act.2020 € 100.000 V)

€ 80.000 N

Het voordeel bij de actualisatie is kleiner geworden door meer maatwerkkosten en de keuze om een deel van de personeelskosten toe te rekenen aan dit budget. Daarnaast hebben we in de decembercirculaire een forse neerwaartse bijstelling (€ 108.000 N) gekregen op ons budget hulpmiddelen. Vanaf 2020 worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Hiervoor waren al middelen overgeheveld naar de Wlz, maar die blijken landelijk nu ontoereikend te zijn. In de meicirculaire 2021 wordt deze extra uitname via een nacalculatie structureel verwerkt. Aangezien we in Ede nagenoeg geen tot weinig Wlz klanten in een instelling met een mobiliteitsvoorziening hadden, leidt dit nauwelijks tot lagere kosten en dus een mogelijk structureel nadeel.

Vraagafhankelijk vervoer - regiotaxi (Act.2020 € 140.000 N)

€ 110.000 V

Bij de actualisatie hebben we een kostenstijging gemeld onder ander als gevolg van de vastgestelde NEA-index. Deze bedraagt voor 2020 6,7% waarbij deze index normaliter circa 2% is. Daarnaast zijn de tarieven vervoer, los van de stijging NEA-index, hoger dan verwacht naar aanleiding van de nieuwe aanbesteding (start januari 2020).

Bij de rekening is het nadeel omgeslagen naar een voordeel. Dit wordt veroorzaakt door een lager aantal ritten vanwege corona. Uiteindelijk zijn dit jaar de helft minder ritten uitgevoerd dan voorgaande jaren. Ondanks dat de vervoerder grotendeels gecompenseerd is voor gemiste opbrengsten heeft dit toch tot een voordeel geleid. Zonder Corona bestaat volgend jaar een tekort. Bij de programmabegroting 2021-2024 is om die reden besloten om extra middelen structureel aan het budget toe te voegen.

Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf (Act.2020 € 170.000 V)

€ 90.000 V

De ontwikkelingen binnen deze maatwerkvoorzieningen zijn groot en divers. We zien niet alleen groei, maar ook verschuivingen met jeugd, beschermd wonen of de Wlz. En we zoeken naar andere ondersteuningsmogelijkheden, minder inzet van specialistische hulp en versterken de regie. In aanvulling hierop hebben we € 380.000 ingezet voor de realisatie van de ombuiging versterking toegang en (proces)regie 2020. De cliënten 18+ met verblijf zijn beperkt doorgestroomd naar deze maatwerkvoorzieningen, maar vooral naar beschermd wonen. We hebben wel meer cliënten kunnen doorgeleiden naar de Wlz. Financiële

tegenvallers zitten in de temporisering van de ombuiging laagdrempelige ontmoeting, kosten van vorig jaar, extra kosten van bedrijfsvoering en een groei van cliënten. Per saldo een voordeel van € 90.000.

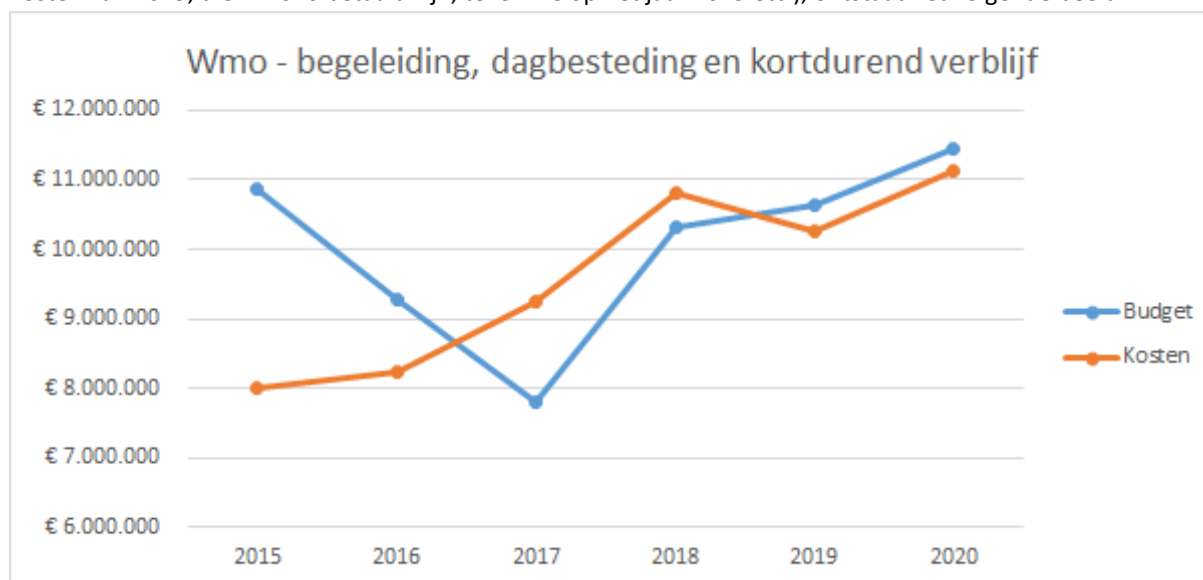
In percentages wijzigen de kosten en cliënten ten opzichte van 2019 als volgt:

Kostenstijging 2020 (t.o.v. 2019)	Kosten	Cliënten	Gemiddelde volume per cliënt
Begeleiding	12%	10%	-1%
Dagbesteding	-3%	-1%	-2%

Bij begeleiding zie we een forse stijging van cliënten en een lichte afname van het gemiddelde volume per cliënt. De stijging van de cliënten betreft naast de reguliere volumestijging van bijna 3% ook een toename vanwege Corona, de ambulantisering van de GGZ, de verschuiving van 18+ vanuit jeugd, maar ook bijvoorbeeld de uitbreiding van de Gelderhorst. De kosten stijgen natuurlijk vanwege de gestegen prijzen maar ook licht door een toename/bijstelling van de duurdere specialistische begeleiding. Bij dagbesteding zie we nog het restant effect van de vorig jaar ingezette lijn van passend indiceren, maar ook wat lagere kosten als gevolg van Corona.

Budget en kosten op zorgjaar: (2015-2020)

Als we de kosten van begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf 'zuiver' op het jaar zetten (bijvoorbeeld kosten van 2019, die in 2020 betaald zijn, tellen we op het jaar 2019 etc.), ontstaat het volgende beeld:

We zien in bovenstaande grafiek de in 2018 ingezette daling van de kosten als een effect van de ombuigingen. Door passend indiceren en strakke opdrachtverstrekking richting aanbieders kunnen we richting onze inwoners goede begeleiding en ondersteuning blijven bieden tegen afnemende kosten. Dit is in lijn met de doelstellingen vanuit de decentralisatie en transformatie. Dit heeft niet geleid tot een toename van klachten en/of bezwaren. Voor 2020 zien we een stijging van budget (met name door de transformatiebeweging om jongvolwassenen onder te brengen bij de Wmo in plaats van de verlengde jeugdhulp) alsmede toename van budget in verband met regulier verwachte groei, de licht hogere prijzen en incidenteel extra coronabudget. De kostenstijging verloopt in dezelfde lijn. Door corona vindt de indicatie grotendeels telefonisch plaats. Dat maakt het lastig(er) om de doelen van begeleiding te realiseren.

Financiële compensatieregeling corona - maatwerkvoorzieningen jeugdzorg en Wmo

Voor de maanden maart tot en met juni hebben we een financiële compensatieregeling voor de aanbieders in het leven geroepen met als doel het zorglandschap in stand te houden. Bij de Wmo hebben we uiteindelijk

13 aanbieders van vooral de dagbesteding gecompenseerd. Met al deze aanbieders heeft inmiddels een financiële afwikkeling plaatsgevonden, waarmee de totale financiële compensatie voor de omzetting op € 193.000 is uitgekomen. Bij de jeugdhulp betreft dit 51 aanbieders en een bedrag van € 750.000, waarvan de afwikkeling nog niet geheel is afgerond. De doelstelling van de regeling is gerealiseerd en de compensatiekosten komen ten laste van de reguliere budgetten.

Meerkosten corona - maatwerkvoorzieningen jeugdzorg en Wmo € 430.000 N

Voor de meerkosten die aanbieders maken zijn we op programma 8 gecompenseerd door het Rijk voor in totaal € 430.000 (V). Hiervoor heeft een uitvraag naar aanbieders plaatsgevonden en we streven ernaar om dit in april 2021 af te ronden. De compensatie van de werkelijke meerkosten kan niet hoger uitvallen dan het beschikbare budget. De kosten zijn in de jaarrekening als nog te betalen opgenomen. De meerkosten en compensaties op de centrumgemeentelijke taken zijn afzonderlijk toegelicht.

Wmo - Eigen bijdrage € 175.000 N

De opbrengst eigen bijdrage valt € 175.000 lager uit vanwege vooral het rijksbesluit om vanwege corona gedurende twee maanden geen eigen bijdrage te vragen op de maatwerkvoorzieningen Wmo. De compensatie van het Rijk hiervoor bedraagt € 122.000 en is verantwoord op programma 8 bestuur en organisatie.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties € 180.000 V

Bij de septembercirculaire 2020 zijn extra structurele middelen ontvangen ter grootte van € 180.000 (V) voor acute crisissituaties in de vrouwenopvang en voor het aanpakken van door-en uitstroomproblematiek. Deze middelen zijn in het laatste kwartaal 2020 niet besteed en gereserveerd via programma preventieve ondersteuning (zie toelichting programma 2).

Voor de meerkosten van de aanpak corona zijn middelen ontvangen in de uitkering vrouwenopvang. Het coronabudget is opgenomen op programma 8 en leidt daar tot een voordeel. Op dit programma is ongeveer € 85.000 (N) als kosten verantwoord. De toerekening van personeelskosten aan regionale taken geeft een voordeel in de begroting, dat gereserveerd is voor het lokale uitvoeringsplan vanuit de regiovisie. Deze middelen zijn voor dit jaar niet benodigd en leiden tot een incidenteel voordeel van circa € 85.000 (V).

Maatschappelijke opvang - tijdelijke opvang buitenslapers (Act.2020 € 400.000 N) € 595.000 N

Maatschappelijke opvang - onttrekking reserve (Act.2020 € 400.000 N) € 595.000 N

Eind 2019 zijn, naar aanleiding van een motie van de gemeenteraad, op het terrein van het Sociaal Pension tijdelijk extra woonunits voor buitenslapers in gebruik genomen. Het betrof in eerste plaats een pilot van vier maanden tot en met april 2020. Echter, op 7 april 2020 heeft het college besloten om de nachtopvang voor daklozen in Ede open te houden, en dus de pilot Buitenslapers te verlengen. Dit om te handelen conform de landelijke maatregelen rondom Corona.

Per 1 december 2020 is de noodopvang gerealiseerd aan de Nieuwe Kazernelaan 8 (voormalig Pizza & Pizza gebouw), waardoor de kosten bij de jaarrekening ook hoger uitvallen dan bij de actualisatie is benoemd. De extra kosten van de tijdelijke opvang buitenslapers komen ten laste van de reserve maatschappelijke opvang.

Met de verhuizing van de noodopvang blijven de woonunits op het terrein nog in gebruik tot eind december 2021. Tot die tijd kunnen mensen uit het Sociaal Pension er worden opgevangen. Dit is nodig omdat het Sociaal Pension in de komende periode zal worden gerenoveerd. Voor de renovatiekosten is een krediet beschikbaar gesteld wat bekostigd wordt door de verhuuropbrengsten en de extra verkregen middelen van het rijk vanuit het plan van aanpak 'Iedereen een eigen passende woonplek' (zie ook toelichting hieronder).

Maatschappelijke opvang - storting reserve van compensatie meerkosten corona € 565.000 N

De van het rijk ontvangen compensatie van meerkosten van de coronapandemie zijn ten gunste van de reserve Maatschappelijke opvang gebracht. Op programma 8 Bestuur en organisatie is de hogere uitkering als voordeel verantwoord. In de bovengenoemde extra kosten van de noodopvang zijn ook reeds meerkosten corona

begrepen. Alle nog te verwachten coronakosten van de maatschappelijke opvang worden ten laste van de reserve gebracht. Uitvraag van meerkosten die door aanbieders gemaakt zijn heeft plaatsgevonden.

Maatschappelijke opvang - overige exploitatie € 160.000 V
Maatschappelijke opvang - storting reserve € 160.000 N

De voor het jaar 2020 geraamde onttrekking van € 260.000 heeft ook plaatsgevonden, de bestedingen in 2020 waren conform de raming. Wel hebben een tweetal niet geraamde stortingen plaatsgevonden.

In de eerste plaats zijn de voor het jaar 2020 verkregen middelen voor de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers ad € 160.000 in de reserve gereserveerd. Door omstandigheden is in 2020 nog niet tot een afrekening met het VOD (Vluchtelingen onder Dak) en gemeente Wageningen gekomen. Dit leidt bij geen van de partijen tot problemen. We gaan dit in 2021 alsnog afronden. In de tweede plaats betreft dit een storting in de reserve Maatschappelijke opvang van ontvangen rijksmiddelen, zoals hieronder beschreven.

'Iedereen een passende woonplek' - bijdrage rijk € 1.000.000 V
Maatschappelijke opvang - storting reserve € 270.000 N
Beschermd wonen - storting reserve € 730.000 N

Vanuit het plan van aanpak 'Iedereen een eigen passende woonplek' hebben we € 4,5 miljoen van het rijk toegezegd gekregen (zie het betreffende raadsmemo).

Een bedrag van € 1,0 miljoen vanuit het ministerie van BZK hebben we al ontvangen en is bestemd voor de transformatie van leegstaand vastgoed naar sociale huur. Hiervan is € 270.000 gereserveerd via de reserve Maatschappelijke opvang en € 730.000 via de reserve Beschermd wonen.

In 2021 gaan we van het ministerie van VWS nog een bedrag van € 3,5 miljoen ontvangen. Hiervan is € 2,0 miljoen bestemd voor begeleiding aan cliënten die op deze locaties komen te wonen. De overige € 1,5 miljoen gaat naar de renovatie van de opvang en naar het continueren van Housing First.

Beschermd wonen (Act 2020 € 100.000 N) € 800.000 V
Beschermd wonen - storting reserve (Act 2020 € 100.000 V) € 800.000 N

De geraamde exploitatie kent in 2020 een voordelig saldo van € 210.000. De werkelijke uitgaven en inkomsten sluiten hier nagenoeg op aan, waardoor gemelde nadeel bij actualisatie niet optreedt. Wel zien we een doorstroom van 18+ cliënten vanuit jeugdhulp, wat leidt tot extra kosten, maar deze worden vooralsnog opgevangen in de reguliere budgetten.

De te verstrekken subsidie van € 800.000 voor de onrendabele top van de transformatie van vastgoed heeft nog niet plaatsgevonden. Inzet vraagt een zorgvuldige interne afweging en goede afspraken met de mogelijke marktpartijen. De geraamde onttrekking uit de reserve beschermd wonen heeft daarmee ook niet plaatsgevonden. In 2021 wordt de transformatie van het vastgoed verder vormgegeven, waarbij de financiering grotendeels door de verkregen rijksmiddelen vanuit het plan "Iedereen een passende woonplek" wordt gerealiseerd. Zie de bovengenoemde bijdrage van € 730.000, die in de reserve voor dit doel gereserveerd is. De ontvangen middelen voor de meerkosten corona (€ 153.000) zijn vooralsnog ook als een te verwachten kostenpost verantwoord. Ook hier volgt afwikkeling in april 2021.

Werk en participatie

Liquidatie Permar (Act 2020 € 300.000 V) € 1.040.000 V

In 2016 is het besluit genomen om de Gemeenschappelijke Regeling van Permar WS op te heffen. De financiële effecten van deze liquidatie zijn opgenomen in het Liquidatieplan 2017. In de afgelopen jaren is de liquidatie uitgevoerd en in 2020 is de liquidatie afgerond, is de eindbalans opgesteld en is de Permar WS bv uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel. U bent hierover in december geïnformeerd middels zaaknummer 186196. Al met al kunnen we constateren dat alle inspanningen ertoe geleid hebben dat het financiële resultaat van de liquidatie voordeliger is uitgevallen. Voornaamste reden is de snellere plaatsing van de oud medewerkers. Dit leidt tot een vrijval vanuit de getroffen Voorziening Liquidatie Permar.

Uitvoering sociale werkvoorziening/Participatie

€ 300.000 V

Door de coronacrisis zijn sociale werkbedrijven noodgedwongen (tijdelijk) geheel of gedeeltelijk gesloten. Werkkracht voert de Wet sociale werkvoorziening uit voor de gemeente. De ontvangen Rijkscompensatie voor de sociale voorzieningen ad € 629.000 zijn beschikbaar gesteld aan Werkkracht. Met deze extra steun kan Werkkracht kosten waar geen omzet tegenover staat deels opvangen. De middelen voor deze bijdrage zijn onttrokken uit de reserve Steun en Herstel Corona.

Als gevolg van nieuwe inzichten van de uitspraak van de Hoge Raad inzake blijkt dat de kosten van re-integratie (welke werkzaamheden belegd zijn bij Werkkracht) toch voor een deel compensabel zijn. Dit levert vanaf 2020 een voordeel op van € 274.000.

Volwassen educatie

€ 350.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 110.000 N

Mede als gevolg van de extra beschikbaar gestelde middelen voor taaltrajecten kon in 2020 ingezet worden op het voorkomen van de wachtlijsten. Echter door de coronacrisis is de volwassen educatie stil te komen liggen: vanwege corona is onderwijs anders ingericht, niet iedere cursist was in staat dit te volgen; vanwege corona hebben zich minder kandidaten gemeld en vanwege nieuwe aanbesteding moesten alle lesactiviteiten in 2020 worden afgerond en zijn er eind van het jaar ook geen nieuwe trajecten opgestart.

Wij stellen voor om € 110.000 door te schuiven naar 2021 om te voorkomen dat er weer wachtlijsten voor taaltrajecten ontstaan.

Arbeidsmarktregio

€ 0

Gemeente Ede is als centrumgemeente penvoerder voor de arbeidsmarktregio. Samen met onze partners werken wij aan een inclusieve markt. Hiervoor zijn eerder al middelen ontvangen door de centrumgemeente waar (meerjarig) projecten voor lopen. Het Rijk heeft bovendien € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor Perspectief op Werk. Hiervan bevindt zich nog circa € 0,5 miljoen in de reserve doordat niet alle projecten volledig zijn uitgevoerd vanwege corona. De ESF-gelden zijn in 2020 uitbetaald aan partners. Per saldo is de reserve Arbeidsmarktregio met circa € 0,4 miljoen teruggelopen.

Inkomensvoorziening

TOZO

€ 0

Op basis van beschikkingen van SWZ, verstuurd in 6 tranches is de begroting 2020 aangepast met € 18.573.000. Dit betreft de tranches 1 t/m 4. Inclusief de 5e en 6e tranche ontvangen we in totaal € 23.030.000. Dit bedrag is gesplitst in middelen voor de verstrekking van het product kredietverstrekking en levensonderhoud TOZO. Daarnaast zijn hierin middelen verwerkt voor de uitvoeringskosten.

Daadwerkelijk is € 7.834.000 gebruikt voor het product levensonderhoud in het kader van de TOZO aan ondernemers in de gemeente Ede. In het kader van dezelfde TOZO regeling is aan kredieten een bedrag van € 529.000 verstrekt. Om aan het proces van de TOZO uitvoering te geven is € 711.000 besteed. De regeling loopt door tot 1 juli 2021.

De resterende middelen zijn transitorisch opgenomen op de balans voor bestedingen in 2021. Voor het verstrekken van TOZO regeling levensonderhoud en kredieten een bedrag van € 8.579.000 en € 466.000 voor uitvoeringskosten.

Algemene inkomensvoorzieningen (Act. € 200.000 N)

€ 0

Bij de Actualisatie werd als gevolg van de coronacrisis een overschrijding op de bijstandsuitkeringen verwacht van € 200.000. Bij de afsluiting van het jaar blijkt dit € 320.000 te zijn als gevolg van een stijging van het bestand met 95 bijstandsgerechtigden.

Naast dit nadeel hebben een mutatie in de voorziening dubieuze debiteuren moeten doen van € 564.000. Deze

nadelen worden gecompenseerd door een hogere rijksbijdrage, een voordeel doordat er meer wordt terugontvangen van onterechte uitkeringen (verhaal) en omdat er een deel van de reguliere capaciteit is ingezet op de uitvoering van TOZO en deze kosten ten laste van TOZO zijn gebracht. Dit geheel leidt tot een resultaat van € 0.

Overzicht kosten corona programma 3

Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden:

- Jeugdzorg pm
- Aanvullende inkomensvoorzieningen pm
- Volwassen educatie € 230.000 V

Onze partners hebben geen aanspraak kunnen doen op (geldelijke) regelingen en faciliteiten van de gemeente:

- Vraagafhankelijk vervoer € 250.000 V

Daling van inkomsten:

- Wmo eigen bijdrage € 175.000 N

Benodigde extra inzet c.q. activiteiten:

- Jeugdzorg-vergoeding uitstelzorg pm
- Jeugdzorg - extra personele inzet € 60.000 N
- Jeugd en Wmo - meerkosten € 430.000 N
- Vrouwenopvang € 5.000 N
- Maatschappelijke opvang € 565.000 N (storting reserve MO)
- Beschermd wonen € 153.000 N
- Werkkracht € 629.000 N
- TOZO € 9.074.000 N
- TOZO € 9.074.000 V
- Crisisdienstverlening- arbeidsmarktregio € 393.000 N (storting reserve Arbeidsmarktregio)

4

ECONOMIE, ARBEIDSMARKT EN MOBILITEIT

Werkgelegenheid, Food, Kennisas
Grondexploitatie werken
Verkeersveiligheid, parkeren

| Economische ontwikkeling
| Uitgifte bedrijfslocaties
| Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Programmadoelstelling

Bevorderen van de economische ontwikkeling van Ede gericht op groei van werkgelegenheid en optimalisatie van het vestigingsklimaat. Naast bedrijven, ook voorzieningen bereikbaar houden en de verkeersveiligheid van alle verkeersdeelnemers zo goed mogelijk borgen.

Bedrijven zorgen voor gevarieerde werkgelegenheid, gericht op de kwaliteiten van de Edese beroepsbevolking en op de kansen die Ede en de Regio FoodValley bieden. Dit doen we onder meer door het bedrijfsleven en startende organisaties te ondersteunen en nieuwe bedrijven aan te trekken. We zorgen dat ons vestigingsklimaat aantrekkelijk blijft en ruimte biedt aan nieuwe bedrijven, onder andere door voldoende bedrijventerreinen beschikbaar te hebben en bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken en grond tegen een aantrekkelijke prijs aan te bieden. Actief accountmanagement vinden we belangrijk. Ook versterken we het (internationale) vestigingsklimaat voor innovatieve bedrijven en kennisinstellingen. Het agrofood-cluster van bedrijven en kennisinstellingen draagt bij aan extra werkgelegenheid in Ede en de regio en aan een hoogwaardig voorzieningenniveau. De komst van het World Food Center (WFC) bij station Ede-Wageningen zien we als een stimulerende factor. We stimuleren en faciliteren binnen de hele gemeente een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen op het gebied van bedrijventerreinen, detailhandel, recreatie en toerisme voor inwoners en bezoekers, met speciale aandacht voor een levendig centrum. Circulair en sociaal ondernemen vormen een steeds belangrijkere component binnen de economie en krijgen dan ook de aandacht.

Ondanks de coronacrisis is het voor werkgevers onverminderd ingewikkeld vacatures in te vullen. Met een impuls vanuit het Regionaal Werkbedrijf (RWB), waarvan de gemeente Ede als centrumgemeente bestuurlijk voorzitter is, is de intake door UWV van werkzoekenden geïntensiveerd, teneinde werkzoekenden snel aan een nieuwe baan te helpen in plaats van de wachttijd van 6 maanden.

Het convenant RWB is geactualiseerd en opnieuw afgesloten voor 2021-2024. De actualisatie is afgestemd op wijziging van het Besluit Suwi (gebaseerd op de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen) waarin nadrukkelijk een stimulerende rol is weggelegd voor de centrumgemeente. De centrumgemeente faciliteert de samenwerking. Het ontwikkelt en onderhoudt de kaders, faciliteert, onderhoudt en innoveert in verbinding met de partners de samenwerkingsstructuur. Verder voert het de wettelijke taken uit, beheert het beschikbare budget en regelt de verantwoording aan het Rijk en de andere gemeentelijke partners. Tot slot is de centrumgemeente ambtelijk opdrachtgever voor de programmamanager en de secretaris van het RWB. Met het geactualiseerde convenant wordt de regionale samenwerking beter geborgd om te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt met kansen voor iedere inwoner. Bestuurlijk is een start gemaakt met de ontwikkeling van Regionale Mobiliteitsteams om medewerkers van werk-naar-werk te begeleiden.

Voor het goed functioneren van werklocaties en voorzieningen is bereikbaarheid voor alle vormen van vervoer een belangrijke voorwaarde. Daarnaast zetten we in op duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid. Dit betekent dat inwoners en ondernemers keuzes hebben in vervoer en dat het vervoer op een efficiënte en duurzame manier kan plaatsvinden. Daarom werkt Ede aan de verbetering van reistijden op de hoofdwegen, verkeersveiligheid en het parkeerklimaat, aan vermindering van verkeershinder en aan duurzamer verplaatsingsgedrag (toename fietsgebruik en elektrisch rijden).

De gemeente Ede wil door verder te investeren in de fiets daarmee ook investeren in duurzaamheid en gezondheid en bijdragen aan klimaat- en energiedoelen, een aantrekkelijker centrum en het bereikbaar houden van economische centra.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkeling

2020 was een bijzonder jaar: door de wereldwijde coronapandemie veranderde veel in het dagelijks leven van iedereen en ontstonden andere prioriteiten (ook) voor ondernemers. Ook in economisch opzicht is er veel gebeurd. Maatregelen als lockdown, sluiting horeca en eind 2020 sluiting van de winkels hebben geleid tot verregaande beperking van ondernemerschap in diverse sectoren. Dat heeft een zware weerslag in allerlei opzichten. Branches als detailhandel, toerisme en recreatie, horeca, evenementen, catering en persoonlijke verzorging hebben het erg lastig. Zij zijn in 2020 geholpen door ondersteuningsmaatregelen van de overheid waardoor het aantal faillissementen meevalt. Voor een flink deel van de het MKB kon het ondernemen gelukkig wel 'redelijk normaal' doorgaan, waarbij daar waar nodig ook (financiële) ondersteuning vanuit de overheid is gegeven.

In 2020 is gewerkt aan het Food & Business Park en Food Innovation District op WFC. Ook versterking van het vestigingsklimaat is opgepakt, onder andere met de vaststelling van de gezamenlijke Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030. Accountmanagement ging in 2020 op volle kracht door. De accountmanagers hebben in 2020 veelvuldig gesproken over 'ondernemen' in tijden van crisis en verduidelijkt wat wel en niet mag. Ook het welbevinden van ondernemers kreeg de aandacht. Dat geldt ook voor de inspanningen in het centrum van Ede en de andere winkelcentra.

Het ontwikkelen van beleid op het gebied van onder andere werklocaties waaronder bedrijventerreinen en PDV locaties ging ook door: de actualisatie van het Regionaal Programma Werklocaties is in gang gezet en wordt in 2021 afgerond.

Uitgifte bedrijfslocaties

In 2020 is verder gewerkt aan de ontwikkeling en verkoop van kavels op diverse bedrijventerreinen, in het bijzonder op het Food & Business Park. Diverse ontwikkelingen hebben hier invloed op: stikstofdossier (speelde ook al in 2019) en door corona hebben bedrijven behoefte om extra goed na te denken over hun investeringsbeslissingen. Besluitvorming over (her)huisvesting van een bedrijf duurt altijd lang en in deze onzekere tijden is dat (in elk geval tijdelijk) nog wat verder verlengd. Dat laat onverlet dat de belangstelling voor ruimte in Ede onverminderd groot is. Dat is zowel op de reguliere bedrijventerreinen te merken, als bij gesprekken over het Food Innovation District op WFC.

Regionale arbeidsmarkt

Human Capital - Strategische Agenda Triple Helix Regio Foodvalley

Mede door een uitputtend onderzoek in opdracht van werkgevers (Federatie Ondernemersvereniging Regio Foodvalley) en onderwijs (Christelijke Onderwijs Groep) uitgevoerd door de CHE is een fundament voor een meerjarige Human Capital Agenda gelegd. Voor de belangrijkste aanbeveling, komen tot een regionaal

matchingsplatform dat actuele data over transitie op onze regionale arbeidsmarkt genereert is samen met de Arbeidsmarktregio een aanbieder geselecteerd.

Arbeidsmarktregio - Perspectief op Werk

In 2020 zijn twee partijen namens bekostigd (COG) en niet bekostigd (Spring Instituut) onderwijs toegetreden tot het RWB als adviseur met als doel om de inclusieve arbeidsmarkt ook vanuit het onderwijs te stimuleren. Door gemeenten, onder bestuurlijk voorzitterschap van de gemeente Ede, is met UWV en VNO-NCW hard gewerkt aan het nemen van verantwoordelijkheid en het beleggen van eigenaarschap. Na zeven jaar is daarmee de samenwerking tussen partijen op de arbeidsmarkt ontwikkeld van praten over naar realiseren dat.

Met Perspectief op Werk hebben werkgevers, gemeenten, UWV, MBO-Raad en de ministeries van OCW en SZW in 2019 samen de handen in elkaar geslagen om kansen op de arbeidsmarkt optimaal te benutten. Door de arbeidsmarktregio Foodvalley is in 2019 een actieplan ingediend dat is goedgekeurd en in 2020 van financiële middelen voorzien. De financiële middelen lopen via de centrumgemeente. Het plan heeft het karakter van een doe-agenda op de korte termijn. Kern van het plan is om de matching op banen in branches met kansen te optimaliseren. Het zwaartepunt voor de uitvoering ervan ligt bij het Werkgeversservicepunt (WSP) waarin Werkkracht participeert namens de gemeente Ede. Door de coronacrisis heeft het actieplan alleen maar in urgentie gewonnen omdat ook tijdens de crisis het voor werkgevers in bepaalde branches onverminderd ingewikkeld is om vacatures in te vullen. Door projectmatig samen te werken wordt gezocht naar oplossingen voor werkende en werkzoekende inwoners.

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

In 2020 zijn meerdere fietsprojecten gerealiseerd. Enkele voorbeelden zijn het Noord-zuid fietspad door Veldhuizen, de verbetering van de aanrijroute aan zuidzijde van de Somatunnel, een tweerichtingsfietspad oostkant Keesomstraat, een deel van de snelle fietsroute tussen Ede en Veenendaal en een nieuwe fietsroute over de Stadspoort. De meeste nog op te starten projecten zijn bij de ombuigingen in 2020 komen te vervallen, waarbij een deel van deze middelen wordt ingezet om de hogere projectkosten voor de snelle fietsroute tussen Ede en Veenendaal te dekken. Het verduurzamen van de mobiliteit is in de Koersnota Mobiliteit, de herijking van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan, geïntegreerd en wordt in 2021 afgerond.

Relevante beleidsnota's

Economische ontwikkeling

- [Strategische Agenda Regio Foodvalley](#) (2020)
- [Regionale kantorenvisie](#) (2019)
- Regionale visie Perifere Detailhandel regio Foodvalley (vaststelling in 2021)
- [Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030](#) (2020-2021)
- [Structuurvisie WFC](#) (2019)
- [Gebiedsopgave Veluwe](#)
- [Regionaal Programma Werklocaties Foodvalley 2017-2020](#) (2017)
- [Visie werklocaties Foodvalley 2017-2025](#) (2017)
- [Visie op Recreatie en Toerisme](#) (2017)
- [PDV/GDV-beleid Regio Foodvalley 2016-2018](#) (2016)
- [Visie openbare ruimte gemeente Ede](#) (2016)
- [Retailvisie 2030](#) (2016)
- [Plan Levendig Centrum](#) (2015/2016)
- [Startnotitie duurzaam Ede](#) (2015)
- [Visie Food](#) (2015)
- [De economische ambitie van Ede \(programma Economie\)](#) (2013)

Uitgifte bedrijfslocaties

- [Regionale programmering bedrijfsterreinen FoodValley](#) (2017)
- [Structuurvisie WFC](#) (2019)
- [Investeringsagenda Vestigingsklimaat Foodvalley 2030](#) (2020-2021)

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

- [Verbinden en bereiken. Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan Ede \(Deel A: kadernota\)](#) (2014)
- [Verbinden en bereiken. Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan Ede \(Deel B: supplement\)](#) (2014)
- [Verbinden en bereiken. Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan Ede \(Factsheets\)](#) (2014)
- [Van peloton naar kopgroep. Fietsplan gemeente Ede](#) (2016)
- [Integrale projecten Verkeer & Ruimte Levendig Centrum](#) (2018)
- [Nota parkeernormering gemeente](#) (2017)
- [Beleidsnotitie parkeren woonwijken](#) (2012)

Wat willen we bereiken?

Economische ontwikkeling

Doel

Bevorderen van voldoende en gevarieerde werkgelegenheid.

Subdoelen

- Behoud en toename van bedrijven en werkgelegenheid in Ede.
- Toename werkgelegenheid, innovatieve bedrijven en kennisinstellingen in de (agro)foodsector en vergelijkbare keten.
- Een toekomstbestendige en aantrekkelijke centrum- en detailhandelsstructuur.

Uitgifte bedrijfslocaties

Doel

Voorzien in voldoende nieuw bedrijventerrein en behoud kwaliteit van bestaande locaties.

Subdoelen

- Toename van de verkoop van bedrijventerreinen.

Regionale arbeidsmarkt

Doel

Tot stand brengen van een goedwerkende arbeidsmarkt voor inwoners, werknemers en werkgevers.

Subdoelen

- Onze regio sterker maken door de economische regio te koppelen aan de arbeidsmarktregio. Het kenniscluster verder ontwikkelen, zal daarbij 1 van de speerpunten zijn. Daarbij oog houden dat toptalent ook, en voor veel werkgevers vooral, gaat over herwaardering vakmanschap. Goed functionerende arbeidsmarkt is daarvoor zowel voorwaarde als resultaat.
- Oplossen van tekorten op de arbeidsmarkt
- Effectieve dienstverlening via het werkgeversservicepunt: de huidige praktijk te stabiliseren door de gemaakte afspraken te borgen. Werkgevers en overheid hebben beide belang bij een stevig netwerk met werkgevers.
- Verder concretiseren van de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- Zelfstandigheid van mensen benadrukken door zoveel mogelijk mensen zo regulier mogelijk aan de slag te helpen en te houden.
- Talent, zowel praktisch als theoretisch toptalent binden aan de regio.

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Doel

Optimalisatie bereikbaarheid en verkeersveiligheid Ede.

Subdoelen

- Een toekomstbestendige bereikbaarheid voor alle vormen van vervoer.
- Behoud verkeersveiligheid en een verkeersveilige infrastructuur.
- Het gebruik van duurzame vervoermiddelen.
- Een gastvrij en klantvriendelijk parkeerklimaat.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de bereikbaarheid van de buurt met het OV <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	68	-	69	n.v.t.
Schone lucht <i>Blootstelling NO2 in microgram/m3.</i>	19,4	18,2	n.n.b.	n.n.b.	n.v.t.
Verkeersdrukke snelwegen (avondspits) <i>Reistijd A12 Maanderbroek (Ede) - Waterberg (Arnhem) in minuten.</i>	15,3	15,7	16,3	n.n.b.	n.v.t.
Verkeersongevallen met dodelijke afloop (%)	0,4	0,4	0,2	n.n.b.	n.v.t.
Aantal arbeidsplaatsen per 1.000 inwoners van de beroepsbevolking (15 t/m 74 jaar) <i>Depla-indicator. Gegevens 2020 beschikbaar in maart 2021.</i>	520	680	693	n.n.b.	n.v.t.
Percentage leegstaand winkelvloeroppervlak in Ede-Centrum <i>Peildatum januari.</i>	17,6	16,4	15,4		n.v.t.
Aantal banen in topsector Agrifood <i>Gegevens 2020 beschikbaar in april 2021.</i>	7.756	7.884	8.179	n.n.b.	n.v.t.
Aantal winkels (verkooppunten) Ede Centrum exclusief leegstand <i>Oordeel inwoners over horeca-aanbod</i>	335	336	338	327	n.v.t.
<i>Oordeel uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	7,1	-	7,2	n.v.t.
Percentage nieuwe bedrijven in Ede <i>Aandeel nieuwe gestarte bedrijven (ten opzichte van totaal aantal bedrijven). Gegevens 2020 beschikbaar in maart 2021.</i>	10,8	13,0	11,8	n.n.b.	n.v.t.
Percentage foodstarters (van totaal aantal starters) in Ede <i>Aandeel nieuwe gestarte Food-bedrijven (ten opzichte van totaal startende bedrijven). Gegevens 2020 beschikbaar in maart 2021.</i>	5,3	6,2	6,0	n.n.b.	n.v.t.
Aantal MBO Food studenten dat in Ede studeert <i>Aantal MBO studenten ingeschreven aan MBO-FOOD opleiding in Ede. Food-opleidingen bestaan uit de MBO-sector 'agrarisch' en bedrijfstak 'Voedsel en leefomgeving'.</i>	3.358	3.372	3.384	3.422	n.v.t.
Percentage ontwikkeling aantal bedrijven gemeente Ede <i>Jaarlijkse groei van het aantal bedrijven in gemeente Ede. Gegevens 2020 beschikbaar in maart 2021.</i>	1,2	5,4	3,8	n.n.b.	n.v.t.
Percentage ontwikkeling aantal bedrijven bedrijventerreinen <i>Jaarlijkse groei van het aantal bedrijven gevestigd op bedrijventerreinen. Gegevens 2020 beschikbaar in maart 2021.</i>	0,9	6,0	2,3	n.n.b.	n.v.t.

Effectindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de bereikbaarheid van de buurt met de auto <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	88	-	89	-
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over parkeergelegenheid in de buurt <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	63	-	61	-

Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de verkeersveiligheid in de buurt <i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	62	-	57	-
Fietsgebruik Edenaren <i>Percentage Edenaren dat minimaal vier keer per week de fiets gebruikt. Wordt tweejaarlijks gemeten. Vermoedelijk is dit percentage lager dan in voorgaande jaren vanwege de lockdown met beperkende maatregelen die ingesteld werden rond de start van het veldwerk van het onderzoek (medio oktober - medio december 2020). Bij deze indicator wordt namelijk gevraagd naar fietsgebruik "in de afgelopen maand."</i>	-	56	-	48	-
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over fietspaden/fietsroutes van en naar de buurt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten</i>	-	86	-	86	-
Verkeersongevallen per 1.000 inwoners (inclusief rijks- en provinciale wegen) <i>Gegevens 2020 nog niet beschikbaar. Meting 2018 is bijgesteld.</i>	7,9	7,4	8,6	n.n.b.	6,3 (2021)
Bezoekt minstens 1x per week Ede-Centrum <i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	34	-	29	-
Oordeel inwoners over Ede centrum <i>Rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	6,4	-	6,6	-
Oordeel inwoners over aanbod activiteiten/festivals <i>Oordeel uitgedrukt in rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	6,4	-	6,3	-
Aantal basisscholen met vignet 'gezonde school, themacertificaat voeding'	2	1	3	4	-
Aantal basisscholen met een schooltuin	21	23	23	22	-

Prestatie-indicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde
Aantal bedrijventerreinen, ontsloten door een snelle fietsroute (SFR)	1	1	1	3	-
Aantal gemeentelijke voorrangslotondes <i>Zonder provinciale rotondes.</i>	24	24	24	25	-
Aantal openbare laadpalen, geplaatst in opdracht van de gemeente	42	56	92	128	-
Oppervlakte uitgegeven nieuwe bedrijventerreinen <i>Aantal hectare grond uitgegeven voor (nieuwe) bedrijventerreinen.</i>	6,9	11,1	4,9	3,4	5,0

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Economische ontwikkeling

- 1 De inzet van de beschikbare capaciteit vanuit economie zal worden verdeeld over de eerdergenoemde thema's.
- 2 We zetten in op het uitwerken op het thema circulariteit, duurzaamheid en sociaal ondernemen door zowel op lokaal als regionaal niveau te acteren en een actieve rol in te nemen.
- 3 De banden met de lokale ondernemers en bedrijvenverenigingen worden verder aangehaald.
- 4 We gaan als partners samenwerken op dossiers waar een gedeeld belang aan de orde is
- 5 In de retail wordt de succesvolle aanpak vanuit de retailvisie voortgezet.

Toelichting

2. Onderwerp sociaal ondernemen/impact ondernemen heeft vertraging opgelopen vanwege andere prioriteiten van het interdisciplinaire team (corona) en de beperktere mogelijkheden om als team samen te werken (thuis werken).
3. Op verschillende terreinen inspanningen om de banden te versterken (onder andere met SBE, EBC, horeca en via accountmanagement), bestaande netwerken gingen anders dan anders (online).

5. Veel gerealiseerd op terrein van retail
  - Nieuw standplaatsenbeleid is vastgesteld.
  - Retailvisie en subsidieregeling met succes geëvalueerd, resulteert in voortzetting.
  - Kwartiermaker van start gegaan voor Spindop-Parkweg.
  - Verordening Winkeltijden geactualiseerd.
  - In termen van coronagerelateerde activiteiten: aanpassing van de warenmarkt, informatie/communicatie richting ondernemers, bijdrage aan Support Your Locals, lokale maatregelen.

Uitgifte bedrijfslocaties

1. Vanuit accountmanagement wordt extra inzet gepleegd op het verkoopproces voor kavels op Food & Business Park de Klomp. Het genereren van leads en het begeleiden van de potentiële klanten vormen daarbij belangrijke werkzaamheden.
2. De ontwikkeling en verkoop van percelen in het Food Innovation District vraagt en krijgt inzet vanuit Economie.
3. Er wordt ingezet op het optimaliseren van het ruimtegebruik op bestaande locaties vanuit de revitaliseringsopgave.

Toelichting

In 2020 zijn op Food & Business Park verschillende kavels verkocht en voor een aantal andere kavels stappen gezet om te komen tot uitgifte (of reserveringsovereenkomsten). In totaal is er 3,4 ha bedrijventerrein uitgegeven verdeeld over de terreinen BT A12 en Food & Business Park. Dat is nagenoeg gelijk aan de bijgestelde prognose voor 2020. Corona speelt uiteraard een rol bij de besluitvorming van ondernemers. De gemeente Ede heeft er om die reden voor gekozen diverse partijen meer tijd te geven voor een verantwoorde investeringsbeslissing. Inmiddels is begin 2021 de laatste beschikbare kavel op BT A12 uitgegeven.

Die behoefte aan meer tijd voor besluitvorming is ook duidelijk te merken op het Food Innovation District. Hoewel zich daar in 2020 vele (kleine en/of jonge) bedrijven hebben gevestigd, vergen grotere investeringsbeslissingen een langere adem. Wel is er sprake van serieuze kandidaten en gegadigden voor de locatie. De inspanningen voor acquisitie dragen nadrukkelijk bij aan de bekendheid van het gebied. In 2020 is startershub Roots geopend (waar voorheen Idealis studenten huisvestte): binnen tien maanden hebben zich ruim 20 bedrijven gevestigd.

Op het gebied van de revitalisering van bedrijventerreinen is samen met ondernemers en Provincie Gelderland de uitvoering van projecten op enkele terreinen gestart. In 2020 is in het kader van de quick wins gewerkt aan bewegwijzering, oplossen van problemen met doorstroming van verkeer en aanpak van onoverzichtelijke borden op Kievitsmeent en Harskamp. Deze activiteiten lopen in 2021 door. Op de Stroet in Lunteren is (met ondernemers en Rabobank) gekeken naar gezamenlijke aanpak van verduurzaming: anders dan enkele jaren geleden is er nu nadrukkelijke animo van ondernemers en zien zij de toegevoegde waarde ook voor hun eigen bedrijf. De eerste concrete resultaten van dit traject (zonnedaken) worden in 2021 verwacht en ook ondernemers van andere bedrijventerreinen worden hierop aangehaakt (onder andere via een webinar door Economie en Duurzaamheid).

Naast deze fysieke maatregelen zijn er stappen gezet om de collectiviteit onder de ondernemers te verbeteren. Samen met enkele bedrijventerreinverenigingen, Provincie Gelderland en stichting CLOK is gewerkt aan een concreet projectvoorstel voor procesondersteuning en projectgeld vanuit de regeling voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. De projectleider is samen met de voorzitter van de betreffende bedrijventerreinverenigingen trekker van dit proces. In 2020 hebben ook diverse gesprekken met EBC

plaatsgevonden over parkmanagement en rolverdeling. Meer duidelijkheid over stappen richting collectiviteit moet volgen in 2021.

Regionale arbeidsmarkt

1. *Uitvoering geven aan de doorontwikkeling en praktische uitvoering van de regionale arbeidsmarktagenda*

- 1.1 Uitvoering van projecten op het grensvlak van human capital, mobiliteit en wonen die de aantrekkelijkheid van de regio voor toptalenten en/of voor bedrijven waar deze toptalenten terecht kunnen komen: 'toptalent kiest voor de regio'.
- 1.2 Inzetten van nieuwe en beproefde instrumenten door onderwijs, werkgevers en overheid om latent potentieel op de arbeidsmarkt (herintreders, zijinstromers, parttimers die meer zouden willen werken en werkloos werkzoekenden) aan te boren en de arbeidsmarkt hernieuwd te laten betreden: "elk talent telt".
- 1.3 Na revitalisering van het loket leren en werken structureel te werken aan de 'leercultuur' in Regio Foodvalley en het versterken van de kennisstructuur leren en werken. Daarbij nut en noodzaak van een regionaal opleidingsfonds te onderzoeken: 'een leven lang leren en ontwikkelen'.
- 1.4 Met inzet van branches en werkgevers praktisch bruikbare gegevens te verzamelen over arbeidsmarktontwikkelingen die de basis vormen voor nieuwe interventies: "we kijken vooruit".

2. *Doorontwikkeling Werkgeversservicepunt*

- 2.1 Uitstekende verbinding tussen vraag en aanbod door excellente dienstverlening.
- 2.2 Realiseren van transparantie in het aanbod van alle vacatures en werkzoekenden, waardoor matching en duurzame plaatsing van werkzoekenden efficiënter wordt gerealiseerd en kosten van uitkeringen dalen.
- 2.3 Afronden van de regionale harmonisering van werkgevers dienstverlening en de uitvoering daarvan zo regelluw mogelijk borgen.
- 2.4 Samenwerking te stimuleren tussen WSP en private bemiddelaars.
- 2.5 Vergroten grip middels doorontwikkeling sturingsdata.

Toelichting

- 2.2 Door de verschillende systemen die gemeenten en UWV gebruiken is transparantie alleen mogelijk door gebruik te maken van 1 systeem. Dat is het systeem Sonar van het UWV. Sonar kan ook door werkgevers worden ingezien. Voldoende vullen is 'work in progress' per gemeente. Werkkracht vult het systeem voor werkzoekenden met een uitkering van de gemeente Ede. Ede voldoet hiermee aan de afgesproken inspanning, echter regionaal is het 'work in progress' nog niet afgerond.
- 2.4 Er wordt alleen per gemeente samengewerkt met private bemiddelaars. De gemeente Ede ziet daar ook de meerwaarde van in. Als samenwerking met een private bemiddelaar ervoor zorgt dat een inwoner een plek op de arbeidsmarkt kan bereiken dan wordt daar door Werkkracht gebruik van gemaakt. De kracht van de regio via het WSP is in 2020 echter nog onvoldoende benut. Dit heeft ertoe geleid dat in samenspraak tussen de partners (werkgevers, werknemers, onderwijs en overheid) de werkgevers het eigenaarschap op het WSP toebedeeld hebben gekregen, wat leidt tot een intensieve relatie tussen private bemiddelaars en het WSP. In 2021 zullen hiervan de effecten zichtbaar worden.

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

1. Uitvoeren projecten uit UVV 2019 en 2020.
2. Uitvoeren projecten uit het Fietsplan.
3. Uitvoeren integrale projecten Verkeer & Ruimte uit het Programma Levendig Centrum.
4. Uitvoeren van het Koersdocument Parkeren met onder andere aandacht voor de interne parkeerorganisatie, de digitaliseringsprocessen en het onderzoek naar de mogelijke overname van twee Q-Park parkeergarages.
5. Uitvoeren maatregelen ter bevordering van de verkeersafwikkeling in Ede-West.
6. Uitvoeren onderdelen van de Parklaan.

Toelichting

- In 2020 is de herinrichting van Grotestraat, Torenstraat, Maandereind en Kuiperplein uitgevoerd.
- In 2020: is het Koersdocument Parkeren (Parkeerbeleid waaronder ook parkeernormering) verder uitgewerkt om het in 2021 op te nemen als onderdeel in de Koersnota Mobiliteit; is voortgang geboekt ten aanzien van digitaliseringsprocessen; en is duidelijk geworden dat Q-Park de parkeergarage niet aan gemeente Ede wil verkopen en we de relatie met Q-Park anders vorm moeten gaan geven. In 2020 zijn parkeerreguleringsmaatregelen in Stadspoort ingegaan; is er parkeeronderzoek uitgevoerd in de omgeving van winkelcentrum Spindop; en is een begin gemaakt met het onderzoeken van mogelijkheden om parkeervergunningen gebieden samen te voegen.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Vershil actuele begroting/ rekening 2020
bedragen x € 1.000					
Lasten					
Economische Ontwikkeling	3.888 N	3.706 N	3.281 N	3.423 N	142 N
Uitgifte Bedrijfslocaties	12.917 N	13.776 N	12.025 N	7.981 N	4.044 V
Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid	2.721 N	2.786 N	2.750 N	2.629 N	121 V
Totaal lasten	19.526 N	20.268 N	18.057 N	14.034 N	4.023 V
Baten					
Economische Ontwikkeling	519 V	271 V	302 V	620 V	318 V
Uitgifte Bedrijfslocaties	11.633 V	13.573 V	11.868 V	11.066 V	802 N
Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid	1.706 V	1.497 V	1.560 V	1.621 V	61 V
Totaal baten	13.858 V	15.341 V	13.730 V	13.307 V	423 N
Saldo baten en lasten	5.668 N	4.927 N	4.327 N	727 N	3.600 V
Storting reserve	139 N	8 N	53 N	216 N	163 N
Onttrekking reserve	4.524 V	3.694 V	1.793 V	1.457 V	336 N
Resultaat	1.282 N	1.242 N	2.587 N	514 V	3.102 V

Toelichting

Economische ontwikkeling

Kennishart van Foodvalley en Gezond en duurzaam voedsel voor iedereen zijn onderdeel van het Investeringsfonds Impuls Ede. Ontwikkelingen rondom deze speerpuntenprogramma's worden daar toegelicht.

Uitgifte bedrijfslocaties

Uitgifte gronden bedrijfslocaties

€ 3.101.000 V

Er zijn minder kosten gemaakt dan begroot. Dit voordeel van € 4.076.000 op de lasten bestaat onder andere uit een onderbesteding van circa 10% op de aangevraagde kredieten. De onderuitputting doet zich met name voor op het woonrijp maken en de werken buiten plan. Er zijn ook minder opbrengsten gerealiseerd dan geraamd. Dit komt met name door minder verkopen binnen de grex BTA-12. In totaal zien we een nadeel van € 4.315.000 op de baten. Aan de batenkant zit ook een voordeel van € 3.483.000 aan vrijval uit de Voorziening Negatieve Plannen. Bij raadsbesluit is in januari 2021 de reserve grondbedrijf opgeheven. Derhalve is de geraamde onttrekking van € 143.000 (N) niet geboekt. Voor een uitgebreide toelichting op de plannen en het resultaat op de grondexploitaties voor de bedrijventerreinen dat op dit programma per saldo ontstaat, wordt verwezen naar het MPG 2021.

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Parkeren (Act. 2020 €100.000 N)

€ 0

Als gevolg van de ontwikkelingen door corona is het centrumbezoek op momenten van een lockdown sterk afgenomen. Tegelijkertijd zien we dat tijdens de zomermaanden sterk herstel plaatsvond. Over het gehele jaar kunnen we concluderen dat de opbrengsten ten opzichte van vorig jaar met 14% gedaald zijn. Ten opzichte van de begrote opbrengsten is het verschil zeer beperkt (€ 37.000 N). Dit nadeel wordt binnen het parkeerproduct opgevangen door licht hogere opbrengsten vanuit uitgifte van vergunningen en parkeerbelasting. Op programma 8 zijn rijksmiddelen ontvangen in het kader van corona ten behoeve van lagere parkeergelden.

Verkeersveiligheid

€ 193.000 V

Storting in reserve Veluwe Poort-Parklaan

€ 193.000 N

Op 12 mei 2020 heeft het college ingestemd met het dekkingsvoorstel om een deel van de extra werkzaamheden die nodig waren voor een goede noordelijke aansluiting op de Poortwachter te dekken uit bestaande middelen uit het uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer. De uitvoering van de aansluiting is in 2020 gerealiseerd. De afgesproken bijdrage is in de reserve gestort die hiervoor is ingesteld.

Overzicht kosten corona programma 4

Daling van inkomsten:

- Parkeren € 37.000 N

5

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Grondexploitatie: wonen, bouwen en wonen | Woningmarkt
Algemene milieuactiviteiten, duurzaamheid, afvalstoffenverwijdering | Duurzaamheid en energie
Ruimtelijke ontwikkeling, omgevingsvergunning, ontwikkeling buitengebied | Ruimtelijke planvorming

Programmadoelstelling

Een gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is voor de huidige inwoners en voor de toekomstige generaties.

Ontwikkelingen

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling heeft een sterke relatie met andere programma's. Veel thema's die via het investeringsfonds aandacht krijgen, hebben te maken met de fysieke leefomgeving: Landelijk gebied, Ede Energieneutraal, Biodiversiteit, Klimaatrobuust Ede, het ondergronds brengen van de Hoogspanningslijnen. Ontwikkelingen op die thema's over het afgelopen jaar zijn in het hoofdstuk Investeringsfonds opgenomen. Gegeven de eindigheid van dit fonds maken deze thema's vanaf 2021 deel uit van het programma RO. De subdoelen, prestaties en indicatoren van deze thema's zijn vaak al wel terug te vinden in dit programma.

Wonen

Afgelopen jaar (2020) is er wederom een flinke woningbouwproductie geweest in Ede. Er zijn 875 nieuwe woningen gereed gemeld (bruto exclusief zorgwoningen) waarvan 19% in de goedkope prijsklasse (huur en koop). We zien in 2020 dat de markt met name in de hogere prijssegmenten stevig weet door te pakken. In 2020 komt de productie van sociale huur door de corporaties (bruto 142) als gevolg van de sloop van 85 woningen en de verkoop van 51 woningen netto op een laag aantal (23) uit. De komende periode worden er echter diverse grote plannen met een flink aantal sociale huurwoningen gestart zodat we voor de hele periode (2018-2027) uit gaan komen op de aantallen die afgesproken zijn in de prestatieafspraken met de corporaties.

De vraag is hoog en het aanbod - zeker in de bestaande sector - is beperkt en als gevolg daarvan zijn dit jaar de woningprijzen flink gestegen. In de woningmarkt is nog geen "corona-effect" te zien in 2020.

In 2020 zijn enkele nieuwe beleidsinstrumenten vastgesteld ter uitvoering van de nota "betaalbare huur- en koopwoningen uit 2019: t.w. de Doelgroepenverordening en Koopgarant. Doel van deze instrumenten is om de goedkope woningen bij de juiste doelgroep te krijgen en om te zorgen voor een duurzame beschikbaarheid van deze woningen voor de doelgroep met een inkomen tot € 50.000. Verder is gewerkt aan de rolneming van de gemeente bij de realisatie van flexwoningen, is er een dedicated team ingericht om de sociale projecten te versnellen en is er een start gemaakt met het CPO beleid'. Daarnaast zijn twee brede samenwerkingstrajecten gestart (met 26 gemeenten, 2 regio's, 2 provincies en 4 departementen): de ruimtelijke verkenning Foodvalley en de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. In deze trajecten wordt integraal bekeken hoe woningbouw een impuls kan krijgen, maar wel binnen een toekomstbestendige ruimtelijke ontwikkeling dus met oog voor natuur, landbouw, economie en mobiliteit.

Duurzaamheid en energie

In 2020 is vanuit het programma Ede Energieneutraal verder gewerkt aan de doelen uit de Routekaart Ede Energieneutraal 2050, die zijn bevestigd in het Bestuursakkoord Ruimte voor Ede. De Routekaart wordt in het eerste kwartaal van 2021 geëvalueerd.

Om de voortgang van de energiedoelen beter te monitoren is in 2020 de eerste Duurzame Energie Monitor uitgebracht. Deze wordt jaarlijks geüpdatet. De monitor laat onder andere zien dat de energiebesparing in Ede harder gaat dan landelijk en dat het doel voor zon op dak voor 2022 in 2019 al bijna was gerealiseerd. Grootschalige zon- en windprojecten kosten meer tijd, al wordt ook hier voortgang geboekt. We nemen hierin als gemeente steeds meer eigen initiatief, onder andere met het actieplan zon op restgronden en het actieplan windenergie. Er is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar zon op gemeentelijke 'restgronden' en er is gewerkt aan het opzetten van een project voor vier nieuwe windmolens langs de A30. Over beide trajecten vindt in de loop van 2021 besluitvorming plaats. Het concept-bod RES Food Valley is in 2020 vastgesteld door alle raden in de regio. De Edese inbreng sluit aan bij de energiedoelstellingen die al in de routekaart zijn gemaakt en geconcretiseerd in het bestuursakkoord tot 2022.

De groei van elektrisch rijden zet onverminderd door. In 2020 is het laadnetwerk met 36 laadpalen gegroeid tot ruim 125 openbare laadpalen (met elk 2 laadsockets) en is het eerste laadplein (met 12 laadsockets) gerealiseerd op het vernieuwde Kuiperplein. Daarnaast zijn bij busstation Ede-Wageningen 3 laadpantografen voor elektrische OV-bussen gerealiseerd. Verder zijn er door bewoners/bedrijven tal van laadoplossingen gerealiseerd op particulier terrein die aangesloten zijn op de eigen stroomaansluiting van woningen/bedrijfspanen ("achter de meter"). Via het energieloket kunnen inwoners ook steeds beter met hun vragen over duurzame mobiliteit terecht, zo kunnen ze bijvoorbeeld worden geholpen een deelauto-initiatief op te zetten.

Afval

In 2019 was de afvalmarkt al gespannen en mede door corona blijft de afvalmarkt gespannen. Textiel kon in 2020 tijdelijk niet gesorteerd worden vanwege gesloten sorteercentra. De totale hoeveelheid huishoudelijk afval, restafval en grondstoffen, is gestegen als gevolg van het vele thuiswerken. ACV heeft maatregelen moeten nemen om de (tijdelijke) drukte op het afvalbrengstation te reguleren.

Per 1 april zijn er nieuwe afspraken voor het verwerken van plastic, metaal- en drinkpakverpakkingen gaan gelden: Ede heeft gekozen voor regie over de inzameling van verpakkingen. Regio De Vallei is gestart met de aanbesteding van de verwerking van huishoudelijk bioafval vanaf 2023.

Ruimtelijke planvorming

Ruimtelijke planvorming bestrijkt vele thema's; hieronder worden slechts enkele thema's belicht.

Buitengebied, landelijk gebied als proeftuin

De activiteiten uit het programma buitengebied zijn opgenomen in het hoofdstuk Investeringsfonds onder 'landelijk gebied als proeftuin'. Daar zijn de mijlpalen omschreven. Enkele prestaties in dit hoofdstuk zijn daaraan gekoppeld.

Natuur en landschap

In 2020 zijn we gestart om met inwoners invulling te geven aan het project 'landschap op de kaart', waarin de kwaliteiten per landschap en de minimale kwaliteitseisen worden gekarakteriseerd, zodat we de uitvoering van ons beleid hierop effectief kunnen richten en kunnen monitoren. Door de integrale ontsluiting per kaart wordt hiermee de verantwoordelijkheid voor onze historische landschapsecologie meer van ons allemaal. Onder leiding van de provincie hebben we meegedacht over de recreatieve zonering op de Veluwe teneinde de

verstoringgevoelige soorten beter te beschermen, zodanig dat de wettelijke doelen gehaald worden vanuit Natura2000.

Het gebiedsproces in De Ginkel heeft in 2020 geleid tot een gedragen gebiedsplan, waar we de komende jaren met de partners uitvoering aan gaan geven. We zijn gestart om integraal te werken aan 'robuuste natuurversterking' via gebiedsprocessen te werken aan natuurherstel, met als voorbeeld De Ginkel.

Ondanks de beperkingen van corona zijn er toch (beheers-) projecten uitgevoerd binnen 'Levend Landschap'. Tevens is een nieuwe Levend Landschap werkgroep opgericht met de buurt Ede en Veldhuizen en die groep heeft een uitvoeringsagenda gemaakt voor het buitengebied van Ede.

Implementatie Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is in 2020 met een jaar vertraagd naar inwerkingtreding op 1 januari 2022, met een overgangstermijn tot 2029. Door die combinatie van het uitstel van de invoerdatum en de coronamaatregelen, is in 2020 ook minder gedaan dan gepland en verschuiven de werkzaamheden deels.

De Omgevingswet integreert tientallen wetten en honderden regelingen over omgevingsrecht. De Omgevingswet vraagt om een andere relatie tussen overheid en samenleving en staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. De nieuwe wet zorgt voor 1. minder en overzichtelijke regels, 2. een samenhangende benadering van de leefomgeving, 3. ruimte voor lokaal maatwerk en 4. een betere en snellere besluitvorming. De verplichte invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt dit proces.

Dit vereist een andere kijk op en invulling van visie, regelgeving en rolneming richting initiatiefnemers, ondernemers en inwoners: een nieuwe manier van werken, een integrale aanpak, samenwerking met andere domeinen en aansluiting op inwonersinitiatieven en de daar aanwezige energie en betrokkenheid.

In 2020 zijn meerdere bijeenkomsten, inspiratiedagen en informatieve sessies geweest om organisatie breed te informeren over de samenhangende onderwerpen en veranderende rollen en invulling.

In 2020 zijn belangrijke stappen gezet in het ontwikkelen van de Omgevingsvisie, één van de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet. Deze integrale en lange termijn visie voor het gehele grondgebied van de gemeente omvat alle aspecten en ambities voor de fysieke leefomgeving. Dit is breder dan alleen de ruimtelijke aspecten en vormt het uitgangspunt voor beleid en ontwikkelingen in Ede. Middels meerdere bijeenkomsten zijn de te bespreken thema's in de omgevingsvisie gevuld en klaar gemaakt voor de volgende fase: de gesprekken met inwoners en stakeholders zodat we de visie samen opstellen.

Daarnaast is als voorbereiding op de vorming van het omgevingsplan in het najaar de geharmoniseerde verordeningen vastgesteld.

Impact vernietiging PAS (Programma Aanpak Stikstof)

In 2020 is continue gezocht naar mogelijkheden binnen wet- en regelgeving om vergunningen af te geven en bestemmingsplannen in procedure te brengen, ondanks de vernietiging van het Programma Aanpak Stikstof door de Raad van State in 2019. Dit heeft ertoe geleid dat vrijwel alle projecten en activiteiten in Ede zonder al te grote vertraging door hebben kunnen gaan.

Daarnaast is in 2020 met de regio, de provincie en tal van andere partners gewerkt aan het opstarten van een aantal gebiedsprocessen, om samen met bewoners en ondernemers in afgebakende gebieden te werken aan plannen voor bron- en herstelmaatregelen om de stikstofproblematiek tegen te gaan.

Versnelling woningbouwopgave

In 2020 zijn stappen gezet om een versnelling aan te brengen in de woningbouwopgave. Door een pro-actieve houding worden kansen benut en partijen in de voorfase bij elkaar gebracht en procedures op elkaar afgestemd. Hierdoor is het aantal kansrijke woningbouwprojecten toegenomen.

Gezonde Leefomgeving

In 2020 zijn we ons door de coronacrisis nog meer bewust geworden van het belang van een gezonde leefomgeving en de invloed van de fysieke omgeving op een gezonde levensstijl. Met name in de Omgevingsvisie heeft dit integrale thema een plaats gekregen.

Aanpak luchtkwaliteit

In 2020 is het oorspronkelijke project vanuit het Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij afgerond en zijn de resultaten vastgelegd en op diverse (veelal digitale) wijze gecommuniceerd. De pilots van het praktijkcentrum emissiereductie veehouderij hebben geleid tot 7 nieuwe opnames op de landelijke lijst van fijnstofreducerende technieken. Daarmee hebben we de mogelijkheden voor haalbare en betaalbare emissiereducerende technieken voor pluimveehouders vergroot. Als logisch vervolg hebben we als regio in 2020 het (landelijke) Schone Lucht Akkoord getekend en hebben we gewerkt aan een regionaal uitvoeringsplan. Dit zal in 2021 weer een stap concreter worden middels projecten.

Hoogspanningslijn

De wens bestaat vanuit omwonenden en politiek om de hoogspanningslijn die boven de kern van Ede loopt, ondergronds te brengen, of te wel te verkabelen. Met de vaststelling van de Meerjarenbeleidsvisie 2019-2022 is het ingeschatte benodigde bedrag ter beschikking gesteld (dekking vanuit het Investeringsfonds Impuls Ede). Een projectgroep samen met netbeheerder Liander is bezig met de voorbereiding van de verkabeling. In 2020 is het voorlopig tracé nader uitgewerkt. Door onder meer de gevolgen van de coronamaatregelen, die de afstemming bemoeilijkten, en de constatering van knelpunten in de tracering van riolering en de kabel, is vertraging opgelopen in de uitwerking. De verwachting is dat het definitieve tracé in het eerste kwartaal van 2021 wordt vastgesteld. Vervolgens kan de omgevingsvergunning worden aangevraagd en de aanbesteding worden gestart. De uitvoering start naar verwachting eind 2021/ begin 2022. Het amoveren van de bestaande lijn volgt in 2022.

Recreatie en toerisme: Uitvoeringsprogramma Visie

In 2017 is met ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners een Visie op Recreatie opgesteld voor de gemeente Ede. De speerpunten en actielijnen zijn in 2018 uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma waarin concrete acties en projecten benoemd zijn. De uitvoering hiervan ligt op schema. In 2019 is gestart met de uitrol van Dropzone Ede en is het Landmark als onderdeel daarvan geplaatst met daarop de eerste verhalen rondom WO2 en herinneringstoerisme. In 2020 is het vervolg daarvan gestart: de uitrol van 30 verhalen uit WOII gekoppeld aan fiets- en wandelroutes. Dit project loopt nog. Daarnaast zijn in 2020 de mtb-routes Otterlo en Lunteren opgeleverd en is het mtb-project afgerond. Ook is in 2020 gestart met de aanleg van het nieuwe ruiter- en menrouthenetwerk, is de nieuwe bewegwijzering geplaatst en is gestart met de verdere optimalisatie van het netwerk, zowel fysiek als digitaal, en daarbij aansluiting van ondernemers op de routenetwerken. Tevens is gestart met het opstellen van een projectplan voor het Wandelrouthenetwerk. Ook is in 2020 gestart met de voorbereiding van een aanvraag om in aanmerking te komen voor gelden uit de Regiodeal Veluwe voor het thema 'Veluwse ontvangstlocaties'.

De R&T sector is in sommige bedrijfstakken hard geraakt door de maatregelen in verband met corona, met name de hotelsector, bedrijven met dagrecreatie/evenementen en groepsaccommodaties. Dat heeft consequenties voor bepaalde trajecten en vraagt om aanpassingen.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
bedragen x € 1.000					
Lasten					
Woningmarkt	27.581 N	29.932 N	30.178 N	24.243 N	5.935 V
Duurzaamheid en energie	13.523 N	14.409 N	14.503 N	16.686 N	2.182 N
Ruimtelijke Planvorming	14.701 N	22.140 N	25.353 N	22.267 N	3.087 V
Totaal lasten	55.806 N	66.482 N	70.034 N	63.195 N	6.839 V
Baten					
Woningmarkt	27.387 V	29.939 V	29.885 V	24.869 V	5.016 N
Duurzaamheid en energie	12.304 V	12.503 V	11.853 V	12.404 V	551 V
Ruimtelijke Planvorming	5.122 V	14.117 V	13.922 V	11.062 V	2.860 N
Totaal baten	44.812 V	56.558 V	55.661 V	48.334 V	7.326 N
Saldo baten en lasten	10.993 N	9.923 N	14.374 N	14.861 N	487 N
Storting reserve	3.456 N	14.082 N	18.553 N	12.846 N	5.707 V
Onttrekking reserve	6.248 V	13.000 V	23.554 V	20.487 V	3.067 N
Resultaat	8.201 N	11.006 N	9.373 N	7.220 N	2.153 V

Productgroep WONINGMARKT

Doel

We streven naar een passende woning voor alle doelgroepen en daarmee een woningvoorraad die past bij de behoefte van inwoners en bij de groeiprognoses van bevolking en huishoudens tot 2030.

Ketenpartners

Onder andere Woonstede en andere marktpartijen zoals projectontwikkelaars/bouwers, zorgaanbieders, uitzendbureaus, werkgevers, huisvesters van arbeidsmigranten.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Woonvisie Ede 2030 inclusief Actieprogramma 2016-2018](#) (2015)
- [Monitor studentenhuisvesting](#) (2017)
- [Integraal Portefeuillemanagement Wonen - IPW](#) (2017)
- [Regionale woonagenda](#) (2018)
- [Nota woningbouwproductie](#) (2019)
- [Notitie uitgangspunten huisvesting arbeidsmigranten](#) (2019)
- [Huisvestingsverordening gemeente Ede 2019-2023](#) (2019)
- [Beleidsnotitie betaalbare huur- en koopwoningen](#) (2019)
- [Prestatieafspraken Ede](#) (2019)
- [MPG 2019](#) (2019)
- [Doelgroepenverordening sociale koop- en huur en middeldure huur gemeente Ede](#) (2020)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	1. Gedifferentieerd aanbod woningen per gebied/locatie.	
Prestaties	1.1 Beleidsmatig inzetten op de vastgestelde programmering voor woningbouwplannen zodat de percentages sociale huur per gebied worden gerealiseerd.	
	1.2 Monitoren in hoeverre de programmering leidt tot de gewenste samenstelling van de woningvoorraad.	
Subdoel	2. Voldoende kwalitatief passende goedkope woningen (zowel huur als koop) voor reguliere en bijzondere doelgroepen.	
Prestaties	2.1 Prestatieafspraken maken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties.	
	2.2 Instrumenten ontwikkelen (zoals een doelgroepenverordening) en inzetten die ertoe bijdragen dat goedkope woningen terecht komen en beschikbaar blijven voor de doelgroep.	
	2.3 Het realiseren van 1.000 tot 1.200 sociale huurwoningen in de periode 2018-2027, waarvan 400 voor bijzondere (zorg gerelateerde) doelgroepen.	
Subdoel	3. Het bevorderen van door- en uitstroom in intramurale zorg.	
Prestaties	3.1 Betere samenwerking met zorgpartijen.	
	3.2 Het realiseren van kleine zelfstandige (tijdelijke) woningen.	
Subdoel	4. Het faciliteren van passende huisvesting voor 700 arbeidsmigranten.	
Prestaties	4.1 Het inzetten van een toetsingskader om particuliere initiatieven te toetsen en waar mogelijk te faciliteren.	
	4.2 Het stimuleren van marktpartijen om huisvestingsplannen te ontwikkelen.	
Subdoel	5. Ede speelt snel in op nieuwe doelgroepen, bijbehorende woonwensen en marktinitiatieven die daarin voorzien.	
Prestaties	5.1 Inzetten op het realiseren van verplaatsbare woningen op korte termijn.	
	5.2 Het ontwikkelen van beleid gericht op collectief particulier opdrachtgeverschap.	
	5.3 Het ontwikkelen van beleid gericht op woonvormen voor ouderen.	

Toelichting

- 2.2 Doelgroepenverordening en koopgarant vastgesteld in december 2020.
- 2.3 Alle actie is erop gericht om de opgave te halen. Voor de langere termijn liggen we op schema.
- 5. Wordt gewerkt aan de diverse beleidsinstrumenten, komt eerste helft 2021 naar de raad.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Totaal aantal nieuwe gereed gemelde woningen (inclusief sloop)	1.157	748	745	n.v.t.	n.v.t.
Aantal gesloopte woningen	26	30	130	n.v.t.	n.v.t.
Gemiddelde verkoopprijs van woningen	282	303	342	n.v.t.	n.v.t.
Verkoopsnelheid woningen mediaan (in dagen) <i>Bron NVM</i>	43	35	28	n.v.t.	n.v.t.
Gemiddelde WOZ-waarde woningen in Ede <i>Depla-indicator. Bedragen x € 1.000</i>	244	263	284	n.v.t.	218 (2018)
Gemiddelde zoektijd actieve woningzoeker <i>Zoektijd in jaren. Betreft huurwoningen.</i>	3,0	2,6	2,4	2,0	n.v.t.

Effectindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Percentage woningen in gemeente Ede in eigendom van woningcorporaties	20,6	21,4	n.n.b.	22	32 (2019)

Prestatie-indicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Totaal aantal nieuwe gereed gemelde woningen (exclusief sloop)	1.183	778	875	400	n.v.t.
Percentage gerealiseerde goedkope woningen in de totale woningbouwproductie	27	12	19	22	n.v.t.

Percentage op basis van aantal goedkope en betaalbare huur- en koopwoningen, exclusief zorgwoningen (bron: Nota Woning Bouw Productie).

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten	27.581 N	29.932 N	30.178 N	24.243 N	5.935 V
Baten	27.387 V	29.939 V	29.885 V	24.869 V	5.016 N
Storting reserve	440 N	2.523 N	2.239 N	459 N	1.780 V
Onttrekking reserve	239 V	792 V	808 V	194 V	613 N

Toelichting

Uitgifte gronden woonlocaties

€ 2.055.000 V

Een voordeel van € 5.814.000 is op de lasten gerealiseerd. Dit bestaat onder andere uit een onderbesteding van circa 15% op de aangevraagde kredieten. Dit resultaat bevat ook tussentijdse winstnemingen op Valley Center, Kernhem B en Smachtenburg. Er zijn ook minder opbrengsten gerealiseerd dan geraamd. Dit komt met name door minder verkopen op de Kazerneterreinen en Kop van de Parkweg. Daar staat tegenover dat op Wekerom een versnelling van de verkopen gerealiseerd is. In totaal betreft dit een nadeel van € 5.100.000 op de baten. Aan de batenkant zit ook een voordeel van circa € 166.000 aan vrijval uit de Voorziening Negatieve Plannen. Bij raadsbesluit is in januari 2021 de reserve grondbedrijf opgeheven. Derhalve zijn de geraamde storting van € 1.748.000 (V) en de geraamde onttrekking van € 573.000 (N) niet geboekt. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het MPG 2021.

Startersleningen

€ 10.000 N

De afwijkingen op het product Bouwen en Wonen worden veroorzaakt door het resultaat op de starterslening. We ontvingen € 80.000 minder rente over de uitstaande leningen dan begroot. De aan concern betaalde rente was ook € 80.000 minder dan begroot. Vanwege deze lagere baten en lasten is circa € 30.000 minder gestort en circa € 40.000 minder onttrokken aan de reserve Starters- en doorstromers. Bij de perspectiefnota worden deze budgetten en reserve geactualiseerd.

Productgroep DUURZAAMHEID EN ENERGIE

Doel

Een groene, gezonde en aantrekkelijke gemeente om in te wonen, werken en recreëren, ook in de toekomst, met een evenwichtige balans tussen 'people, planet en profit'.

Ketenpartners

Onder andere provincie, Regio De Vallei, omliggende gemeenten, VNG, Omgevingsdienst De Vallei, woningcorporaties, ontwikkelaars, vastgoedbeheerders, ACV, afvalverwerkers (3 of 4), NVRD (Nederlandse Vereniging voor Reinigingsmanagement = brancheorganisatie), Warmtebedrijf Ede, energiecoöperatie ValleiEnergie, netbeheerders, de samenleving (inwoners/bedrijven).

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2015-2019](#) (2015)
- [Routekaart Ede Energieneutraal](#) (2018)
- [Wind- en zonnwijzer](#) (2019)
- Samenwerkingsovereenkomst (met onder andere MPD Groene energie) duurzame warmte (2015)
- [Schets Transitievisie warmte](#) (2020)
- [Concept bod Regionale Energie Strategie Food Valley \(RES\)](#) (2020)
- [Warmtevisie Ede](#) (2014)
- [Notitie Afval apart, daar maken we meer van](#) (2016)
- [De Duurzame Energie Monitor](#) (2020)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	1. 20% van de energie in 2020 is afkomstig uit wind, zon, biomassa, bodem of lucht.	
Prestaties	1.1 Uitbreiding warmtenet naar minimaal 20.000 woningequivalenten. 1.2 Voorbereiding 4 windturbines. 1.3 Realisatie 2 windturbines. 1.4 Realisatie 50 ha zonnevelden. 1.5 Verdrievoudiging van het aantal zonnepanelen op daken. 1.6 Opstellen beleidskader voor verankering duurzaamheid in gebiedsontwikkeling en uitvoering projecten. 1.7 Voorbereiding warmtetransitievisie voor het aardgasvrij maken van Ede. 1.8 Bijeenkomsten met de denktank 'Ede Energieneutraal'	
Subdoel	2. Afname energieverbruik in bestaande gebouwen met gemiddeld 1,5% per jaar (gemiddelde van 1,5% moet bereikt zijn in 2020 en is ten opzichte van 2007).	
Prestaties	2.1 Continueren stimuleren energiebesparing bij burgers en bedrijven, conform Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid, met gemeentebrede campagne, wijkgerichte aanpakken, de stimuleringslening, gratis energieadvies en het energieloket. 2.2 Maatregelen om duurzame mobiliteit te bevorderen (fietsplan, laadinfrastructuur).	
Subdoel	3. Minder restafval uit huishoudens en meer brongescheiden afvalinzameling bij huishoudens.	
Prestaties	3.1 Uitvoeren maatregelen die uit de jaarlijkse monitor voortkomen. 3.2 Voorbereiden GFT aanbesteding GFT met regio De Vallei. 3.3 Vervangen van milieubus door mobiel grondstoffeninzamelpunt.	

Toelichting

- 1.3 Het zoeken naar geschikte locaties, voorbereidende onderzoeken en de ruimtelijke procedures voor windmolens vragen veel tijd. Er ligt een plan om de voorbereiding te starten voor vier windmolens langs de A30, maar deze zullen niet in 2022 gerealiseerd zijn. Daarnaast valt het animo vanuit de markt om in Ede windinitiatieven te ontplooiën tegen en is de bestemmingsplanprocedure voor een windmolen bij Plantion stopgezet vanwege een strijdige vergunningaanvraag in de omgeving.

- 1.4 Met de Wind- en zonnepanelen ligt er een duidelijk uitnodigingskader voor de markt om met zon-initiatieven te komen. In 2020 heeft een selectieprocedure plaatsgevonden, waarmee voor 22 hectare aan plannen is geselecteerd voor verdere uitwerking. Het initiatief uit de markt valt tegen. Het gebrek aan mogelijkheden om contact te leggen met grondeigenaren door de coronamaatregelen heeft hierbij niet meegeholpen. In het eerste kwartaal van 2021 wordt de Routekaart en de Wind- en zonnepanelen geëvalueerd en is speciale aandacht voor de gemeentelijke rol in het behalen van de duurzame energiedoelen.
- 1.8 De denktank Ede energieneutraal heeft een meedenk rol bij ontwikkeling van beleid op het gebied van de energietransitie. In 2020 is vanuit het programma vooral gewerkt aan de uitvoering van eerder opgesteld beleid. Dit tezamen met de coronasituatie hebben ervoor gezorgd dat in 2020 geen denktank bijeenkomst is georganiseerd.
- 3.3 Het vervangen van de milieubus heeft vertraging opgelopen. Vooralsnog blijft de huidige milieubus in gebruik in Ede en Wageningen. De milieubus is afgeschreven en de verwachting is dat deze alsnog in 2021 wordt vervangen.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Percentage hernieuwbare energie landelijke gegevens <i>Op basis van Klimaatmonitor. Percentage 2017 is door Rijkswaterstaat met terugwerkende kracht gecorrigeerd. Percentage 2017 is aangepast. Geen data beschikbaar voor 2019 en 2020.</i>	8,8	n.n.b.	n.n.b.	20	4,2 (2016)
Oordeel inwoners duurzaamheid gemeente Ede <i>Uitgedrukt in rapportcijfer van 1 t/m 10, waarbij 1 = helemaal niet duurzaam, 10 = zeer duurzaam. Wordt tweemaal gemeten.</i>	6,5	-	6,5	n.v.t.	n.v.t.
Percentage woningen met zonnepanelen Nederland <i>Aandeel woningen met zonnepanelen. Percentage 2020 nog niet bekend.</i>	9,3	12,5	n.n.b.	n.v.t.	11,2
Aantal elektrische auto's per 10.000 auto's	90	120	182	n.v.t.	224
Oordeel inwoners eigen duurzame leefstijl <i>Uitgedrukt in rapportcijfer van 1 t/m 10, waarbij 1 = helemaal niet duurzaam, 10 = zeer duurzaam. Wordt tweemaal gemeten.</i>	6,6	-	6,8	6,6	n.v.t.

Effectindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Percentage brongescheiden huishoudelijk afval <i>(totaal huishoudelijk afval - huishoudelijk restafval) / totaal huishoudelijk afval.</i>	76,5	77	77	75	62 (2019)
Hernieuwbare elektriciteit (in %) <i>Indicator Depla. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Cijfers in klimaatmonitor zijn aangepast. Percentages voor 2019 en 2020 zijn niet bekend.</i>	9,0	n.n.b.	n.n.b.	10 (2021)	8,3 (2018)
Aantal kg huishoudelijk restafval per jaar <i>De streefwaarde is gebaseerd op het landelijke programma VANG (Van Afval Naar Grondstof).</i>	107	107	112	100	171 (2019)
Energiegebruik gebouwde omgeving (in Terajoule) <i>Bron: Landelijke klimaatmonitor. Waarde in klimaatmonitor is aangepast, cijfers 2018, 2019 en 2020 niet bekend.</i>	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	4.026	n.v.t.
Gerealiseerde bijdrage aan CO2 reductie als gevolg van afvalbeheer <i>Aantal tonnen. De streefwaarde is gebaseerd op een verdere afname van restafval van 107 naar 100 kg.</i>	33.310	34.466	38.474	35.600	n.v.t.
Percentage woningen met zonnepanelen in Ede <i>Aandeel woningen met zonnepanelen.</i>	11,1	14,5	n.n.b.	20 (2021)	11,2

Prestatie-indicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Mobiliteit - percentage groene auto's wagenpark gemeente Ede	28,0	48,7	39,5	47 (2021)	
<i>Aandeel auto's dat op biogas rijdt of elektrisch is, in het bezit van de gemeente Ede. Het hoge percentage in 2019 is te verklaren doordat de ACV 12 voertuigen (voornamelijk diesel) heeft overgenomen van het SamenWerkBedrijf. Een aantal aankopen is uitgesteld, waardoor het percentage in 2020 iets is gezakt.</i>					

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten	13.523 N	14.409 N	14.503 N	16.686 N	2.182 N
Baten	12.304 V	12.503 V	11.853 V	12.404 V	551 V
Storting reserve	620 N	927 N	959 N	959 N	0 N
Onttrekking reserve	1.138 V	1.981 V	2.640 V	4.366 V	1.726 V

Toelichting

Afval € 370.000 V

Afval - verrekenen met voorziening Afval € 370.000 N

Door afrekeningen van de afvalstoffenheffingen over voorgaande jaren is er een incidenteel voordeel van € 60.000. De afvalstoffenheffing heeft ruim € 275.000 meer opgebracht dan begroot. Dit is een stijging van 4% ten opzichte van de begroting en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door meer opbrengsten uit het vastrecht. Daarnaast zijn er minder kwijtscheldingen verleend € 35.000.

Het totale voordeel van € 370.000 is afgewikkeld via de voorziening Afval, waardoor het effect op productniveau neutraal is.

Naast bovengenoemde resultaat op afval is in 2020 de reserve Afval omgezet naar een voorziening Afval. Dit heeft geresulteerd in een onttrekking uit de reserve afval van circa € 3,28 miljoen in plaats van de begrote € 1,05 miljoen (verschil € 2,23 miljoen). Dit bedrag is verrekend met de voorziening afval waardoor bij de lasten eenzelfde verschil optreedt.

Aanpak luchtkwaliteit (Act 2020 € 71.000 N) € 71.000 N

Als vervolg op het Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij hebben we in 2020 het Schone Lucht Akkoord getekend om regionaal verder te werken aan verbetering van de luchtkwaliteit. Daarmee hebben we ons ook voor vier jaar verbonden om samen met onze partners daadwerkelijk emissiereductie te kunnen realiseren in onder andere de veehouderij. Bij de Programmabegroting 2021-2024 zijn middelen vanaf 2021 toegekend. Voor de kosten in 2020 was nog geen dekking.

Verkabeling hoogspanningslijn € 127.000 V

Verrekenen met reserve Investeringsfonds Impuls Ede € 127.000 N

Door onder meer de gevolgen van corona die de afstemming bemoeilijkten en de constatering van knelpunten in de tracering van riolering en de kabel, is vertraging opgelopen in de uitwerking. Hierdoor vallen de lasten € 127.000 lager uit dan geraamd. Dit resulteert in lagere onttrekking uit de reserve Investeringsfonds Impuls Ede van hetzelfde bedrag.

Enka-Pluim (Act. 2020 € 80.000 V) € 86.000 V

Verrekenen met reserve bodemsanering (Act. 2020 € 80.000 N) € 86.000 N

In 2020 is bezwaar gemaakt tegen diverse vergunningen die noodzakelijk zijn voor de aanleg van het onttrekkingsstelsel voor de Enka-Pluim. Door deze bezwaren en de rechtsgang die momenteel nog loopt zijn

de geplande werkzaamheden uitgesteld. Het totale voordeel van € 86.000 is afgewikkeld via de reserve bodemsanering (lagere onttrekking) waardoor het effect op productniveau neutraal is.

Bodem- en asbestsanering West Breukelderweg € 36.000 V
Verrekenen met reserve bodemsanering € 36.000 N

De kosten voor de sanering van de West Breukelderweg waren in 2020 lager dan verwacht. Het totale voordeel van € 36.000 is door een lagere onttrekking aan de reserve bodemsanering afgewikkeld.

Algemeen € 179.000 V

Binnen milieu wordt rekening gehouden met bijdragen aan projecten binnen Duurzaamheid. De uitvraag naar cofinanciering heeft minder plaatsgevonden dan begroot (€ 134.000). Tevens zijn er een niet geraamde bijdragen van LNV en hogere renteopbrengsten (€ 45.000)

Duurzaamheid € 220.000 V

Verrekenen met Reserve Duurzaamheid € 220.000 N

In 2020 zijn er van het Rijk en de Provincie Gelderland niet verwachte subsidies ontvangen in het kader van Energieloket en versterking energietoezicht ter hoogte van € 160.000. Daarnaast waren de kosten voor uitvoering minder hoog dan geraamd (€ 60.000). Hierdoor was de benodigde onttrekking aan de reserve Duurzaamheid ook lager dan begroot. Per saldo is het product budgettair neutraal.

Productgroep RUIMTELIJKE PLANVORMING

Doel

Het faciliteren van planvorming zodat ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn of worden gemaakt rekening houdend met de transitieopgaven, de veranderende samenleving en veranderende wet- en regelgeving.

Ketenpartners

Onder andere Ministeries (LNV, I&W), Provincie Gelderland, gemeenten (Foodvalley, Veluwe en andere omliggende gemeenten), Omgevingsdienst De Vallei, brancheorganisaties (KHN en Recron), terreinbeherende organisaties (Gelders Landschap en Kastelen, Stichting Mooi Binnenveld), Agrarische natuurvereniging, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, IVN, LTO-Noord/Gelderse Vallei, vrijwilligersstichtingen/platforms, Veluwe Board, Ede Marketing, Visit Veluwe, toeristische ondernemers.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Structuurvisie buitengebied](#) (2011)
- [Uitvoeringsprogramma Buitengebied](#) (2016)
- [VOR, Visie Openbare Ruimte](#) (2016)
- [Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij](#) (2016)
- [Programma buitengebied](#) (2016)
- [Nota Vertrouwen en verantwoordelijkheid, Beleid op Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving](#) (2016)
- [Nota Grondbeleid 2016](#)
- [Visie op Recreatie en Toerisme gemeente Ede](#) (2017)
- [Bestuursakkoord Vitale Vakantieparken](#) (2017)
- [Veluwe Agenda](#) (2017)
- [Stadsvisie Ede 2030](#) (2017)
- [Samenwerkingsovereenkomst regionale toeristische marketing Veluwe](#) (2017)
- [Manifest van Salentein](#) (2017) -> landbouwnetwerk regio Foodvalley (2020)
- [Menukaart Regio FoodValley](#) (2018)

- [Samenwerkingsovereenkomst Veluwe Agenda \(gebiedsopgave Veluwe\)](#) (2018)
- [Startnotitie Implementatie Omgevingswet](#) (2018)
- [MPG 2019](#) (2019)
- [Handreiking omgevingskwaliteit](#) (2019)
- [Beleidsuitwerking functiewisselingswoningen Ede](#) (2018)
- [Regiodeal Foodvalley 2019](#) (2019)
- [Ruimtelijk ontwikkelingskader recreatieparken](#) (2019)
- [Inspiratieboekje vakantieparken](#) (2019)
- [Programmaplan regio Vitale Vakantieparken 2019-2022](#)
- [Levend landschap Ede 2019-2021](#) (2019)
- [Landbouwvisie](#) (2019)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Biomorfologische kaart](#) (2020)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen](#) (2020)
- [Schone Lucht Akkoord](#) (2020)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	1. De negatieve consequenties van de vernietiging van de PAS voor Ede zoveel mogelijk beperken met een goede balans tussen natuur en economie.	
Prestaties	1.1 Via de VNG invloed uitoefenen op de oplossingsrichtingen lange termijn. 1.2 Afspraken maken met ketenpartners over de werkwijzen voor de korte termijn (vergunningverlening en natuurterreinonderhoud).	
Subdoel	2. De implementatie van de Omgevingswet conform startnotitie en implementatieplan.	
Prestaties	2.1 Samenhang bevorderen tussen nieuwe kerninstrumenten: vernieuwing omgevingsbeleid, omgevingsvisie en programma's, omgevingsplan en verordeningen. 2.2 Betere en snellere dienstverlening en intern meer integraal werken (organisatieontwikkeling & anders werken). 2.3 Betere informatievoorziening (Digitaal Stelsel Omgevingswet: voor gemeente en voor initiatiefnemers) die toegankelijk, begrijpelijk en toepasbaar is.	
Subdoel	3. Het ruimtelijk beleid en de uitvoering daarvan sluiten aan bij de actualiteit en zijn toegerust op verwachte ontwikkelingen en wensen in de samenleving.	
Prestaties	3.1 Het beleid is geactualiseerd naar aanleiding van de inventarisatie Vitaal Buitengebied. 3.2 Het voorbereiden van omgevingsplan/omgevingsvisie. 3.3 Implementatie en doorontwikkeling leidende principes Stadsvisie in de planvorming. 3.4 Het faciliteren van ontwikkelingen door heldere en vindbare kaders.	
Subdoel	4. Versterken van een gezonde leefomgeving in samenhang met ruimtelijk beleid.	
Prestaties	4.1 Het thema gezonde leefomgeving een plek geven in ruimtelijk beleid. 4.2 Pilotprojecten uitvoeren om de luchtkwaliteit te verbeteren. 4.3 Het voorbereiden van het ondergronds brengen van de 50 KV hoogspanningslijn boven de plaats Ede. 4.4 Bijdragen aan uitvoering projecten onder de Regiodeal.	
Subdoel	5. Een toekomstgerichte agrarische sector.	
Prestaties	5.1 Afronding inventarisatie agrarische bedrijven. 5.2 Organiseren masterclass korte ketens voor agrarische ondernemers. 5.3 Er komt een tweede adviseur buitengebied bij.	

	<ul style="list-style-type: none"> 5.4 We bevorderen natuurinclusief - en circulair ondernemen. 5.5 Wij professionaliseren de medewerkers van RO buitengebied. 5.6 Wij handelen aanvragen voor bestemmingsplanwijzigingen binnen een jaar af. 5.7 De gemeentelijke administratie van agrarische erven klopt met de werkelijkheid. 			
<p>Subdoel</p> <p>Prestaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> 6. Gemeenschappelijke aanpak van natuur- en landschapsversterking zodat het aantal initiatieven vanuit de maatschappij groeit. 6.1 Begeleiden van vrijwilligersgroepen in de uitvoering van het project Levend Landschap om resultaten te realiseren en natuur en landschap te versterken. 6.2 Doorontwikkelen groen-blauwe raamwerk met ketenpartners en bewoners. 6.3 Organiseren cursusprogramma Levend Landschap voor bewoners. 6.4 Organiseren bijeenkomsten voor bewoners en ambtenaren gericht op kennisdeling, inspiratie en organisatie van de uitvoering. 			
<p>Subdoel</p>	<ul style="list-style-type: none"> 7. Een veelzijdig, aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig aanbod in dag- en verblijfsrecreatie dat aansluit bij de wensen van recreanten en toeristen en dat bijdraagt aan een toename van bestedingen en werkgelegenheid in de sector. 7.1 Uitvoering programma Recreatie&Toerisme (waaronder zakelijk toerisme en herinneringstoerisme). 7.2 Uitvoering project Dropzone. 7.3 Uitvoering aanpak Vitale vakantieparken lokaal en regionaal in combinatie met project aanpak permanente bewoning. 7.4 Afronding optimalisering mountainbikeroutes. 7.5 Afronding optimalisering ruiter- en menroutenetwerk. 7.6 Start wandelroutenetwerk. 7.7 Prestatieafspraken met lokale en regionale marketingorganisaties. 7.8 Faciliteren van ondernemers om in te spelen op marktvrage en samenwerking. 			

Toelichting

- 2.3 We zijn afhankelijk van verschillende externe trajecten (van het rijk en de softwareleveranciers) die op dit moment serieuze vertraging hebben opgelopen. Het is onzeker of het DSO op tijd kan worden afgerond.
- 4.3 Vanwege de coronamaatregelen en enkele onverwachte knelpunten heeft het project verkabeling hoogspanningslijn vertraging opgelopen. Voorbereidingen lopen door, maar uitvoering verschuift daardoor.
- 5.1 Vanwege de coronamaatregelen konden geplande inventarisatie-bezoeken niet doorgaan waardoor vertraging is opgelopen, nagedacht wordt over de wijze waarop het project wordt voortgezet/afgerond.
- 5.7 Hangt samen met project onder 5.1.
- 6. Door de coronamaatregelen zijn de veld-bijeenkomsten en cursussen veel uitgevallen, die moeten op een later moment ingehaald worden. De contacten met de vrijwilligers worden online wel onderhouden.
- 6.3 Vanwege de coronamaatregelen zijn de fysieke cursussen en veldbijeenkomsten van het cursusprogramma Levend Landschap niet doorgegaan.
- 7. De projecten/activiteiten lopen door, maar in verband met de coronamaatregelen is het uitvoeren van sommige activiteiten bemoeilijkt en zijn aanpassingen gedaan. De R&T sector is in sommige bedrijfstakken hard geraakt, met name de hotelsector, bedrijven met dagrecreatie/evenementen en groepsaccommodaties. Ondernemers uit de R&T sector zijn over het algemeen creatief en doen hun best om goed in te spelen op wat wel kan.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Aantal landbouwbedrijven gevestigd in gemeente Ede	690	681	661	n.v.t.	
Aantal personen werkzaam in buitengebied <i>Het buitengebied bestaat uit alles wat niet onder de bebouwde kom valt, waarbij de bebouwde kom bestaat uit bebouwing, Sportveld en bedrijventerrein. Gegevens 2020 naar verwachting beschikbaar in maart/april 2021.</i>	9.300	9.890	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
Functiewisselingen buitengebied <i>Aantal plannen in buitengebied waarbij woningen zijn gerealiseerd middels inzet van sloop van agrarische bebouwing.</i>	5	6		n.v.t.	
Sloopmeters per jaar <i>Aantal m² gesloopte aanwezige agrarische bedrijfsbebouwing. Gegevens 2020 beschikbaar medio april 2021.</i>	5.141	16.979	n.n.b.	n.v.t.	
Aantal toeristische overnachtingen waarvoor toeristenbelasting wordt betaald <i>Berekening is gebaseerd op toeristenbelasting en forensenbelasting (overnachtingen door niet Edenaren in bezit van gemeubileerde woning, zoals stacaravan). Cijfers 2018 moeten nog gecorrigeerd worden met de definitieve belastingaanslagen.</i>	n.n.b.			n.v.t.	

Effectindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Waardering landschap buitengebied door inwoners <i>Percentage inwoners dat landschap aantrekkelijk vindt. Wordt tweemaal gemeten.</i>	93	-	93	95	n.v.t.
Ratingpositie van de MTB route Ede in Nederland <i>De MTBroutes TOP10 wordt samengesteld door de laatste 20 (actieve) ingezonden routebeoordelingen. Een maal per week wordt de top 10 vernieuwd. Er zijn meerdere mtb-routes in Ede: de hoogst scorende wordt hier ingevuld. In het najaar zijn twee nieuwe routes in Otterlo en Lunteren geopend. Otterlo staat al langere tijd in de top 10 van NL. Alle Edese mtb-routes staan in de top 10 van Gelderland.</i>	4	2	6	Top 10	
Tevredenheid over wandelpaden	-	-	7,7	n.v.t.	
Tevredenheid over ruiterpaden	-	-	7,4	n.v.t.	
Tevredenheid over fietspaden	-	-	7,8	n.v.t.	
Tevredenheid over MTB paden	-	-	8,3	n.v.t.	

Prestatie-indicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Aanleg natuur- en landschapontwikkeling <i>Aantal hectare gerealiseerde nieuwe landschapselementen.</i>	6	5	5	5	
Aantal klompenpaden	11	11	11	12	

Wat heeft het gekost?

	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten	14.701 N	22.140 N	25.353 N	22.267 N	3.087 V
Baten	5.122 V	14.117 V	13.922 V	11.062 V	2.860 N
Storting reserve	2.395 N	10.632 N	15.355 N	11.428 N	3.927 V
Onttrekking reserve	4.871 V	10.227 V	20.106 V	15.927 V	4.180 N

Toelichting

<i>Implementatie Omgevingswet (Act 2020 € 200.000 V)</i>	<i>€ 185.000 V</i>
<i>Voorstel tot resultaatbestemming</i>	<i>€ 185.000 N</i>

De verplichte trajecten (de verschillende raadsbesluiten en voorbereiding en aansluiting op het DSO) hebben vertraging opgelopen in 2020. Dit als gevolg van uitstel van de invoerdatum, afhankelijkheid van externe partijen (met betrekking tot DSO Rijk en softwareleveranciers) en bemoeilijking in afstemming werkzaamheden als gevolg van de coronamaatregelen. Deze werkzaamheden moeten wel gedaan worden en schuiven door naar volgend jaar om klaar te zijn voor de invoering van de wet op 1 januari 2022.

Het voorstel is deze middelen mee te nemen naar 2021. Hiertoe wordt een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan.

<i>Ruimtelijke ontwikkeling algemeen</i>	<i>€ 250.000 N</i>
--	--------------------

Binnen het product RO-algemeen wordt gewerkt aan verschillende RO-vraagstukken zoals onder andere het opstellen van visies, actualisering van beleid, het voeren van verkennende gesprekken met initiatiefnemers, het onderhouden van netwerken en procesoptimalisatie. Daarnaast wordt ook de behandeling van verschillende ruimtelijke initiatieven die niet gerelateerd zijn aan een bestemmingsplanherziening hierop geboekt. In 2020 is een veel pro-actievere rol in het realiseren van doelen uit het bestuursakkoord aangenomen. Dit betekent concreet dat de gemeente actief met initiatiefnemers in gesprek is en partijen bij elkaar brengt om bijvoorbeeld de (sociale) woningbouwopgave te realiseren en vakantieparken vitaal te maken. Daarnaast wordt Ede gezien als een interessante samenwerkingspartner door buurgemeente, de regio, de provincie Gelderland en ook het Rijk; het vergt extra inzet om deze netwerken te onderhouden en financiële aanvragen te doen en Ede hiermee in positie te houden. Inmiddels zijn beheersmaatregelen getroffen. Enerzijds wordt meer inzicht gecreëerd en anderzijds is er in de begroting 2021-2024 de komende twee jaar budget gereserveerd voor een deel van deze kosten. De verwachting is dat met deze maatregelen overschrijding in de toekomst wordt voorkomen dan wel beperkt.

<i>Bestemmingsplannen</i>	<i>€ 123.000 N</i>
---------------------------	--------------------

Al enkele jaren zien we dat de begrootte legesinkomsten niet gehaald worden. De opbrengsten zijn grillig en lastig te verklaren vanwege de particuliere initiatieven. De legesinkomsten staan ook niet altijd in verhouding tot de daadwerkelijke kosten. We hebben acties ingezet om kosten en opbrengsten dichterbij elkaar te brengen, waaronder de aanpassing van de leges. Daarnaast zijn in 2020 vaker overeenkomsten gesloten. Vanwege corona is 2020 wel een vreemd jaar wat de uitvoering van bestemmingsplannen bemoeilijkt, maar de kosten zijn al wel licht gedaald (€ 77.000 V), de opbrengsten bleven echter ook meer achter (€ 200.000 N).

<i>Facilitaire plannen (Act 2020 €325.000 N)</i>	<i>€ 320.000 N</i>
--	--------------------

In 2020 voerden we werkzaamheden uit voor ruimtelijke plannen van particuliere initiatiefnemers. De kosten die we maken, verhalen we op deze initiatiefnemers. Het totaal aan opbrengsten is lager dan het totaal aan kosten. Het nadeel van € 320.000 is opgebouwd uit een nadeel op de lasten van € 880.000 en een voordeel op de opbrengsten van € 560.000. Het tekort kent een aantal oorzaken:

- Sommige plannen kennen een lange doorlooptijd. Nieuwe Edese ambities op het gebied van bijvoorbeeld sociale woningbouw of duurzaamheid of vertraging rondom de vernietiging PAS kunnen leiden tot extra proceskosten die niet altijd te verhalen zijn op de initiatiefnemer.
- Het ontwikkelen van een particulier initiatief maakt soms bestaande omgevingsvraagstukken urgenter. De kosten die gemaakt worden om de omgevingsdialoog te voeren zijn meestal niet te verhalen op de initiatiefnemer.
- We zijn vorig jaar gestart met het anders organiseren en administreren van onze inzet voor dit soort projecten. Deze strakkere sturing maakt zichtbaar dat aanvullende maatregelen nodig zijn om de kosten en opbrengsten meer in evenwicht te krijgen.

Omgevingsvergunningen

€ 550.000 V

In 2020 hebben we te maken met incidenteel meer grote bouwaanvragen, welke een incidenteel positief effect hebben op de legesinkomsten. Daarnaast zien we een flinke toename van het aantal kleine bouwvergunningen (tot 2 ton), die hebben echter weinig invloed op de legesinkomsten (slechts 10%). Het grillige verloop van bouwaanvragen blijft lastig te voorspellen, evenals het effect van corona. Consequentie is wel dat bij uitvoering van de bouw de komende jaren de hoeveelheid benodigd toezicht zal stijgen, die kosten komen daarmee later dan de baten.

Structuurvisie buitengebied; ontvangsten functiewisselingen

€ 60.000 N

Storting in reserve landschapsfonds

€ 60.000 V

De ontvangsten met betrekking tot functiewisselingen bleven met circa € 60.000 achter ten opzichte van de raming. Dit heeft geresulteerd in een overeenkomstige lagere storting in de reserve (welke inmiddels is uitgeput). Om een stijging van de ontvangsten te realiseren is een aanpassing van de uitgangspunten van het landschapsfonds nodig. Dit vraagt om een beleidsaanpassing en wordt gekoppeld aan de omgevingsvisie. Daardoor was het in 2020 nog niet mogelijk om meer opbrengsten te realiseren.

World Food Center

€ 437.000 V

Onttrekking reserve investeringsfonds Impuls Ede

€ 437.000 N

De toegekende subsidie aan de stichting WFC Experience in 2020 wordt voor het laatste deel, € 300.000 in 2021 uitgekeerd. Als gevolg van de coronacrisis is een groot aantal evenementen en fysieke activiteiten niet doorgegaan op het WFC-terrein (€ 137.000 V). De afwikkeling van het WFC loopt via de reserve Investeringsfonds Impuls Ede, waardoor de onttrekking van deze reserve ook lager is geweest.

Veluwe poort

€ 0

Alle baten en lasten voor zowel de projecten Spoorzone en Parklaan worden met de betreffende reserves verrekend. Het resultaat loopt daarmee altijd neutraal in de exploitatie, er treden echter wel verschillen op aan lasten- en batenkant die in de paragraaf Grote Projecten worden toegelicht. Hier enkel in hoofdlijnen een verklaring voor geconstateerde verschillen. Hoewel beide projecten op schema lopen zien we in besteding nog wat afwijkingen:

- op de **Parklaan** is in 2020 ongeveer € 0,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot, omdat met name enkele afwikkelingen op de Poortwachter zorgen voor nalopende kosten die pas in 2021 worden gefactureerd.
- bij de **Spoorzone** wordt in praktijk een deel van de kosten gemaakt door Prorail. Deze kosten zijn in beeld, maar het opstellen van de verrekeningen zal echter pas in 2021 plaatsvinden. Dit zorgt voor een verschil in lasten van circa € 3,2 miljoen.

Bovenstaande verschillen werken ook door in baten (€ 3,87 miljoen N), onttrekkingen (€ 3,7 miljoen N) en stortingen reserves (€ 3,87 miljoen V).

Overzicht kosten corona programma 5

Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden:

- Verkabeling hoogspanningslijn € 25.000 V
- Implementatie Omgevingswet € 125.000 V

6

VEILIGHEID

Brandweer, veiligheid, overige beschermingsmaatregelen, toezicht | Veiligheid en toezicht

Programmadoelstelling

Een veilige samenleving in Ede.

Ontwikkelingen

In 2020 heeft corona grote impact gehad op veiligheid. Er was een verschuiving zichtbaar van de traditionele vormen van overlast en criminaliteit naar cybercrime. We zagen het aantal meldingen over kwetsbare personen, woonoverlast en jeugdoverlast toenemen. Mensen zaten meer thuis en dicht op elkaar. Dit had meer irritaties en meldingen tot gevolg. De toename van het aantal meldingen jeugdoverlast hangt samen met jongeren die elkaar, ondanks de coronamaatregelen, toch graag wilden opzoeken. De toename in het aantal meldingen van verward gedrag was met name zichtbaar na de eerste lockdown. Vanwege deze stijging zijn na een tijdelijke onderbreking de huisbezoeken hervat. Evenementen, integrale controles en huisbezoeken werden uitgesteld. We hebben ons instrumentarium voor de aanpak van woonoverlast en ondermijning met succes uitgebreid en toegepast. Zo is de exploitatie van afhaalzaken vergunningplichtig gemaakt om op integriteit te kunnen toetsen.

De integrale jeugd aanpak heeft er voor gezorgd dat jongeren nadat zij in beeld kwamen snel uit de anonimiteit werden gehaald en ouders betrokken werden. Mede door deze intensieve samenwerking met onze partners in de wijk is de jaarwisseling relatief rustig verlopen.

In 2020 stonden verschillende VGGM-brandweer onderwerpen op de politieke agenda, die doorlopen in 2021. Het betreft de 24-uurs dienst en de post Stadspoort, de verdeelsleutel vanaf 2022 en de nieuwe brandweerkazerne.

Financieel overzicht programma

bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Vershil actuele begroting/ rekening 2020
Lasten					
Veiligheid en Toezicht	11.179 N	12.861 N	13.036 N	13.230 N	194 N
Totaal lasten	11.179 N	12.861 N	13.036 N	13.230 N	194 N
Baten					
Veiligheid en Toezicht	2.019 V	1.588 V	1.588 V	2.271 V	683 V
Totaal baten	2.019 V	1.588 V	1.588 V	2.271 V	683 V
Saldo baten en lasten	9.160 N	11.273 N	11.448 N	10.959 N	489 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	30 V	313 V	348 V	0 N	348 N
Resultaat	9.130 N	10.960 N	11.100 N	10.959 N	141 V

Productgroep VEILIGHEID EN TOEZICHT

Doel

Veiligheid heeft 1 productgroep. Het doel van deze productgroep is gelijk aan het programmadoel: Een veilige samenleving in Ede. In het Integraal Veiligheidsplan zijn 9 thema's opgenomen die alle bijdragen aan dit doel.

Ketenpartners

Onder andere Politie, Openbaar Ministerie, Brandweer Ede, VGGM, Veiligheidshuis, woningcorporatie Woonstede, Malkander, ProPersona, RIEC, Veilig thuis, Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en diverse maatschappelijke organisaties.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Integraal VeiligheidsPlan 2019-2022](#) (2019)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 De Dorpen](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Veldhuizen-Kernhem](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Centraal](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Zuid en Bennekom](#)
- [Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022](#) (2019)
- [Nalevingsbeleid Drink- en horecawet](#) (2017)
- [BIBOB-beleid \(Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur\)](#) (2016)
- [Integraal hennepconvenant Oost-Nederland](#) (2019)
- [Algemene Plaatselijke Verordening Ede](#) (APV) (2019)
- [Plan van aanpak Ondernijning](#) (2019)
- [Verkeersveiligheidsnota Ede](#) (2017)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs](#) (2019)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Over alle subdoelen is informatie te vinden in het [Integrale Veiligheidsplan 2019](#)

Subdoel	1. Veiliger wijken.	
Prestaties	1.1 Alle multiproblemegezinnen van een sluitende aanpak voorzien. 1.2 Inzet keurmerk veilig buitengebied. 1.3 Voorbereidingen voor de strategische visie integrale handhaving die in 2021 wordt opgesteld 1.4 Uitbreiding vuurwerkvrije zones.	
Subdoel	2. Minder ondermijnende criminaliteit.	
Prestaties	2.1 Bewustwordingsacties uitvoeren. 2.2 Bibob-onderzoeken uitvoeren. 2.3 Opleggen van bestuurlijke maatregelen, zoals het sluiten van drugspannen.	
Subdoel	3. Minder jeugdcriminaliteit.	
Prestaties	3.1 Inzet methode groepsaanpak. 3.2 Inzet persoons- en huishoudengerichte aanpak. 3.3 Nazorg na detentie. 3.4 Pilots 'Vol vertrouwen schorsen' en 'Koers en Kansen' uitvoeren. 3.5 Inzet Social Media.	
Subdoel	4. Minder High impact crimes.	
Prestaties	4.1 Regionale actieplannen opstellen en uitvoeren om een sluitende ketenaanpak te realiseren. 4.2 Best practices toepassen.	
Subdoel	5. Minder radicalisering en depolarisatie.	
Prestaties	5.1 Bijeenkomsten ter voorkoming radicalisering, deelnemen aan het duurzaam netwerk. 5.2 Presentaties voor professionals. 5.3 Regionaal en lokaal casuoverleg 5.4 Speciale functionaris radicalisering 5.5 Deelname aan diverse kennisnetwerken. 5.6 Deelnemen aan landelijke taskforce.	
Subdoel	6. Minder overlast personen met verward gedrag.	
Prestaties	6.1 Door nieuwe wettelijke mogelijkheden toe te passen uit de Wet Aanpak Woonoverlast. 6.2 Door de APV aan te passen.	
Subdoel	7. Veiliger uitgaan.	
Prestaties	7.1 Introduceren KVVU kwaliteitsmeter veilig uitgaan (dit behelst een pakket maatregelen te nemen door horeca, politie, omwonenden, gemeente). 7.2 Stroomlijnen evenementenveiligheidsbeleid.	

- 7.3 Toepassen nalevingsbeleid (drank- en horecawet en APV).
- 7.4 Drankketenbeleid uitvoeren.
- 7.5 Pilot bodycams toezichthouders uitvoeren.

Subdoel 8. Voldoende rampen- en crisisbeheersing.

Prestatie 8.1 Zorg dragen voor het op orde houden van voldoende en goed opgeleid personeel.

Subdoel 9. Grotere verkeersveiligheid.

Prestaties 9.1 Invloed uitoefenen op het aantal controles dat de politie uitvoert op het gebruik van alcohol, mobiele telefoons en snelheidsovertredingen.

9.2 Bekendmaken resultaten aanhoudingen en gevolgen voor individu.

Toelichting

Veel subdoelen hebben een doorlopend karakter. Zo wordt iedere aanmelding van een huishouden met een complex aan problemen opgepakt, worden doorlopend bibob onderzoeken uitgevoerd, etc. Deze zijn in bovenstaande tabel aangemerkt als 'ligt op schema'.

Het halen van de die doelen die aandacht vragen hebben vertraging opgelopen als gevolg van corona, bijvoorbeeld doordat controles niet uitgevoerd konden worden of branches gesloten waren.

De pilots 'Vol vertrouwen schorsen' en 'Koers en Kansen' (3.4) zijn op schema en krijgen een vervolg in 2021.

Voor KVV (7.1) kon een aantal resultaatafspraken niet doorgaan vanwege de langdurige sluiting van de horeca. Deze maatregelen zijn daardoor iets vertraagd. Naast de voorgenomen maatregelen is het afgelopen jaar veel inzet geweest om met de horecaondernemers goede afspraken te maken over de omgang met de coronamaatregelen en het bieden van zoveel mogelijk ruimte waar dit mogelijk was.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde	Referentiewaarde
Aantal aangetroffen hennepkwekerijen/drugspannen	10	8	11	n.v.t.	-
Percentage rijden onder invloed van totaal aantal geregistreerde misdrijven	3	4	4	n.v.t.	-
Percentage van de spoedeisende A1 ritten ambulance die binnen de normtijd van 15 minuten ter plaatse is <i>Het percentage geldt voor de hele VGGM-regio.</i>	92,5	92,5	n.n.b.	n.v.t.	-
Percentage ritten waarin de brandweer in spoedeisende gevallen voldoet aan de wettelijke aanrijtijden <i>Het behaald wettelijk opkomstpercentage 2020 is voor de gemeente Ede 60%. Dat is wat lager dan de afgelopen jaren. Dit kan te maken hebben met de locatie van de incidenten. Het betreft het percentage voor alle posten binnen de gemeente Ede.</i>	74	69	60	n.v.t.	-

Effectindicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde 2020	Referentiewaarde
Percentage inwoners dat zich veilig voelt in de eigen buurt <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	82	-	85 (2020)	n.v.t.
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde <i>Depla-indicator. Aantal voorvallen per 1.000 inwoners.</i>	4,7	7,3	5,7	4,0 (2020)	
Percentage inwoners dat vaak overlast ervaart van omwonenden <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	5,0	-	4,3 (2020)	8 (2019)

Percentage inwoners dat overlast ervaart van groepen jongeren <i>Wordt tweemaal gemeten.</i>	-	7,2	-	5,8 (2020)	
Aantal verdachten misdrijven tot 25 jaar <i>Op basis van voortschrijdend inzicht wijken de vergelijkende cijfers voor 2018 iets af van de waarde die gebruikt is in de Programmarekening 2019 en Programmabegroting 2021-2024 (310).</i>	306	371	304	300 (2020)	
Aantal (geregistreerde) gewelds- en seksuele misdrijven <i>Aantal per 1.000 inwoners. Depla-indicator. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).</i>	3,7	3,8	3,4	3,4	22,6 (2019)
Aantal meldingen overlast jeugd	415	475	717	400 (2020)	
Aantal meldingen bij de politie van overlast door verward/overspannen persoon	657	628	762	600 (2020)	
Aantal (geregistreerde) diefstallen uit woningen <i>Depla-indicator. Aantal per 1.000 inwoners.</i>	3,8	2,4	2,3	3,0 (2020)	
Aantal (geregistreerde) fietsdiefstallen	725	476	508	700 (2020)	
Aantal aangiften geweld uitgaansgebied <i>Op basis van voortschrijdend inzicht wijken de vergelijkende cijfers voor 2018 iets af van de waarde die gebruikt is in de Programmarekening 2019 en Programmabegroting 2021-2024 (68). Meting 2020: coronamaatregelen hebben een positieve invloed op de cijfers.</i>	74	69	30	65 (2020)	n.v.t.

Prestatie-indicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Aantal vuurwerkvrije zones <i>In 2020 was een algeheel vuurwerkverbod van kracht.</i>	10	11	0	15 (2020)	n.v.t.

Vevallen indicatoren	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde	Referentie-waarde
Aantal aanhoudingen gebruik mobiele telefoon tijdens het rijden <i>Indicator vervalt. Kans op vervuiling door gebruik van de telefoons en aanhoudingen op de snelwegen die door onze gemeente lopen (A12 en A30). Veel werk voor de politie om dit eruit te filteren. Als gemeente hebben we weinig invloed op dit fenomeen.</i>	240	n.n.b.	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.

	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
Lasten	11.179 N	12.861 N	13.036 N	13.230 N	194 N
Baten	2.019 V	1.588 V	1.588 V	2.271 V	683 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	30 V	313 V	348 V	0 N	348 N

Toelichting

Brandweer (Act. 2020 € 175.000 V)

€ 95.000 V

Het voordeel Brandweer wordt veroorzaakt door een voordelige afrekening 2019 van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is het beroep op de FLO (functioneel leeftijdsontslag) regeling lager dan verwacht, doordat betrokkenen eerst een beroep hebben gedaan op de reserveringen, binnen de begroting van VGGM, voor levensloop. Hiermee kon een beoogde onttrekking aan de reserve FLO van € 313.000 achterwege blijven. In 2020 zijn niet begrote kosten van € 87.000 gemaakt voor het vooronderzoek brandweerkazerne Ede-Centrum.

Pilot Sinti en Roma (Act. 2020 neutraal)

€ 34.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 34.000 N

Ede is een van de acht gemeenten in Nederland die is aangewezen voor een pilot om de participatie van Sinti en Roma jongeren aan onze maatschappij te bevorderen, ofwel via scholing ofwel via werk. Mede als gevolg van de contactbeperkende coronamaatregelen is vertraging opgelopen in de inschakeling van een intermediair om met deze groep mensen goed in contact te komen en ze op weg te helpen. Daarbij wil het Rijk de pilot ook doorschuiven in de tijd. We stellen voor om dit bedrag via resultaatbestemming over te hevelen naar 2021, zodat de door het Rijk voor dit doel bedoelde gelden behouden blijven.

Conventionele explosieven (Act. 2020 neutraal)

€ -

De daadwerkelijke kosten voor het detecteren en opruimen van niet gesprongen explosieven zijn afhankelijk van wat aangetroffen wordt tijdens de werkzaamheden. In 2020 zijn meer explosieven in de grond aangetroffen dan verwacht. Hierdoor zijn zowel de lasten als de baten (te verwachten subsidie van het Rijk) € 0,6 miljoen hoger dan gedacht.

Overzicht kosten corona programma 6

Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden:

- Pilot Sinti en Roma € 34.000 V

Benodigde extra inzet c.q. activiteiten:

- Veiligheid, toezicht en verkeersmaatregelen € 98.000 N

Voor de gemeenschappelijke regeling VGGM heeft 2020 bijna in zijn geheel in het teken van de gezondheids crisis gestaan en zijn meerkosten gemaakt ten opzichte van de begroting. Deze worden via een aparte regeling rechtstreeks gecompenseerd door het Rijk en komen niet ten laste van de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Programmadoelstelling

Binnen het programma Kwaliteit Leefomgeving werken we aan de openbare ruimte, waarbij we de bewoners van Ede op verschillende manieren betrekken. De taken binnen het programma zijn het (mede) ontwikkelen, realiseren en beheren van de woon-, werk-, en leefomgeving. We onderhouden de openbare ruimte op een door de gemeenteraad vastgesteld kwaliteitsniveau. Duurzaamheid, functionaliteit en gebruikersbelang zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Ontwikkelingen

Kwaliteit leefomgeving

Effecten corona

Ondanks de beperkingen die de coronapandemie met zich meebracht, is onze inzet geweest om de openbare ruimte zo goed mogelijk te onderhouden op het afgesproken kwaliteitsniveau. Dat is gelukt. Veel is doorgegaan (zoals de bekalking van de heide en het implementeren van het bomenfonds), hier en daar zijn zo nodig afwegingen gemaakt (zie de resultaten bij “Wat hebben we daarvoor gedaan?”).

Provinciaal programma Leefbaarheid

In het kader van het nieuwe bestuursakkoord van het college van gedeputeerde Staten van Gelderland worden vanuit het provinciale programma Leefbaarheid dorpendeals (kan ook om wijken gaan) afgesloten met Gelderse gemeenten. Middelen in het kader hiervan zijn met name bedoeld voor inwonersinitiatieven, waarbij de provincie en de gemeente partner zijn. Mogelijk volgt er ook inzet van de provincie op het thema ‘kwetsbare wijken’. We verkennen met de provincie hoe het programma Leefbaarheid en onze inzet in de wijken en dorpen elkaar kunnen versterken.

Omgevingsgericht beleid - Omgevingswet

De Omgevingswet gaat op termijn veel wet- en regelgeving vervangen. Dit kan gevolgen hebben voor ons beleid op het gebied van de kapitaalgoederen, denk bijvoorbeeld aan de Wegenwet, de Natuurbeschermingswet, de kapregels voor bomen en het Gemeentelijk RioleringsPlan. Voor een verdere toelichting van de Omgevingswet zie programma 5.

Klimaatverandering

Vanwege klimaatverandering moeten we niet alleen leren omgaan met piekbuien, maar ook met de gevolgen van langdurige droogte. Zeker tegen de rand van de Hoge Veluwe kan ineens veel regen vallen. Met name in sterk verstedelijkte gebieden speelt ook het optreden van hittestress een toenemende rol van betekenis. Dit alles heeft gevolgen voor de leefomgeving.

Klimaatveranderingen hebben ook invloed op onze flora en fauna, zo krijgen we te kampen met uitval van beplanting tijdens langdurige droge periodes en krijgen invasieve soorten zoals onder andere de Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups meer kans om zich te verspreiden.

Circulaire economie en duurzaamheid

De gemeente Ede wil in 2050 energieneutraal en circulair zijn. Deze ambities sluiten ook aan bij wat is afgesproken in het interbestuurlijke programma van provincies, gemeenten en waterschappen, het grondstoffenakkoord en het landelijke klimaatakkoord.

Relevante beleidsnota's

Kwaliteit leefomgeving

- Ruimte voor Spelen (2008)
- [Nota Zandwegen](#) (2009)
- [Bosbeheerplan 2010-2022](#) (2010)
- [Bomenbeleidsplan](#) (2013)
- Groenstructuurkaart (2015)
- [Visie Openbare Ruimte \(VOR\)](#) (2016)
- Exploitatieplan begraafplaatsen 2017-2021 (2016) (geen link beschikbaar)
- [Strategisch plan wegen](#) (2017)
- [Stadsvisie Ede](#) (2017)
- [Gemeentelijk Rioleringsplan Ede 2018-2022, Verbindend Water](#) (2017)
- [Inkoopbeleid gemeente Ede](#) (2018)
- Hemel- en grondbeleid 2019 (uitwerking van GRP) (geen link beschikbaar)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Plan van aanpak Japanse duizendknoop 2019-2021](#) (2019)
- [Programmaplan Klimaatadaptatie](#) (2020)
- [De Edese Participatie-aanpak](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 De Dorpen](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Veldhuizen-Kernhem](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Centraal](#)
- [Gebiedsagenda's 2019-2023 Ede Zuid en Bennekom](#)
- [PVA eikenprocessierups 2020](#)
- [Bomenfonds \(nadere regel\) 2020](#)
- [Groenbeleid gemeente Ede](#) (2020)
- [Biomorfologische kaart \(2020\)](#)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen \(2020\)](#)

Wat willen we bereiken?

Kwaliteit leefomgeving

Doel

Wij zorgen samen met de inwoners van Ede voor een openbare ruimte waarin het prettig en veilig is om in te leven, te werken en te recreëren.

Subdoelen

- Waarborgen kwaliteit openbare ruimte.
- Versterken sociale structuur en lokaal woonklimaat door betrokkenheid van bewoners met de openbare ruimte.

- Versterken aantrekkelijkheid voor nieuwe vestigers (bedrijven en bewoners).
- Versterken aantrekkelijkheid voor bezoekers.

Indicatoren

Effectindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde
Oordeel Edenaren leefbaarheid in de buurt <i>Rapportcijfer. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	7,5	-	7,6	-	7,5 (2021)
Oordeel Edenaren fysieke kwaliteit van de leefomgeving (schaalscore) <i>De schaalscore loopt van 0 tot 10. Hoe hoger de score, hoe gunstiger. De schaalscore is opgebouwd uit vijf items over onderhoud/beheer openbare ruimte en voorzieningen jeugd. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	5,9	-	6,1	-	6,0 (2021)
Percentage Edenaren dat zich actief inzet om de eigen buurt te verbeteren <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	22	-	24	-	25 (2021)
Aantal gebruikers Ede Doet		6.134	7.635	9.199	8.000 (2021)
Aantal initiatieven Ede doet (voldoende gespaard en/of uitgevoerd)		384	348	280	400 (2021)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kwaliteit leefomgeving

1. Kwaliteitsdifferentiatie

- In 2020 in elk geval € 300.000 ombuigen door differentiatie van het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte.
- Er zal (steeds meer) risicogestuurd onderhoud worden uitgevoerd om met de beschikbare middelen het areaal in stand te kunnen houden

2. Klimaatadaptatie

Begin 2020 komt er een plan van aanpak (inclusief uitvoeringsagenda) naar de gemeenteraad voor een strategische aanpak klimaatadaptatie, waarin we de opgaven voor Ede concretiseren. Bij de vertaling van deze opgaven in benodigd budget wordt gekeken naar wat binnen bestaande activiteiten opgepakt kan worden, aan welke activiteiten kosten toegerekend kunnen worden en naar de mogelijkheid van externe financieringsbronnen. Eventueel aanvullend benodigd budget wordt bij de eerstvolgende perspectiefnota aangevraagd.

Daarnaast werken we aan lopende activiteiten:

- Inpassen van het thema klimaatadaptatie in lopende projecten, zoals bij de planvorming voor de Zeeheldenbuurt/Bloemenbuurt, waar we ook kijken naar mogelijkheden om verharding om te vormen naar groen, wat bijdraagt aan een beter leefklimaat; Steenbreek van de openbare ruimte.
- Continueren van actie Steenbreek waarbij we bewoners samen met de kerngroep er op wijzen dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor de overheid en bewoners als het gaat om klimaatsverandering. Steenbreek stimuleert bewoners om tuinen te vergroenen en water af te koppelen op eigen terrein.
- We gaan op zoek naar klimaatbestendige bomen en groen. Aandachtspunt zijn de plantvakken die vervangen moeten worden omdat de beplanting is uitgevallen door de droogte.
- Verder ontwikkelen aanpak invasieve soorten.
- Doorlichten huidig natuurlijk groenbeheer. Hierbij onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de biodiversiteit te verhogen. Voor een verdere uitwerking van het speerpuntprogramma Biodiversiteit zie het investeringsfonds

3. Circulaire economie en duurzaamheid

- De gemeente is ondertekenaar van het Betonconvenant en het Manifest voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en partner in het regionale programma Regio Foodvalley Circulair. Ambities en de uitvoering van de gemeente Ede worden benoemd en vastgelegd. Tevens gaan we ervaring

- opdoen met wat circulair denken, werken en uitvragen in de praktijk betekent. Bij inkoop wordt duurzaamheid een zwaarwegend thema.
- Op weg naar 2050 gaan we nog veel stappen zetten. De eerste stap is om uiterlijk in 2021 bij diensten en opdrachten gerelateerd aan de openbare ruimte de eerste circulaire uitvragen in de markt te kunnen zetten, met als uiteindelijke doel alle uitvragen in 2023 circulair te laten zijn.
4. Groenvisie
In 2020 wordt een groenbeleidsplan vastgesteld, met hierin uitgewerkt de groenvisie, waarbij ambities uit het bestuursakkoord zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie en food verwerkt worden. De hoofdlijnen vanuit de Visie openbare ruimte en de stadsvisie Ede worden vertaald naar een groenstructuurkaart. Ook wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar de groenstructuur versterkt kan worden om invulling te geven aan de geformuleerde groenvisie
  5. Groenfonds
Het groenfonds wordt in 2020 geïmplementeerd.
  6. Japanse duizendknoop
De gemeente gaat ook in 2020 volgens het Plan van aanpak voor de Japanse duizendknoop (2019-2022) de Japanse duizendknoop bestrijden. We richten ons op locaties waarbij de overlast het grootst is en kapitaalgoederen onder druk staan.
  7. Integrale Programmering (KIP/UvP)
    - We gaan meerjarig (5-jarig) plannen. Daarbij maken we een slag naar datagedreven sturing, waarmee onder andere automatisch prioriteringen in de opgaven worden gemaakt.
    - We gaan het gebiedsgericht programmeren optimaliseren.
    - De samenwerking met externe partijen (bijv. netbeheerders) gaan we verder uitbouwen.
    - Naast beheeropgaven gaan we nadrukkelijk bekijken of we beleidsambities (zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie, energietransitie) mee kunnen nemen bij de vervangingswerkzaamheden in de openbare ruimte.
    - De samenwerking met en inbreng van bewoners, onder andere via dorpsraden, in de wijken vinden we van groot belang.
  8. Participatie
Vanuit de gemeente Ede willen we bewonersinitiatieven de ruimte geven. Waar technisch en financieel mogelijk, wordt deze input zoveel mogelijk onderdeel van onze plannen.:
Ook in 2020 gaan we hier nadrukkelijk mee verder:
    - Gebiedsagenda's, samen met bewoners en onze partners in de wijken werken we aan de diverse opgaven uit de gebiedsagenda's waarbij verbinding met beleidsopgaven een belangrijk speerpunt betreft.
    - In de gebieden Zeeheldenbuurt/Bloemenbuurt en de Maandereng starten we met het verbinden van de omgevingsvisie (i.o.) aan de gebiedsagenda's.
    - Het toepassen van het participatiekader zoals omschreven in 'de Edese Participatie-aanpak', bij uitvoering van projecten.
    - Het vergroten van het kennisniveau van medewerkers.
    - Succesvolle ontwikkelingen zoals Ede Doet! duurzaam te faciliteren.
  9. Pilot Ede Zuid
In 2020 wordt de pilot Ede Zuid uitgewerkt en geïmplementeerd.
  10. Hondenbeleid
De herijking van het hondenbeleid wordt in 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd.
  11. Analyse Grondwaterstanden
Met behulp van het structurele grondwatermeetnet onderzoek doen naar de actuele grondwaterstanden om in beeld te brengen waar de gehanteerde uitgangspunten mogelijk overschreden worden, zodat knelpunten in beeld gebracht kunnen worden.

Toelichting

2. Klimaatadaptatie - Klimaatbestendige bomen en groen. Stijgende beheerkosten voor groen door droogte en stijgende temperaturen is als één van de risicodialogen opgenomen in het programma klimaatadaptatie. De uitwerking vindt de komende jaren plaats. Hierbij is er aandacht voor onderwerpen als de omgang met exoten/invasieve soorten, uitval beplanting als gevolg van droogte en schade aan verharding door wortelopdruk. De effecten van de oplopende temperaturen worden steeds meer zichtbaar in de vorm van hoge uitval van warmte- en droogtegevoelige boom- en beplantingssoorten. In nieuwe planvorming wordt rekening gehouden met de klimaatbestendige assortimentskeuze van bomen en beplanting.
9. Voor de voortgang wordt verwezen naar Programma 2: Preventieve Ondersteuning
10. Herijking Hondenbeleid - Omdat andere vraagstukken met een hogere prioriteit (zoals Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups) voorrang hebben gekregen, wordt als gevolg van beperkte personele capaciteit de herijking van het hondenbeleid doorgeschoven naar 2021.
11. Analyse grondwaterstanden - Door verschuiving van prioriteiten en door capaciteitsgebrek is geen uitvoering gegeven aan de analyse van de grondwaterstanden maar is deze doorgeschoven

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Verschil actuele begroting/rekening 2020
bedragen x € 1.000					
Lasten					
Kwaliteit leefomgeving	33.820 N	32.889 N	33.935 N	32.436 N	1.500 V
Totaal lasten	33.820 N	32.889 N	33.935 N	32.436 N	1.500 V
Baten					
Kwaliteit leefomgeving	14.703 V	14.476 V	14.232 V	14.799 V	567 V
Totaal baten	14.703 V	14.476 V	14.232 V	14.799 V	567 V
Saldo baten en lasten	19.117 N	18.413 N	19.703 N	17.637 N	2.066 V
Storting reserve	1.790 N	2.016 N	2.016 N	2.589 N	573 N
Onttrekking reserve	1.418 V	1.917 V	2.375 V	1.378 V	997 N
Resultaat	19.490 N	18.512 N	19.344 N	18.848 N	496 V

Toelichting

Kwaliteit leefomgeving

Dierenasiel € 330.000 V

Bijdrage uit Reserve Overlopende verplichtingen € 330.000 N

Het dierenasiel staat aan de vooravond van een nieuwbouw die in 2021 gaat plaatsvinden. Voor enkele jaren terug was eerst sprake van een grondige renovatie, maar voortschrijdend inzicht, onder andere de vereisten voor de verblijfscondities voor de dieren, heeft aangetoond dat nieuwbouw rendabeler is. De vraag wie opdrachtgever en eigenaar wordt van de nieuwbouw (landelijk of lokale afdeling) en de daarmee samenhangende fiscale en juridische vragen, heeft ertoe geleid dat de nieuwbouw nog niet gestart is in 2020. Daarbij heeft men aangegeven de subsidie pas bij oplevering te willen ontvangen en niet voorafgaand aan de bouw. Daardoor is de daarmee samenhangende eenmalige subsidie ook nog niet uitgekeerd. De subsidie is doorgeschoven naar het komende jaar.

Gevolgen klimaatverandering voor het bos (Act. 2020 € 75.000 N) € 80.000 N

De kosten voor de bestrijding van de Prunus en de kosten voor het onderhouden/gezond houden van het bos waren, mede als gevolg van de droogte, het afgelopen jaar hoger dan verwacht. Langs de lanen zijn meer snoeiwerkzaamheden uitgevoerd en jaarlijks worden minder bomen gekapt. Daarnaast is een dalende trend in de verkoopprijs van de houtverkoop zichtbaar. In de actualisatie van het bosbeheerplan krijgt dit aandacht.

Biodiversiteit € 150.000 V

Bijdrage uit Reserve Investeringsfonds Impuls Ede € 100.000 N

Er is minder geld uitgegeven aan subsidie en begeleiding vanuit IVN voor groene schoolpleinen (€ 30.000 V). Dit komt omdat de basisscholen door corona andere prioriteiten hadden. Het bekalkingsproject (grootschalig kalk strooien op de hei) is uitgevoerd voor een lager budget dan begroot (€ 15.000 V). De kosten voor de inhuur van extra capaciteit zijn verantwoord op de kostenplaats en niet op het product. Dit levert op het product een voordeel op van (€ 75.000 V). Vanuit biodiversiteit wordt rekening gehouden met participatie in projecten van anderen. In 2020 is het verzoek tot participatie minder geweest, waardoor de gelden overbleven zijn (€ 35.000 V). Dit alles resulteert in een lagere bijdrage vanuit de reserve Investeringsfonds Impuls Ede (€ 100.000 N)

Groot onderhoud wegen € 1.040.000 V

Storting Reserve Groot onderhoud openbare ruimte € 1.040.000 N

Zes projecten zijn doorgeschoven naar de komende jaren in verband met een scopewijziging en/of een langere voorbereidingstijd door burgerparticipatie en integraal werken. Het voordeel dat hierdoor ontstaat is verrekend met de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte, zodat de budgetten beschikbaar blijven voor deze projecten.

Gladheidsbestrijding (Act. 2020 € 200.000 N) € 20.000 N

Gladheidsbestrijding is een open einderegeling. In vergelijking met voorgaande jaren waren in het najaar 2020 minder vorstdagen. Hierdoor hebben minder strooibeurten plaatsgevonden dan verwacht bij de Actualisatie.

Openbare verlichting (Act. 2020 € 120.000 N) € 130.000 N

Vanaf 2019 zijn de energieprijzen voor zowel groene als grijze stroom flink gestegen door onder andere verhoogde heffing energiebelasting en een hogere opslag duurzame energie. Dit leidt tot een overschrijding van € 130.000 op het beschikbare budget. Bij de Programmabegroting 2021-2024 is vanaf 2021 structureel € 129.000 extra budget beschikbaar gesteld voor de hogere energielasten.

De kosten in verband met schade aan de openbare verlichting zijn € 160.000 hoger dan geraamd. De ontvangen schadevergoeding is € 180.000 hoger dan geraamd. Het voordeel van € 20.000 ontstaat doordat in 2020 nog schadegevallen uit 2019 zijn afgewikkeld.

Ten aanzien van het onderhoudsbudget zijn met de nieuwe aanbesteding in 2020 de onderhoudskosten sterk verhoogd wat geleid heeft tot een nadeel van € 20.000.

Uitbreiding areaal openbare ruimte € 430.000 V

Bij de Perspectiefnota 2020-2023 is vanaf 2019 structureel extra budget beschikbaar gesteld voor het beheer van areaaluitbreidingen in de openbare ruimte. Een deel van dit budget valt in 2020 vrij. De hoofdoorzaak is de temporisering in de realisatie van grootschalige projecten als de Spoorzone, de Parklaan en kazerneterreinen. Daarnaast heeft in 2020 een actualisatie van de Basis in Beeld plaatsgevonden. Hierin is een gewijzigde verdeling van het jaarlijks areaalacres opgenomen, wat tot enige vertraging in de verdeling van 2020 heeft geleid. In het eerste kwartaal 2021 wordt een inhaalslag gemaakt. Ook is sprake geweest van temporisering in de overdrachten van projecten naar de afdeling Programmering.

Inkomsten openbare ruimte (Act. 2020 € 290.000 N) € 270.000 N

Het aangaan van nieuwe concessies voor reclames in abri's en billboards is vertraagd. Hierdoor lopen we in

2020 € 210.000 aan opbrengsten mis. Vanwege corona heeft de exploitant van billboards geen geld om te investeren (€ 60.000 N). Inmiddels zijn overeenkomsten afgesloten met nieuwe concessiehouders. Voorabri's ontvangen we vanaf begin 2021 weer inkomsten. Naar verwachting worden de billboards op z'n vroegst medio 2021 geplaatst.

In 2017 is gestart met het verhuren van de openbare ruimte voor tijdelijke opslag met als doel om de overlast die deze tijdelijke opslag kan veroorzaken te verminderen. De opslag van materialen bij bouwprojecten wordt steeds vaker gevonden binnen de bouwplaats/het projectgebied. Dat heeft als voordeel dat de overlast als gevolg van bouwprojecten terug is gelopen, de maatregel heeft het gewenste effect. Het nadeel is dat de opbrengsten teruglopen (€ 60.000 N). Naar verwachting is het nadelig effect structureel. We gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om dit tekort te verminderen.

Doorberekende uren 2018 aan MPD (Act. 2020 € 80.000 V) € 80.000 V

Over 2018 is een afrekening aan het Warmtebedrijf (MPD) verzonden voor begeleidingsuren voor de aanleg van het warmtenet.

Hondenbeleid € 100.000 V

Omdat andere vraagstukken met een hogere prioriteit (zoals Japanse duizendknoop en de eikenprocessierups) voorrang hebben gekregen, is als gevolg van beperkte personele capaciteit de herijking van het hondenbeleid doorgeschoven naar 2021.

Bestrijding exoten € 160.000 V

De bestrijding van de Japanse duizendknoop (JDK) wordt uitgevoerd volgens het Plan van Aanpak JDK (2018). 2019 was het eerste jaar dat de bestrijding JDK volgens dit plan werd uitgevoerd. De bestrijding in 2019 was effectief waardoor in 2020 minder areaal JDK bestreden hoefde te worden. Hierdoor vallen de bestrijdingskosten lager uit dan in eerste instantie was begroot. Begin 2021 wordt aan de hand van een analyse bepaald of het beschikbare budget voor de bestrijding JDK naar beneden kan worden bijgesteld.

Exploitatie riolering (Act. 2020 € 280.000 N/€ 280.000 V) € 120.000 N

Bijdrage uit voorziening € 120.000 V

De lasten zijn € 510.000 hoger dan geraamd. Meer dan verwacht ontstonden in zowel het stedelijk als in het buitengebied problemen, als gevolg van storingen in pompen en gemalen en verstoppingen in de riolering. Ook zijn kosten gemaakt voor het herstellen van sleuven gezaagd in asfalt voor het oplossen van problemen in de riolering. Deze waren niet geraamd. Als gevolg van gestegen energieprijzen is sprake van hogere energiekosten voor pompen en gemalen.

Tegenover de hogere lasten staan hogere baten (€ 140.000). Dit betreft met name een hogere opbrengst rioolheffing.

Aan de Reserve BTW compensatiefonds is € 250.000 minder BTW afgedragen dan geraamd. Per saldo resulteert het voorgaande in een overschrijding van € 120.000. Dit resultaat wordt verrekend met de voorziening Vervangingsinvesteringen riolering.

Projecten Ede Schoon € nihil

In 2020 is € 170.000 uitgegeven aan projecten Ede Schoon, met als doel extra inzet op de preventie en aanpak van zwerfafval. Deze uitgaven worden volledig gedekt uit de ontvangen Zwerfafvalvergoeding, welke gefinancierd wordt door producenten en importeurs van verpakte producten. Zowel de uitgaven als de ontvangen vergoeding waren niet geraamd.

Begraven (Act. 2020 € 280.000 V/ € 280.000 N) € 260.000 V

Storting in reserve begraven € 260.000 N

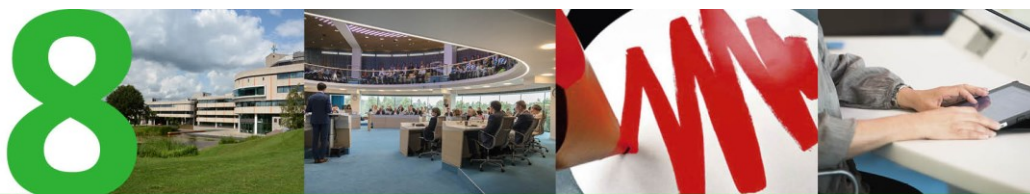
De opbrengsten in 2020 zijn € 190.000 hoger dan begroot. De hogere opbrengsten komen voort uit verkoop van de laatste natuurgraven, proceswijziging waardoor grafrechten eerder verlengd worden en terugbetalen

van de compensatie leges 2020. Door het on hold zetten van het masterplan is de besteding van het onderhoudsbudget circa € 70.000 in 2020 achtergebleven ten opzichte van het beschikbare budget. In 2021 wordt de visie Begraven opgesteld, waarin beleidsmatige, juridische en financiële aspecten van begraven worden meegenomen, mede hierdoor wordt ook de mate van onderhoud en de besteding van het onderhoudsbudget beter ingevuld.

Overzicht kosten corona programma 7

Daling van inkomsten:

- Gelegenheidskorting huur terrassen € 41.000 N
- Inkomsten openbare ruimte € 60.000 N

BESTUUR EN ORGANISATIE

Bestuursorganen, bestuursondersteuning, bestuurlijke samenwerking	Bestuur
Burgerzaken, verkiezingen, geo- en vastgoedinformatie	Dienstverlening
Overhead, algemene middelen, deelnemingen, beleggingen en financiering	Algemene middelen
Belastingen en heffingen	Belastingen en heffingen
Vastgoed	Vastgoed

Programmadoelstelling

Een goed functionerende lokale democratie, met een optimale dienstverlening aan inwoners en een solide financiële positie van de gemeente Ede.

Het programma Bestuur en Organisatie ondersteunt het op een kwalitatief goede wijze besturen van de gemeente Ede. We doen dit door afspraken te maken over de financiële huishouding en de werkwijze van de gemeentelijke organisatie. Verder omvat het programma de publieke dienstverlening voor de inwoners van Ede, zoals de balie Burgerzaken en het klantcontactcentrum. Ook de verkiezingen voor de gemeenteraad, Provinciale Staten, Tweede Kamer en Europees Parlement vallen onder dit programma.

Wij vinden het belangrijk dat inwoners zien en begrijpen wat wij doen als college van burgemeester en wethouders. Ook moet voor hen duidelijk zijn hoe wij gemeenschapsgeld gebruiken en waaraan wij dit besteden. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat we zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld.

Met het heffen van gemeentelijke belastingen zorgen wij voor inkomsten om ons lokale beleid uit te voeren. We doen dat zorgvuldig en rekening houdend met ons belastingbeleid. Als goed bestuur willen we onze rol als solide, betrouwbare en transparante overheid waarmaken.

Publieke dienstverlening, het contact met - en de producten van - de gemeente met en voor inwoners en bedrijven, sluit aan op de vraag en de behoefte van inwoners, instanties of ondernemers. We gebruiken daarvoor meerdere communicatiekanalen, zoals de website en Gemeentnieuws#Ede.

Onze externe betrekkingen, zoals regionale samenwerking in regio Foodvalley of onze relatie met de provincie Gelderland, leveren meerwaarde op voor gemeentelijke programma's en voor maatschappelijke instellingen, bedrijven en inwoners.

Maatschappelijk vastgoed schept randvoorwaarden om doelstellingen in beleidsprogramma's te bereiken. Een zo efficiënt mogelijke benutting, instandhouding en spreiding van al het gemeentelijke vastgoed is daarbij een uitgangspunt.

Ontwikkelingen

Bestuur

We gaan verder met de inzet van de Edese participatieaanpak. Waarmee we de kwaliteit van de samenwerking versterken bij overheids- en inwonersinitiatieven. En samen met onze interactie via social media en website, geven we vorm aan de responsieve overheid.

In onze communicatie blijven we ons ontwikkelen om ervoor te zorgen dat we verschillende doelgroepen kunnen voorzien van de informatie waar zij behoefte aan hebben. Dit doen wij bijvoorbeeld door onze websites en het [Gemeentenieuws#Ede](#) te blijven doorontwikkelen. Zo zorgen we er onder andere voor dat de website toegankelijk is voor laaggeletterden en slechtzienden. Ook op het gebied van social media blijven we ontwikkelen. Zo zorgen we dat we door de inzet van bijvoorbeeld Youtube en Instagram, doelgroepen bereiken die we met andere kanalen, zoals brieven en persberichten niet bereiken. Via doelgerichte monitoring houden we de behoefte van onze doelgroepen scherp in de gaten en acteren hier direct op. Zo kunnen we ook direct inspelen op issues.

Dienstverlening

In 2020 is de start gemaakt met de nieuwe afdeling (voortgekomen uit de samenvoeging Klantcontactcenter en Burgerzaken). Door de samenvoeging kunnen we nog meer kanaalgelijk werken. Er is veel aandacht geweest voor interne opleiding om medewerkers deze kanaalgelijkheid te organiseren. Sinds maart werken medewerkers door de coronamaatregelen thuis waar mogelijk.

Daarnaast zijn belangrijke speerpunten in 2020 geweest: opgave dienstverlening, aanbesteding telefonie en doorontwikkeling zaakgericht werken.

Algemene middelen

Een belangrijk deel van de algemene middelen wordt gevormd door de middelen die we ontvangen van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het afgelopen jaar stond daarbij in het teken van de herziening van de wijze waarop deze middelen in de toekomst worden verdeeld. Dit proces bleek in de praktijk taaier en meer tijd te vragen. Afgezien van de vraag over de juiste methodiek werd vol (bange) verwachting uitgekeken naar de mogelijke positieve, maar vooral negatieve herverdeel-effecten. Tussentijdse uitkomsten vormde ook aanleiding tot nader onderzoek. Eind 2020 zijn de resultaten gepubliceerd, welke voor Ede positief zijn. Tegelijkertijd doen zich nog zo veel onzekerheden voor dat het op dit moment te voorbarig is om van deze uitkomsten uit te gaan.

Het nieuwe kabinet neemt uiteindelijk het besluit over de daadwerkelijke invoering, welke is voorzien voor 2023.

De coronasteun van het Rijk verliep deels via specifieke uitkeringen (bijvoorbeeld Tozo) maar voor verreweg de meeste andere regelingen via de algemene uitkering. Dit wordt ook in 2021 voortgezet.

Belastingen en heffingen

In 2020 is nieuwe wetgeving ontwikkeld rondom de vereenvoudiging van de beslagvrije voet, welke is ingegaan per 1-1-2021. Op deze wijze gaat elke schuldeiser uit van dezelfde beslagvrije voet, zonder dat de burger hierover meermaals wordt lastig gevallen en daarnaast is de burger nog beter beschermd.

Vastgoed

In 2020 zijn verdere maatregelen ten aanzien van de verduurzaming gerealiseerd. Eind 2020 had 86% van onze kernvoorraad energielabel A. Daarnaast is gestart met een strategie om de vastgoedportefeuille volledig energieneutraal te laten zijn. Hier worden meerdere (financiële) scenario's voor uitgewerkt.

Het herijken van het vastgoedbeleid zal plaats vinden in 2021. In het vastgoedbeleid zal ook op basis van de opgedane kennis van de inclusiepilots een inclusiebeleidsvoorstel worden opgenomen.

Voor het dak van het raadhuis is de structurele oplossing uitgewerkt en is met de Programmabegroting 2021-2024 financiële dekking aangevraagd. De plannen worden nu verder geconcretiseerd voor uitvoering in 2021-2022.

Relevante beleidsnota's

Bestuur

- [Visie Ede 2025](#) (2012)
- [Gedragcode bestuurlijke integriteit](#) (2016)
- [Geheimhoudingsprotocol Ede](#) (2017)
- [De Edese participatie-aanpak](#) (2019)

Dienstverlening

- [Digitale overheid](#)
- [Dienstverlening](#) (2018)
- [Bestuursakkoord 2018-2022 - Ruimte voor Ede](#)
- [Rapport van de Nationale Ombudsman - Relatie burger overheid 2030Digitale inclusie: aan de slag met gemeentelijke dienstverlening](#) (VNGRealisatie 2019)
- I-visie gemeente Ede 2018-2022 (geen link beschikbaar)

Algemene middelen

[Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten](#), uitgewerkt in:

- [Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet](#) (2017), uitgewerkt in:
  - o [Nota Reserves en voorzieningen](#) (2016)
  - o [Nota Afschrijvingsbeleid en waardering activa](#) (2017)
  - o Nota Misbruik & oneigenlijk gebruik
  - o [Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#) (2017)
  - o [Nota Lokale heffingen](#)
  - o [Nota Onderhoud Kapitaalgoederen](#) (2017)
  - o [Treasurystatuut](#) (2017)
  - o [Verordening leningen en garanties Ede 2017](#)
  - o [Nota Grondbeleid](#)
  - o Nota Verbonden partijen (2009).

Belastingen en heffingen

- [Nota Lokale Heffingen](#) (2018).

Vastgoed

- [Vastgoednota 2017](#)

Wat willen we bereiken?

Bestuur

Doel

Het waarborgen van de lokale democratie.

Subdoelen

- Transparant en democratisch bestuur gericht op samenwerking.
- Publieksparticipatie binnen planvorming en besluitvorming.
- Verantwoording afleggen over voortgang en bereikte resultaten.

Dienstverlening

Doel

Optimaliseren van de publieke dienstverlening aan en communicatie met de inwoners.

Subdoelen

- Inwoners zijn tevreden over de publieke dienstverlening.
- Goede, heldere en tijdige informatievoorziening aan de klant (intern en extern).

Algemene middelen

Doel

Het waarborgen van een solide financiële positie van de gemeente.

Subdoelen

- Een in evenwicht verkerende begroting.
- Een begroting met voldoende weerbaarheid en wendbaarheid.

Belastingen en heffingen

Doel

Tijdige, volledige en rechtmatige uitvoering van de belastingtaken en Wet WOZ, waarbij het beleidsuitgangspunt is dat de belastingen/tarieven alleen gecorrigeerd worden voor inflatie.

Subdoelen

- Alle belastingplichtigen krijgen jaarlijks tijdig een juiste belastingaanslag.
- Belastingaanslagen worden op een efficiënte wijze opgelegd en ingevorderd en we geven de burgers tijdig uitsluitel over ingediende verzoeken om kwijtschelding.
- Elk jaar zijn alle onroerende zaken gewaardeerd naar de waardepeildatum die 1 jaar voor aanvang van het belastingjaar ligt en onder meer wordt gebruikt als grondslag voor de OZB aanslagen.

Vastgoed

Doel

Het tegen kostendekkende tarieven beschikbaar stellen van vastgoed voor organisaties die met hun activiteiten het beleid van de gemeente ondersteunen.

Subdoelen

- Een passende technische kwaliteit van het vastgoedbezit waarborgen.
- Duurzame maatregelen toepassen in het vastgoedbezit.
- Een sluitende vastgoedexploitatie realiseren.
- Tevreden klanten.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streefwaarde
Kosten ambtelijk apparaat	624	662	634	657	n.v.t.
<i>Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur per inwoner.</i>					
Afstand tot een voorziening (in kilometers)					
<i>Gegevens 2020 bekend in juni 2021.</i>					
- Onderwijs	0,6	0,5	0,5	n.n.b.	n.v.t.
- Cultuur	1,5	1,9	1,6	n.n.b.	n.v.t.
- Sport	0,9	1,5	0,8	n.n.b.	n.v.t.
- Welzijn	1,0	1,0	1,0	n.n.b.	n.v.t.
<i>* Uit benchmark Republiq.</i>					
Percentage aandeel maatschappelijk bezit in portefeuille	89,7	91,3	92,3	n.n.b.	n.v.t.
<i>Gegevens 2020 bekend in juni 2021. Op basis van BVO-objecten. * Uit benchmark Republiq.</i>					

Aantal gemeentelijke monumenten <i>Objecten in portefeuille van de afdeling GZ&VG.</i>	9	11	<i>n.v.t.</i>
Aantal rijksmonumenten <i>Objecten in portefeuille van de afdeling GZ&VG.</i>	11	18	<i>n.v.t.</i>

Effectindicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over publieke dienstverlening <i>Indicator wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	68	-	67	-
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over gemeentelijke informatievoorziening <i>Indicator wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	79	-	75	-
Rapportcijfer digitale dienstverlening <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Cijfer 2018 is gecorrigeerd.</i>	-	7,3	-	7,4	-
Klanttevredenheidonderzoek afdeling vastgoed <i>Gegevens 2020 bekend in juni 2021.</i>			6,5	n.n.b.	7,0 (2021)
Leegstandscijfer <i>Percentage. Gegevens 2020 bekend in juni 2021. * Uit benchmark Republiq.</i>	3,8	-	2,6	n.n.b.	2-3 (2021)

Prestatie-indicatoren	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Streef-waarde
Personeelsformatie <i>De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.</i>	6,4	6,8	7,0	7,5	-
Personeelsbezetting <i>Het gaat hier om het gemiddelde van het werkelijk aantal fte dat werkzaam is</i>	6,7	6,5	6,9	7,1	-
Kosten externe inhuur <i>Kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.</i>	21,8	23,0	17,4	14,2	17 (2021)
Overheadkosten <i>Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves) op basis van de definitie die gebruikt wordt voor Vensters Voor Bedrijfsvoering.</i>	8,5	8,1	8,6	9,3	-
Percentage vastgoed objecten <i>Minimaal niveau 3 onderhoudskwaliteit op de totale portefeuille Maatschappelijk Vastgoed. Conform het vastgoedbeleid vindt de meting driejaarlijks plaats.</i>	-	99	-	-	100 (2021)
90% van onze kernvoorraad op energielabel A in 2020-2021 <i>Percentage</i>	-	73	84	86	90 (2021)
Kernvoorraad energie neutraal in 2030 <i>Percentage.</i>	-	-	-	0	75 (2030)
Percentage gasloze aansluitingen van onze kernvoorraad/totale BVO kernvoorraad	-	-	5	19	8 (2021)
Aantal zonnepanelen op vastgoed panden	2.027	3.239	3.783	4.228	6.000 (2021)*
<i>* Streven naar verdrievoudiging binnen bestuursperiode 2018-2021.</i>					
Percentage slimme meters			3	21	15 (2021)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bestuur

- 1 Toepassen overheids- en publieksparticipatie tussen inwoners, instellingen en de gemeente.
- 2 Interactie met inwoners via toegankelijke middelen zoals sociale media.
- 3 Werkbezoeken en gesprekken om direct persoonlijk geïnformeerd te worden.

Toelichting

Bovengenoemde prestaties hebben een doorlopend karakter. Werkbezoeken worden na coronatijd weer opgepakt.

Dienstverlening

- 1 Via alle kanalen krijgen burgers en bedrijven dezelfde informatie, waarbij waar mogelijk steeds meer sturing plaatsvindt naar het digitale kanaal. Per 1 januari 2020 gaat de nieuw gevormde afdeling Publiekszaken van start. Hiermee willen we bereiken dat alle burgers onafhankelijk van het gekozen kanaal (digitaal, telefonie, balie en post) dezelfde dienstverlening ervaren.
- 2 Verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen de frontoffice en backoffice (ketenoptimalisatie).
- 3 Optimaliseren van de gemeentebrede bereikbaarheid.
- 4 Het beheren van gemeentelijke basisregistraties.

Toelichting

In 2020 zijn we gestart met een organisatiebrede opgave dienstverlening, hiermee gaan we de komende jaren een extra impuls geven aan de gemeentelijke dienstverlening.

Algemene middelen

- 1 We zorgen voor de producten uit de P&C-cyclus.
- 2 We volgen de ontwikkelingen in de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, analyseren en duiden deze en vertalen die naar het gemeentelijk beleid.

Belastingen en heffingen

- 1 In samenwerking met de toezichthouder wet WOZ (de Waarderingskamer) wordt een verantwoordingsdocument ontwikkeld waarin het WOZ-proces volledig transparant wordt gemaakt. Dit document kan worden gebruikt richting Raad, de (externe) accountant en de rechterlijke macht.
- 2 Alle woningen worden gewaardeerd op basis van m2 gebruiksoppervlakte in plaats van m3 inhoud.
- 3 Het gericht controleren van verdachte adressen (ICTU/LAA) wordt verder gestructureerd en uitgevoerd in de keten.
- 4 Inventariseren/controleren van locaties waar arbeidsmigranten bij bedrijven gehuisvest zijn en aansluitend heffen toeristenbelasting, dan wel bewegen van deze doelgroep tot inschrijving in de BRP.

Toelichting

3. Enerzijds zijn na het uitbreken van de coronapandemie de huis-aan-huis-bezoeken van de verdachte adressen stil komen te liggen omdat er geen nieuwe voorraad te onderzoeken verdachte adressen vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken meer werd/wordt aangeleverd. Anderzijds is invulling gegeven aan de landelijke richtlijn, gevolgd door Ede, om contacten (met in dit geval burgers) tot een minimum te beperken vanwege het besmettingsgevaar van het coronavirus. Behoudends spoedgevallen (geweld, kinderen in het spel) is hier dan ook op deze wijze invulling aan gegeven.

Vastgoed

- 1 Een meerjarenperspectief vastgoed met als doel om inzicht te creëren in de samenstelling en strategische sturing voor het maatschappelijk vastgoed.
- 2 90% van de kernvoorraad panden naar label A brengen en waar mogelijk voorsorteren op het doel om in 2030 ons vastgoed energieneutraal te maken.
- 3 Uitvoering van de pilots op het gebied van inclusie. Op basis van ervaringen met deze pilots wordt vergroten van de toegankelijkheid van al onze gebouwen verder uitgerold. Hierbij sluiten we aan op natuurlijke momenten, zoals bijvoorbeeld renovatie.
- 4 Herijking vastgoednota.
- 5 Tussenevaluatie onderhoud in regie.

Wat heeft het gekost?

	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Rekening 2020	Vershil actuele begroting/rekening 2020
Lasten					
Bestuur	9.174 N	5.627 N	15.560 N	8.295 N	7.265 V
Dienstverlening	3.297 N	3.352 N	3.618 N	3.271 N	347 V
Algemene Middelen	38.364 N	36.178 N	39.473 N	35.176 N	4.297 V
Belastingen en heffingen	2.050 N	1.807 N	1.858 N	2.196 N	338 N
Vastgoed	6.999 N	7.192 N	7.697 N	8.302 N	605 N
Totaal lasten programma	59.884 N	54.156 N	68.207 N	57.240 N	10.967 V
Baten					
Bestuur	2.034 V	0 V	5.356 V	-2.658 N	8.014 N
Dienstverlening	1.624 V	2.010 V	1.692 V	1.274 V	418 N
Algemene Middelen	212.675 V	206.290 V	223.241 V	224.161 V	920 V
Belastingen en heffingen	33.642 V	33.557 V	33.937 V	34.486 V	549 V
Vastgoed	7.085 V	6.930 V	6.562 V	6.773 V	211 V
Totaal baten per programma	257.060 V	248.788 V	270.788 V	264.036 V	6.752 N
Saldo baten en lasten	197.176 V	194.632 V	202.582 V	206.796 V	4.214 V
Storting reserve	31.029 N	18.885 N	35.416 N	40.595 N	5.179 N
Onttrekking reserve	24.090 V	19.692 V	32.289 V	33.590 V	1.301 V
Resultaat	190.237 V	195.439 V	199.454 V	199.791 V	336 V

Toelichting

Bestuur

Pensioen- en wachtgeldverplichtingen voormalig wethouders € 665.000 N
(Act. 2020 € 770.000 N) (incidenteel)

We hebben wegens blijvend dalende rente een aanvullende storting moeten doen in de pensioenvoorziening voor voormalig wethouders. Door het vertrek van twee wethouders hebben we een voorziening voor wachtgeld moeten treffen van € 0,3 miljoen.

Regiodeal Foodvalley, Gebiedsopgave Veluwe en Vitale Vakantieparken

Ede voert het penvoerderschap uit voor de Gebiedsopgave Veluwe en de Regiodeal en treedt als host op voor de samenwerking Vitale Vakantieparken. Kenmerk voor deze dienstverlening is dat deze dienstverlening voor de gemeente geen geld kost. De bijdragen van Ede voor onderliggende beleidsdoelen worden verantwoord op een van de overige programma's.

Noch voor de gebiedsopgave noch voor Vitale Vakantieparken zijn lasten en baten geraamd in de begroting. In de rekening zien we deze wel terug. Bij de lasten zorgt dit bij elkaar voor € 1,7 miljoen nadeel, bij de baten voor € 1,7 miljoen voordeel. Voor de Regiodeal Foodvalley is in de begroting voor 2020 zowel aan de baten als aan de lastenkant € 9,9 miljoen opgenomen. Dit betreft de middelen die gemeente Ede als kassier van de Regiodeal ontvangt van de overige partijen (Rijk, provincies en regiogemeenten) en die ze uitzet aan de uitvoerende partners.

In samenspraak met de accountant is echter bepaald dat deze geldstromen niet voor risico en verantwoording van Ede zijn en daarom via de balans moeten worden afgewikkeld. Dit is in de realisatie van 2020 verwerkt, waardoor enkel de bijdrage van Ede aan de Regiodeal nog terug te vinden is op programma 4.

Corona

In de lasten op de productgroep Bestuur is € 26.000 specifiek aangemerkt als coronakosten.

Dienstverlening

Publiekszaken - Dienstverlening

€ 187.000 N

Als gevolg van corona zijn er afgelopen jaar minder reisbewegingen geweest. Hierdoor zijn minder reisdocumenten uitgegeven. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 32.000.

Daarnaast blijft het, om de dienstverlening te waarborgen, noodzakelijk te investeren in automatisering. Hiervan was het nadelige effect in 2020 € 70.000. Het komende jaar zal er een aanbesteding voor een van de publiekszaken applicaties gedaan worden.

In 2020 zijn we gestart met de opgave dienstverlening, hiermee hopen we de komende jaren de dienstverlening zowel te verbeteren als efficiënter te maken. In 2020 hebben we hiervan nadelig effect ervaren van € 85.000. Echter in 2021 worden reeds behaalde positieve resultaten geëffectueerd.

Algemene middelen

Stelpost onderuitputting (Act. 2020 € 1.250.000 N)

€ 1.250.000 N

De stelpost onderuitputting is in het verleden opgenomen omdat vrijwel elke jaarrekening met een positief resultaat werd afgesloten. We gaven dus minder uit dan we beschikbaar hadden, dit werd als onwenselijk ervaren. Om dit op te vangen heeft de gemeenteraad voorgesteld om jaarlijks € 1,25 miljoen meer uit te geven dan dat er opbrengsten tegenover stonden. De achterliggende gedachte hierbij is dat lopende het jaar op diverse posten minder wordt uitgegeven (onderuitputting). Deze stelpost staat dus voor de te verwachte onderuitputting/voordelen op de verschillende programma's.

Het mooiste zou zijn wanneer in de begroting per programma de onderuitputting wordt opgenomen. Helaas is dit niet mogelijk, aangezien dit per jaar kan verschillen. Vandaar deze stelpost op programma 8. In de actualisatie komt dit als volgt tot uiting:

- de voordelen als gevolg van onderuitputting worden conform de regelgeving verantwoord op de diverse programma's;
- gezien deze verantwoording per programma wordt het verwachte voordeel van € 1,25 miljoen op programma 8 niet gerealiseerd en is derhalve een nadeel.

Reservering lonen en prijzen

€ 225.000 V

De loon- en prijsontwikkeling is vrijwel conform begroting verlopen. Per saldo resteert een voordeel van € 225.000.

Algemene uitkering

€ 1.200.000 V

Wij ontvangen dit jaar € 1,2 miljoen meer aan algemene uitkering. Incidentele mutaties zijn hiervoor verantwoordelijk. In de decembercirculaire 2020 zijn ook toezeggingen gedaan over middelen voor steunpakket corona. Deze zijn nog niet verwerkt, omdat nog nadere afspraken moeten worden gemaakt over de verdeling. Verwerking vindt plaats in 2021.

Het voordeel is als volgt opgebouwd:

- *Algemene ontwikkeling van het gemeentefonds*
De ontwikkeling van de algemene uitkering is vrijwel in overeenstemming met de begroting, een verwaarloosbaar voordeel van € 360.000.
- *Compensatie corona*
In de decembercirculaire is een aanvullend bedrag van € 840.000 opgenomen voor compensatie coronakosten. Een deel, € 460.000, is bestemd voor Beschermd Wonen en de Arbeidsmarktregio.

Corona € 1.160.000 V

Gedurende het jaar hebben we in verschillende tranches via het gemeentefonds middelen ontvangen ter compensatie van nadelen van corona. In afwachting van de matching van de voor- en nadelen bij de jaarrekening is een deel van de extra algemene uitkering gereserveerd op concernniveau. Bij het opmaken van de jaarrekening is deze reservering van € 2.055.000 vrijgevallen tegenover nadelen elders in de begroting. Hierover leest u meer in de paragraaf Gevolgen Coronacrisis. Uit deze matching volgt ook het resultaatbestemmingsvoorstel om € 754.000 toe te voegen aan de reserve Steun en Herstel Corona. Daarnaast hebben we in onze bedrijfsvoering voor € 895.000 extra kosten gemaakt voor personeel, automatisering en huisvesting.

Deelneming - Dividend (Act. 2020 € 161.000 N) €421.000 N

Als gevolg van de Coronapandemie staan de financiële posities van onze deelnemingen onder druk. Gemeente Ede heeft een belang in ACV N.V. en BNG Bank. Het in de programmabegroting geraamde dividend wordt dit jaar niet volledig uitgekeerd. Dit leidt tot een totaal nadelig effect op deelneming en beleggingen van € 421.000.

Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in maart 2020 van de BNG Bank is besloten tot uitkering van 50% van winst. Dit leidt tot een nadelig effect op de dividendopbrengst van € 161.000, zoals reeds eerder in de actualisatie is aangegeven. Ondanks een aanbeveling van de Europese Centrale Bank om niet uit te keren is de BNG Bank voornemens het vastgestelde dividend uit te keren. De ACV N.V. daarentegen keert geen dividend uit (€ 260.000 N). Hiertoe is besloten op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in december 2020. Door geen dividend uit te keren wordt de financiële positie van de ACV N.V. versterkt.

Financiering (Act. 2020 500.000 V) € 405.000 V

In 2020 is een positiever renteresultaat behaald dan begroot. De lage rentetarieven in de markt voor korte financiering hebben geleid tot lagere rentelasten dan begroot. Daarnaast heeft het afsluiten van kasgeldleningen tegen negatieve rente geleid tot extra rentebaten in plaats van rentelasten. Dit heeft geleid tot een voordeel van circa € 313.000. Daarnaast is een extra rentevoordeel ontstaan als gevolg van toerekening van interne rekenrente, dit heeft geleid tot een voordeel van € 92.000.

Belastingen en heffingen

Meerkosten Corona € 240.000 N

De coronapandemie heeft geleid tot € 172.000 aan lagere opbrengsten. Het betreft hier voornamelijk misgelopen vervolgingsopbrengsten (aanmaningen, dwangbevelen c.a.) vanwege het verlengen uitstel van betaling en het later opstarten van de dwanginvordering. Daarnaast zijn er voor € 68.000 aan meerkosten gerealiseerd. Dit is onder andere veroorzaakt door de inzet van extra personeel ter ondersteuning ToZo in relatie tot gemeentebelastingen en een applicatie benodigd voor het kunnen afhandelen van WOZ-bezwaren waarbij een inspanning opname noodzakelijk was.

Bezwaren € 75.000 N

Het aantal onroerende zaken in Ede is de laatste jaren fors toegenomen (areaal uitbreiding) en daarmee ook het jaarlijks aantal ingediende WOZ-bezwaren. Hierdoor nemen ook de hierbij behorende uitvoeringskosten toe. Daarnaast is het aantal bezwaren van zogenoemde 'no cure no pay' bureaus fors toegenomen en daarmee de uit te keren proceskostenvergoedingen. Deze proceskostenvergoedingen zijn weliswaar forfaitaire bedragen, maar worden elk jaar geïndexeerd. Hierdoor ontstaat een negatief resultaat.

Werkzaamheden voor derden € 61.000 N

Werkzaamheden voor derden € 61.000 V

In verband met aanvullende, niet begrote werkzaamheden (onder andere door veranderde wetgeving) voor gemeente Rhenen en Wageningen zijn meer kosten gemaakt. Deze kosten worden bij de gemeenten in rekening gebracht. Dit zorgt voor zowel hogere lasten als hogere baten. Het netto effect hiervan is nihil.

Precariobelasting € 327.000 V
De aanslagen precariobelasting zijn € 327.000 hoger dan geraamd (Act. 2000 € 325.000 V). Het areaal kabels op het grondgebied van Ede is ook in 2020 verder toegenomen, met als gevolg een hogere opbrengst precario dan geraamd.

Onroerend zaakbelasting (OZB) € 395.000 V
De meeropbrengst wordt verklaard door een verschil tussen de werkelijke marktontwikkeling en de prognose die gehanteerd is bij de tariefberekening voor de woningen en een te voorzichtige inschatting van de areaal uitbreiding niet-woningen.

Toeristenbelasting € 40.000 N
Het beeld over de minder opbrengsten toeristenbelasting is minder somber dan verwacht (Act. 2000 € 250.000 N). Enerzijds vanwege het feit dat de overnachtingen op recreatieterreinen c.a. niet ver achterblijven bij de begroting en anderzijds worden huisvesters van arbeidsmigranten (indien niet ingeschreven in de BRP) meer en meer in de aanslagoplegging toeristenbelasting betrokken.

Vastgoed

Verkoop gronden € 235.000 V

Afschrijving afstoting activa € 335.000 N

Er is één verkoop geweest met een totale opbrengst van € 335.000. Voor verkopen was een opbrengst van € 100.000 begroot. Dit zorgt voor een voordeel van € 235.000 ten opzichte van de begroting aan de batenkant. Tegenover deze verkoop staat een extra afschrijving van de boekwaarde van de activa van € 335.000. Netto is deze verkoop kostenneutraal.

Huurderving € 140.000 N

Ons kantoorpand 'De Vleugel' in het centrum van Ede staat grotendeels leeg. Het afgelopen jaar is deze locatie door H&S ingericht als overleglocatie in verband met Corona. Normaliter wordt huur intern doorbelast voor panden die gebruikt worden voor ambtelijke huisvesting, maar dat is voor dit object niet gedaan. Dit zorgt voor een nadeel in de baten van € 140.000 binnen vastgoed.

Subsidies & schade uitkeringen € 132.000 V

Er zijn verschillende subsidies van het Rijk en van de provincie ontvangen ad. € 57.000 die wij niet begroten omdat deze vooraf niet bekend zijn en/of de toekenningen onzeker van zijn. De uitgaven die hier tegenover staan worden ook niet begroot. Daarnaast zijn twee schade uitkeringen van totaal € 75.000 ontvangen, deze zijn vooraf niet te begroten. Dit zorgt voor een voordeel van € 132.000 in de baten.

Juridische kosten € 115.000 N

Voor een aantal ontruimingstrajecten (onder andere woonwagens en krakers) en huurgeschillen zijn kosten gemaakt voor specialistische juridische bijstand en voor het ontruimen en opruimen van de locaties. Voor deze activiteiten zijn geen kosten opgenomen in de begroting wat zorgt voor een nadeel van € 115.000 in de lasten.

Personeelskosten € 100.000 N

In verband met ziekte van een aantal medewerkers op de afdeling vastgoed is extra personeel ingehuurd en ingezet van andere afdelingen binnen de gemeente. Dit zorgt voor een nadeel van € 100.000 in de lasten.

Onderhoudskosten € 115.000 V

Extra dotatie voorziening € 115.000 N

De onderhoudskosten worden op basis van een 10-jaars gemiddelde vanuit een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgenomen in de begroting. Het daadwerkelijk uitgevoerde onderhoud fluctueert jaarlijks. In 2020 is

minder onderhoud uitgevoerd dan gepland. Het schilderwerk kon niet meer in het juiste seizoen worden uitgevoerd en is uitgesteld naar 2021. Daarom is besloten de bedragen die hiervoor nodig zijn te doteren aan de voorziening om deze werkzaamheden in 2021 te bekostigen. De BBV geeft aan dat schilderwerk uit groot onderhoud bekostigd moet worden. Bij het opstellen van de nieuwe MJOP's in 2022 zullen deze kosten niet meer in de exploitatie worden meegenomen maar in de onderhoudsvoorziening.

Herstel monumentaal groen Openluchttheater Ede

€ 50.000 N

De gemeente bezit het erfpacht van het Openluchttheater Ede. Het betreft veel monumentaal groen en daarnaast was er sprake van gronderosie wat vanuit veiligheidsaspect moest worden hersteld, een nadeel in de lasten van € 50.000.

Overzicht kosten corona programma 8

Daling van inkomsten:

- Leges	€ 32.000 N
- Dividend	€ 421.000 N
- Huurderving	€ 140.000 N
- Aanmaningen en dwangbevelen	€ 170.000 N

Benodigde extra inzet c.q. activiteiten:

- Algemene middelen - vrijval reservering	€ 2.055.000 V
- Algemene middelen - decembercirculaire	€ 838.000 V
- Bedrijfsvoeringskosten corona	€ 637.000 N
- Bedrijfsvoeringskosten corona - veiligheid en toezicht	€ 258.000 N
- Bestuurskosten	€ 26.000 N

3 Financiën

3.1 Financiële beschouwing

Inleiding

Het is al vaker gezegd: we hebben een bijzonder en ingrijpend jaar achter ons liggen. Ook in financieel opzicht. Begin 2020 hebben we het besluit moeten nemen om geen perspectiefnota uit te brengen wegens het ontbreken van een financieel perspectief. In plaats daarvan hebben we de Financiële Barometer 2020 opgesteld. De onzekerheid duurt voort, in ieder geval tot ver in 2021.

Een financieel meerjarenperspectief dat zich laat kenmerken door: incidentele ruimte en structurele krapte. Daarnaast onduidelijkheid over grote dossiers in de financiële verhouding met het Rijk: compensatie tekorten macrobudget Jeugd en het doorvoeren van de herijking gemeentefonds. Manoeuvrerend binnen deze kaders zijn we doorgegaan met het verder bouwen aan Ede.

In vrijwel alle programma's zijn de effecten van corona zichtbaar. De ene keer in extra activiteiten, een andere keer in uitstel van activiteiten, extra steun en extra personele inzet. Mede dankzij provinciale en rijkssteun hebben we in onze Edese samenleving een helpende hand kunnen bieden. In de coronaparagraaf wordt hier dieper op ingegaan. In de volledige breedte van onze samenleving zijn mensen, bedrijven, organisaties en verenigingen persoonlijk, emotioneel en financieel getroffen. Wanneer we de programmarekening beschouwen, dan is dit slechts beperkt zichtbaar. We zien ook dat vrijwel iedereen verlangt naar een situatie dat het normale intermenselijke verkeer weer mogelijk is, waarbij ook de bedrijvigheid weer op gang komt. Tegelijkertijd bemerken we ook een spanning over de effecten die de komende maanden zichtbaar kunnen worden. In welke mate zijn mensen emotioneel en financieel geraakt? In hoeverre herstelt zich de bedrijvigheid en de daaraan gekoppelde werkgelegenheid? Welke gevolgen heeft één jaar corona en online winkelen voor ons winkelbestand? In de loop van het jaar zal dit waarschijnlijk duidelijk worden en ook wat dit vraagt qua inspanning van ons als gemeente. En op de langere termijn moet blijken of en in hoeverre de sterk opgelopen staatsschuld leidt tot (in)directe bezuinigingen die onze financiële huishouding en inwoners van Ede raken.

Op verzoek van de raad hebben we ten opzichte van eerdere begrotingen en rekeningen de indeling van dit hoofdstuk iets aangepast. We komen daarmee tegemoet aan de wens om de belangrijkste financiële ontwikkelingen van het jaar samen te brengen in een beperkt aantal pagina's.

Resultaat

Het jaar 2020 is administratief afgesloten met een voordeel van € 8,4 miljoen. Rekening houdend met de voorgestelde resultaatbestemmingen, eindigen we met een financieel voordeel van € 6,6 miljoen dat wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve. Wanneer wordt afgezien van de incidentele voordelen uit grondexploitatie van € 5,2 miljoen, resteert een beperkt voordeel van € 1,4 miljoen op een begrotingstotaal van meer dan € 400 miljoen. Een beweging die zich al enkele jaren geleden heeft ingezet. Het resultaat is opgebouwd uit een veelheid van voor- en nadelen. Een aantal grotere of opvallende posten lichten wij hieronder toe. Verderop in dit hoofdstuk treft u meer gedetailleerde specificaties.

Grondexploitatie

Tussentijdse winstnemingen, vertraging in de uitvoering en rentevoordelen leiden tot een positief resultaat van € 5,2 miljoen. De bruto boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie is afgenomen van € 123 miljoen bij aanvang van het jaar naar € 117 miljoen aan het einde van het jaar. Houden we rekening met afwaardering van deze waarde door de getroffen Voorziening Negatieve Plannen, dan luiden dezelfde cijfers € 71 respectievelijk € 68 miljoen.

Corona

Gemeenten voeren voor het Rijk de regeling Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) uit. Hiervoor hebben we in meerdere tranches totaal € 23 miljoen bevoorschot gekregen. De aanspraak die op deze regeling is gemaakt door Edese ondernemers bedraagt € 9,1 miljoen. Met het Rijk volgt een afrekening om het niet bestede geld terug te betalen.

Voor de demping van de effecten van corona hebben we van de Provincie een bijdrage van € 0,3 miljoen ontvangen. Uit eigen middelen hebben we € 0,2 miljoen bijgelegd om zo een overbruggingsfaciliteit te vormen van € 0,5 miljoen. De faciliteit is opgegaan in de Reserve Steun en Herstel Corona die is ingesteld bij de Programmabegroting 2021-2024.

Via de algemene uitkering uit het gemeentefonds hebben we in juni, september en december totaal voor € 4,7 miljoen aan middelen gekregen voor de uitvoering van diverse maatregelenpakketten.

Bij elkaar hebben we in onze exploitatie dus € 14,3 miljoen aan extra middelen verantwoord (€ 9,1 + € 0,5 + € 4,7).

Van deze middelen hebben we € 1,6 miljoen gestort in de Bestemmingsreserve Steun en Herstel Corona omdat de besteding ervan in 2021 plaatsvindt of we nog niet zeker zijn hoe bijdragen precies worden afgerekend. Een voorbeeld van de eerste categorie zijn de nog te maken kosten voor de organisatie van de verkiezingen waarvoor we al wel compensatie hebben ontvangen. Een voorbeeld van de tweede soort is al wel ontvangen compensatie voor toeristenbelasting, terwijl we in 2021 pas echt over de definitieve opgaven over 2020 kunnen beschikken.

De verantwoordingen per programma in hoofdstuk 2 zijn afgesloten met een overzicht van de financiële corona effecten. Samengevat leidt dit voor de hele gemeente tot onderstaand beeld van € 12,5 miljoen nadelig:

- Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden, voordeel € 0,8 miljoen.
- Onze partners hebben geen aanspraak kunnen doen op (geldelijke) regelingen en faciliteiten van de gemeente, voordeel € 0,8 miljoen.
- Daling van inkomsten, nadeel van € 1,0 miljoen.
- Benodigde extra inzet c.q. activiteiten, nadeel van € 13,1 miljoen.

Na de matching van na- en voordelen op de programma's met de extra verkregen middelen, resteert een bruto voordeel 'corona' van € 0,2 miljoen (€ 14,3 - € 1,6 - € 12,5) op de algemene middelen. In het hierboven genoemde voordeel van € 12,5 miljoen zit voor € 0,8 miljoen aan financiële voordelen voor niet uitgevoerde activiteiten, die op een later moment alsnog worden uitgevoerd. Via de resultaatbestemming wordt voorgesteld deze bedragen toe te voegen aan diverse bestemmingsreserves (niet zijnde de reserve Steun en Herstel Corona). Houden we hier rekening mee, dan is het netto financieel resultaat 'corona' over 2020 € 0,6 miljoen negatief.

Investeringsfonds Impuls Ede

Vorig jaar was het een na laatste jaar waarin het fonds gevoed werd met precariogelden. Voor 2020 was geraamd om € 6,5 miljoen uit de gelijknamige reserve te besteden. Werkelijk is € 5,6 miljoen besteed. Ook hier is vertraging en/of uitstel als gevolg van corona de belangrijkste verklaring. In de begroting 2020 was een kleine negatieve stand van deze reserve aan het einde van het jaar voorzien. De stand van de reserve aan het eind van het jaar bedraagt € 5,8 miljoen. Deze omslag wordt veroorzaakt door de onderbesteding van € 0,9 miljoen en het besluit bij de Financiële Barometer 2020 om de beschikbare middelen WFC ad € 4,7 miljoen te bundelen en onder te brengen in deze reserve.

Sociaal domein

Na een transitieperiode waarin de nieuwe taken zijn geïmplementeerd, zagen we de kosten stijgen en vraagt de transformatie veel inspanning. Ons kader is het Bestuursakkoord 2018-2022, waarin ook een duurzaam

financieel perspectief is opgenomen. Door ombuigingen in de afgelopen jaren zijn taakstellingen gerealiseerd van € 5,1 miljoen tot en met 2020. In oktober 2020 is uw raad via een afzonderlijk memo over de voortgang geïnformeerd. De komende jaren loopt de afgesproken taakstelling verder op naar € 11,6 miljoen richting het jaar 2024. In dit bedrag zijn de besluiten tot ombuigingen verwerkt die genomen zijn tot en met de Programmabegroting 2021-2024. De resultaten in de Programmarekening 2020 voor het sociaal domein moeten in dit financiële perspectief worden gezien.

Wanneer we gemakshalve het sociaal domein afbakenen tot de programma's Preventieve- en Individuele Ondersteuning, dan zien we na resultaatbestemming een voordeel van € 1,5 miljoen. Middels de transformatie van jeugdhulp is eerder al een stabilisatie van de groei bereikt. Verdere daling van de kosten om de ombuiging in 2020 te halen is gedeeltelijk niet bereikt. Niet alle pilots konden doorgang vinden vanwege bijvoorbeeld de sluiting van de scholen. Daarbij is op basis van 2019, conform landelijke afspraken, niet-geleverde zorg vergoed aan aanbieders. Alles bij elkaar is op het product Jeugdhulp sprake van een nadeel van € 0,9 miljoen. De liquidatie van Permar is afgerond en levert een voordeel op van € 1,0 miljoen. Voornaamste reden is de snellere plaatsing van de oud-medewerkers dan voorzien.

Algemene uitkering

Het resultaat op de algemene uitkering is € 1,2 miljoen voordelig. In december 2020 is € 0,8 miljoen ontvangen voor compensatie coronakosten. Tegenover dit voordeel staan gedeeltelijk nadelen op de diverse (uitgaven)programma's, een deel is toegevoegd aan de Reserve Steun en Herstel Corona. Daarnaast resteert een beperkt voordeel van bijna € 0,4 miljoen.

Resultaat 2020 versus geprognosticeerd resultaat

In de Programmabegroting 2021-2024 hebben we hoofdstuk 6 Actualisatie een prognose afgegeven voor het resultaat 2020. Deze sloot op een nadeel van € 2,4 miljoen. Het werkelijke resultaat bedraagt € 6,6 miljoen voordelig. Het resultaat grondzaken van € 5,2 miljoen verklaart voor het grootste deel de afwijking. Pas bij het doorrekenen van alle grondexploitaties ten tijde van het opstellen van de jaarrekening (de zogenaamde herzieningen) wordt dit resultaat inzichtelijk en kan zodoende niet meegenomen worden in de Actualisatie. De overige verschillen zijn redelijk gelijkmatig verspreid over alle programma's.

Resultaatbestemmingsvoorstellen

In zijn totaliteit leggen we u voor € 1,8 miljoen aan voorstellen voor om bedragen toe te voegen aan bestemmingsreserves. De meest in het oog springende zijn een toevoeging van € 0,7 miljoen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen en € 0,8 miljoen aan de reserve Steun en Herstel Corona. In het eerste geval gaat het om overhevelen van in 2020 niet besteed budget naar 2021.

Het resultaat is incidenteel van aard

De resultaten hebben een incidenteel karakter. Hiermee bedoelen we dat deze geen structurele doorwerking hebben op de lopende begroting 2021 en de meerjarenramingen. Dit geldt ook voor allerhande voor- en nadelen 'corona'. Natuurlijk komen ze in 2021 en de verdere toekomst terug. Over de aard en omvang zijn geen zinnige uitspraken te doen. We volgen dit nauwgezet en informeren u hier geregeld over.

Algemene reserve en eigen vermogen

De Algemene Reserve staat na resultaatbestemming op € 26,4 miljoen. Dit is € 9 miljoen hoger dan de laatste stand die is afgegeven in de Programmabegroting 2021-2024. In de programmabegroting hadden we gerekend met een nadeel over 2020 van € 2,4 miljoen dat uiteindelijk is omgeslagen naar een voordeel van € 6,6 miljoen.

De stand van de Algemene Reserve bevindt zich ver boven de bodem van € 10 miljoen. U moet zich ervan bewust zijn dat de toevoeging van het resultaat grondzaken aan de Algemene Reserve hier bepalend in is.

Afgelopen drie jaar is, mede veroorzaakt door het tussentijds winstnemen op grondexploitatieprojecten, bijna € 13 miljoen toegevoegd aan de Algemene Reserve. Dit beleid dat u bij het vaststellen van het rekeningresultaat 2018 heeft ingezet, heeft u begin 2021 geformaliseerd.

Het eigen vermogen volgens de staat van reserves neemt toe van € 113 miljoen aan het begin van het jaar naar € 121 miljoen aan het einde van het jaar.

	bedragen x € 1 miljoen	
	01-01-2020	31-12-2020
Algemene reserve	17,1	19,8
Bedrijfsmiddelenreserves	12,8	13,5
Egalisatiereserves	24,2	22,9
Bestemmingsreserves	59,2	64,9
	113,3	121,1

Het effect van de resultaatbestemmingsvoorstellen 2020 is niet verwerkt in de staat van reserves. De toename van de Algemene Reserve in de tabel is de resultaatbestemming 2019. Na de toevoeging van het resultaat 2020 aan de Algemene Reserve van € 6,6 miljoen staat deze op € 26,4 miljoen.

Een aantal omvangrijke mutaties in de bestemmingsreserves:

- Vorming van de voor 2020 nieuwe reserve Cofinanciering voor € 7,5 miljoen.
- Vorming van de voor 2020 nieuwe reserve Steun en herstel corona voor € 0,9 miljoen.
- Omzetting van de reserve Afval naar een voorziening veroorzaakt een afname van € 3,3 miljoen.
- Besteding van de reserves Spoorzone en Parklaan voor € 6,8 miljoen.
- Toename van de reserve Investeringsfonds Impuls Ede met € 3,8 miljoen.

Financiële positie

Twee begrippen staan centraal in een beschrijving van de financiële positie: weerbaarheid en wendbaarheid. Met weerbaarheid bedoelen we dat we risico's op kunnen vangen als deze zich voordoen, zonder dat het beleid meteen hoeft te worden aangepast. Met wendbaarheid bedoelen we dat we onze begroting niet volledig in beton gegoten willen hebben. In de kern is dit het vermogen om met uitgaven te kunnen stoppen zonder dat dit leidt tot bezuinigingen of ombuigingen. Het is overigens een illusie om te veronderstellen dat we de financiële positie van de gemeente perfect 'smart' kunnen maken en kunnen uitdrukken in een rapportcijfer.

Weerbaarheid van de begroting

Kengetallen	bedragen x € 1 miljoen								
	Ratio weerstandsvermogen, reeks staat in tijdsvolgorde	R 2017	B 2019	R 2018	B 2020	R 2019	B2021	R2020	Norm
A. Beschikbare buffers	56	40	53	45	49	45	50		
B. Nodig voor opvangen risico's	28	37	26	38	33	39	31		
Ratio (A/B)	2	1,1	2,1	1,2	1,5	1,2	1,6		> 0,8

R = rekening, B = begroting

Algemene reserve 31-12	bedragen x € 1 miljoen									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Programmarekening	34	35	24	21	20	27				
Prognose begroting 2021*							30	31	29	28

Norm: Bodem van € 10 miljoen in het laatste jaar van het meerjarenperspectief

* Prognose begroting 2021 is geactualiseerd voor resultaat 2020

De ratio weerstandsvermogen van 1,6 blijft voldoende. De schommeling van het bedrag dat nodig is voor het opvangen van de risico's tussen begroting en rekening is veroorzaakt door een neerwaartse bijstelling van risico's. Voor de programmarekening 2020 zijn de risico's voor corona en het sociaal domein significant naar beneden bijgesteld ten opzichte van de begroting.

Wendbaarheid van de begroting

Kengetallen							in %
Programmabegroting 2021-2024	2021 2022 2023 2024						Norm
Programmarekening	2019	2020					
Netto schuldquote	65	58	68	76	81	73	
Gecorrigeerde netto schuldquote	45	42	50	61	64	56	< 100
Solvabiliteitsratio	27	28	21	19	18	18	> 20
Structurele exploitatieruimte	-2	1	1	0	0	-2	> 0 in laatste jaarschijf meerjarenperspectief
Grondexploitatie	34	30	27	22	19	18	
Belastingcapaciteit	93	86	88	88	88	88	

De kengetallen ontwikkelen zich gunstig ten opzichte van de stand bij de Programmarekening 2019 en de Programmabegroting 2020-2023. De solvabiliteit is toegenomen. Dit komt doordat we onze leningenportefeuille verder hebben teruggedrongen en ondertussen ons eigen vermogen is toegenomen. De afname van het kengetal grondexploitatie betekent dat de boekwaarde van de onderhanden complexen steeds kleiner wordt ten opzichte van het volume van onze begroting en daarmee 'lucht' geeft omdat het aandeel vaste rentelasten in de begroting afneemt. De afname van de boekwaarde in 2020 was echter wel iets kleiner dan bij de begroting 2020 verwacht (28%). Het kengetal belastingcapaciteit neemt fors af ten opzichte van vorig jaar en de begroting 2020 (91%). Met andere woorden, de lokale lastendruk stijgt in Ede minder sterk dan gemiddeld in de rest van het land. Het negatieve cijfer voor de structurele exploitatieruimte hangt samen met het feit dat we een niet sluitend meerjarenperspectief hebben, de inmiddels bekende ontbrekende rijkscompensatie voor de jeugd.

Resumé

De financiële positie is stabiel en ontwikkelt zich in de goede richting. De buffers zijn voldoende om risico's op te kunnen vangen mochten deze zich onverhoopt voordoen. We zien voorzichtig dat het aandeel vaste (rente)lasten in onze begroting afneemt, wat de wendbaarheid ten goede komt. De cijfers staan in het groen. Tegelijkertijd hebben we zoals in de inleiding geschetst, onvoldoende zicht op wat in komende maanden en jaren op ons afkomt.

3.2 Opbouw resultaat

De resultaten zijn incidenteel van karakter. Dat wil zeggen dat mocht sprake zijn van structurele doorwerking hierin al is voorzien in het meerjarenperspectief. In de volgende tabel wordt een analyse van de resultaten op hoofdlijnen gegeven. Een meer uitgebreide analyse is opgenomen op de programmabladen bij de 3^e W-vraag.

Opbouw resultaat 2020		bedragen x € 1.000	
Programma	Omschrijving	Omvang	incid./struct.
1	Onderwijshuisvesting	112 V	i
2	Thuisondersteuning - algemene voorziening	80 V	i
2	Inburgering	229 V	i
2	Verhogen taalniveau	120 V	i
2	Inclusie	156 V	i
2	Buurt- wijk- en dorpshuizen	44 N	i
2	Maatschappelijke ondersteuning nulde lijn	133 V	i
2	Onderwijsondersteuning	170 V	i

2	Onderwijsachterstanden	150 V	i
2	Veilig Thuis - meldcode	130 V	i
2	Veilig Thuis - overig	245 V	i
2	Veilig Thuis - overig - verrekening reserve	245 N	i
2	Vrouwenopvang - verrekening reserve - coronamiddelen	265 N	i
3	Maatwerkvoorziening algemeen	155 V	i
3	Jeugdhulp	710 N	i
3	Leerlingenvervoer	250 N	i
3	Aanvullende inkomensvoorziening	300 V	i
3	Thuisondersteuning	630 V	i
3	Mobiliteitshulpmiddelen en woonvoorzieningen	80 N	i
3	Vraagafhankelijk vervoer - regiotaxi	110 V	i
3	Begeleiding, dagbesteding en kort verblijf	90 V	i
3	Corona - thuisondersteuning	430 N	i
3	Wmo - Eigen bijdrage	175 N	i
3	Geweld in afhankelijkheidsrelaties	180 V	i
3	Maatschappelijke opvang - buitenslapers	595 N	i
3	Maatschappelijke opvang - onttrekking reserve	595 V	i
3	Maatschappelijke opvang - corona - reserve	565 N	i
3	Maatschappelijke opvang - overig	160 V	i
3	Maatschappelijke opvang - storting reserve	160 N	i
3	Iedereen een passende woonplek	1.000 V	i
3	Maatschappelijke opvang - storting reserve	270 N	i
3	Beschermd wonen - storting reserve	730 N	i
3	Beschermd wonen	800 V	i
3	Beschermd wonen - storting reserve	800 N	i
3	Liquidatie Permar	1.040 V	i
3	Uitvoering sociale werkvoorziening	300 V	i
3	Volwassen educatie	350 V	i
4	Uitgifte gronden bedrijfslocaties	3.101 V	i
4	Verkeersveiligheid	193 V	i
4	Verkeersveiligheid - storting in reserve	193 N	i
5	Uitgifte gronden woonlocaties	2.055 V	i
5	Startersleningen	10 N	i
5	Afval	370 V	i
5	Afval - storting voorziening afval	370 N	i
5	Aanpak luchtkwaliteit	71 N	i
5	Verkabeling hoogspanningslijn	127 V	i
5	Verkabeling hoogspanningslijn - lagere onttrekking reserve Inv. fonds	127 N	i
5	Enka-Pluim	86 V	i
5	Enka-Pluim - lagere onttrekking reserve bodemsanering	86 N	i
5	Bodem- en asbestsanering	36 V	i
5	Bodem- en asbestsanering - lagere onttrekking reserve bodemsanering	36 N	i
5	Algemeen	179 V	i
5	Duurzaamheid	220 V	i
5	Duurzaamheid - lagere onttrekking reserve duurzaamheid	220 N	i
5	Implementatie Omgevingswet	185 V	i
5	Ruimtelijke ontwikkeling algemeen	250 N	i
5	Bestemmingsplannen	123 N	i
5	Facilitaire plannen	320 N	i
5	Omgevingsvergunningen	550 V	i
5	Structuurvisie buitengebied	60 N	i
5	Structuurvisie buitengebied-storting reserve	60 V	i
5	World Food Center	437 V	i
5	World Food Center - onttrekking reserve	437 N	i
6	Brandweer	95 V	i
6	Pilot Sinti en Roma	34 V	i
7	Dierenasiel	330 V	i

7	Dierenasiel - onttrekking reserve	330 N	i
7	Gevolgen klimaatverandering	80 N	i
7	Biodiversiteit	150 V	i
7	Bijdrage uit reserve Investeringsfonds	100 N	i
7	Groot onderhoud wegen	1.040 V	i
7	Groot onderhoud wegen - storting reserve	1.040 N	i
7	Gladheidsbestrijding	20 N	i
7	Openbare verlichting	130 N	i
7	Uitbreiding areaal openbare ruimte	430 V	i
7	Inkomsten openbare ruimte	270 N	i
7	Warmtebedrijf	80 V	i
7	Hondenbeleid	100 V	i
7	Bestrijding exoten	160 V	i
7	Exploitatie riolering	120 N	i
7	Exploitatie riolering - onttrekking voorziening	120 V	i
7	Begraven	260 V	i
7	Begraven - storting reserve	260 N	i
8	Pensioen- en wachtgeldverplichtingen	665 N	i
8	Publiekszaken - dienstverlening	187 N	i
8	Stelpost onderuitputting	1.250 N	i
8	Reservering lonen en prijzen	225 V	i
8	Algemene uitkering	1.200 V	i
8	Corona	1.160 V	i
8	Deelneming - dividend	421 N	i
8	Financiering	405 V	i
8	Effect corona op gem. belastingen	240 N	i
8	Bezwaren	75 N	i
8	Werkzaamheden voor derden	61 N	i
8	Werkzaamheden voor derden - opbrengst	61 V	i
8	Precariobelasting	327 V	i
8	Onroerend zaakbelasting	395 V	i
8	Toeristenbelasting	40 N	i
8	Afschrijving afstoting activa/verkoop grond	100 N	i
8	Huurderving	140 N	i
8	Subsidies en schade-uitkeringen	132 V	i
8	Juridische kosten	115 N	i
8	Personeelskosten	100 N	i
8	Onderhoudskosten	115 V	i
8	Onderhoudskosten - storting voorziening	115 N	i
8	Herstel OLT	50 N	i
Div	Diversen	258 V	i
	Totaal	8.380 V	

3.3 Resultaatbestemming

In het kader van de afwikkeling van het gerealiseerde resultaat 2020 wordt een aantal bestemmingsvoorstellen ter goedkeuring aan u voorgelegd. Het betreft de volgende voorstellen:

A. Resultaatbestemmingsvoorstellen

Inburgering

€ 229.000

Voor de invoering van de nieuwe Wet Inburgering hebben wij middelen ontvangen. De ingangsdatum van deze wet is, na eerder uitstel naar 1 juli 2021, opnieuw met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. De voorbereidende werkzaamheden vinden derhalve in 2021 plaats.

Wij stellen u voor om € 229.000 over te hevelen naar 2021 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Inburgering - versterken taalniveau € 120.000

In de Meicirculaire 2019 is € 133.000 ter beschikking gesteld voor 2019 en 2020 voor versterking taalniveau van statushouders die onder de huidige Wet Inburgering vallen. Deze incidentele middelen zijn tevens bedoeld om een soepele overgang naar de nieuwe Wet Inburgering te realiseren, waarin de gemeente een regierol krijgt. Door de coronamaatregelen waren taalscholen een deel van het jaar gesloten met als gevolg dat scholing voor inburgeraars vertraging heeft opgelopen. Ook is de nieuwe Wet Inburgering, waar deze middelen verband mee houden, wederom een jaar uitgesteld. Wij stellen voor het restant van het budget in 2021 in te zetten voor extra begeleiding van statushouders die nog niet hun inburgeringsexamen hebben gehaald en die tegen het einde van de inburgeringstermijn aanlopen. En voor het opstarten van vier extra Entree-plus groepen voor jonge statushouders zodat ook hun kansen op zelfredzaamheid toenemen. Wij stellen u voor om € 120.000 over te hevelen naar 2021 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Pilot logeertzorg € 37.000

In de Meicirculaire gemeentefonds 2019 is € 80.000 beschikbaar gesteld door het Rijk voor de pilot logeertzorg. Een pilot waarin mantelzorgers ontlast worden door ouderen die thuis zorg krijgen even in een zorginstelling te laten logeren. Het project zou in 2019 en 2020 tot uitvoering komen, echter het is vanwege corona na half februari helemaal stil komen te liggen. Op het moment dat de omstandigheden het toelaten wordt de pilot weer opgestart. Wij stellen u voor om € 37.000 over te hevelen naar 2021 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Volwassen educatie € 110.000

In 2020 waren er extra middelen om de wachtlijsten voor taaleducatie op te lossen en te voorkomen. Als gevolg van de coronacrisis heeft de volwassen educatie grotendeels stilgelegen in 2020. Om te voorkomen dat de wachtlijsten in 2021 te veel gaan groeien stellen we voor om € 110.000 over te hevelen naar 2021 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Crisisdienstverlening arbeidsmarktregio € 393.000

Als arbeidsmarktregio ontvangen wij in het kader van het steun- en herstellpakket coronamiddelen ter bestrijding van werkloosheid. Wij stellen u voor deze middelen over te hevelen naar 2021 en deze toe te voegen aan de Reserve Arbeidsmarkt Regio Foodvalley.

Implementatie Omgevingswet € 185.000

Door de combinatie van het opnieuw uitstellen van de invoerdatum en de coronamaatregelen, is dit jaar minder gedaan dan gepland. Deze werkzaamheden schuiven door naar volgend jaar. Wij stellen u voor om € 185.000 over te hevelen naar 2021 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Dividend ACV-voorziening Afval € 100.000

Bij de Perspectiefnota 2020-2023 heeft u besloten om het dividend ACV dat het statutaire dividend te boven gaat ten goede te laten komen aan het product afval. Dit jaar is geen dividend uitgekeerd, terwijl de storting in de voorziening Afval al is gedaan. Wij stellen u voor om € 100.000 te onttrekken aan de voorziening Afval (en deze toe te voegen aan de Algemene Reserve Bodemvoorziening).

Pilot Sinti en Roma € 34.000

Ede is als een van de acht gemeenten in Nederland aangewezen als pilot gemeente om de relatief grote groep Sinti en Roma aan het werk of in de schoolbanken te krijgen. Hiervoor is via de algemene uitkering 3x € 35.000 beschikbaar gesteld (decentralisatie-uitkering). Het geld is beschikbaar gekomen in de jaren 2019-2020-2021.

De uitvoering was oorspronkelijk gepland voor 2020-2021-2022 maar verschuift naar 2021-2022-2023. Onder meer door de contactbeperkende maatregelen kon inzet van een mediair niet plaatsvinden. Wij stellen u voor om € 34.000 over te hevelen naar 2023 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Corona € 754.000

Het afgelopen jaar heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld onder meer ter compensatie van kosten en gederfde inkomsten. Voor 2020 is dit grotendeels afgewikkeld. In de loop van 2021 vindt hier een afrekening van plaats. Daarnaast heeft het Rijk in de decembercirculaire middelen beschikbaar gesteld. Middelen die deels ook betrekking hebben op 2021.

Het saldo betreft onder meer 're-integratie bijstandsgerechtigden', 'schuldenbeleid en bijzondere bijstand', verkiezingen en inkomstenderving belastingen. Naar verwachtingen is dit nodig komend jaar.

Wij stellen u voor om € 754.000, als niet geoordeelde middelen, over te hevelen naar 2021 door deze toe te voegen aan de Reserve Steun en Herstel Corona

B. Verrekening restant resultaat

Storting Algemene Reserve Bodemvoorziening € 6.618.000

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 6.618.000 te storten in de Algemene Reserve Bodemvoorziening.

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Ede in staat is om financiële en budgettaire tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de benodigde weerstandscapaciteit, de risico's, af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, de middelen. Actuele cijfers bevorderen de kwaliteit van de informatie. In tegenstelling tot andere onderdelen van de programmabegroting worden de actuele cijfers van deze paragraaf vergeleken met de cijfers uit het meest recente P&C product, te weten de Programmabegroting 2021-2024.

De wijze waarop we risico's binnen de gemeente inventariseren bevindt zich op dit moment in een doorontwikkeling. Hiervoor is in februari 2020 in een raadsbijeenkomst de start gemarkeerd. In de voorgestane werkwijze van risico-inventarisatie komt de nadruk te liggen op het 'goede gesprek'. Hierin bespreken we de oorzaken, ontwikkelingen en maatregelen rondom risico's. Voor een aantal afdelingen binnen de gemeente hebben we de afgelopen periode dit 'goede gesprek' gevoerd. De komende periode willen we dit voortzetten. Hierbij zijn we ook voornemens om risico workshops te houden, onder andere binnen het sociaal domein.

In het hoofdstuk Financiën wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van de risico's en de hiermee samenhangende ratio's in relatie tot de wendbaarheid en de weerbaarheid van de begroting. Ditzelfde geldt ook voor de ontwikkeling van de kengetallen.

Kaderstelling

- [Het Besluit Begroting & Verantwoording \(BBV\)](#);
- [Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen \(2017\)](#).

Beleid

De gemeente Ede stuurt in het kader van weerstandsvermogen en risicobeheersing op een aantal criteria. De ratio voor het weerstandsvermogen (beschikbaar/benodigd) dient een minimale waarde van 0,8 te hebben. Hierbij wordt het integrale cijfer, algemene dienst plus negatieve grondexploitaties, als uitgangspunt genomen. De ratio wordt als matig beoordeeld bij een waarde tussen 0,8 en 1, als voldoende bij een waarde tussen 1 en 2 en als uitstekend bij een waarde groter dan 2. Een tweede criterium is de bodem in de algemene reserve. De algemene reserve dient in het laatste jaar van het meerjarenperspectief minimaal € 10 miljoen te bedragen. Daarnaast is het kengetal voor de netto gecorrigeerde schuldquote maximaal 100% en het kengetal solvabiliteit is minimaal 20%.

Ontwikkelingen

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is haar risico's af te dekken.

Ratio weerstandsvermogen in 2021

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Integraal	Ratio	Algemene dienst	Ratio	Grondexploitaties	Ratio
Beschikbare weerstandscapaciteit	49.720		49.720		0	
Benodigde weerstandscapaciteit	30.596	= 1,6	17.773	= 2,8	16.901	= 0
Score waardering		Voldoende		Uitstekend		Onvoldoende

Met 1,6 (was 1,3) is de integrale ratio weerstandsvermogen gestegen ten opzichte van de programmabegroting 2021-2024. Deze stijging is hoofdzakelijk veroorzaakt door een afname in de risico's van de algemene dienst

wat resulteert in een lagere benodigde weerstandscapaciteit en een hogere ratio. Dit heeft zowel effect op de integrale ratio weerstandsvermogen als de ratio voor de algemene dienst zelf.

In de verhouding tussen de ratio algemene dienst en de ratio grondexploitaties valt op dat de benodigde weerstandscapaciteit voor grondexploitaties licht is gestegen terwijl de benodigde weerstandscapaciteit voor de algemene dienst is gedaald. De daling wordt grotendeels veroorzaakt door een daling van het risico rondom het maatregelenpakket voor het sociaal domein en doordat de aan de coronapandemie gerelateerde risico's zijn afgenomen.

Van de risico's rondom de coronapandemie is de individuele financiële impact afgenomen omdat deze risico's lager zijn ingeschat of omdat het Rijk ons (deels) compenseert voor de gevolgen. We zijn ons bewust dat deze financiële vertaling niet het volledige verhaal vertelt. Onder de oppervlakte sluimeren meer risico's, die niet alleen impact hebben op ons als organisatie maar ook op onze inwoners en ondernemers. Waar risico's concreet worden en kwantificeerbaar zijn, nemen we deze risico's op in de onderbouwing van deze paragraaf. Op het integrale beeld van de effecten van de coronapandemie wordt nader ingegaan in de paragraaf Gevolgen coronacrisis.

Voor de ratio weerstandsvermogen van de grondexploitaties wordt enkel gekeken naar de negatieve plannen binnen de grondexploitatie, dit zijn plannen waarop geen winst wordt behaald. Voor positieve plannen is dekking voor risico's binnen de plannen zelf aanwezig. Voor meer informatie over de risico's rondom de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Ontwikkeling ratio's

Omschrijving	Programmarekening	Programmabegroting	Programmarekening
	2019	2021-2024	2020
Integraal	1,5	1,3	1,6
Algemene dienst	1,9	1,9	2,8
Grondexploitaties	0	0	0

Risico's

Net als bij de Programmabegroting 2021-2024 voert het risico rondom het maatregelenpakket en de hiermee gepaarde opgave binnen het sociaal domein de lijst aan. Echter is dit risico afgenomen ten opzichte van de vorige rapportage doordat een deel van de ombuigingen is gerealiseerd. In de paragraaf Grote Projecten wordt verder ingegaan op de transformatieopgave Sociaal Domein en de hieraan verbonden risico's.

Deels aan corona gerelateerde risico's staan op de tweede en vijfde plaats in deze lijst. Als gevolg van financiële onzekerheid kan een verandering in de vraag naar verschillende typen, en goedkopere, woningen leiden tot dalende prijzen van bouwgrond. Dit heeft invloed op de opbrengsten uit grondexploitaties.

Daarnaast zijn de risico's rondom de stikstofdepositie en gebiedsontwikkeling WFC nadrukkelijker aanwezig in de top 10 door de verlaging van de aan de coronapandemie gerelateerde risico's. In de bijlage MPG 2020 is een toelichting over deze onderwerpen opgenomen.

Voor de samenstelling van de top 10 risico's nemen we zowel de risico's in niet-winstgevende plannen als de risico's in winstgevende plannen mee. Dit wijkt af van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit waar alleen de risico's in niet-winstgevende plannen worden meegenomen. Op deze manier geeft de top 10 ook daadwerkelijk de 10 grootste risico's weer.

Top 10 risico's

bedragen x € 1.000

	Omschrijving	Gevolgen	Kans	Maximaal financieel gevolg	Invloed
1	Door rijkskorting en volumeontwikkelingen zijn de zorguitgaven voor Jeugd en Wmo ondanks transformatie hoger dan het zorgbudget.	Overschrijden van budget.	50%	11.700	10%
2	Onder meer door corona vindt er een verschuiving plaats naar goedkopere woningen.	De in de grondexploitaties opgenomen grondopbrengsten nemen af.	75%	7.290	9%
3	Door de stikstofdepositie op Natura 2000 komt het bestemmingsplan niet (in de huidige vorm) tot stand. Zie geheime bijlage risicoanalyse MPG.	Stopzetten ontwikkeling.	75%	3.000	4%
4	De opbrengststijging voor woningbouwgrond in niet-winstgevende plannen blijft achter op de geplande stijging.	Opbrengststijging is lager dan geraamd.	50%	4.476	4%
5	Gebiedsontwikkeling WFC: Plankosten niet toereikend voor complex project.	Extra kosten proces.	50%	4.000	3%
6	Gebiedsontwikkeling WFC: risico's op vertraging bij de bestemmingsplanprocedure (PAS, bezwaar en beroep, F&F).	Hogere plankosten en extra rentekosten	50%	4.000	3%
7	Gebiedsontwikkeling WFC: Ontbreken stikstofonderbouw voor deel van het WFC programma	Voor deel van het programma is er geen stikstofonderbouw beschikbaar. Daarnaast kan de verdichting van bouwvelden tot meer woningen leiden.	75%	2.600	3%
8	Gebiedsontwikkeling WFC: hogere V.O.N. prijzen realiseren dan nu geraamd.	Hogere grondquotes en grondwaarden woningbouw.	25%	-7.200	3%
9	Problemen bij de verstrekking van een natuurvergunning op basis van te hoge stikstofdepositie (algemeen risico grondportefeuille).	Mogelijk niet of maar gedeeltelijk ontwikkelen van plannen.	50%	3.500	3%
10	Voor alle particulier te ontwikkelen kavels wordt een omgevingsvergunning aangevraagd waarmee de volledige exploitatiebijdrage kan worden verkregen.	Ontvangen van de volledige exploitatiebijdrage	50%	-3.438	3%

- = negatief risico (kans)

Voor een toelichting op de systematiek van kansinschatting van de risico's wordt verwezen naar de bijlage Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

Niet alle geïdentificeerde risico's zullen zich tegelijkertijd en in maximale omvang voordoen. Het gevolg hiervan is dat de benodigde weerstandscapaciteit lager is dan het totaal van alle risico's. Door middel van een statistische toets wordt berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is bij een, door gemeente Ede gekozen, zekerheidspercentage van 90%.

Risicobedrag en benodigde weerstandscapaciteit

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Integraal	Algemene dienst	Grondexploitaties
Totaal risicobedrag	121.382	66.001	55.381
Benodigde weerstandscapaciteit (90% zekerheid)	30.596	17.773	16.901

Beschikbare weerstandscapaciteit (buffers)

De eenmalig vrij in te zetten middelen, die gebruikt kunnen worden om eventueel optredende risico's af te dekken, noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit wordt de stand van de reserves na resultaatbestemming gebruikt. De omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is weergegeven in de volgende tabel:

Omschrijving	Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (totaal)		bedragen x € 1.000	
	Programmabegroting 2021-2024	Programmarekening 2020		
Onvoorzien	100	100		
Algemene reserve	24.751	19.837		
Overige algemene reserves	16.277	16.277		
Bedrijfsmiddelen (inclusief P) reserve	10.659	13.506		
Stille reserves	p.m.	p.m.		
Totale weerstandscapaciteit	51.787	49.720		

Kengetallen

Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. In de bijlage Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de definities van de kengetallen opgenomen.

Kengetallen Programmarekening 2020

Omschrijving	Verloop van de kengetallen		
	PR 2019	PB 2020	PR 2020
Netto schuldquote	65%	75%	58%
Gecorrigeerde netto schuldquote	45%	54%	42%
Solvabiliteitsratio	27%	20%	28%
Structurele exploitatieruimte	-2%	-1%	1%
Grondexploitatie	34%	28%	30%
Belastingcapaciteit	93%	91%	86%

De nettoschuldquote is gedaald ten opzichte van de programmabegroting. De schommelingen in de nettoschuldquote worden voornamelijk veroorzaakt door veranderingen in de schuldenlast welke benodigd is om uitgaven te financieren.

In deze jaarrekening bedraagt de solvabiliteitsratio 28%. Dit betekent dat de solvabiliteit ruim boven hoger is dan de norm van 20%.

De structurele exploitatieruimte bedraagt 1% en is daarmee 2% hoger dan bij de programmabegroting. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door relatief lagere gerealiseerde lasten ten opzichte van de baten.

Het kengetal grondexploitatie laat een dalende trend zien ten opzichte van de jaarrekening 2019. Het kengetal is echter iets hoger dan geraamd bij de programmabegroting 2020. Een lager kengetal betekent dat de grondpositie afneemt ten opzichte van de geraamde totale baten. In de paragraaf Grondbeleid en de bijlage MPG Lite wordt nader hierop ingegaan.

Het kengetal voor belastingcapaciteit is gedaald ten opzichte van de begroting. De belastingcapaciteit wordt berekend op basis van de gemiddelde landelijke woonlasten in het laatst bekende begrotingsjaar. Bij het opstellen van de begroting zijn de gemiddelde landelijke woonlasten 2019 gebruikt. Bij deze jaarrekening zijn de gemiddelde woonlasten over 2020 bekend. Doordat de landelijke woonlasten harder stijgen dan die van

Ede, daalt het kengetal voor de belastingcapaciteit in Ede. Dit betekent dat de belastingdruk in Ede lager is dan het landelijke gemiddelde.

4.2 Lokale heffingen

Inleiding

De gemeente Ede legt heffingen op. Deze heffingen zijn onder te verdelen in algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Bij algemene belastingen, zoals de onroerende zaakbelasting, is sprake van een gedwongen bijdrage, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de gemeente tegenover hoeft te staan. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel. Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Retributies worden geheven wanneer een specifieke dienst een individueel voordeel oplevert voor individuen. De belangrijkste retributies zijn de leges. Dit zijn vergoedingen voor bijvoorbeeld het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Zowel bestemmingsbelastingen als retributies mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#);
- [Nota Lokale Heffingen \(2018\)](#).

Beleid

Het beleid is dat de opbrengst van de heffingen gecorrigeerd wordt voor inflatie. Voor 2020 betrof dit een inflatiecorrectie van 1,5%. Bij een aantal heffingen is conform besluitvorming Programmabegroting 2020-2023 geen inflatiecorrectie toegepast. Dit zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing, precariobelasting, parkeergelden, begraafrechten en reclamebelasting.

Ontwikkelingen

Een overzicht van de opbrengst van de heffingen

Omschrijving	Programma-rekening 2019	Actuele begroting 2020	Programma-rekening 2020	% afwijking t.o.v. begroting
Onroerende zaakbelastingen	24.666	25.129	25.424	1,17%
Afvalstoffenheffing	10.642	10.500	10.805	2,90%
Rioolheffing	10.843	10.835	11.031	1,81%
Precariobelasting	6.434	6.170	6.498	5,32%
Leges omgevingsvergunningen	3.318	3.400	3.948	16,12%
Leges bestemmingsplannen	504	658	458	-30,40%
Parkeergelden	1.026	907	870	-4,08%
Leges burger- en bestuurszaken	1.054	868	842	-3,00%
Begraafrechten	1.355	1.315	1.500	14,07%
Toeristenbelasting	919	1.123	1.083	-3,56%
Forensenbelasting	744	751	805	7,19%
Hondenbelasting	351	361	360	-0,28%
Reclamebelasting	249	254	277	9,06%

In geval van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing worden de meeropbrengsten hoofdzakelijk veroorzaakt door areaal uitbreidingen, met andere woorden er is sprake van meer woningen en aansluitingen. Aanvullend is in geval van de onroerende zaakbelasting een verschil tussen de werkelijke marktontwikkeling en de prognose die gehanteerd is bij de tariefberekening.

Precariobelasting

De aanslagen precariobelasting zijn hoger dan geraamd. Het areaal kabels op het grondgebied van Ede is ook in 2020 verder toegenomen, met als gevolg een hogere opbrengst precario dan begroot.

Leges omgevingsvergunningen

In 2020 hebben we te maken met incidenteel meer grote bouwaanvragen, welke incidenteel een positief effect hebben op de legesinkomsten. Daarnaast zien we een flinke toename van het aantal kleine bouwvergunningen (tot 2 ton), die hebben echter weinig invloed op de legesinkomsten (slechts 10%). Het grillige verloop van bouwaanvragen blijft lastig te voorspellen, evenals het effect van de coronapandemie. Consequentie is dat bij uitvoering van de bouw de komende jaren de hoeveelheid benodigd toezicht zal stijgen, die kosten komen daarmee later dan de baten.

Leges bestemmingsplannen

Al enkele jaren zien we dat de begrootte legesinkomsten niet gehaald worden. De opbrengsten zijn grillig en lastig te verklaren vanwege de particuliere initiatieven. De legesinkomsten staan ook niet altijd in verhouding tot de daadwerkelijke kosten. We hebben acties ingezet om kosten en opbrengsten dichterbij elkaar te brengen, waaronder de aanpassing van de leges. Daarnaast zijn in 2020 vaker overeenkomsten gesloten. Vanwege de coronapandemie is 2020 wel een vreemd jaar wat de uitvoering van bestemmingsplannen bemoeilijkt. De kosten zijn echter licht gedaald (€ 77.000 V), maar de opbrengsten bleven meer achter (€ 200.000 N).

Parkeergelden

Als gevolg van de ontwikkelingen door corona is het centrumbezoek sterk afgenomen in het eerste halfjaar 2020. Hierdoor zijn de parkeergelden lager dan begroot. Vanwege de revitalisering van het Kuiperplein was voor 2020 al rekening gehouden met een lagere opbrengst in vergelijking met 2019.

Leges burger- en bestuurszaken

Door de coronapandemie zijn er afgelopen jaar minder reisbewegingen geweest. Als gevolg hiervan zijn er minder reisdocumenten uitgegeven.

Begraafrechten

In 2020 is het onderhoudsbudget, als gevolg van het on-hold zetten van het Masterplan, niet volledig benut. De hogere opbrengsten komen voort uit de verkoop van de laatste natuurgraven, een proceswijziging waardoor grafrechten eerder verlengd worden en het terugbetalen van de compensatie leges 2020. De hogere baten in relatie met de lagere onderhoudskosten maken dat het product meer dan kostendekkend is.

Toeristenbelasting

Het beeld met betrekking tot de minder opbrengsten toeristenbelasting over het afgelopen jaar is minder somber dan verwacht. Enerzijds vanwege het feit dat de overnachtingen op recreatieterreinen c.a. niet ver achterblijven bij de begroting en anderzijds worden huisvesters van arbeidsmigranten (indien niet ingeschreven in de BRP) meer en meer in de aanslagoplegging toeristenbelasting betrokken. Voor wat betreft belastingjaar 2020 volgt de definitieve aanslag toeristenbelasting eind maart 2021. Momenteel is de verwachting dat de definitieve aanslag lager zal zijn dan voorgaande jaren. Echter is het niet mogelijk een goede en volledig onderbouwde inschatting van hoogte te maken. Dit komt doordat het afgelopen jaar zich kenmerkt door weinig overnachtingen in verband met periodes van lockdown en een relatief goed zomerseizoen door veel overnachtingen in eigen land.

Forensenbelasting

De meeropbrengst wordt verklaard door een toename van het aantal belastingplichtigen van ruim 2%, in

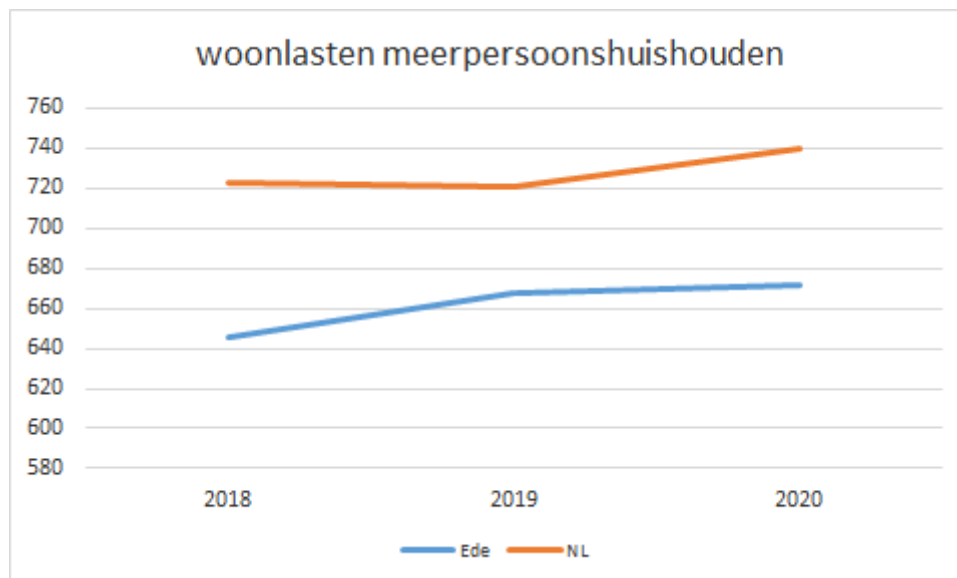
combinatie met een verschuiving van een behoorlijk aantal belastingplichtigen naar hogere tariefklassen ten opzichte van 2019.

Reclamebelasting

Voor de reclamebelasting vervult de gemeente Ede een kassiersfunctie. Dit wordt gedaan voor het centrum van Ede en vanaf 2020 ook voor het centrum van Bennekom. De opbrengst wordt, na aftrek van kosten, in het desbetreffende ondernemersfonds gestort. In de begroting 2020 was nog geen rekening gehouden met het innen van reclamebelasting voor het centrum van Bennekom.

Lokale belastingdruk en kwijtscheldingsbeleid

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) meet jaarlijks de lokale lastendruk van de Nederlandse gemeenten. De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' geeft inzicht in de ontwikkeling van de Edese woonlasten in relatie tot die van de overige gemeenten. De indicator bestaat uit de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. We zien dat de woonlasten landelijk sterker stijgen dan de woonlasten voor de inwoner van Ede. Omdat de tarieven voor afvalstoffen- en rioolheffing niet verhoogd worden, stijgen de lokale lasten alleen door de inflatie op de OZB. De totale lastendruk voor inwoners van Ede steeg hierdoor met circa 0,5%.

Inwoners van Ede komen in aanmerking voor kwijtschelding wanneer zij een inkomen en/of vermogen hebben dat niet hoger is dan de (landelijk) vastgestelde norm die de gemeente hiervoor mag hanteren. De hoogte van de inkomensnorm is afhankelijk van de samenstelling van het huishouden en gelijk aan de bijstandsnorm. De vermogensnorm voor de kwijtschelding is anders dan de bedragen in de bijstandswetgeving. Voor een alleenstaande is de vermogensvrijstelling € 1.500 en voor een gezin € 2.090. Naast deze vermogensvrijstelling is nog een separate vrijstelling van kracht wanneer een motorrijtuig aanwezig is in het huishouden. In de programmabegroting is rekening gehouden met een bedrag van € 537.000 aan kwijtscheldingen. Het werkelijk kwijtgescholden bedrag is € 491.000.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

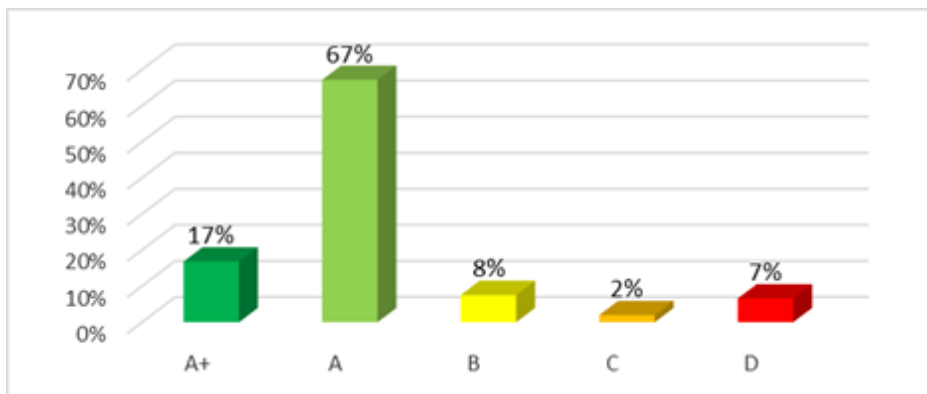
De gemeente heeft miljarden geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, technische installaties, groen en bomen, bos en natuur, speelvoorzieningen, riolering, oppervlaktewater, openbare verlichting, civiele kunstwerken, gemeentelijk wagenpark, begraafplaatsen en vastgoed. Het onderhoud van deze goederen is van

groot belang voor het zo goed mogelijk functioneren van de gemeente op vele terreinen. In deze paragraaf wordt ingegaan op relevante ontwikkelingen en de realisatie 2020.

In 2020 is de Basis In Beeld (BIB) uit 2014 herzien. In de nieuwe BIB2020 staan de actuele cijfers als het gaat om de hoeveelheden en de kwaliteit van de openbare ruimte en de bestaande budgetten voor beheer en onderhoud.

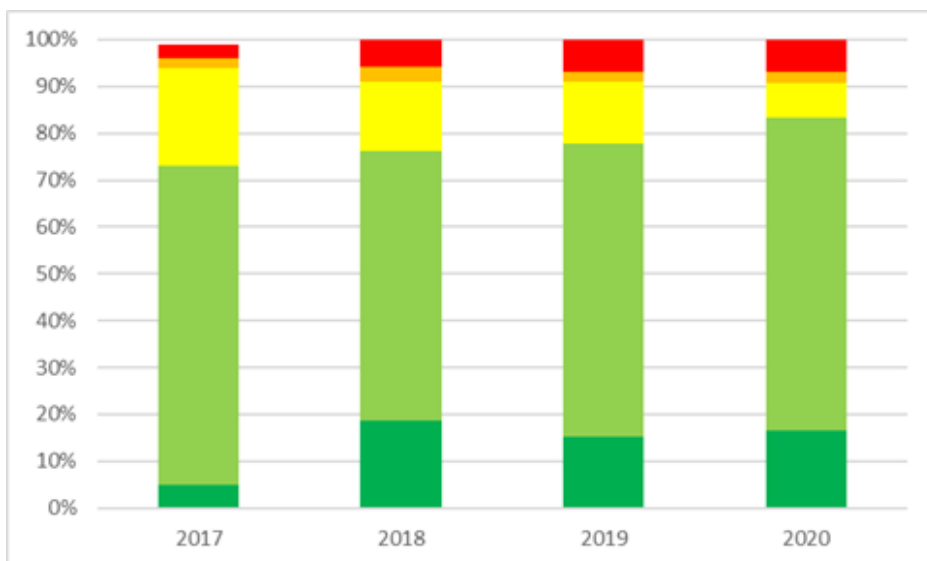
Zoals ieder jaar voert een externe partij voor ons een beleidsschouw uit. Deze kwaliteitsmeting is gebaseerd op de beeldsystematiek ontwikkeld door CROW (landelijk kennisplatform voor Infrastructuur, Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer). Een overzicht van de technische staat van onderhoud in 2020 wordt in het figuur hieronder weergegeven, waarbij:

- A+ = Zeer goed
- A = Goed
- B = Voldoende
- C = Matig
- D = Slecht

Figuur: Procentuele verdeling kwaliteiten openbare ruimte 2020

De kwaliteitscijfers van de afgelopen vier jaar staan in het volgende figuur. Wat opvalt is dat de neergaande trend in 2020 lijkt te stagneren. De verwachting voor 2021 is echter, dat er zich naar aanleiding van de doorgevoerde bezuinigingen, weer een daling van kwaliteit gaat manifesteren.

Figuur: Kwaliteiten openbare ruimte 2017-2020

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)
- [Financiële beheersverordening](#) (2017)
- [Nota Onderhoud en vervanging Kapitaalgoederen 2017](#)
- [Vastgoednota](#) (2017)
- [Visie Openbare Ruimte](#) (2016)

Beleid

De algemene beleidslijn ten aanzien van onderhoud van kapitaalgoederen, is dat dit van voldoende tot goed niveau moet zijn. In onderliggende beleids- en beheerplannen zijn zowel de beleidsintenties (zoals spreiding van voorzieningen), als het onderhoudsniveau nader uitgewerkt.

Met het vaststellen van de Perspectiefnota 2020-2023 is besloten een differentiatie van het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte op een dusdanig manier uit te gaan werken dat hierdoor € 500.000 vrij komt te vallen. In 2020 heeft besluitvorming hierover plaatsgevonden. Uitgangspunt is dat we op gebiedsniveau afwijken van het tot dan gehanteerde kwaliteitsniveau. Daarbij wordt de directe woon-/leefomgeving van de burger zoveel mogelijk ontzien. Centraal staat: Spelen, Ontmoeten en Verblijven. In de praktijk betekent dat op onderdelen wordt gedifferentieerd in kwaliteitsniveau B en C. Hierbij worden het centrum, dorpskernen, woonwijken, parken en landgoederen zoveel mogelijk ontzien.

Naar aanleiding van de veranderde kwaliteitseisen worden relevante beleids- en beheerplannen geactualiseerd, waarbij de nieuwe ambities (kwaliteitscijfers), en de daarop aangepaste financiën worden meegenomen.

Ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet gaat op termijn veel wet- en regelgeving vervangen. Dit kan gevolgen hebben voor ons beleid op het gebied van de kapitaalgoederen, denk bijvoorbeeld aan de Wegenwet, de Natuurbeschermingswet, de kapregels voor bomen en het Gemeentelijk RioleringsPlan.

Klimaatverandering

Het veranderende klimaat is van invloed op onze kapitaalgoederen door de piekbuien, langere periode van droogte en hitte. We moeten onze inrichting hierop afstemmen. Onze openbare ruimte moet zo ingericht worden dat hevige neerslag verwerkt kan worden. Onze hoofdgroenstructuur kan een bijdrage leveren aan de verkoeling in hete periode, hierbij als aandachtspunt dat we inzetten op klimaatbestendige bomen en groen. Daarbij houden we rekening met beplanting die minder vatbaar is voor uitval in periode van droogte. Daarnaast kijken we hoe om te gaan met nieuwe invasieve soorten. In 2020 is programmaplan klimaatadaptatie vastgesteld en richting gegeven aan opgave voor klimaatadaptatie. In de opvolgende jaren wordt uitvoering gegeven aan de ambitie om klimaatadaptatie op te nemen in ons dagelijks handelen.

Regie op de ondergrond

Het wordt steeds drukker in de ondergrond. Er komen steeds meer kabel- en leidingtypen bij (datakabels, warmteleidingen). Ook de energietransitie heeft grote gevolgen. Daarnaast zijn er steeds meer partijen die gebruik willen maken van de openbare ondergrond. Daarom is regie daarop erg belangrijk.

Kunstgrasvelden

Al enkele jaren wordt door het European Chemicals Agency (ECHA) gewerkt aan een onderzoek naar de risico's van het gebruik van rubber infill voor kunstgrasvelden. Ook onderzoekt het Comité sociaaleconomische analyse (SEAC) de sociaaleconomische gevolgen van mogelijke maatregelen. De adviezen van beide comités zijn eind

2020 terecht gekomen bij de Europese Commissie. De verwachting is dat de Europese Commissie in 2021 uitspraak zal doen over het gebruik van de rubber infill. De uitspraak kan gevolgen hebben voor onze kunstgrasvelden.

Resultaten

bedragen x € 1.000			
Onderhoud in exploitatie	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Vershil
Riolering	2.122	2.360	-238
Dotatie voorziening Riolering ten behoeve van vervangingsinvesteringen	5.000	5.000	0
Oppervlaktewater	85	50	35
Wegen	4.980	3.664	1.316
Dotatie dan wel onttrekking reserve groot onderhoud	-486	554	-1.040
Openbare verlichting	133	163	-30
Technische installaties	104	89	15
Civiele kunstwerken	22	21	1
Groen en bomen	4.518	4.360	158
Bos en natuur	313	345	-32
Speelvoorzieningen	272	278	-6
Gemeentelijk wagenpark	79	37	42
Begraafplaatsen	339	253	86
Gemeentelijk vastgoed	1.657	1.047	610
Dotatie voorziening gem. vastgoed ten behoeve van groot onderhoud	1.183	1.300	-117
Totaal in de exploitatie voor onderhoud kapitaal goederen	20.321	19.521	800

We sturen op integraliteit en een brede participatie-aanpak, maar hebben geconstateerd dat dit een lastig proces is. Met name het vinden van een manier om met de bewoners van Ede een participatietraject te doorlopen, vooral met alle coronamaatregelen, is tijdrovend. Diverse integrale projecten lopen om die reden vertraging op.

Gebiedsgerichte projecten

- Verlengde Maanderweg/Hakselseweg te Ede
Bij de uitvoering van de werkzaamheden rond dit project en de Kolkakkerbuurt is besloten om die laatste voorrang te geven waardoor de VM/HW getemporeerd is.
- Planvorming Zeeheldenbuurt en planvorming Bloemenbuurt te Ede
Beide projecten worden breed ingestoken met aandacht voor integraliteit, Edese Participatie Aanpak, klimaatadaptatie, energietransitie, duurzaamheid en circulariteit. Dit zorgvuldige planproces vergt een ruimere voorbereidingstijd.
- Vogelbuurt
Omdat andere projecten veel tijd kosten (voorbereiding, afstemming met bewoners -participatie-, gebiedsgerichte aanpak) wordt dit project later opgepakt.

Overige projecten

Riolering

In 2020 zijn diverse afkoppel-, vervanging- en renovatiewerkzaamheden uitgevoerd. In totaal is van de € 7,3 miljoen investeringsruimte € 7,2 miljoen uitgegeven. Het verschil van € 0,1 miljoen is als volgt te verklaren:

- Getemporeerde projecten (€ 2,1 miljoen)

Vertraging in planvoorbereiding door corona en participatietrajecten en vertraging in uitvoering door aangetroffen verontreinigingen. Het betreft de volgende projecten:

- Vossenakkerweg.

- Nieuwe Maanderbuurtweg.
- Transportriool te Ede.
- Vincent van Goghstraat.
- Reehorsterweg.
- Pakhuisweg.
- Buurtscheuterlaan.
- Van Irhovenlaan.
- Kastanjelaan/Dorpsstraat Lunteren.
- Boslaan Lunteren.
- Molenparkweg Lunteren.
- Bennekom Oost DG4.

- Ingevoegde werken (€ 1,3 miljoen)

Door voorziene temporisering van diverse projecten zijn onderstaande werken ingevoegd om de (budgettaire) opgave voor 2020 alsnog te realiseren.

- Kerkweg kans Soma-terrein.
- Reliningswerkzaamheden.

- Meerkosten uitgevoerde projecten (€ 0,7 miljoen)

Met name door uitbreiding van scope en het naar voren halen van in 2021 geplande werkzaamheden is er in 2020 sprake van meerkosten op de gerealiseerde projecten.

- Planvoorbereiding Blokkenweg.
- Kolkakkerbuurt.
- Oranjebuurt.
- Pothovenlaan Otterlo.
- Renovatie putten Hoofdweg Ederveen.
- Renovatie riolering buitengebied.
- Renovatie van stedelijke rioolgemalen.
- Aanpassing rioolgemaal BT De Klomp.

In 2020 is weer een deel van de vrijvervalriolering gereinigd en geïnspecteerd. Er is een nieuw contract voor het beheer en onderhoud van de mechanische riolering aanbesteed. Als onderdeel van dat contract worden in het eerste jaar alle pompen geïnspecteerd en gekeurd. Horizontale drainage is gereinigd. Er is een aanbesteding geweest voor de aanleg van alternatieve telemetrie op de pompen en gemalen. Van dit contract is een pilot 'Proof of Concept' uitgevoerd. De resultaten van de pilot zijn zeer positief en de aannemer zal gefaseerd in vijf jaar alle pompen en gemalen voorzien van alternatieve telemetrie volgens contract.

Oppervlaktewater

Dit betreft onderhoud aan duikers en beschoeiingen in het buitengebied en onderhoud aan kleine waterpartijen binnen de bebouwde kom. Op basis van meldingen en inspectie heeft in het buitengebied herstelonderhoud plaatsgevonden. In 2020 zijn minder reparaties uitgevoerd dan geraamd. Het onderhoud aan kleine waterpartijen, fonteinen en andere elementen heeft binnen de begroting plaatsgevonden.

Wegen

Voor het vervangen van wegen was in 2020 een totaalkrediet beschikbaar van € 2,7 miljoen.

Hiervan is € 0,9 miljoen besteed, onder andere aan:

- Kuiperplein.
- Valkseweg Oost Lunteren.
- Groeneweg Otterlo e.o..

- AG Wijersweg Wekerom.
- Laarweg Harskamp.

Door vertraging in de voorbereiding door corona en langere participatietrajecten en door wijzigingen in de scope zijn een aantal projecten doorgeschoven (€ 1,8 miljoen). Dit betreft:

- Vogelbuurt.
- Bloemenbuurt.
- Vossenakker.
- Vincent van Goghlaan.

De uitgangspunten voor het onderhoud aan onze wegen is conform het strategisch plan wegen (2017). Er is gewerkt aan een beheerplan wegen, dit plan is opgesteld in 2020 en wordt in de eerste helft van 2021 aan het college aangeboden. De planning voor het wegenonderhoud wordt met het uitvoeringsprogramma (UVP) vormgegeven.

Integraal plannen en de gebiedsgerichte aanpak van (onderhouds-)projecten vragen een langere voorbereidingstijd door het in elkaar schuiven van planningen, afstemming en intensievere burgerparticipatie. Tijdens die langere voorbereidingstijd loopt de kwaliteit van de openbare ruimte verder terug. Dat betekent dat er in de tussentijd (voor de daadwerkelijke aanpak) meer onderhoud gepleegd moet worden om de veiligheid te garanderen. Op het moment van uitvoeren van het project is de te nemen onderhoudsmaatregel zwaarder en dus duurder.

In 2020 is groot onderhoud gepleegd aan onder andere de:

- Klinkerbergerweg en de afronding van de Eikenlaan.
- Galvanistraat - Frankeneng onderhoud gekoppeld aan de realisatie snelfietsroute richting Veenendaal.
- Hoofdweg en Bruinehorst te Ederveen.
- Molenstraat-Molenweg te Harskamp.
- Diverse locaties buitengebied bermbeton aangebracht ten behoeve van verhogen verkeersveiligheid.

Een aantal groot onderhoud projecten zijn doorgeschoven naar komende jaren. Belangrijkste redenen zijn scopewijzigingen en een langere voorbereidingstijd door integrale afstemming en burgerparticipatie, die onder andere door de corona-maatregelen extra vertraagd werden.

- Telefoonweg.
- Reehorsterweg, Diedenweg en Sportlaan.
- In combinatie met de gebiedsontwikkeling wordt groot onderhoud uitgevoerd aan de Verlengde Amsterdamseweg. Deel van het project is reeds uitgevoerd (Bunschoterweg).
- Ter afronding van het afkoppelproject Bennekom fase IV wordt groot onderhoud gepleegd aan de Zassenkamp - Hullerbergerlaan/-weg.
- Groot onderhoud aan de Grootveld en Veldbeeklaan.
- Vervanging deel Vossenakker in combinatie met bomenvervanging, zoals gepland in het Bomenbeleidsplan.

Het voordeel dat hierdoor ontstaat is verrekend met de Reserve Groot onderhoud openbare ruimte, zodat de budgetten beschikbaar blijven voor deze projecten.

Openbare verlichting

Voor de vervanging van de openbare verlichting was in 2020 een totaalkrediet van € 0,8 miljoen beschikbaar. Hiervan is € 0,4 miljoen uitgegeven aan het afronden van het vervangingsplan van 2019 en de vroegtijdige vervangingen van Led-verlichting in het buitengebied.

Een bedrag van € 0,4 miljoen is beschikbaar voor de vervanging van slechte armaturen in Kernhem A. Door de langere levertijd van deze speciale armaturen vindt de vervanging pas begin 2021 plaats.

Ten aanzien van het onderhoudsbudget zijn met de nieuwe aanbesteding in 2020 de onderhoudskosten sterk verhoogd wat geleid heeft tot een nadeel op het onderhoudsbudget. Binnen het beschikbaar budget kan minder onderhoud uitgevoerd worden. Hierdoor zal op termijn het aantal storingen toenemen. In het nog vast te stellen beleidsplan Openbare Verlichting wordt dit meegenomen.

Technische installaties

Voor de verouderde verkeersregelinstallaties is een vervangingsplan opgesteld en budget beschikbaar gesteld. In 2019 heeft een aanbesteding plaatsgevonden en zijn de werkzaamheden aanbesteed en ingepland. In 2020 zijn de geplande investeringen van 2020 voorbereid en zijn de geplande vervangingen van 2019 afgerond. Van het beschikbaar vervangingsbudget (€ 1,6 miljoen) is € 0,8 miljoen besteed. Het resterend bedrag van € 0,8 miljoen zal in 2021 ingezet worden voor de vervanging van de VRI Dreeslaan-Willy Brandtlaan en de Proosdijerveldweg-Molenstraat.

In 2020 zijn de volgende verkeersregelinstallaties vervangen:

- Arnhemseweg-Klinkenbergerweg.
- Aanpassing van de aansluiting Parklaan met de Klinkenbergerweg.
- Aanpassingen Slotlaan-Kastelenlaan.
- Automaat en bekabeling van Klinkenbergerweg-Ericalaan/Eikenlaan.

Op basis van leeftijd heeft groot onderhoud plaatsgevonden aan enkele parkeerautomaten.

In samenspraak met levendig Centrum is een nieuw systeem voor de centrumafsluiting in Ede en Lunteren gekozen dat in 2021 uitgevoerd zal gaan worden.

Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)

Het beheer en onderhoud heeft conform het onderhoudsplan jaarschijf 2020 plaatsgevonden. Hiervoor is onder andere een vlonder vervangen bij de Kraatsvijver en is groot onderhoud uitgevoerd aan het geluidscherm Dr. Willem Dreeslaan.

Groen en bomen

De uitgangspunten voor het onderhoud aan groen en bomen wordt uitgevoerd volgens Groenbeleid (2020) en Bomenbeleidsplan (2013). Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van het bomenbeheerplan, dit plan zal naar verwachting in 2021 worden afgerond. Voor 2021 en 2022 staat op de planning om voor de overige groenonderdelen beheerplannen op te stellen. De planning van de grootschalige onderhoudswerkzaamheden zoals het vervangen van bomen en plantvakken wordt met het uitvoeringsprogramma (UVP) vormgegeven.

Uitvoering bomenbeleid

Voor de uitvoering van de projecten uit het Bomenbeleidsplan was in 2020 € 270.000 beschikbaar. Van dit budget is € 70.000 besteed aan projecten zoals de Eikenlaan Ede, Valkseweg Oost in Lunteren, Groeneweg/Pothovenlaan in Otterlo. Het overige deel van het beschikbare budget € 200.000 schuift door naar 2021. Een deel van de projecten is al wel uitgevoerd, maar nog niet financieel afgerekend. Daarnaast zijn er een aantal projecten getemporiseerd zoals de Vossenakker in Ede. Deze projecten worden in 2021 uitgevoerd. Het bomenproject Hof van Putten in Bennekom wordt verder in de tijd doorgeschoven in verband met urgentere boomvervangingen.

Boomziektes en -plagen

Om inzicht te krijgen in de boomziektes en -plagen die voor de gemeente Ede relevant zijn wordt er gewerkt aan een ziekte- en plagenplan. Dit plan is naar verwachting in het tweede kwartaal 2021 gereed. Het plan dient

samen met het bomenbeheerplan de komende jaren als stuurmiddel op het onderwerp boomziektes en -plagen. Vanaf 2019 is vooruitlopend op het boomziektes en -plagenplan een start gemaakt met het vervangen van zieke bomen. Voor boomziektes en -plagen was in 2020 € 560.000 beschikbaar. Van dit budget is € 310.000 uitgegeven aan het vervangen van zieke bomen en voorbereidingskosten waaronder de iepen in de Commandeursweg in Bennekom. Voor het resterende budget van € 250.000 zijn al wel projecten opgestart, maar uitvoering vindt plaats in 2021.

Bomen

De voortgang van de onderhoudswerkzaamheden aan het bomenbestand wordt uitgevoerd conform de 3-jarige snoeicyclus. Daarnaast is er afgelopen plantseizoen € 60.000 geïnvesteerd aan het vervangen van individuele bomen door de hele gemeente. Door stormschade en prijsontwikkelingen is het onderhoudsbudget overschreden. Daartegenover zijn de kosten voor bestrijding van de Eikenprocessierups (EPR) en de Japanse duizendknoop (JDK) lager dan geraamd. Door de projectaanpak Team Rups en gunstige weersomstandigheden is de overlast van de EPR minder groot geweest dan verwacht. De bestrijding van de JDK in 2019 was effectief waardoor er in 2020 minder areaal JDK bestreden hoefde te worden.

Cultureel groen

Het beheer aan cultureel groen wordt uitgevoerd volgens het afgesproken kwaliteitsniveau. Actueel onderwerp binnen cultureel groen is hoe om te gaan met de klimaatsveranderingen. We zien dat de effecten van de oplopende temperaturen zoals bijvoorbeeld hittestress invloed heeft op de beplanting in de vorm van hoge uitval van warmte- en droogtegevoelige beplantingssoorten. In nieuwe planvorming wordt rekening gehouden met de klimaatbestendige assortimentskeuze van de beplanting. Een bedrag van € 50.000 is geïnvesteerd in het revitaliseren van plantsoenen van onder andere: Bosvijverlaan en deel Rembrandlaan.

Bos en natuur

We hebben in toenemende mate last van de droogte die onder andere leidt tot sterfte van fijnsparren. Deze worden vervangen door bomen die meer droogtebestendig zijn. Dit brengt extra kosten met zich mee.

Speelvoorzieningen

Voor de vervanging van speelvoorzieningen was in 2020 een krediet van € 65.000 beschikbaar. Dit budget is besteed aan het vervangen van enkele speelondergronden en toestellen. Daarnaast is er budget beschikbaar gesteld aan Ede Doet als bijdrage aan speelvoorzieningen op schoolpleinen en bewonersinitiatieven voor spelen in de openbare ruimte. Vanuit onderhoud zijn in 2020 de werkzaamheden en inspecties aan speeltoestellen uitgevoerd waarbij ook de valondergronden zijn gereinigd. Op vijf betonnen speelvelden is nieuwe belijning aangebracht.

Regie op de ondergrond

In 2020 is gestart met de uitvoering van het project 'Regie op de Ondergrond'. Begonnen is met het opstellen van diverse producten. Tijdens het project bleek dat er trajecten binnen de gemeente lopen waar nadere afstemming voor nodig is zodat geborgd is dat er geen dubbel werk wordt gedaan. Dit gecombineerd met de vertraging door corona betekent dat de afronding van het project in het eerste half jaar van 2021 gepland staat.

Circulaire economie

In 2020 is met expertise uit het bedrijfsleven en uitvoering van een aantal pilots in beeld gebracht hoe in de openbare ruimte circulariteit beter vorm kan worden geven. Hergebruik van materialen en grondstoffen en het voorkomen van afvalstromen zijn nu bij ontwerp, opdrachtverlening, inkoop, uitvoering en het onderhoud structureel beter verankerd in de manier van werken.

Daarnaast is ingezet op de CO2 prestatieladder en hebben we niveau 3 behaald. Dat wil zeggen dat we aan de slag gaan met de uitstoot van de eigen organisatie (en alle projecten).

Gemeentelijk wagenpark

De daadwerkelijke vervanging van bedrijfsvoertuigen wordt gedurende het jaar bepaald, op basis van de conditie van het voertuig en het verloop van de onderhoudskosten. Zo hebben we besloten om de geplande vervangingen van enkele voertuigen een jaar uit te stellen, omdat de conditie van deze voertuigen nog goed is. In het corona-jaar 2020 hebben we ook kritisch gekeken of we een nieuw voertuig wel echt nodig hebben. Zo is in 2020 bewust geen nieuwe elektrische flexauto gekocht, omdat de andere flexvoertuigen het afgelopen jaar bijna niet gebruikt werden. Deze aankoop met een budget van € 43.000 is uitgesteld. We hebben in 2020 vier voertuigen vervangen voor in totaal € 110.000.

Op dit moment hebben we een verkleining van het wagenpark van 55 voertuigen in 2016 naar 38 voertuigen in 2020 gerealiseerd.

Begraafplaatsen

In 2020 is geïnvesteerd in de begraafplaats in Otterlo door het aanleggen van extra parkeerplaatsen. Het hek met poort langs de Pothovenlaan is vervangen en langs het hek is nieuwe beplanting aangelegd. Op de begraafplaats in Ede is het zanddepot opgeknapt, zijn bomen vervangen en nieuwe beplantingen aangelegd. In Bennekom is een strook beplanting vervangen. Voor begraven wordt in 2021 Visie Begraven opgesteld. De uitvoering van de masterplannen begraafplaatsen zijn hierdoor tijdelijk getemporeerd.

Gemeentelijk vastgoed

Voorgaande jaren is er een subsidie uitgereikt voor het onderhoud van de buitensportlocaties. Per 2020 zou dit onderhoud in regie worden uitgevoerd. Het bleek niet haalbaar om dit tijdig te concretiseren waardoor ook voor 2020 een subsidie is uitgereikt. Dit zorgt voor een verschil van € 486.000 op onderhoud.

Daarnaast is een deel van het geplande groot onderhoud niet uitgevoerd. Dit zorgt voor een lagere onttrekking uit de voorziening. Met name de revisie van liften in onder andere het Raadhuis en Cultura zijn fors vertraagd in verband met leveringsproblemen bij de leverancier (gerelateerd aan Corona). De uitvoering is nu gepland in 2021.

Reserves en voorzieningen		bedragen x € 1.000		
		Actueel begroot 2020	Werkelijk 2020	Vershil
V162	Voorziening vervangingsinvesteringen riolering			
	Stand op 1 januari 2020	36.232	36.232	
	Stortingen 2020	5.634	5.634	0
	Onttrekkingen 2020	-7.401	-7.403	2
	Stand op 31 december 2020	34.465	34.463	2
R417	Reserve groot onderhoud openbare ruimte			
	Stand op 1 januari 2020	2.503	2.503	
	Stortingen 2020	0	673	-673
	Onttrekkingen 2020	-486	-120	-367
	Stand op 31 december 2020	2.016	3.056	-1.040
R416	Reserve begraven			
	Stand op 1 januari 2020	572	572	
	Stortingen 2020	0	144	-144
	Onttrekkingen 2020	-114	0	-114
	Stand op 31 december 2020	457	716	-258
V147	Voorziening onderhoud gem. vastgoedportefeuille			
	Stand op 1 januari 2020	3.786	3.786	
	Stortingen 2020	1.183	1.300	-117
	Onttrekkingen 2020	-2.992	-644	-2.148
	Stand op 31 december 2020	2.177	4.442	-2.265

Toelichting op de reserves en voorzieningen

Voorziening vervangingsinvesteringen riolering

In deze voorziening zijn middelen gereserveerd voor de vervanging van riolering. Tevens worden de jaarlijkse voor- en nadelen op het product riolering via deze voorziening verrekend. Hierdoor worden grote schommelingen in het tarief rioolheffing voorkomen en wordt gewaarborgd dat elke geïnde euro rioolheffing aan riooltaken wordt besteed.

Reserve groot onderhoud openbare ruimte

Deze reserve wordt gebruikt voor het uitvoeren van het groot onderhoud in de openbare ruimte. Voor dit onderhoud zijn structurele budgetten in de exploitatie opgenomen. Als de verwachting is dat er in enig jaar meer of minder wordt uitgegeven, wordt het verschil verrekend met deze reserve.

Reserve begraven

De reserve begraven wordt gebruikt om de jaarlijkse voor- en nadelen op het product begraven te verrekenen (egalisatie). De onderhoudskosten die voortkomen uit het exploitatieplan Begraven worden op deze manier gedekt uit de reserve.

Voorziening onderhoud gemeentelijke vastgoedportefeuille

In deze voorziening zijn middelen gereserveerd voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke vastgoedportefeuille.

4.4 Financieringen (Treasuryparagraaf)

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, zorgen voor voldoende liquide middelen, goed beleggen van tijdelijke overschotten en het daarbij afdekken van rente- en kredietrisico's.

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)
- [Wet Financiering Decentrale Overheden \(FIDO\)](#)
- [Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken \(2019\) \(Commissie BBV\)](#)
- [Notitie Rente 2017 van de Commissie BBV](#)
- [Nota treasury, Ede 2017](#)

Beleid

We hebben afgelopen jaar invulling gegeven aan de doelstellingen door te sturen op een leningenportefeuille waarbij binnen de toegestane grenzen kortlopende leningen worden aangetrokken in plaats van duurdere langlopende leningen. Qua liquiditeit is het hebben van banktegoeden niet aantrekkelijk omdat deze boven de € 2,8 miljoen verplicht gestort moeten worden bij het Rijk tegen een rente van 0%.

Ontwikkelingen

Rente

Aan het begin van het jaar en tijdens de eerste ontwikkelingen rondom het coronavirus daalden de rentes fors. Al snel besloten centrale banken in te grijpen door de beleidsrentes te verlagen. De Europese Centrale Bank had de rentes al op 0% staan. Aan de hand van het opkoopprogramma kwam er in maart wel een herstel in de 10-jaars rentes. Gedurende het resterende jaar bleven de rentes echter op hetzelfde niveau hangen. Deze waren aanzienlijk lager dan 2019.

Rentepercentages

Omschrijving	Programma-rekening 2019	Programma-begroting 2020-2023	Programma-rekening 2020
Korte rente (geldmarkt: financiering tot 1 jaar) – 3 maands	-0,36 %	0,00 %	-0,41%
Lange rente (kapitaalmarkt: financiering ≥ één jaar)	0,52 %	1,50 %	0,24%

Dat de rente in 2020 nog lager was dan in het jaar ervoor heeft er toe geleid dat in 2020 een besluit is genomen om de interne rekenrente aan te passen naar 1,75%. Met ingang van de Programmabegroting 2021 wordt dit lagere rentepercentage toegerekend aan de investeringen en projecten. Daarnaast hebben we ultimo 2020 € 60 miljoen kunnen herfinancieren. Deze herfinanciering is verdeeld in twee leningen van € 30 miljoen met verschillende looptijden, 2 respectievelijk 3 jaar, tegen een negatieve rente. Het werkelijke effect hiervan gaan we merken met ingang van 2021 omdat de looptijd start in januari.

bedragen x € 1.000.000

Renteschema	Programma-rekening 2019		Programma-begroting 2020	Programma-rekening 2020
a. De externe rentelasten	8,9	+	8,6	8,3
b. De externe rentebaten	2,7	-	2,5	2,3
A. Totaal door te rekenen externe rente	6,2	=	6,1	6,0
c. Rente grondexploitatie (2,78%)	3,5	-	2,6	3,4
c. De rente van de projectfinanciering	0,0	-	0,0	0,0
B. Rente Grondzaken en projectfinanciering	3,5	=	2,6	3,4
C. Saldo door te rekenen externe rente (A-B)	2,7		3,5	2,6
d1. Rente over het eigen vermogen	2,1	+	1,8	2,0
d2. Rente over de voorzieningen	1,7	+	1,7	1,7
D. rente over eigen financieringsmiddelen	3,8	=	3,5	3,7
De toegerekende rente (3%)	7,7	+	8,2	7,9
Aan de taakvelden toe te rekenen rente (C+D)	6,5	-	7,0	6,3
Renteresultaat taakveld Treasury	1,2	=	1,2	1,6

Het renteresultaat sec is € 1,6 miljoen voordelig. Bij het opstellen van de begroting gingen we uit van een renteresultaat van € 1,2 miljoen voordelig waardoor we spreken over een voordeel van € 0,4 miljoen. We hebben meer rente toegerekend aan onze bezittingen dan we hebben betaald aan leningen die we daarvoor hebben aangetrokken. Dit wordt mede veroorzaakt door het verschil in de interne rekenrente van 3% en de werkelijke rentetarieven. Op de regel rente grondexploitatie (c) zien we een hogere rentetoekening dan aanvankelijk was ingeschat. Dit komt doordat er in de programmabegroting 2020 gerekend wordt met een rentepercentage welke gebaseerd is op de uitgangspunten zoals genoemd in de MPG 2019, namelijk 2,5%.

Financiering

Bepalen financieringsoverschot/-tekortbedragen

bedragen x € 1.000.000

Financieringsoverschot/-tekort per 1 januari	Programma-rekening 2019	Programma-begroting 2020	Programma-rekening 2020
Te financieren (rest)boekwaarden grondzaken	123	122	117
Te financieren overige (rest)boekwaarden investeringen	370	423	368
Subtotaal	493	545	485
-/- Reserves en voorzieningen	215	196	222
-/- Aangetrokken geldleningen	182	182	170
-/- Door derden belegde gelden en waarborgsommen	1	1	1
-/- Voorfinanciering Veluwe Poort	43	42	41
-/- Overige vlottende Passiva	39	48	62
Financieringsoverschot/-tekort	-13	-76	11

De te financieren (rest)boekwaarden van grondzaken is exclusief de voorziening negatieve plannen. De werkelijke boekwaarde van grondzaken ligt in de lijn met begroot. De verkopen van gronden op Kernhem B, Soma-terrein en kazerneterreinen lopen gestaag door. Daarnaast is er sprake van een vrijval in de voorziening negatieve plannen door de verkoop van bedrijventerrein.

De investeringen worden vooral gekenmerkt door planningsoptimisme. Hierdoor zien we dat werkelijke investeringen achterblijven bij de begroting. Mede ingegeven door grote projecten als Spoorzone, waarvan de aanbesteding reeds lopende is, en Parklaan waarvan de afronding 2023 gepland staat.

Onze uitstaande leningenportefeuille is kleiner geworden. De in 2020 beëindigde leningen behoeven niet geherfinancierd te worden. De leningen, vaak met een relatief hoog rentepercentage, hebben het einde van de looptijd hebben bereikt, maar daarnaast zien we ook leningen, in relatie tot woningbouwverenigingen, vervroegd afgelost worden. In het onderdeel leningenoverzicht wordt hier verder op ingezoomd.

Doordat er meerdere subsidies vooruit zijn ontvangen, denk bijvoorbeeld aan regiodeal, WFC en Veluwe Poort, zien we stijging aan de financieringszijde. Door het moment van ontvangen zijn (nog) niet alle subsidies besteed en staan deze per balansdatum verantwoord als overlopende passiva. Een natuurlijk gevolg hiervan is een stijging op deze post, lopende 2021 neemt deze positie weer af.

Vanwege de omvang van het project wordt de voorfinanciering van de Veluwe Poort separaat weergegeven. Zoals hierboven is aangegeven is de aanbesteding lopende en zal er lopende 2021 een afname te zien zijn op deze post.

Risicobeheersing

Kasgeldlimiet, schatkistbankieren en renterisiconorm

Voor korte financiering (tot één jaar) geldt als norm de kasgeldlimiet. Dit is een maximum van 8,5% van de jaarbegroting. Voor 2020 komt dit neer op een bedrag van maximaal € 31,6 miljoen dat kort geleend kan worden. Gemeente Ede is het gehele jaar binnen de gestelde kaders gebleven.

Met betrekking tot het verplicht schatkistbankieren kende de gemeente Ede in 2020 een drempelbedrag ad € 2.782.500. Alle liquide middelen boven dit saldo moeten afgestort worden in 's Rijks schatkist. Beleid van Ede was om niet boven dit saldo te komen omdat er geen rentevoordeel te behalen was. Desondanks stond er op 31 december 2020 een bedrag van circa € 18 miljoen op de rekening van Verplicht Schatkistbankieren. Dit is mede ontstaan door ontvangen subsidies in december 2020. Echter medio januari 2021 is het saldo van deze rekening nihil.

De renterisiconorm voor 2020 bedroeg 20% van het begrotingstotaal, per saldo € 74 miljoen. Het gelopen risico, wat blijkt uit de tabel lening OG, betrof een bedrag van € 11 miljoen en hiermee vallen we ruim binnen de wettelijke gestelde norm. Deze 11 miljoen betrof aflossingen op bestaande leningen. Hierdoor is de leningenportefeuille verder teruggedrongen en in combinatie met de verbetering van het eigen vermogen ten opzichte van de programmabegroting is de solvabiliteit verbeterd. Hierover leest u meer bij de ontwikkeling van de financiële positie in het hoofdstuk Financiën.

Leningenoverzicht

De verstrekte leningen die hieronder zijn gepresenteerd maken deel uit van het saldo van financiële vaste activa op de balans. In de tabel zijn alleen de leningen opgenomen waarover een mogelijk renterisico wordt gelopen.

bedragen x € 1.000.000

Leningen Uitgeleend Geld (UG)	Programma-rekening 2019	Programma-begroting 2020	Programma-rekening 2020
Woningcorporaties met garantie WSW	10	12	8
Woningcorporaties zonder garantie WSW	38	39	34
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	10	10	9
Ambtenarenhypotheken met hypothecaire zekerheid	1	2	1
Totaal verstrekte geldleningen (stand per 31 december)	59	63	52
Waarvan:			
- reguliere aflossingen	4	3	3
- vervroegde aflossingen	2	0	5
- bedrag waarover rente wordt herzien	2	5	1

Uit bovenstaande tabel blijkt een krimp van onze leningsportefeuille. Een afname van uitgezette leningen bij woningcorporaties is geheel in lijn van ons beleid.

In 2020 zijn alle verplichtingen aan de gemeente Ede voldaan en tevens wordt iedere uitgezette lening gemonitord op het risico van oninbaarheid.

De woningcorporaties Woonstede en Plicht Getrouw hebben op basis van een lopende overeenkomst de mogelijkheid om maximaal een bedrag van € 40 miljoen te lenen bij de gemeente Ede. De verwachting is dat de corporaties geen gebruik maken van de hierboven genoemde financiering, omdat zij elders nog steeds financiering kunnen aantrekken tegen gunstiger voorwaarden (WSW-garantie).

bedragen x € 1.000.000

Leningen Opgenomen Geld (OG)	Programma-rekening 2019	Programma-begroting 2020	Programma-rekening 2020
Stand per 1 januari	215	182	181
Nieuwe leningen	0	0	0
Reguliere aflossingen	-34	-8	-8
Vervroegde (extra) aflossingen	0	0	-3
Stand per 31 december	181	174	170
Bedrag waarover rente wordt herzien	2	3	0

De drie vervroegde aflossingen hebben een directe relatie met de vervroegde aflossingen van uitstaande gelden zoals weergegeven in de tabel leningen uitgeleende gelden.

4.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsvoering toegelicht.

Kaderstelling

Het wettelijke kader voor deze paragraaf is te vinden in artikel 212 van de Gemeentewet. Op basis hiervan is in Ede de [Financiële Beheersverordening](#) opgesteld.

Ontwikkelingen

Corona

Door de corona-uitbraak zijn we massaal vanuit huis gaan werken. Dit was een ingrijpende en ongeplande aanpassing. We hebben geïnvesteerd in diverse digitale hulpmiddelen, zodat efficiënt en effectief vanuit huis gewerkt kan worden. Op deze wijze hebben we continuïteit van dienstverlening, onderlinge afstemming en samenwerking en contact met collega's en inwoners geborgd. Het faciliteren van thuiswerken heeft het belang van arbo-omstandigheden thuis, waaronder een verantwoorde werkplek, benadrukt. Onze manier van werken is veranderd en dat gaat verder betekenis krijgen voor onze 'bits - bites - behavior'. Het lange termijn beleid gericht op systemen en apparatuur, het inrichten van kantoor en thuis, nieuwe manieren van werken en daarbij passend gedrag is in 2020 na de tijdelijke maatregelen in gang gezet en wordt in 2021 verder uitgewerkt.

Financiën

In 2020 is de eerste fase van optimaliseren van het inkoopproces gestart. In 2021 vervolgen we dat door fase 2 voor de Purchase2Pay keten (het aanbesteding- en gunningsproces) te starten. Dit is de bestelmodule waarbij bestellingen gedigitaliseerd worden en er automatisch verplichtingen worden opgevoerd. Hierdoor zal de gehele inkoopketen vanuit één omgeving worden beheerd. Daarnaast is in 2020 de aanbesteding voor een nieuw EHRM systeem gestart.

Visie op de organisatieontwikkeling

De gemeente Ede werkt aan de verandering en verbetering van de organisatie. Niet als doel op zich maar om in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen in de samenleving. Dit betekent dat wij snel en effectief samenwerking moeten kunnen realiseren met externe partijen en intern in staat zijn om over de grenzen van afdelingen heen te kunnen werken. De opgaven buiten, zoals de EPA, de implementatie van de Omgevingswet, de transformatie sociaal domein en het programma ter verbetering van onze publieksdienstverlening, staan daarbij centraal.

In de tweede helft van 2020 is Ede in Beweging, het programma voor de organisatieontwikkeling, ter hand genomen. De opgaven buiten en de veranderende relatie met inwoners en ondernemers vergen van de ambtenaren dat zij kunnen switchen tussen de verschillende rollen van de overheid. Vaker is inzet op de netwerkende en de participerende overheid vereist, terwijl tegelijk de rollen van de rechtmatige en presterende overheid belangrijk blijven. Hier effectief in opereren, vergt ontwikkeling van medewerkers, aandacht voor de manier waarop zij samenwerken en hoe we dit organiseren.

Ede in beweging is gestart langs de lijnen van de belangrijkste inhoudelijke opgaven, het leren en ontwikkelen en 'slimmer werken'. Daar waar het nodig is wordt zoveel als mogelijk aansluiting gezocht met lopende initiatieven. Centraal staat leren en ontwikkelen in het werk, als individu en als organisatie.

Leiderschapsonwikkeling ondersteunt in deze beweging. Het leiderschapstraject is met een aantal collectieve sessies, de reflectieve leerlijn en de individuele leerlijn in de tweede helft van 2020 gestart.

Overhead

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Cijfers 2020	
	Begroting	Realisatie
Totaal geraamde overhead	35.300	32.740
Doorbelasting aan Grondexploitaties en Investeringswerken	-3.843	-3.876
Netto overhead	31.457	28.864

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Cijfers 2020	
	Begroting	Realisatie
Loonkosten	67.980	64.689
Automatiseringskosten	4.622	4.522
Huisvestingskosten	4.830	4.389

De realisatie van overhead is € 2,5 miljoen lager dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere loonkosten en lagere huisvestingskosten.

Loonkosten vallen lager uit doordat corona heeft gezorgd voor een pauze in vacatures en doordat vacatures ook niet snel ingevuld konden worden. Het betreft vacatures voor specialistische en daarmee schaarse capaciteit bij een aantal afdelingen in bedrijfsvoering en het ruimtelijke domein. Deels wordt deze situatie gecompenseerd door inhuur van specialisten. Daarnaast vallen de loonkosten bij veel afdelingen per saldo lager uit, doordat er compensatie is vanuit Rijk en Provincie voor specifiek corona gerelateerde werkzaamheden. De compensatie bedraagt uiteindelijk € 0,8 miljoen. Secundaire personeelskosten, zoals reiskosten, teambuildingsactiviteiten en individuele opleidingen (die niet doorgingen) vielen ook lager uit.

De IT-organisatie heeft extra inspanningen geleverd om het thuiswerken te kunnen faciliteren. Dit heeft geleid tot vertraging op een aantal ingeplande projecten. Een lagere realisatie van automatiseringskosten ten opzichte van de verwachting in de begroting is het gevolg. De projecten worden in 2021 weer opgepakt.

Huisvestingskosten vallen € 0,5 miljoen lager uit. Redenen hiervoor zijn het 'doorschuiven' van projecten en daarmee kosten naar 2021. Het betreft uitstel van onderhoud aan de gebouwen, maar ook minder vervanging inventaris en minder gebruik van het bedrijfsrestaurant door het thuiswerken.

De corresponderende bedragen zijn aan de bedrijfsvoeringsreserves toegevoegd, zodat het werk in 2021 kan worden opgepakt.

Personeel en organisatie

Formatie

Formatie (in FTE)	2020	2019	2018
Totaal	885,90	858,43	829,71

De formatie per eind 2020 is gegroeid ten opzichte van 2019. De stijging in 2020 is voor een groot deel toe te schrijven aan de toegestane verhoging van formatie in verband met het in dienst treden van medewerkers van de sociale teams en knooppunt jeugd bij Ede.

Ontwikkeling personeelsbezetting

Bezetting	2020	2019	2018
Totaal	860,72	814,02	786,18

Peildatum 31-12-2020

De stijging in de bezetting houdt gelijke tred met de verhoging van de toegestane formatie. De grootste stijgingen in 2020 zijn 29 fte aan medewerkers bij de sociale teams die in dienst zijn gekomen van Ede. Daarnaast is 10 fte aan medewerkers Publiekszaken in dienst getreden door het omzetten van structurele payroll naar dienstverband. In het begin van de coronacrisis is een aantal uitgezette vacatures op pauze gezet en deels door inhuur ingevuld. Later in het jaar is het aantal vacatures weer toegenomen. Een deel van deze vacatures is bij de start van 2021 vervuld en zien wij niet meer terug in de bezetting van 2020. De schaarste op de arbeidsmarkt speelt hierin ook een rol.

Inhuur derden

Inhuur (x € 1.000)	2020	2019	2018
Totaal nieuwe systematiek	11.255*	12.512*	17.005*
Totaal oude systematiek	10.047	9.923	13.452

* In de rij 'totaal nieuwe systematiek' wordt inhuur weergegeven inclusief 'Vaklieden' en 'Payrolling'. Dit is een nieuwe definitie van inhuur. We voeren deze wijziging door om eenduidig aan te sluiten met de Vensters van bedrijfsvoering. In deze benchmark worden 'Vaklieden' en 'Payrolling' geclassificeerd onder inhuur. Deze rij maakt dat zowel voor 2020 als de voorgaande jaren zichtbaar. In de rij 'totaal oude systematiek' staat de weergave van de definitie van inhuur zoals wij die tot en 2019 hanteerde. Vanaf 2021 zetten we de inhuur van Ede via Vensters voor bedrijfsvoering af tegen inhuur van vergelijkbare gemeenten om nog beter deze kosten te monitoren en te verantwoorden.

Het terugdringen van de inhuur is een belangrijk speerpunt binnen de Gemeente Ede. De dalende lijn van een jaar eerder vlak in 2020 af. Dit ligt in de lijn der verwachting. Het 'laaghangend fruit' in de reductie van inhuur is gerealiseerd. De afname gaat nu langzamer. Voor 2020 geldt dat door corona (met name aan het begin van de lockdown) inhuur voorzichtig is ingezet, omdat de effecten van corona een pas op de plaats vereisten. De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt maakt dat inhuur van specialistische medewerkers nodig blijft, met name in het ruimtelijk domein. Flexibele inzet door inhuur blijft daarnaast altijd nodig als vacature overbrugging en voor incidentele vervanging bij 'piek en ziek'. We gaan vanaf 2021 de inhuur van Ede afzetten tegen inhuur van vergelijkbare gemeenten om nog beter deze kosten te monitoren en te verantwoorden.

Medewerker in ontwikkeling

In 2020 is belangrijk minder uitgegeven aan (individuele) ontwikkeling van medewerkers. Als gevolg van corona zijn vele opleidingen die reeds waren toegezegd uitgesteld of geschrapt. Medewerkers vonden zeker in het begin van de coronaperiode het deelnemen aan virtuele opleidingen en leeractiviteiten een te grote belasting naast het thuiswerken. Dit was ook te merken bij de deelname aan door de organisatie aangeboden leeractiviteiten zoals de activiteiten op het gebied van vitaliteit in 'Fluitend aan het werk'. Wij hebben het aanbod aangepast aan het thuiswerken en de vraag van medewerkers. Aanbod op het gebied van digitale vaardigheden werd juist extra bezocht, naast leeraanbod over samenwerken op afstand. Activiteiten ter stimulering van teamontwikkeling zijn over geheel 2020 minder ingezet. Eind 2020 zien we weer een lichte stijging.

Inclusieve organisatie

De gemeente Ede wil een inclusieve organisatie zijn en een welkome omgeving bieden voor iedere medewerker. In 2020 heeft Ede het Charter Diversiteit ondertekend. Dit was tevens de start voor het opstellen van het Inclusiviteitsplan, dat begin 2021 zal worden vastgesteld en uitgerold. Hiervoor worden ook de resultaten en adviezen uit de Nederlandse Inclusiviteitsmonitor (NIM) gebruikt. Uit de enquête blijkt dat er geen reden is om te veronderstellen dat mensen die zich anders voelen (27,5% van het personeelsbestand) niet geaccepteerd worden door collega's. Toch is er ruimte voor verbetering, want de minderheidsgroep beoordeelt het inclusiviteitsklimaat minder positief. Ook heeft Ede voor het eerst meegedaan aan de landelijke Diversity Day om zo meer bewustzijn en draagvlak te creëren.

Er zijn 25 personen (32 garantiebanen) werkzaam bij ACV, in Ede hebben 2 personen een reguliere aanstelling gekregen en zitten we op een totaal van 6 personen (4 garantiebanen). Daarnaast zijn er 3 individuele detacheringen vanuit Werkkracht (3 garantiebanen). Dit maakt een totaal van 39 garantiebanen. Daarmee voldoet Ede aan de banenafpraak. Er is naast deze aantallen 1 persoon gestart op een werkervaringsplaats.

Verzuim, inzetbaarheid, veiligheid

Het verzuim is als gevolg van corona niet gestegen. Thuiswerken kan hierop een gunstige invloed zijn geweest, aangezien de regelruimte voor medewerkers dan groter is. Tegelijk zien wij ook dat de belasting van veel medewerkers hoog is, onder meer door de combinatie van kinderen thuis en thuis werken. Ook de belasting van medewerkers die in de buitenruimte werken is groot. Hulp wordt aangeboden door de inzet van arbodienst, maatschappelijk werk en bijvoorbeeld coaches. Ook wordt het zorgportaal van de IZA extra onder de aandacht gebracht. De stijging van het langdurig verzuim (>365 dagen) is een punt van zorg en maatregelen worden ingezet, onder meer in afstemming met de arbodienst.

Tabel verzuimpercentage Ede vergeleken met 100.000+ gemeenten

Jaar	0 - 7 dagen	8 - 42 dagen	43 - 365 dagen	> 365 dagen	Totaal
2020	0,6	0,7	2,3	0,8	4,4
2019	0,8	0,7	2,5	0,5	4,5
2018	0,8	0,6	2,0	1,0	4,4
2017	0,6	0,6	2,0	0,9	4,1
2019 landelijk ¹	0,7	0,8	3,0	1,2	5,7

Landelijk = 100.000+ gemeenten excl. G4 (bron: A&O fonds)

Voor de medewerkers die niet thuis kunnen werken, zoals BOA's, medewerkers Openbare Ruimte, medewerkers aan de balie en in het sociaal domein, vraagt het veilig kunnen werken in coronatijd constante aandacht. De organisatie heeft balies en ontvangstruimten daarop aangepast en beschermingsmiddelen ter beschikking gesteld. Corona kan helaas niet op begrip van alle inwoners rekenen, dus dit vraagt ook extra zorg vanuit de organisatie en alertheid van met name de leidinggevendenden. In de loop van 2020 is daarom op een aantal afdelingen de weerbaarheidstraining (online) uitgevoerd. Deze training biedt aan medewerkers en leidinggevendenden handvatten in het omgaan met publieksagressie. Deze trainingen worden in 2021 voortgezet.

Eigen risico WGA

Vanaf 1 januari 2020 is Ede eigenrisicodrager voor WGA (werkherovating gedeeltelijk arbeidsgeschikten), voorheen de WAO, en Ziektewet. De eerste gevallen waarin (oud) medewerkers een beroep kunnen doen op een WGA-uitkering die onder het eigen risicodragerschap valt, is niet eerder dan 2022. Er komen dus in 2020 en 2021 nog geen WGA-uitkeringen ten laste van Ede. Wel houden we de vinger aan de pols om toekomstige instroom in de WGA zo beperkt mogelijk te houden. Oud medewerkers met een contract voor bepaalde tijd die ziek uit dienst gaan kunnen aanspraak maken op een Ziektewet uitkering. Ook deze valt sinds 1 januari 2020 onder het eigenrisico van de gemeente. Er is in 2020 ook geen aanspraak gedaan op een ZW-uitkering.

Digitalisering en informatievoorziening

Visie op datagedreven sturing

In 2020 hebben we een visie, strategie en aanpak geformaliseerd voor datagedreven sturing en informatiegericht werken. Wanneer datagedreven werken steeds meer een vanzelfsprekendheid en integraal onderdeel wordt van ons werk, gaat het de organisatie helpen bij betere beleidsontwikkeling en snellere besluitvorming. Het maakt dat we meer wendbaar zijn en gericht kunnen (bij)sturen. Met een DataLab Ede worden bouwblokken ontwikkeld die beschikbaar komen voor alle opgaven en organisatieonderdelen.

Op het vlak van informatisering en digitalisering hebben we in 2020 ingezet op verdere digitalisering van dienstverlening door bijvoorbeeld verder te investeren in zaakgericht werken en het optimaliseren en automatiseren van (werk)processen. We hebben datagedreven sturing en informatiegericht werken ingericht door een DataLab te creëren waarin integraal vraagstukken worden opgepakt, zoals de sociale monitor en de doorontwikkeling van nieuwe rapportages in het sociaal domein. Tot slot zijn we ons blijven richten op het leveren van een robuuste en veilige automatiseringsomgeving. We kijken daarbij onder andere naar de mogelijkheden die samenwerking in landelijke ontwikkelingen en uitbesteden ons bieden.

Bedrijfscontinuïteit in alle situaties

In 2016 is een quickscan uitgevoerd met als doel om te onderzoeken in hoeverre de gemeente Ede in staat zou zijn om tijdens een calamiteit de meest vitale functies in stand te houden. Dit leidde tot bevindingen op technologisch, procedureel en organisatorisch vlak. Eind 2019 is besloten dat de resterende aandachtspunten vragen om een gestructureerde en samenhangende aanpak en werd de opdracht gegeven om een plan te maken voor de invoering van Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM).

Vlak voor de corona-uitbraak is versneld een procesinventarisatie uitgevoerd, waarmee de vitale en non-vitale processen zijn onderscheiden. De classificatie vond plaats op basis van de ingeschatte maximaal toegestane uitvalduur. Gedurende de eerste fase van de uitbraak is deze inventarisatie gebruikt om te rapporteren op continuïteit van de vitale bedrijfsprocessen.

De ISO 22301 standaard dient als leidraad voor de implementatie van een BCM-systeem. Dit is een internationaal erkende standaard op het gebied van BCM en sluit goed aan op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) waar de Gemeente Ede aan dient te voldoen.

De invoering van dit systeem bestaat uit twee fasen. De eerste fase in 2020 bestond uit het organiseren, verkrijgen van overzicht en samenhang en uiteindelijk vaststellen van een strategie voor bedrijfscontinuïteit. Het directieteam stelt de strategie vast en legt op basis hiervan een passende, integrale investeringsafweging voor aan het college. In fase twee in 2021 worden de operationele maatregelen geïmplementeerd, geoefend en getest. BCM wordt op deze manier verder ingebed in de bestaande structuren en processen.

Auditing, privacy en security

Auditing

In 2020 is gewerkt aan het verder professionaliseren van het systeem van auditing. Auditing betekent toezien op de doelmatigheid, kwaliteit, doeltreffendheid en rechtmatigheid van beleid en bedrijfsvoering. Dit is een continu proces om in de pas te blijven met de toenemende eisen en behoeftes. Het gaat daarbij om de samenhang op het terrein van administratieve organisatie en interne controle, de bevindingen van de accountant vanuit zijn controle, het (laten) uitvoeren van audits, artikel 213a onderzoeken en risicomanagement met bijbehorend en jaarlijks op te stellen auditplan. Ook de afstemming met onderzoek dat plaatsvindt door de rekenkamercommissie proberen we daarbij te zoeken. De ontwikkeling van auditing heeft door corona echter wel onder druk gestaan. Zo werd al snel alle energie gezet op de uitvoering van de COVID maatregelen en regelingen als TOZO etc. Daardoor is de ontwikkeling van de rechtmatigheidsverantwoording op een lager pitje komen te staan. In februari 2020 hebben wij in een raadsbijeenkomst met u de start gemarkeerd. Deze liep parallel met de doorontwikkeling van ons risicomanagement. Dit laatste heeft te maken met onze ambitie om deze doorontwikkeling gefaseerd te verbreden richting een "In Control Statement". Wij willen de gefaseerde aanpak om deze wijziging te implementeren weer doorzetten. Wij participeren daarbij ambtelijk in een (landelijke) kerngroep om de doorontwikkeling verder te brengen. Gekeken wordt daarbij ook in hoeverre verdere digitalisering en data-analyse dit kan ondersteunen en zo de kans benut wordt om toe te werken naar dit In Control-Statement. Hiervoor hebben wij in 2020 in samenwerking met onze accountant een tweetal pilots IT-gerichte controles uitgevoerd. Wij blijven de Auditcommissie en Raadswerkgroep Programmabegroting bij deze doorontwikkeling betrekken. Wij tekenen daarbij aan dat de wetgeving voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording nog steeds niet door de Kamer is behandeld en vastgesteld.

Ondanks het feit dat we gelijk aan het begin van de jaarrekening controle 2019 door de accountant werden geconfronteerd met corona en daardoor dit traject volledig op afstand en thuiswerkend, zowel vanuit Ede als de accountant, moesten uitvoeren is met extra inspanningen het controleproces goed afgerond met een goedkeurende verklaring.

Eind 2020 is vooral, mede in het kader van de interimcontrole van de accountant, stil gestaan bij de mogelijke effecten die de uitvoering van de COVID-maatregelen kan hebben op de rechtmatigheid van onze activiteiten. Complicatie hierbij is dat de daarvoor benodigde protocollen en richtlijnen zeer laat worden afgegeven. Dit vormt een substantieel risico voor ons.

Informatieveiligheid en Privacy

In 2020 heeft er een 2e meting van de Functionaris voor Gegevensbescherming plaatsgevonden.

Aanbevelingen om nog beter te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn omgezet in concrete acties. Door het plotselinge thuiswerken gedurende een groot deel van 2020 is er veel aandacht geweest voor het veilig thuiswerken, zodat privacy en informatieveiligheid ook in deze periode geborgd is. Bewustwording blijft een voortdurend aandachtspunt. Met behulp van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) zijn bij nieuwe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van de Datadienst Sociaal Domein, de risico's voor privacy en informatieveiligheid in kaart gebracht. Hier zijn mitigerende maatregelen voor opgesteld.

De ingezette samenwerking met de gemeenten Rhenen en Wageningen met betrekking tot de uitvoering van de AVG is (na 3 jaar) geëvalueerd en wordt gecontinueerd.

Digitale archivering en duurzame bewaring (E-depot)

In 2020 is, het eind 2018 gestarte, digitaal en zaakgericht werken en archiveren verder uitgerold. Met digitaal zaakgericht werken wordt de basis gelegd voor zaakgerichte digitale dossiervorming. Hiermee wordt een meer optimale dienstverlening gefaciliteerd en gegarandeerd. De overgang naar digitaal werken zorgde in het begin voor beperkte aandacht voor een duurzame bewaaromgeving (e-depot). Daardoor is er een achterstand in papieren en digitale archivering ontstaan. Die moet worden ingelopen om aan de archiefwet- en regelgeving te voldoen en als overheid transparant te blijven. In 2020 is gestart met het terugdringen van de achterstanden en het verbeteren van de kwaliteit. In 2021 nemen we de aanloop naar de realisatie van een e-depot.

Huisvesting

In 2020 is door corona voor het Strategisch Huisvestingsplan zoals we dat voor ogen hadden een pas op de plaats gemaakt. Corona zorgt voor een switch in het denken over ruimtegebruik en het kantoorconcept. We zijn hier volop mee bezig via het project de Nieuwe WERKelijkheid, zodat straks een prettige werkomgeving wordt gecreëerd die recht doet aan de 'lessons learned' uit de crisis.

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2020-2023 is een motie aangenomen inzake het realiseren van groene gevels en daken op gemeentelijk vastgoed. In 2020 is verder gewerkt aan het opstellen van een plan, inclusief financiële onderbouwing.

4.6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Ede is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en financieel betrokken. In dat geval is er sprake van een 'verbonden partij'. Verbonden partijen kunnen zowel voor de realisatie van het beleid van de deelnemende partijen als voor de financiële gevolgen daarvan van grote betekenis zijn. In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie op en de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen. Wanneer sprake is van uitsluitend een

financieel of bestuurlijk belang, valt dit niet onder de definitie van verbonden partij en zijn eventuele risico's betrokken bij de paragraaf weerstandsvermogen.

Kaderstelling

- Kadernota Verbonden Partijen
- Handreiking Netwerkrelaties Gemeente Ede 2016

Beleid

Ter bepaling van de mate van toezicht is de netwerkmonitor het instrument. Voor de netwerkmonitor wordt voor de meest significante netwerkrelaties de risicoscore en bijdrage aan de strategische doelen bepaald. De laatste actualisatie van de netwerkmonitor heeft plaats gevonden voordat sprake was van corona. Eind 2020 is daarom een begin gemaakt met herziening van de laatste netwerkmonitor om de impact van corona te kunnen duiden. Deze herziening wordt begin 2021 afgerond.

Toezicht op doelrealisatie door een netwerkrelatie is verscherpt, indien uit de netwerkmonitor blijkt dat een relatie zowel een hoge risicoscore heeft én een belangrijke bijdrage levert aan strategische doelen. In 2021 worden interventiestrategieën doorontwikkeld. Aangezien sprake is van een doorlopend proces, waarbij kaders van governance en toezicht op externe partijen dienen aan te sluiten bij de gewenste manier van werken, vinden werksessies met accounthouders periodiek plaats. Actualisatie van de 'Handreiking netwerkrelaties Gemeente Ede 2016' is voorzien in 2021.

Verbonden partijen

Hieronder zijn de verbonden partijen beschreven. De indeling is conform voorschrift BBV gemaakt naar gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen.

Verbonden partijen zijn organisaties waar sprake is van een bestuurlijk en financieel belang voor de gemeente Ede.

Gemeenschappelijke regelingen

Permar WS

De taken die Permar WS voor de gemeente Ede uitvoert, zijn vanaf 1 januari 2018 ondergebracht in de nieuw opgerichte organisatie Werkkracht Ede BV. In 2020 is Permar WS daadwerkelijk en volledig geliquideerd en uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden

In belangrijke mate heeft het jaar 2020 voor de VGGM in het teken gestaan van corona. Om zo goed en adequaat mogelijk deze crisis het hoofd te bieden is vanuit de gehele organisatie 'hulp' geboden. Dit heeft onder meer geleid dat op veel onderdelen is gekeken hoe creatief met capaciteit en voornemens kon worden omgegaan. Deels betekent dit een verschuiving naar 2021.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)			
Openbaar belang	Goede en tijdige brandweezorg. Uitvoering geven aan de Wet Publieke Gezondheid (inclusief Jeugdgezondheidszorg), dit voor zover het aan de gemeente opgedragen taken bevat.		
Financieel belang	€ 10.085.000		
Bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de VGGM (het regionale College), wordt de gemeente Ede vertegenwoordigd door burgemeester Verhulst en wethouder Meijer (op basis van zijn portefeuille Gezondheidszorg).		
Financiële gegevens		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 7.367.000	€ 9.884.000

Risico's	Vreemd vermogen	€ 43.158.000	€ 49.662.000
	Resultaat 2020	€ 3.112.000	
	Het totale risicobedrag voor de VGGM is berekend op € 1.453.000. Het weerstandsvermogen is voldoende om dit af te dekken.		

Omgevingsdienst de Vallei

De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) is een uitvoeringsdienst. Opgericht op 1 april 2013 met vijf partnergemeenten. Gelderland heeft zeven OD's die samenwerken in het Gelders Stelsel. De OddV draagt in hoge mate bij aan de strategische doelen van de gemeente Ede, namelijk het waarborgen van een veilige en leefbare fysieke leefomgeving. Daarvoor voert OddV de taken uit op het gebied van vergunningverlening (bouwen en milieu), toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leefomgeving.

Omgevingsdienst de Vallei			
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht met als doel een veilige en leefbare fysieke leefomgeving te kunnen waarborgen. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de verschillende omgevingsdiensten in Gelderland (Gelders Stelsel).		
Financieel belang	€ 6.091.000		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Verhulst vertegenwoordigt de gemeente Ede in het dagelijkse- en algemene bestuur van de OddV.		
Financiële gegevens (*)		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 600.000	€ 463.000
	Vreemd vermogen	-	-
	Resultaat 2020	-	
Risico's	De risico's zijn beperkt. Het weerstandsvermogen van de Omgevingsdienst de Vallei wordt voldoende geacht om de risico's af te dekken.		

(*) Financiële gegevens gebaseerd op PB Oddv 2020-2023

Regio Foodvalley

De gemeenschappelijke regeling Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten. De regio concentreert zich op economie, werkgelegenheid, voedsel, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. De strategische hoofdopgaven van de regio zijn geformuleerd in de strategische agenda. De begroting 2020 is nog gebaseerd op de Strategische Agenda 2015-2020 met de titel 'van denken naar doen'.

In 2019 en 2020 hebben er grote veranderingen plaatsgevonden: er is een nieuwe Strategische Agenda (2020-2025) opgesteld, de governance is aangepast en er is een Economic Board voorbereid.

Overheid, onderwijs en ondernemers werken samen aan de realisatie van de strategische opgaven. Het regiokantoor richt zich op de bestuurlijk en beleidsmatige ondersteuning van de Triple Helix en de intergemeentelijke samenwerking. De uitvoering van projecten gebeurt ten laste van de begrotingen van de aangesloten partners. Uitzondering daarop zijn projecten in het kader van marketing van de regio, het mobiliteitsfonds en de verantwoordelijkheid voor regiotaxi Valleihopper.

Regio Foodvalley	
Openbaar belang	De Regio Foodvalley spant zich in voor vijf strategische hoofdopgaven, die zich richten op het vestigingsklimaat en de leefomgeving van het Foodvalley-gebied dat acht gemeenten beslaat.
Financieel belang	De algemene bijdrage voor 2020 bedroeg voor Ede € 371.000 op basis van het

Bestuurlijk belang	inwoneraantal per 1-1-2020. Daarnaast stortte Ede circa € 112.000 in het mobiliteitsfonds. Valleihopper maakt per 1 januari 2020 geen onderdeel meer uit van Regio Foodvalley.		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Verhulst is voorzitter en wethouder Meijer is lid van het algemeen bestuur. Diverse wethouders nemen plaats in portefeuillehouders-overleggen.		
Financiële gegevens (*)		01-01-2020	31-12-2020
Uit Jaarrekening 2019	Eigen vermogen	€ 2.146.245	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 2.853.377	n.n.b.
Uit Begroting 2020	Begroot resultaat 2020	€ 0	
Risico's	Het weerstandsvermogen van de regio wordt voldoende geacht om de risico's van af te dekken.		

Regio de Vallei

De gemeenschappelijke regeling Regio de Vallei is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten.

Regio de Vallei			
Openbaar belang	Samenwerking tussen vijf gemeenten, die zich momenteel vooral nog richt op verwerking van huishoudelijk afval.		
Financieel belang	De jaarlijkse bijdrage van Ede bedraagt circa € 29.700		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Verhulst is voorzitter en wethouder Ritsema vertegenwoordigt de gemeente Ede in het dagelijks en algemeen bestuur.		
Financiële gegevens (*)		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 57.488	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 15.184	n.n.b.
	Begroot resultaat 2020	€ --12.702	
Risico's	De hoogte van de reserve wordt voldoende geacht om toekomstige verplichtingen op te vangen.		

(*) Uit Jaarrekening 2019 en Begroting 2020

Vennootschappen en coöperaties

ACV-groep

Afvalcombinatie 'De Vallei' N.V. is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen (ACV-groep). De aandelen zijn in het bezit van de gemeente Ede, Wageningen, Renkum, Veenendaal en Renswoude. Gemeente Renswoude is per 1 januari 2020 medeaandeelhouder. ACV Gemeenten voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit en ACV Bedrijven verzorgt de commerciële activiteiten van de groep. Restore Kringloop met winkels in Ede en Veenendaal maakt onderdeel uit van ACV. In totaal biedt ACV werk aan meer dan 200 medewerkers en vrijwilligers. Naast de focus op de kernactiviteit afvalinzameling, is er grote aandacht voor duurzaamheid (onder andere hergebruik) en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Restore, Road2Work en dergelijke). Taakverbreding heeft plaatsgevonden richting beheer openbare ruimte.

Afvalcombinatie 'De Vallei' N.V.			
Openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval in stromen, die op een milieuhygiënisch en economisch verantwoorde wijze kunnen worden hergebruikt, of verwerkt tegen een voor de burgers zo laag mogelijk tarieven.		
Financieel belang	€ 2.726.299		
Bestuurlijk belang	Wethouder Meijer vertegenwoordigt Ede bij de vergadering van aandeelhouders.		
Financiële gegevens (*)		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 11.082.000	n.n.b.

Risico's	Vreemd vermogen	€ 21.897.000	n.n.b.
	Prognose resultaat	n.n.b.	
De risico's voor de gemeente zijn:			
<ul style="list-style-type: none"> • Het ingebrachte aandelenkapitaal (€ 2.726.299). • De gemeente heeft de verplichting een eventueel negatief bedrijfsresultaat aan te vullen. • Verplichting tot garantieverstrekking aan derden in verband met verplichtingen ACV Gemeente B.V. ten opzichte van die derden. • Beëindiging contract met ACV kan alleen met toestemming van alle aandeelhouders. 			

(*) Cijfers ontleend aan de Jaarrekening 2019

Werkkracht Ede BV

Werkkracht Ede BV is per 1 januari 2018 opgericht voor de dienstverlening voor de brede doelgroep van de Participatiewet, inclusief Wsw-werknemers.

Werkkracht Ede BV			
Openbaar belang	Werkkracht is een overheids-BV en spant zich in om iedereen, die behoort tot de brede doelgroep van de Participatiewet, mee te laten doen naar vermogen, bij voorkeur in een reguliere baan.		
Financieel belang	De gemeente is enig aandeelhouder, jaaromzet bedraagt circa € 15 miljoen.		
Bestuurlijk belang	Wethouder Meijer vertegenwoordigt Ede bij de aandeelhoudersvergadering.		
Financiële gegevens (*)		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 541.323	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 2.058.186	n.n.b.
	begroot resultaat 2020	€ 0	
Risico's	De gemeente is 100% aandeelhouder van deze B.V. Wanneer kosten en opbrengsten tegenvallen, vangt Werkkracht deze op met eigen Weerstandsvermogen. Bij de start is € 500.000 weerstandsvermogen ingebracht. Als dit onvoldoende blijkt is de gemeente Ede risicodragend. Het reguliere risico van Werkkracht is gekoppeld aan de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en werkgelegenheid.		

(*) Uit Jaarrekening 2019 en Begroting 2020

Bank Nederlandse Gemeenten

NV Bank Nederlandse Gemeenten			
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.		
Financieel belang	€ 271.050		
Bestuurlijk belang	-		
Financiële gegevens (*)		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000
	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000
	Prognose resultaat	€ 221.000.000	
Risico's	Minimaal		

(*) Cijfers ontleend aan de Jaarrekening 2020

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.

In februari 2019 is Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V. opgericht.

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.		
Openbaar belang	Samenwerkingsverband van tien Veluwe gemeenten en de provincie Gelderland voor het verbeteren van de kwaliteit van de vakantieparken en hiermee bij te dragen aan een sterkere positie van de Veluwe als toeristisch recreatieve bestemming.	
Financieel belang	€ 4.049 Bij oprichting worden 45.000 aandelen geplaatst: elk aandeel is nominaal een euro waard. Dit betekent op basis van de verdeelsleutel een aandeel van 9% die een waarde vertegenwoordigt van € 4.049.	
Bestuurlijk belang	Wethouder Meijer vertegenwoordigt Ede bij de vergadering van aandeelhouders.	
Financiële gegevens (*)	01-01-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	€ 80.454	€ 3.337.000
Vreemd vermogen	€ 7.552	-
Resultaat 2020	€ 419.000 N	
Risico's	De risico's voor de gemeente zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Tekorten of overschotten bij concrete projecten komen terecht bij de risicodragende partijen. Dat zijn de partijen die mede-investeren. Ze delen dus in winst of verlies. • Als er bij verlies of eventuele opheffing van de ontwikkelingsmaatschappij sprake is van een tekort op het kapitaal van € 4 miljoen, moeten de aandeelhouders op grond van hun aandeel in de ontwikkelingsmaatschappij het tekort dekken	

(*) Cijfers gebaseerd op JR 2019 en MJB 2020-2023

Stichtingen en verenigingen

Stichting Parkeren Ede Centrum

De Stichting Parkeren Ede Centrum is een samenwerking tussen gemeente Ede en Q-Park om beleidsbeslissingen en uitvoerende beslissingen over de bereikbaarheid van het parkeren in het centrum vroegtijdig af te stemmen. Ook heeft de stichting tot doel om parkeervoorzieningen in stand te houden. De stichting wordt via de Klankbordgroep Parkeren actief betrokken bij de nieuwste parkeerontwikkelingen in Ede Centrum. De cijfers zijn gebaseerd op de meest recente voorhanden informatie, zijnde de jaarcijfers 2018.

Stichting Parkeren Ede Centrum		
Openbaar belang	Instandhouding/uitbreiding van parkeervoorzieningen in het centrum van Ede ten behoeve van de bereikbaarheid. Hierover tevens adviseren en communiceren met belanghebbenden.	
Financieel belang	De financiële bijdrage bedraagt € 2.900 per jaar. Dit is een belang van 50%. Het bestuur van de stichting heeft besloten de financiële bijdrage van € 2.900 per jaar op te schorten.	
Bestuurlijk belang	Wethouder De Pater vertegenwoordigt de gemeente Ede in het bestuur van Stichting Parkeren Ede Centrum.	
Financiële gegevens	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	€ 26.000	n.n.b.
Vreemd vermogen	0	n.n.b.
Prognose resultaat	€ 0	
Risico's	Minimaal	

4.7 Grondbeleid

Inleiding

De gemeente Ede beschikt op basis van een actief aankoopbeleid in het verleden over een ruime hoeveelheid bouwgrond voor bedrijven en woningen. De aandacht is erop gericht deze bouwgrond op de markt te brengen zodanig dat ontwikkelingen daarop bijdragen aan beleidsdoelstellingen op het gebied van onder andere wonen en werken. De gemeente is terughoudend met het verwerven van nieuwe grondposities.

Kaderstelling

- [Nota Grondbeleid](#)
- [Notitie Grondexploitaties BBV](#)
- [Interim Grondbeleid - Naar een maatschappelijk ondernemend grondbeleid](#)

Beleid

Grondbeleid is geen doel op zich, maar faciliteert de behoefte van particulieren en bedrijven om in Ede prettig en aantrekkelijk te wonen, te werken en te recreëren. De kwalitatieve uitwerkingen van de woonvisie geven de uitgangspunten voor de behoefte aan woningen in de grondbedrijfsprojecten. Op basis van onafhankelijke taxaties zijn de waarden van de uit te geven gronden bepaald. Gezien de boekwaarde van de gronden in het grondbedrijf en de impact op de gemeentelijk financiën, is het van belang te sturen op de resultaten en risico's van het grondbedrijf.

Ontwikkelingen

Eind 2020 heeft u de uitgangspunten voor de opstelling van het MPG 2021 vastgesteld. Deze uitgangspunten betreffen de programmering van de verkopen van bouwgrond voor woningen en bedrijven en de te hanteren parameters voor rente, kosten- en opbrengststijging. Daarnaast is eind 2020 door u de nota Grondprijzen 2021 vastgesteld. Aan de hand van de voortgang in de plannen, de autonome ontwikkelingen en de vastgestelde grondprijzen en uitgangspunten zijn de grondexploitaties geactualiseerd. In het MPG 2021 vindt u een uitgebreide toelichting op onze portefeuille. In deze paragraaf vindt u een verantwoording op hoofdlijnen.

Ontwikkelingen 2020

De markt voor de woningbouw heeft zich in 2020 wederom positief ontwikkeld. De verkopen in de regio zijn in 2020 ondanks corona op zeer hoog niveau gebleven. De woningbouwprices zijn ook blijven stijgen net als in voorgaande jaren.

Als afgeleide hiervan zijn de prijzen voor bouwgrond in 2021 gestegen. Deze stijging is verwerkt in de taxaties voor bouwgrond die in december 2020 door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

In 2020 was de ambitie om bouwgrond te verkopen voor de bouw van ca. 398 woningen binnen de gemeentelijke projecten. De werkelijke levering van bouwgrond blijft met 296 woningen achter op de ambitie. Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het over de jaargrens heen schuiven van de levering van de grond van de Kop van de Parkweg.

Ook de interesse in bouwgrond voor bedrijventerreinen is groot. De gerealiseerde levering van bedrijfsgrond in 2020 bedraagt 3,5 hectare, waar een verwachting van 5,5 hectare was aangegeven in het MPG 2020. Dit is minder dan begroot omdat een omvangrijke transactie net na de jaarwisseling in 2021 is geleverd. Het achterblijven op de begroting is geen indicator voor het animo voor de bedrijfsgrond.

Resultaat grondbedrijf

In het MPG 2020 werd uitgegaan van een positief resultaat over 2020 van € 1,0 miljoen. Dit resultaat valt gunstiger uit. Het resultaat van het grondbedrijf bestaat uit verschillende onderdelen, namelijk:

- Resultaat op materiële vaste activa (voorheen verspreide gronden). Dit zijn de strategische gronden die niet in ontwikkeling zijn. Resultaten ontstaan als gevolg van beheer/pachten en verkopen.
- De resultaten op af te sluiten projecten. Wanneer projecten afgerond zijn, wordt het resultaat genomen en indien nodig (verlies) verrekend met de Voorziening Negatieve Plannen. Dit jaar een voordeel van € 0,3 miljoen.
- Tussentijdse winstnemingen. Deze verplichting komt voort uit de notitie Grondexploitaties die in 2016 door de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgesteld en de aanscherping hierop in december 2017. Het komt erop neer dat in positieve plannen jaarlijks naar rato van de voortgang winst genomen moet worden. De tussentijdse winstneming bedraagt dit jaar € 1,7 miljoen, met name gerealiseerd door ontwikkelingen bij Kernhem vlek B en Harskamp-Smachtenburg.
- De aanpassing van de Voorziening Negatieve Plannen (VNP) als gevolg van bijstellingen van de plannen in het MPG. Indien uit de actualisatie van de plannen blijkt dat de resultaten van de verliesgevendende plannen wijzigen, moet dit direct verrekend worden met het resultaat en aangepast worden in de Voorziening Negatieve Plannen. We zien hier de doorwerking van een lagere interne rekenrente die toegerekend wordt aan de grondexploitaties. Deze is voor de jaren 2021 en 2022 0,25% lager en voor de jaren 2023 e.v. zelfs 0,50% lager dan bij de vorige MPG. Dit levert een voordeel op van € 2,1 miljoen. Totale vrijval van de VNP is dit jaar € 3,6 miljoen.
- Vaste afdrachten en verrekeningen. Het grondbedrijf doet vaste afdrachten aan de algemene dienst. Bovendien is er sprake van kosten die niet ten laste van individuele plannen gebracht worden maar direct ten laste van het resultaat. Deze kosten zijn in 2020 gunstiger uitgevallen dan begroot.

Specificatie resultaat Grondbedrijf 2020	bedragen x € 1.000 Resultaat
Afsluiten van Plannen	258 V
Tussentijdse Winstnemingen	1.650 V
Behaald resultaat binnen de projecten	1.908 V
Vrijval Voorziening Negatieve Plannen (actualisatie MPG 2021)	3.649 V
Resultaat Materiële Vaste Activa	131 N
Rechtstreeks ten laste van resultaat	269 N
Resultaat grondbedrijf 2020	5.157 V

In 2020 wordt een positief bedrijfsresultaat geboekt van € 5,2 miljoen. Dit resultaat valt in het algemene resultaat en wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

Toekomstige resultaatsverwachting

De actualisatie van de grondexploitaties levert voor de lopende planexploitaties een verwacht toekomstig resultaat op van € 40 miljoen (nadelig). Het betreft:

- negatieve plannen € 49 miljoen (n)
- positieve plannen € 9 miljoen (v)

Voor de negatieve plannen wordt het toekomstige resultaat gedekt door de Voorziening Negatieve Plannen. De verwachte winsten voor de positieve plannen worden jaarlijks aan de hand van (deel) realisatie genomen en in het resultaat van het grondbedrijf verwerkt.

Bedrijfsreserve Grondzaken en Voorziening Negatieve Plannen

We sluiten het jaar met een nul-saldo in de reserve Grondbedrijf. Aan het begin van het boekjaar was er geen saldo en ook de afwikkeling van de resultaten van 2020 heeft niet plaats gevonden via deze reserve. Dit in lijn met uw besluit in januari 2021 om de reserve Grondbedrijf op te heffen.

De nadelige projecten hebben een totaal exploitatiesaldo (contante waarde per 1-1-2021) van € 49 miljoen. De

voorziening Negatieve Plannen bevat deze middelen. De voorziening Negatieve Plannen zal de komende jaren naar verwachting afnemen, als gevolg van het afsluiten van negatieve plannen.

Boekwaarde

Het grondbedrijf beschikt over aanzienlijke hoeveelheid bouwgrond. Dit is zichtbaar in de boekwaarde van het grondbedrijf. Een hoge boekwaarde leidt tot een hoger risicoprofiel. Vertragingen hebben immers een grote impact door de rentecomponent die over de boekwaarde berekend wordt. De boekwaarde is in 2020 afgenomen met 6 miljoen en bedraagt per 1 januari 2021 € 117 miljoen.

Risico's

We zien twee typen risico's: conjuncturele risico's en projectgebonden risico's. Dit wil zeggen dat we ons niet alleen richten op de risico's die zich op projectniveau voordoen, maar ook risico's zien die veel algemener zijn en alles te maken hebben met de conjunctuur. We richten ons zowel op positieve risico's (kansen) als negatieve risico's. Voor de beheersing betekent dit dat gestuurd wordt op het vermijden van de negatieve risico's en het verzilveren van de positieve risico's.

Bij het analyseren van de risico's wordt een onderscheid gemaakt tussen plannen met een verwacht positief resultaat en plannen met een verwacht negatief resultaat:

1. Bij plannen met een verwacht negatief resultaat moet als een risico zich voordoet, en daardoor het resultaat van het plan slechter wordt, de Voorziening Negatieve Plannen worden aangevuld tot de hoogte van dit tekort. Hierbij wordt een beroep gedaan op de algemene reserve. In dit geval is het hebben van weerstandscapaciteit van groot belang.
2. Bij plannen met een verwacht positief resultaat wordt, als een risico zich voordoet, de verwachting van het toekomstige planresultaat naar beneden bijgesteld. Er hoeft geen tekort te worden gedekt, maar het resultaat van het project neemt af. De reservering van middelen in het gemeentelijke weerstandsvermogen voor mogelijke tegenvallers is daarmee niet nodig.

Bij de berekening van het benodigde gemeentelijke weerstandsvermogen wordt daarom alleen ingezoomd op de risico's in de negatieve plannen.

Het MPG 2021 bevat een actuele risicoanalyse van de plannen en de portefeuille. Het saldo van de risico's en de kansen bedraagt € 23,5 miljoen. Van deze risico's kan € 1,7 miljoen worden opgevangen binnen de verwachte resultaten van de positieve plannen. Resteren risico's van € 21,8 miljoen waarvoor de dekking wordt gevonden binnen de weerstandscapaciteit van de gemeente. Via een Monte Carlo-simulatie, waarbij gewerkt is met een zekerheidspercentage van 90%, is berekend dat een bedrag van € 16,9 miljoen benodigd is om de risico's op de grondexploitaties te kunnen afdekken.

Een nadere onderbouwing van de risico's op de grondexploitaties is opgenomen in het MPG 2021 en bijbehorende Risicoanalyse Grondexploitaties 2021. Voor een verdere duiding van het weerstandsvermogen en de berekeningssystematiek wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

4.8 Grote projecten

Inleiding

Naast de verplichte paragrafen die in de financiële beheersverordening worden voorgeschreven, kan de gemeenteraad besluiten dat in de programmabegroting en -rekening ook niet verplichte paragrafen worden opgenomen. Een voorbeeld van een niet verplichte paragraaf is de paragraaf grote projecten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de stand van zaken van de nieuwe en de lopende meerjarige projecten met een financiële omvang van meer dan € 5 miljoen.

Veluwe Poort

Project Parklaan

Doel

De Parklaan is nodig voor een goede ontsluiting van de nieuwe ontwikkelingen op de Kazerneterreinen, de Spoorzone en het ENKA-terrein. De Parklaan biedt een oplossing voor verkeerskundige problemen aan de oostkant van Ede en is tevens onderdeel van de KennisAs Ede-Wageningen.

Stand van zaken

Het bestemmingsplan voor de Parklaan, vastgesteld in januari 2016, is sinds februari 2019 onherroepelijk. Ook beschikt het project Parklaan over een onherroepelijke vergunning wet Natuurbescherming. Om onderdelen het tracé Noord en Zuid aan te leggen zijn in 2020 twee bestemmingsplanwijzigingen en één wijzigingsplan vastgesteld door de gemeenteraad. De lopende procedures worden in 2021 afgerond.

De Parklaan kent verschillende onderdelen met hun eigen dynamiek voor ontwerp en uitvoering:

1. Noord en Zuid; rotonde N224 tot ontsluiting Mauritskazerne - Klinkenbergerweg en ontsluiting Mauritskazerne tot de Poortwachter bij de Dr. W. Dreeslaan.
2. Kruispunt ontsluiting Mauritskazerne - Klinkenbergerweg.
3. Kruispunt de Poortwachter, aansluiting Dr. W. Dreeslaan op de A12.
4. Carpoolplek Maanderdijk.
5. Theehuis Hoekelum.

Ad 1 - Het Voorlopig Ontwerp Inrichtingsplan plus (VOIP+) is, later dan gepland, in november 2020, vastgesteld en gepresenteerd aan de inwoners van Ede tijdens de 3de (digitale) sessie. Een belangrijk punt in het ontwerp is de groencompensatie. Die is bij de vaststelling van het VOIP+ vastgesteld. Aansluitend is de omgevingsvergunning voor het kappen van bomen opgesteld en ingediend. De oplevering van de beide tracés is voorzien in Q3 van 2022. De opdrachtnemer voor het werk wordt gevraagd om een zo realistisch mogelijke planning op te stellen.

Ad 2 - Het kruispunt is in november opgeleverd met het planten van de laatste boom. In de loop van 2021 wordt het geluidscherm afgerond met het monteren van Veluwe verbeeldingen.

Ad 3 - Het kruispunt is in het laatste kwartaal volgens planning opgeleverd. De grootste ingreep was de omklap van het kruispunt in september. Tijdens de werkzaamheden is besloten om aan de noordzijde een extra rechtsaffer aan te leggen en is de VRI vervangen.

Ad 4 - De nieuwe aangelegde en uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen tot bijna 80 stuks wordt begin 2021 in gebruik genomen.

Ad 5 - Theehuis Hoekelum: Met de B&W besluiten om het theehuis te verwerven, verplaatsen, renoveren en verkopen en de vaststelling van een nieuwe vaststellingsovereenkomst, wordt begin 2021 het plan van aanpak vastgesteld. Het theehuis zal verplaatst zijn als de opdrachtnemer Noord en Zuid op dit deel van het tracé aan de slag gaat.

Financiën

De gemeenteraad heeft € 64,955 miljoen beschikbaar gesteld. Daarnaast is € 1,680 miljoen beschikbaar om de maatregelen uit het handboek KennisAs uit te voeren. Dat bedrag wordt bij de perspectiefnota verhoogd met € 0,335 miljoen KennisAs middelen. Daarmee totaal beschikbaar € 66,970 miljoen. Het krediet blijft, ondanks de sluitende businesscase, onder druk staan. Oorzaken zijn mogelijke prijsstijgingen in de markt en de kosten als gevolg van de latere oplevering van de weg. De verdragingskosten zijn vooralsnog taakstellend opgenomen in de businesscase.

Het voordelige resultaat in 2020 heeft geen effect op het verwachte projectresultaat Parklaan. De kosten worden in een later stadium alsnog gerealiseerd.

2020	Begroot	Werkelijk	Verschil	Toelichting
				<ul style="list-style-type: none"> Het verschil op Noord en Zuid wordt veroorzaakt doordat de verplaatsing van het theehuis in 2020 begroot stond; in werkelijkheid wordt dat later. De afrekening kruispunt ontsluiting Mauritskazerne - Klinkenbergerweg valt in 2021. Bij de Poortwachter is in 2020 meer gedaan; een verschuiving in jaren. Algemeen: Het werkelijke aantal uren is hoger dan begroot. De oorzaak ligt in het later dan gepland vaststellen van het VOIP+ en de hiermee samenhangende uren besteding. Verschillende onderdelen (uitwerking ontwerp en omgevingsmanagement - overleg stakeholders waaronder coronamaatregelen) vroegen meer aandacht dan gedacht. Meer uren aan het product VOIP+ leidt tot extra kosten, die later in het proces niet worden teruggehaald.
Kosten	13.502	12.630	872	
Opbrengsten	0,978	0,978	0	

nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerde boekwaarde	30,8	Provincie Gelderland (GSO-4 en MIAM)	6,5
Nog te maken kosten	36,8	Provincie Gelderland (NSL, luchtkwaliteit)	0,6
		Bijdrage algemene dienst gemeente Ede	59,3
		Bijdragen derden ten behoeve van realisatie Poortwachter	3,1
		Dotatie naar Spoorzone	-3,6
		KennisAs	1,7
Totaal	67,6		67,6
Resultaat (reel)	0		

Risico's

Binnen het beschikbare krediet is geen risicoreserve begroot. Het voordoen van de risico's leidt tot onvoldoende budget voor de realisatie van de Parklaan. De risico's worden meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente.

Het risicodossier wordt periodiek geactualiseerd. Op dit moment blijkt dat, indien alle risico's optreden, een nadeel van circa € 2,55 miljoen ontstaat. Om sturing te krijgen op de risico's zijn afspraken gemaakt hoe om te gaan met een nieuw risico, de waardering en het benoemen, actualiseren en monitoren van beheersmaatregelen.

Project Spoorzone

Doel

Het doel van het project is het realiseren van een nieuw station en het aanpassen van aansluitende (spoor)infrastructuur om de volgende doelen te verwezenlijken:

1. De barrièrewerking die ontstaat door de fysieke spoorinfrastructuur ter plaatse van het station Ede-Wageningen, de SOMA- en ENKA-terrein, en die indirect ontstaat door de geluidsschermen, te verminderen.
2. De voorzieningen voor de verschillende vervoersmodaliteiten, de toegankelijkheid daarvan en de kwaliteit van de overstap tussen de verschillende modaliteiten te verbeteren.
3. Het station plus de directe omgeving als visitekaartje voor Ede op te waarderen en het daarmee creëren van een aantrekkelijke vestigingsplaats voor wonen en bedrijvigheid.

4. Een station te realiseren dat een logisch en duidelijk centrum is in het stedenbouwkundige en infrastructurele plan voor de wijdere omgeving van Ede-Oost, waardoor de genoemde kwadranten rondom het station beter met elkaar worden verbonden.
5. Het project te realiseren binnen de vastgelegde Kaders: doelstellingen, subsidiecondities, scope, budget, planning en samenwerking.

Stand van zaken

Voor het project Spoorzone Ede is een gemeenschappelijke projectorganisatie ingericht met medewerkers van de gemeente Ede, NS en ProRail. Deze organisatie werkt volgens afspraken over samenwerking die in de subsidies en overeenkomsten zijn vastgelegd. In 2012 heeft de gemeenteraad de Keuzenota Spoorzone vastgesteld. Door de inpassing van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) in het project, is vertraging ontstaan in de planning.

Afgeronde delen

Het inpassen van PHS in het project leidde er ook toe dat andere onderdelen afzonderlijk en/of vooruitlopend zijn opgepakt. Het gaat dan om:

- In 2015 is een tijdelijke P&R voorziening op de Mauritskazerne gerealiseerd en is de halteplaats van de Valleilijn verplaatst van de zuid- naar de noordzijde van het station.
- De samenwerkingsovereenkomst Spoorzone Ede is medio 2015 door de gemeente, ProRail en NS ondertekend en aansluitend vastgesteld in het *Bestuurlijk Overleg Spoorzone Ede*.
- In mei 2016 is de ontwerpnota voor de OV-knoop (inclusief oost en PHS) vastgesteld door de drie samenwerkende partijen.
- De Westelijke Spoorzone, is, met de oplevering van twee tunnels en openbare ruimte, in 2016 afgerond.

OV-Knoop en Oostelijke Spoorzone

De realisatie van de OV-knoop is verdeeld over verschillende contracten. Na het voortijdig afbreken van de eerste aanbestedingsprocedure voor het spoorse contract (Contract 1) heeft het *Bestuurlijk Overleg Spoorzone Ede* besloten tot een nieuwe aanbestedingsprocedure. In het besluit heeft het aangegeven de significante financiële effecten, voortvloeiende uit de vertraging als gevolg van het afbreken, zo veel mogelijk te willen beperken. Het projectmanagementteam is aan de slag en op zoek gegaan naar een aanpak om de kans op een geslaagde aanbesteding te optimaliseren en naar (besparing)mogelijkheden om de gevolgschade zoveel mogelijk te beperken. Dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen in het ontwerp en een andere aanbestedingsaanpak.

Het spoorse contract - Contract 1 (inclusief 2)

In 2019 werd ook duidelijk dat de PHS-dienstregeling, waar het infra-ontwerp van het station op gebaseerd was, niet uit te voeren was op de beoogde spoorinfrastructuur. Het vigerend ontwerp voor de OV-knoop Ede sloot niet goed aan bij de twee resterende mogelijke dienstregelings-alternatieven. De opdrachtgever voor het PHS heeft verzocht ook hier alternatieven te onderzoeken, waarbij eveneens zoveel mogelijk gezocht is naar kostenreductie. Dankzij intensieve samenwerking tussen betrokken partijen is het gelukt om in april 2019 een alternatief te ontwikkelen dat begin 2020 goedgekeurd was (het Functioneel Integraal Systeemontwerp/Railverkeertechisch Ontwerp). Hiermee is ook een keuze gemaakt voor één van eerder genoemde dienstregelingsmodellen, i.c. alternatief "6/4" zonder sprinter Utrecht – Ede v.v.

2020 heeft vooral in het teken gestaan met de hernieuwde aanbesteding (overleg- en onderhandelingsfase) van spoorse contract. De werkzaamheden verliepen in hoofdlijnen zoals gepland. De onderhandelingsfase is eind december afgerond met het uitbrengen door de gegadigden van de Best And Final Offer. Naar verwachting wordt in het eerste kwartaal 2021 het contract gegund. Daarna gaat de opdrachtnemer aan de

slag met de inhoudelijke voorbereidingen en aansluitend de uitvoering, w.o. het per eind 2021 het verwijderen van de spoorwegovergang Kerkweg en het afsluiten voor auto's van de spoorwegovergang Sysselet.

Vorbereidende werkzaamheden - Contract 5

Na de voortijdig beëindigen van de aanbesteding van het spoorse contract (Contract 1) is in juni 2019 besloten tot het naar voren halen van de voorbereidende werkzaamheden van dat contract, w.o. kabels en leidingen en het ontgronden Frisopark en Badweg en deze ook uit de scope van Contract 1 te halen. Hiermee wordt het risicoprofiel van Contract 1 verlaagd en wordt zichtbare voortgang geboekt. Tegelijk werd het dan ook mogelijk om beter in te spelen op de actualiteit van de (vele) raakvlakken. Naar verwachting zijn alle werkzaamheden voor Contract 5 afgerond per april 2021.

Busplein + P&R-garage en openbare ruimte - Contracten 3 en 4

De afronding van het ontwerp en de start voorbereiding van de aanbesteding is uitgesteld vanwege de prioriteit bij Contract 1 en Contract 5. Afronding ontwerpen (inclusief restpunten) is nu voorzien in maart 2021, aansluitend wordt gestart met het proces aanbesteding. De uiteindelijke afronding van beide onderdelen loopt geen vertraging op.

Financiën

2019	Begroot	Werkelijk	Verschil	Toelichting
Kosten	9.405	6.407	2.998	5 miljoen betreft een dekkingsuitruil in verband met WFC. Per saldo budgetneutraal. Daarnaast is er dit jaar minder uitgegeven dan verwacht, omdat een deel van de gemaakte kosten via het budget bij ProRail gelopen zijn.
Opbrengsten	4.815	1.662	3.153	Door de lagere bestedingen is in 2020 ook minder dekking noodzakelijk geweest vanuit de subsidievoorschotten.

nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	42,1	Ministerie I&W	42,1
Nog te maken kosten	84,3	Provincie Gelderland (inclusief GSO-4 gelden)	35,2
		Gemeente Ede (reserve)	40,5
		Overige bijdragen	5,0
		Storting vanuit Parklaan	3,6
Totaal	126,4		126,4
Resultaat (reel)	0		

Projectbudget en dekking

Het projectbudget Spoorzone Ede (Westelijke Spoorzone en OV-knoop) wordt gedekt door bijdragen van het ministerie Infrastructuur en Waterstaat, provincie Gelderland en de gemeente Ede. Het Bestuurlijk Overleg Spoorzone Ede heeft in november 2020 het projectbudget OV-knoop verhoogd en vastgesteld.

In het bestuurlijk overleg van januari 2020 zijn afspraken gemaakt over het deel van het projectbudget waarvan de dekking nog niet is vastgesteld. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat staat tot circa 40% (PHS-deel) garant voor de eventuele kosten van marktwerking. In Q1 2021 wordt hiervoor door ProRail een aanvullende beschikingsaanvraag ingediend. De gemeenteraad heeft besloten dat het noodzakelijk bedrag wordt gereserveerd in de Perspectiefnota 2022- 2025. De provincie Gelderland heeft eerder de intentie uitgesproken dat het, als bijdrage in het door de gemeente Ede te financieren deel, betreft bij de provinciale *Mid Term Review* in 2021.

Risico's

Het risicodossier wordt periodiek geactualiseerd. Om sturing te krijgen op de risico's zijn afspraken gemaakt hoe om te gaan met een nieuw risico, de waardering en benoemen en actualiseren van de beheersmaatregelen. De beheersmaatregelen zijn gedefinieerd en worden uitgevoerd. Het effect hiervan wordt frequent besproken. Binnen het projectbudget is ook een bedrag gereserveerd voor de risico's in het risicodossier.

Project Kazerneterreinen

Doel

Locatieontwikkeling ten oosten van de bestaande stad Ede op de voormalige kazerneterreinen. Het betreft de kazernes Maurits Noord, Elias Beeckman en Simon Stevin. De kazerne Maurits Zuid betreft het project World Food Center (WFC).

Stand van zaken

Op 1 januari 2011 heeft de gemeente Ede de vier voormalige kazerneterreinen in eigendom en beheer gekregen. Dit op basis van de koopovereenkomst uit 2007 en onderbouwd door het Masterplan Ede Oost uit 2005. Vervolgens is in 2011 door de gemeenteraad het Ontwikkelingsplan Kazerneterreinen vastgesteld. Dit ontwikkelingsplan vormde in 2013 de basis voor het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen. Het uitwerkings- en beeldkwaliteitsplan Simon Stevin is in 2016 geactualiseerd. In 2014 zijn de eerste koopovereenkomsten voor woningbouw op Maurits Noord met projectontwikkelaars ondertekend. In 2015-2018 gevolgd door koopovereenkomsten met projectontwikkelaars en particulieren voor meerdere woningbouwlocaties, vrije kavels en gebouwen op zowel Maurits Noord, Elias Beeckman als Simon Stevin.

De vooruitzichten voor de afrondende fase van de ontwikkelingen op de kazerneterreinen blijven positief. Het project kent een sterke aantrekkingskracht door haar unieke kenmerken in combinatie met het feit dat inmiddels een fors deel van de terreinen is ontwikkeld en daardoor ook het openbaar gebied meer en meer woonrijp wordt ingericht. Ondanks dit vooruitzicht is het afgelopen jaar moeilijk gebleken om het tempo vol te houden, waardoor een jaar langer nodig is om het project af te ronden. Verder zijn alle werkzaamheden ten aanzien van niet gesprongen explosieven afgerond voor februari 2021, als de afspraak met defensie afloopt. Tot slot is het risicoprofiel voor de resterende ontwikkeling in 2020 licht afgenomen, vanwege de voortgang in diverse dossiers. Zie hieronder een korte toelichting per deelgebied.

Simon Stevin

In 2020 is de eerste 50% (28 woningen) van bouwveld 10a noord geleverd en is de koopovereenkomst voor bouwveld 4b en 7 gesloten. Ook zijn daar alle woningen verkocht, waardoor wordt verwacht dat vroeg in 2021 kan worden geleverd. Daarnaast verliep de verkoop van vrije kavels op vlek 10a zuid zeer voorspoedig. Er was grote belangstelling en na de loting zijn veel kavels in 2020 ook al geleverd. De verwachting is dat in 2021 ook de laatste vrije kavels worden verkocht. Ook is er belangstelling voor de nog niet verkochte grote kavels op bouwveld SSK 11 waardoor er in 2020 enkele kavels verkocht zijn. De laatste kavel zal naar verwachting in 2021 verkocht worden.

Elias Beeckman

In 2020 is gestart met de tender voor de ontwikkeling van ruim 120 woningen (waarvan ca. 30 % sociale huur) in drie gestapelde volumes op de voormalige sintelbaan (Elias Beeckmankazerne, bouwveld 1). Ook is het bestemmingsplan voor deze locatie vastgesteld (en begin 2021 onherroepelijk geworden). Verder zijn de onderhandelingen over de contractoverdracht van het resterend deel van het monumentale cluster op Elias Beeckman (EBK5) afgerond (circa 60-80 woonzorg-eenheden). Ten aanzien van de geplande bouw van een school op de Elias Beeckmankazerne bestaat - met de vaststelling van de Programmabegroting in het najaar van 2020 - dekking om met de planuitwerking te starten.

Maurits Noord

Op Maurits Noord is de koopovereenkomst voor de Van Essen-kazerne tot stand gekomen (24 sociale huur- en 16 vrije sectorwoningen). Voor het Koninklijke Marechaussee-gebouw is een uitvraag gedaan en die heeft geresulteerd in een reserveringsovereenkomst waarbinnen het plan nader wordt uitgewerkt en de koopovereenkomst wordt opgesteld. Ook voor het PMT-gebouw is een reserveringsovereenkomst afgesloten en de planuitwerking voor gebouw 3 (de voormalige Heidebrouwerij) is verder vervolgd en de voorbereiding voor een nieuw bestemmingsplan op deze locatie is gestart. Met deze ontwikkelingen zijn de resterende locaties voor woningbouw inmiddels actief onderhanden en worden in 2021 naar verwachting de laatste overeenkomsten gesloten. Tot slot vorderen ook de woonrijpwerkzaamheden gestaag: het grootste gedeelte van Elias Beeckman is inmiddels woonrijp en op Maurits Noord worden deze werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd, in samenhang met de resterende ontwikkelingen.

<i>Businesscase</i>		nominale bedragen x € 1 miljoen	
Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	99,1	Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	78,8
Nog te maken kosten	23,4	Nog te realiseren opbrengsten	30,9
Totaal	122,5		109,7
Resultaat (Netto Contante Waarde)	-12,7*		

* = opgenomen in voorziening negatieve plannen

Project WFC

Doel

Het doel van het World Food Center is om bij te dragen aan de verdere economische ontwikkeling van het kennishart Ede-Wageningen. In het bestuursakkoord is het WFC onderdeel van één van de twee hoofdthema's: Food, landbouw en WFC. Met het WFC creëren we dé food-ontmoetingsplek voor consumenten, bedrijven, kennisinstellingen en overheden voor bewustwording, kennisdeling en inspiratie. In een levendig gebied creëert het WFC een voedselbeleving en een broedplaats voor innovatie.

Gebiedsontwikkeling

De basis voor de gebiedsontwikkeling WFC vormt de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Ede en WFCD, de grondexploitatie WFC en de structuurvisie WFC die begin 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. In 2020 zijn de plannen voor de bouwvelden voor werken/FID (bouwveld C; 7.500 m2 bvo) en voor wonen (bouwveld N en K; tezamen ruim 200 woningen) uitgewerkt in verkavelingsplannen en in bestemmingsplannen. De bestemmingsplannen voor bouwveld C en voor bouwveld N zijn door de gemeenteraad vastgesteld. De verkoop/verhuur van de kantoorgebouwen en de woningen is gestart.

In 2020 is ook de placemaking verder van de grond gekomen. In twee voormalige woongebouwen (Roots) zijn inmiddels meer dan 20 startende bedrijven gevestigd.

De economische effecten van de coronacrisis kunnen ook effect hebben op de gebiedsontwikkeling. Op dit moment loopt de woningmarkt nog goed. Mogelijk kan het afzettempo van het commercieel vastgoed de eerste jaren afnemen, doordat bedrijven huisvestingsbeslissingen uitstellen. In de risicoanalyse is hier rekening mee gehouden. Met WFCD wordt afspraken gemaakt over de uitgifte van de eerste bouwvelden. In dat kader wordt ook gesproken over de waardebeoordeling van de gronden.

De gebiedsontwikkeling WFC en de kazerneterreinen hebben samen een aanvraag voor de WBI (Woning Bouw Impuls) bij het Rijk gedaan voor middelen om een versnelling van de (betaalbare) woningbouwopgave te realiseren. De verwachting is dat begin 2021 bekend wordt of de aangevraagde middelen worden toegekend.

Bijdrage Investeringsfonds

Om de ambities ten aanzien van het WFC, zoals geformuleerd in Bestuursakkoord, te kunnen realiseren, worden middelen uit het Investeringsfonds Impuls Ede ingezet. Met deze middelen is in 2020 de realisatie van de Experience door de Stichting WFC Experience ondersteund en is ingezet op communicatie, placemaking en

acquisitie van bedrijven voor het WFC-gebied. Deze activiteiten zijn daarmee ondersteunend aan de gebiedsontwikkeling WFC. De Raadswerkgroep WFC wordt regelmatig bijgepraat over deze activiteiten. In 2020 is minder uitgegeven dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat vanwege de corona-crisis een groot aantal evenementen en fysieke activiteiten niet door kon gaan op het WFC-terrein. Bij de perspectiefnota zal worden voorgesteld deze middelen alsnog in 2021 in te zetten voor het WFC.

WFC Experience

De gemeenteraad heeft € 6 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van de WFC Experience. Dit budget zal in de vorm van een subsidie in twee tranches aan de Stichting WFC Experience worden uitgekeerd. Naast gemeente hebben ook Provincie (€ 17 miljoen) en Rijk (€ 5 miljoen) middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van de WFC Experience. De eerste tranche van € 972.712 is in 2020 gegund ten bate van het maken van het definitief ontwerp van de WFC Experience in 2020 en 2021. Een deel hiervan is in 2020 uitbetaald aan de stichting. De Stichting WFC Experience heeft hiervoor in 2020 haar werkorganisatie ingericht en aanbestedingsprocedures doorlopen voor de exploitatie, het ontwerp van het gebouw en de inhoud van de Experience.

Herstructurering sociaal domein

In deze paragraaf gaan we in op de impact van de we de decentralisatie van taken op gebied van jeugd, participatie en zorg per 1 januari 2015 en de daaruit voortkomende transformatieopgave.

De opgave en ontwikkelingen

Na een transitieperiode waarin de nieuwe taken zijn geïmplementeerd, zagen we de kosten stijgen en vraagt de transformatie veel inspanning. In het Bestuursakkoord 2018-2022 is een duurzaam financieel perspectief als kader mee gegeven.

Door ombuigingen in de afgelopen jaren zijn oplopende taakstellingen geraamd tot en met het jaar 2022 van in totaal € 11,0 miljoen. De rode draad hierin betreft het versterken van sociale basis, toegang en regie. In oktober 2020 is uw raad via een afzonderlijk memo over de voortgang geïnformeerd. Tot en met 2020 is 5,1 miljoen aan ombuigingen gerealiseerd.

Aanvullend is bij de Programmabegroting 2021-2024 besloten tot oplopende ombuigingen richting het jaar 2024 voor een totaal bedrag van € 650,000 toe te voegen. De totale financiële opgave voor het duurzame financiële perspectief bedraagt hiermee € 11,6 miljoen.

Als richtlijn voor de transformatie en het maatregelenpakket heeft onze gemeente zes leidende principes opgesteld. De leidende principes 'niemand is normaal' en 'informele ondersteuning is duurzaam' vatten onze visie ten aanzien van het sociaal domein samen. In deze principes ligt besloten dat incidenten en moeilijkheden inherent zijn aan ons bestaan en in de meeste gevallen heel goed opgevangen kunnen worden door het eigen netwerk. Dat willen wij stimuleren. Uiteraard zijn er ook situaties waarin professionele steun wel nodig is. De ondersteuning die wij dan bieden is naast kwalitatief sterk efficiënt en gericht op zelfstandig functioneren en zorgt ervoor dat basisvoorwaarden eerst op orde zijn. Dit alles regelen we door de regie bij onszelf te houden en als gemeente aan zet te zijn en te werken in partnerschappen met aanbieders die onze visie onderschrijven.

Richting de Perspectiefnota 2022-2025 brengen we naast de inhoudelijke voortgang ook de financiële effecten in beeld. Ingeboekte taakstellingen passen we waar nodig aan, aan het geactualiseerde beeld en doen indien nodig aangepaste ombuigingsvoorstellen om binnen het duurzame financiële kader van uw raad te blijven.

Uitvoeringsplan transformatie

5 november 2020 is het 'Beleidskader transformatie sociaal domein' vastgesteld, waarna het college van B&W

in januari 2021 het bijbehorende uitvoeringsplan heeft vastgesteld. Hierin liggen de ambities en beoogde resultaten vast waarop we de komende jaren monitoren en bijsturen.

Fonds impuls sociaal domein

Middels het besluit 'Versterken Kracht van Ede' is eind 2016 voor de transformatie een impuls sociaal domein beschikbaar gesteld voor activiteiten gericht op transformatie. Eind 2020 bedraagt dit fonds nog circa € 1,0 miljoen, waarvan de helft beschikbaar is voor het transformatieprogramma jeugd (regio). Op basis van de uitkomsten van het actieprogramma "Versterken sociale basis" wordt ingezet op een duurzame koers waarbij we de inzet van nieuwe instrumenten verkennen en de inzet van bestaande voorzieningen evalueren. Op basis van het huidige financiële kader betekent dit ook dat er ingezet zal worden op her alloceren van middelen.

Mijlpalen en aandachtspunten komende periode

1. Monitoren transformatie- en financiële opgave sociaal domein.
2. Lobby bij het Rijk.
3. Monitoren duurzaam financieel perspectief.
4. Invoering woonplaatsbeginsel jeugd.
5. Herziening verdeelmodellen sociaal domein.
6. Uitname Wlz-budget bij beschermd wonen.
7. Temporiseren decentralisatie Beschermd wonen.

Risico's

Het bijsturen gaat niet met één druk op de knop. Het sociaal domein is complex, de context is complex, we werken op verschillende niveaus (bovenregionaal, regionaal en lokaal), er zijn diverse actoren en spelers en oorzaak en gevolg zijn vaak lastig te bepalen. Belangrijk gegeven is ook dat we de toegang tot zorg niet volledig in eigen hand hebben (een groot deel van de toegang tot jeugdzorg verloopt via huisartsen). Grote systeemveranderingen doorlopen nooit een geplande route. Dit maakt dat rekening wordt gehouden met een grotere bandbreedte van de risico inschatting. Ook de effecten van vergrijzing, langer thuis wonen, aanzuigende werking door invoering abonnementstarief Wmo en autonome ontwikkelingen jeugdzorg vergroten dit risico. Het risico op verdeeffecten op de rijksinkomsten is verdwenen nu de voorlopige uitkomsten bekend zijn geworden. Voor Jeugd wordt een wijziging 'woonplaatsbeginsel' ingevoerd-en voor Wmo is het door-decentraliseren van centrum-gemeentelijke middelen getemporiseerd met een start in 2023. De compensatie voor prijs- en volumewijzigingen is vanaf 2021 lager dan de percentages die we geacht worden te vergoeden en de re verwachten volumegroei. Overleg hierover met onder andere de VNG is gestart.

Top 3 risico's

Risico	Gevolg	Beheersmaatregel
Prijs en volumecompensatie wijkt af van de werkelijke prijsstijging en volumestijging.	Minder middelen voor zorg beschikbaar	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby aan de voorkant van het proces om nadelige effecten te beperken. • Sturing aan de poort. • Verstevinging nuldelijk. • Inzetten op urgentie.
Meer zorguitgaven dan zorgbudget	Wachlijsten of budgetoverschrijding	<ul style="list-style-type: none"> • Tussentijds volgen van productie en bijsturen. • Flexibiliteit in contracten. • Sturing aan de poort. • Verstevinging nuldelijk. • Inzetten op urgentie. • Adequate ICT-ondersteuning ten behoeve van rapportage en monitoring. • Beleidsaanpassingen voorstellen en uitvoeren indien

		gewenst.
Risico-regelreflex als respons op incidenten	Verlamming van innovatiekracht	Gedraglijn is ongeschreven regel, waarmee voorkomen wordt, dat wordt gevraagd om zware regelgeving ten behoeve van bijvoorbeeld preventie.

4.9 Gevolgen coronacrisis

Inleiding

Voor specifiek inzicht en monitoring van de impact van de coronacrisis heeft u ingestemd met de instelling van een (tijdelijke) paragraaf 'gevolgen coronacrisis', die wij in de reguliere planning- en controldocumenten opnemen.

"Het virus is en blijft onder ons", met dit citaat van onze minister-president begonnen wij de eerste coronaparagraaf in de begroting. En stelden daarbij de vraag en benoemde de grootste onzekerheid 'hoe lang gaat dit duren'? Het jaar 2020 gaat de geschiedenis in als het coronajaar, maar te vrezen is dat dit ook voor een groot deel van 2021 gaat gelden. Inmiddels hebben we een tweetal "golven" achter de rug en lijken we in de derde golf terecht zijn gekomen.

We moeten daardoor vaststellen dat de overbruggingsfase veel langer duurt dan we aanvankelijk verwachtten en de herstelfase moeizaam op gang komt. Met alle impact daarvan op onze samenleving.

In dat verband hebben wij de aanpak om te komen tot een beeld voor de herstelfase ter hand genomen, verderop in deze paragraaf komen wij daarop nog kort terug.

Verantwoording 2020

Het jaar 2020 heeft bijna volledig in het teken gestaan van de gevolgen, maatregelen en effecten van corona in de Edese samenleving en is ook dwars door onze plannen, begrotingen en bedrijfsvoering heen gegaan.

Dit betrof als eerste de inrichting van de crisisorganisatie, maar ook al snel de andere maatregelen.

Aanvankelijk gericht op ons gemeentelijk maatregelenpakket (voornamelijk gericht op behoud van liquiditeit, uitstel van betaling van belastingen en huur, coulanceregelingen terrashuur en niet terugvorderen van kleinere subsidies voor evenementen). Dit aanvullend op de steunpakketten van Rijk, provincie en banken. Daarna hebben we ook uitwerking gegeven aan de compensatieregelingen continuering zorg, de steunpakketten voor cultuur en sport, uitvoering sociale werkvoorziening etc.

In deze paragraaf maken we hiervan vooral de stand op over 2020.

Samenvatting programma's

Op de programmaplannen hebben we reeds zo goed als mogelijk een overzicht gegeven van de corona-effecten op dat betreffende programma. We wijzen erop dat dit nooit helemaal volledig zal zijn en ook de afwijkingen niet altijd zijn te knippen. We hebben de effecten daarbij uitgesplitst naar de volgende groepen:

- Geplande activiteiten konden geen doorgang vinden, voordeel € 0,8 miljoen.
- Onze partners hebben geen aanspraak kunnen doen op (geldelijke) regelingen en faciliteiten van de gemeente, voordeel € 0,8 miljoen.
- Daling van inkomsten, nadeel van € 1,0 miljoen.
- Benodigde extra inzet c.q. activiteiten, nadeel van € 13,1 miljoen.

Onderstaande tabel geeft per programma de verdeling van dit nadelig effect van € 12,5 miljoen weer:

bedragen x € 1.000

Samenvatting effecten per programma	Activiteit niet doorgegaan	Geen aanspraak op faciliteiten	Daling van inkomsten	Extra inzet	Totaal
Programma 1 Maatschappelijke voorzieningen	285 V	-	0	695 N	410 N
Programma 2 Preventieve ondersteuning	136 V	596 V	0	123 N	609 V
Programma 3 Individuele ondersteuning	230 V	250 V	175 N	11.309 N	10.951 N
Programma 4 Economie, arbeidsmarkt en mobiliteit	-	-	37 N	0	37 N
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling	150 V	-	0	0	150 V
Programma 6 Veiligheid	34 V	-	0	-98	64 N
Programma 7 Kwaliteit leefomgeving	-	-	101 N	0	101 N
Programma 8 Bestuur en organisatie	-	-	763 N	921 N	1.684 N
Totaal	835 V	846 V	1.076 N	13.146 N	12.541 N

Tegenover deze kosten staan voor een deel de ontvangen compensaties vanuit het Rijk. Het betreft naast de TOZO-regeling (€ 9,1 miljoen) ook middelen voor de uitvoering van diverse maatregelenpakketten via de algemene uitkering voor een bedrag van € 4,7 miljoen Van de Provincie Gelderland ontvingen wij € 0,3 miljoen. In paragraaf 3.1 zijn wij hierop al uitgebreider ingegaan en concludeerden dat de budgettaire nadelen voor ons als gemeente tot nu toe beperkt zijn gebleven.

Van de ontvangen en niet bestede middelen resteert € 1,6 miljoen dat beschikbaar blijft in de Reserve Steun en herstel corona omdat de besteding ervan in 2021 plaatsvindt of we nog niet zeker zijn hoe bijdragen precies worden afgerekend. Zie verderop.

Realisatie, dekking en reserveringen 2020 gesplitst naar de categorieën

Op verschillende momenten zijn coronamiddelen beschikbaar gesteld/gereserveerd om maatregelen te financieren en de financiële impact voor de gemeente op te vangen. Zowel van rijk, provincie als eigen middelen. Deze verschillende categorieën zijn in de begroting aangegeven. Een deel van de hierboven genoemde coronamiddelen heeft hierop betrekking. De realisatie daarvan geven wij hierna aan.

Het gaat om:

- Overbruggingsfaciliteit
- Compensatie - categorie 1 - compensaties waarvan de omvang nog nader vastgesteld wordt (a.h.v. werkelijkheid)
- Compensatie - categorie 2 - compensatie gericht op interne thema's en bedrijfsvoering
- Compensatie - categorie 3 - (lumpsum) compensatie gericht op externe thema's

Per categorie geven we inzicht in de realisatie en verwerking daarvan in de jaarrekening. Wij geven daarbij aan de verwachte compensatie zoals aangegeven in de Programmabegroting 2021-2024 (kolom PB 21-24) en de bijgestelde compensatie op basis van de nadien ontvangen decembercirculaire 2020 (kolom rekening 2020). Daarnaast geven wij aan de mate van realisatie (kolom besteed) en de verwerking daarvan.

Overbruggingsfaciliteit

Bij de vaststelling van de Financiële barometer 2020 heeft u ons college mandaat gegeven om € 0,5 miljoen in te zetten om adequaat en tijdig op in te kunnen spelen op de gevolgen van de corona-pandemie volgens de kaders die ook zijn opgenomen in de Financiële barometer 2020 (paragraaf 3.7). Onderdeel daarvan was de door de Provincie Gelderland beschikbaar gestelde steunbijdrage ad € 331.000 verhoogd met een bijdrage uit de algemene reserve van € 169.000.

Het restant van deze overbruggingsfaciliteit is bij de jaarrekening, voor bestemming in de reserve Steun en herstel corona gestort (conform besluit programmabegroting).

Voor een juist beeld zijn, mede met het oog op de bijdrage en verantwoording van de provinciale bijdrage, hieronder ook de kosten van de extra inzet van crisisorganisatie etc. toegevoegd.

Overzicht Overbruggingsfaciliteit	bedragen x € 1.000		
	Compensatie	§ PB 21-24	Besteed
Bijdrage Provincie	331		
Bijdrage uit algemene reserve	169		
	500		
Inzet:			
Gelegenheidskorting huur terrassen (maart t/m mei 2020)		31	31
Specialistisch straatwerk Veldhuizen		48	48
Extra steun voor Technodiscovery Ede			30
Extra inzet mw. handhaving en veiligheid (meerkosten t.o.v. cat. 2)		15	66
Extra inzet mw. crisisorganisatie, automatisering en communicatie		0	667
Totaal		94	842

Compensaties Rijk, verdeeld naar het 3-tal categorieën

Categorie 1

Compensaties waarvan de omvang nog nader vastgesteld wordt (aan de hand van de werkelijkheid)

In de programmabegroting, paragraaf Corona is deze categorie toegelicht. Het betreft de volgende compensaties:

- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemer (TOZO)
- meerkosten en inhaalzorg sociaal domein
- inkomstenderving Eigen bijdrage Wmo

Het verloop hiervan is als volgt in beeld gebracht:

Categorie 1	bedragen x € 1.000			
	Compensatie		Inzet compensatie	
	begroting 21-24	rekening 2020	besteed	naar reserves
TOZO inclusief uitvoeringskosten	20.430	23.030	9.074	0
Sociaal domein -meerkosten, inhaalzorg, inkomstenderving EB	1.081	1.298	150	565
	21.511	24.328	9.224	565

De TOZO wordt op basis van werkelijke kosten en een vast bedrag per aanvraag voor de uitvoeringskosten afgerekend. Deze afrekening maakt onderdeel uit van de accountantscontrole bij de programmarekening (SISA).

Van het bevoorschotte bedrag van ruim € 23 miljoen is ruim € 9 miljoen besteed. Het restant is als transitorische post op de balans gezet.

De meerkosten en inhaalzorg compensatie is in de decembercirculaire 2020 nog bijgesteld. Een deel van deze compensatie betreft de centrum-gemeentelijke taak voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Deze middelen, ad € 565.000, zijn aan de Reserve Maatschappelijke opvang toegevoegd. De benodigde compensatie bij aanbieders is inmiddels uitgevraagd en de beschikbaar gekomen bijdrage is vooralsnog als verplichting op de balans gereserveerd.

De derving eigen bijdrage inkomsten Wmo heeft zich voorgedaan (€ 175.000), de tot nu toe ontvangen compensatie van het Rijk ad € 145.000 compenseert dit nadeel grotendeels.

NB. Naast compensatie van meerkosten heeft de gemeente, in lijn van de VNG-afspraken, een omzetgarantie regeling afgesproken. Het Rijk gaat ervan uit dat de financiële impact hiervan past binnen het beschikbare budget. Doordat wij als Ede echter een maatregelenpakket met bijbehorende financiële taakstelling hebben vastgesteld, zijn de budgetten 2020 verlaagd en komt hieruit een incidenteel financieel knelpunt naar voren dat

niet gecompenseerd wordt. De betaalde omzetgarantie zonder dat er zorgleverantie tegen over staat is uitgevraagd.

Categorie 2

Compensaties gericht op de interne thema's en bedrijfsvoering

In de tweede categorie vallen de volgende compensaties:

- extra kosten verkiezingen
- extra kosten toezicht en handhaving
- compensatie inkomstenderving parkeer-, toeristen- en precariobelastingen.

Het verloop hiervan is als volgt in beeld gebracht:

Categorie 2	Compensatie		Inzet compensatie	
	begroting 21-24	rekening 2020	besteed	naar reserves
Organisatie verkiezingen	174	174	0	174
Toezicht en handhaving en verkeersmaatregelen	290	290	290	0
Voorschot inkomstenderving belastingen	510	510	47	463
Totaal	974	974	337	637

De extra kosten voor verkiezingen doen zich voor in 2021. Ook voor 2021 heeft het Rijk daarvoor nog aanvullend extra middelen beschikbaar gesteld. Het bedrag ad € 174.000 maakt onderdeel uit van het bedrag waarvoor wij onder resultaatbestemmingsvoorstellen in paragraaf 3.3 voorstellen om dit aan de Reserve Steun en Herstel Corona toe te voegen.

De kosten voor handhaving en verkeersmaatregelen zullen zowel in 2020 als in 2021 worden gemaakt. De gemaakte extra inzet in 2021 bedraagt € 356.000, waarvan € 290.000 hier is gecompenseerd. Het restant ad € 66.000 is hierboven bij de overbruggingsfaciliteit ondergebracht.

Wat betreft de inkomstenderving op belastingen zijn de effecten op de betreffende beleidsprogramma's verantwoord. Het effect voor 2020 beperkt zich tot lagere inkomsten uit parkeren en precario terrassen ad € 47.000. Omdat voor toeristenbelasting geldt dat afrekening achteraf plaats vindt en dus in 2021 zichtbaar wordt stellen wij voor het restant van de compensatie voorsnog aan de Reserve Steun en Herstel Corona toe te voegen als onderdeel van het betreffende resultaatbestemmingsvoorstel in paragraaf 3.3.

Categorie 3

(Lumpsum)compensatie gericht op externe thema's

In de derde categorie vallen de volgende compensaties:

- noodopvang kinderen & wegvallen Eigen-bijdrage ouders;
- sociale werkbedrijven
- lokale en culturele voorzieningen
- buurt- en dorpshuizen en vrijwilligersorganisaties jeugd

Het verloop hiervan is als volgt in beeld gebracht:

Categorie 3	Compensatie		Inzet compensatie	
	begroting 21-24	rekening 2020	besteed	naar reserves
Compensatie noodopvang kinderen & wegvallen EB-ouders	214	214	15	199
Compensatie SW-bedrijven	629	629	629	0
Lokale culturele voorzieningen, BWD-huizen, vrijwilligersorganisaties	943	943	720	223
Crisisdienstverlening arbeidsmarktregio	0	393	0	393
Re-integratie dienstverlening bijstandsgerechtigden	0	121	0	121
Schuldenbeleid en bijzondere bijstand	0	107	0	107
Totaal	1.786	2.407	1.364	1.043

Van deze categorie is conform besluit Programmabegroting 2021-2024 afgesproken deze aan de reserve Steun en Herstel Corona toe te voegen. Deze reserve wordt voor resultaat afgewikkeld waardoor onttrekkingen ook reeds worden verwerkt en geen expliciet raadsbesluit daarop nodig is. Het betreft de ontvangen compensatie waarover wij als college op grond van een inhoudelijk onderbouwing kunnen besluiten. De per thema ontvangen compensatie is daarbij slechts richtinggevend. Het in de financiële barometer beschreven afwegingskader is hierop van toepassing.

De niet bestede compensatie noodopvang is toegevoegd aan de Reserve Steun en Herstel Corona. De compensatie voor sociale werkbedrijven is volledig toegekend aan Werkkracht BV, het sociale werkbedrijf van Ede.

Er is een subsidieregeling voor compensatie lokale en culturele voorzieningen opengesteld met een subsidieplafond van € 788.000. Hiervan is in 2020 € 695.000 besteed. Ook is een subsidieregeling voor compensatie vrijwilligersorganisaties jeugd opengesteld met een subsidieplafond van € 55.000, hiervan is € 25.000 besteed. De subsidieregeling voor compensatie buurt- en dorpshuizen (met een subsidieplafond van € 100.000) leidt pas in 2021 tot besteding. De nog niet bestede middelen ad € 223.000 blijven via de reserve Steun en Herstel Corona beschikbaar voor 2021.

De middelen voor Crisisdienstverlening arbeidsmarktregio zijn in de decembercirculaire 2020 beschikbaar gesteld evenals de compensatie voor re-integratie dienstverlening bijstandsgerechtigden en schuldenbeleid. Eerstgenoemde compensatie is toegevoegd aan de Reserve Arbeidsmarktregio (betreft regionale gelden), de laatstgenoemden maken onderdeel uit van het resultaatbestemmingsvoorstel in paragraaf 3.3. voor toevoeging aan de reserve Steun en Herstel Corona.

Reserve Steun en herstel corona

Onderstaand geven wij een beeld van het verloop van de Reserve Steun en herstel corona.

Verloop Reserve Steun en herstel corona	Storting	Onttrekking	Saldo 31-dec	bedragen x € 1.000	
				Resultaatbestemming	Saldo na resultaatbestemming
Lokale culturele voorzieningen	788	-695	93	0	93
Buurt- en dorpshuizen	100	0	100	0	100
Vrijwilligersorganisaties jeugd	55	-25	30	0	30
Participatie WSW	629	-629	0	0	0
Voorschoolse voorzieningen peuters	55	0	55	0	55
Noodopvang kinderen	159	0	159	-15	144
Restant overbruggingskrediet	421	0	421	-96	325
Re-integratie dienstverlening bijstandsgerechtigden	0	0	0	121	121
Schuldenbeleid en bijzondere bijstand	0	0	0	107	107
Voorschot inkomstenderving - toeristenbelasting	0	0	0	273	273
Voorschot inkomstenderving - parkeerbelasting	0	0	0	146	146
Voorschot inkomstenderving - precario en evenementen	0	0	0	44	44
Organisatie verkiezingen	0	0	0	174	174
Totaal	2.207	-1.349	858	754	1.612

Na verwerking van het resultaatbestemmingsvoorstel resteert van de ontvangen en niet bestede middelen een bedrag van € 1,6 miljoen dat beschikbaar blijft in de Reserve Steun en herstel corona. Voor een groot deel hiervan geldt dat of de besteding ervan in 2021 plaatsvindt of dat we nog niet zeker zijn hoe de rijksbijdragen precies worden afgerekend. Denk aan de kosten voor verkiezingen en de als voorschot ontvangen compensatie belastingen. Laatstgenoemde worden op nacalculatiebasis afgerekend. Voor bijvoorbeeld toeristenbelasting geldt dat we in 2021 pas over de definitieve opgaven 2020 beschikken. Voor de overige onderwerpen geldt, zoals eerder is aangegeven, dat de bedragen richtinggevend zijn.

In het kader van de uitwerking van ons traject voor de herstelfase (zie verderop) willen wij een nader beeld vormen van de benodigde middelen hiervoor en komen bij de perspectiefnota daarop terug.

Wij bezien in hoeverre de reserve afdoende is voor de nog lopende overbruggingsfase, indien nodig komen wij daarop afzonderlijk bij u terug.

Risico's

We stelden vast dat het kabinet er in deze overbruggingsfase alles aan doet om de gevolgen voor gemeenten van de coronacrisis zoveel mogelijk te compenseren. Het risico op die onderdelen is daarmee vooralsnog beperkt. Dat neemt niet weg dat het risico bestaat dat deze steun een keer ophoudt dan wel (veel) minder wordt. Onduidelijk is ook hoe tijdelijk de verslechtering zal zijn. Reden om aan de slag te gaan met de herstelfase, zoals hierna geschetst.

In deze programmarekening is een nieuwe inschatting gemaakt van ons risicoprofiel, waarin verwerkt de corona gerelateerde risico's voor zover mogelijk. Een uitgebreidere toelichting treft u aan in de paragraaf weerstandsvermogen. Wij volstaan met het hier melden van de belangrijkste risico's:

- Grondzaken.
Onder meer door corona (financiële onzekerheid) bestaat risico op verandering van de vraag naar verschillende typen, en goedkopere woningen waardoor grondopbrengsten afnemen.
- Hogere kosten voor bijstand, armoede en schuldenproblematiek.
Het risico bestaat op een sterke toename van de doelgroep als gevolg waarvan de uitgaven stijgen. Verder is als gevolg van de corona crisis landelijk de verwachting dat het aantal aanvragen schulddienstverlening gaat toenemen. Dit verwachten wij ook in Ede. Verder zullen ook meer ondernemers (zoals ZZP-ers) zich tot de gemeente wenden met verzoeken om steun.
- Lager inkomsten gemeentefonds.
Hoewel sprake is van bevrozing van het acres gedurende de huidige kabinetsperiode en opschorting van de opschalingskorting, bestaat na afloop van deze periode nog steeds een risico van dalende inkomsten mede door de fors oplopende staatsschuld.
- Noodsteun.
Risico blijft dat we noodsteun moeten geven aan culturele instellingen, zwembaden en sport indien aanwezige buffers ontoereikend worden.
- Tot slot is het risico aanwezig dat uitstel van diverse betalingen als huur en belastingen deels tot oninbaarheid gaat leiden.

Doorkijk: op weg naar de herstelfase

De sociale, maatschappelijke en economische impact van corona blijven groot. Er zijn zorgen over een toename van sociale en psychische problematiek. Horeca, sport, cultuur, retail, scholen en evenementen zien we als onze partners en ze hebben het zwaar. En we zien dat er zorgen zijn over de leefbaarheid van onze winkelcentra. Hoewel we nu niet exact kunnen voorspellen wanneer er precies weer meer mogelijk zal zijn, gloort er wel licht aan het einde van de tunnel. Er is behoefte aan een samenbindend toekomstperspectief. Als grote gemeente kunnen we hierin onze rol pakken. Wij vinden dat nu het moment daar is om samen met onze partners een goede en herkenbare herstelagenda voor Ede te ontwikkelen. Immers, vanuit onze verantwoordelijkheid als goed bestuurder, maar ook uit sociaal en economisch oogpunt hebben we belang dat alle sectoren meegenomen worden uit de crisis. Uiteraard vanuit de mogelijkheden die wij hebben.

Wij hebben de uitgangspunten, richting en het proces om te komen tot een Edese Herstelagenda Corona vastgesteld. Uitgangspunt is om herstel na corona zoveel als mogelijk bij de lopende programma's te brengen. Besluitvorming leggen wij u voor als onderdeel van de perspectiefnota.

5 Jaarrekening

5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

- De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel een andere vermelding is gemaakt.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
- Immateriële vaste activa
Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.
- Materiële vaste activa
De materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, zijnde de aanschafwaarde, verminderd met ontvangsten van derden en afschrijvingen. De salariskosten die direct aan een actief zijn toe te rekenen worden geactiveerd. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire en lineaire methode en zijn gebaseerd op de door de raad vastgestelde afschrijvingstermijnen (zie de tabel Afschrijvingstermijnen in deze paragraaf). Voor in erfpacht uitgegeven gronden is de uitgifteprijs minimaal gelijk aan de eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde, is verkrijgingsprijs. Eventuele afkoopsommen (contante waarde van de jaarlijkse canon) voor eeuwigdurende erfpachtcontracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. Bij de waardering van de vaste activa met economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Indien sprake is van een naar verwachting duurzaam lagere marktwaarde ten opzichte van de boekwaarde, wordt dus een duurzame waardevermindering verantwoord.
- Financiële vaste activa
De onder de financiële vaste activa vermelde, aan derden verstrekte, leningen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde van de betreffende deelnemingen onder de verkrijgingsprijs ligt, wordt bij de waardering uitgegaan van de (lagere) marktwaarde.
- Voorraden
De voorraad gereed product en handelsgoederen is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs/ vervaardigingsprijs. De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd met de opbrengsten uit gronduitgifte, van derden ontvangen bijdragen en subsidies. De kostprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente. Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast wordt is de 'percentage of completion (POC) methode (percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Van de geraamde winst worden eerst de risico's in mindering gebracht. Voor verwachte negatieve resultaten op projecten wordt een voorziening getroffen. Indien de lasten van

een project hoger zijn dan de baten per balansdatum, wordt de getroffen voorziening als waardecorrectie verantwoord onder de post voorraden. Tevens worden alle in exploitatie genomen bouwgronden hierop verantwoord.

- Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen worden tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd onder vermindering van de desbetreffende voorziening dubieuze debiteuren.
- Overlopende activa
De posten worden verantwoord tegen nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op dit verantwoordingsjaar, maar al in dit verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan; nog te ontvangen bedragen voor de jaren tot en met dit verantwoordingsjaar en overige overlopende activa.
- Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves evenals het gerealiseerd resultaat.
- Voorzieningen
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de betrokken verplichting casu quo het voorzienbare verlies, tenzij bij de voorziening anders is aangegeven. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De schulden, voornamelijk onderhandse leningen van banken, zijn gewaardeerd tegen het geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.
- Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vlottende schulden, banksaldi en overige schulden worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.
- Overlopende passiva
De hieronder vallende posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op dit verantwoordingsjaar, maar al in dit verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen; nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met dit verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Tabel Afschrijvingstermijnen

Soort investering	Categorie	Methode	Afschrijvings- termijn (in jaar)
Materiële vaste activa			
Gronde en Terreinen			
Gronde - Aanschaf	EN	geen	-
Woonruimten			
Woning – Nieuwbouw/restauratie	EN	Annuïtair	40
Woning – Renovatie/aanpassing	EN	Annuïtair	20
Woonwagen - Aanschaf	EN	Annuïtair	20
Bedrijfsgebouwen			
Bedrijfsgebouw – Nieuwbouw/restauratie	EN	Annuïtair	40
Bedrijfsgebouw – Renovatie/aanpassing	EN	Annuïtair	20
Bedrijfsgebouw – Renovatie/aanpassing scholen	EN	Annuïtair	30
Tijdelijke bouwwerk - Aanschaf	EN	Annuïtair	15
Aula's begraafplaatsen - Nieuwbouw/restauratie	ENH	Annuïtair	40
Aula's begraafplaatsen - Renovatie/aanpassing	ENH	Annuïtair	20

<u>Grond- weg- en waterbouwkundige werken</u>			
Standplaats Woonwaggen - aanleg	EN	Annuitair	40
Civieltechnische werken algemeen	MN	Lineair	40
Herinrichting OR (straat, fiets & voetpad, parkeer & busstrook) – aanleg	MN	Lineair	40
Kunstwerken (rotonde, viaduct, geluidsscherm) - aanleg	MN	Lineair	20
Plantsoen, vijver, park - aanleg	MN	Lineair	20
Bomen	MN	Lineair	40
Verharden wegen / zandwegen	MN	Lineair	10
Verkeersregelinstallaties	MN	Lineair	15
Abri's - aanleg	MN	Lineair	15
Sportpark en sportvelden - aanleg	EN	Annuitair	40
Openbare verlichting – Lantaarnpalen, Lichtmasten	MN	Lineair	40
Openbare verlichting - Armaturen	MN	Lineair	20
Speelsterrein - aanleg	MN	Lineair	10
Kunstgrasveld – aanleg top laag	EN	Annuitair	10
Kunstgrasveld – aanleg onder- en middenlaag	EN	Annuitair	20
Overstortbak in beton	ENH	Lineair	80
Riolering (Vervanging)	ENH	Lineair	60
Leidingen (PE en PVC)	ENH	Lineair	60
Overige bouwkundige onderdelen riolering	ENH	Lineair	60
Riolering (relining)	ENH	Lineair	50
IBA (PVC tank)	ENH	Lineair	50
Stalen rand uitlaat	ENH	Lineair	40
Overstortbak in asfalt	ENH	Lineair	30
Signalering	ENH	Lineair	30
Voeding	ENH	Lineair	30
Elektro-mechanisch (pomp)	ENH	Lineair	20
Elektronica (besturing)	ENH	Lineair	10
Grondwerken begraafplaatsen	ENH	Lineair	20
Vervoermiddelen			
Vervoermiddel Specifiek (vrachtwagen)	EN	Annuitair	15
Vervoermiddel Niet-specifiek (personenauto, bedrijfswagen)	EN	Annuitair	7
Vervoermiddel Overig (veegwagen, zoutstrooier, trekker, heftruck, fiets)	EN	Annuitair	5
Elektrische vervoersmiddelen niet-specifiek	EN	Annuitair	5
Machines, apparaten en installaties			
Zwembadinstallatie – aanleg	EN	Annuitair	20
Gebuukspecifieke installatie – aanleg	EN	Annuitair	20
Technische installatie (telefooninstallatie, geluidsinstallatie postregistratie, klantvolgsysteem)	EN	Annuitair	10
Technische Apparaten (kopieer- & keukenapparatuur stem- & frankeermachine)	EN	Annuitair	10
Grootschalige basiskaart Ede/Nederland	EN	Annuitair	10
Materieel gemeentewerken (houtversnipperaars, maai- & snijmachine)	EN	Annuitair	10
Apparatuur betaald parkeren	EN	Annuitair	7
Automatiseringsapparatuur (Computerhardware, printers)	EN	Annuitair	5
Mobiele telefoons, laptops, tablet (geavanceerd)	EN	Annuitair	4
Mobiele telefoons, laptops, tablet (eenvoudig)	EN	Annuitair	3
Overige materiële vaste activa			
Inrichting en inventaris sport - aanschaf	EN	Annuitair	20
Inrichting en inventaris onderwijs – aanschaf	EN	Annuitair	20
Inventaris/Meubilair - aanschaf	EN	Annuitair	10

Vloerbedekking	EN	Annuitair	10
Software	EN	Annuitair	5
Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut	MN	Lineair	RB*
Overig Landschapsbeheer	MN	Lineair	25
Minicontainers en ondergrondse containers (Afval)	ENH	Lineair	15
Immateriële vaste activa			
Kosten onderzoek en ontwikkeling	EN	Annuitair	5
Bijdrage in activa van derden	EN	Lineair	-

* RB=raadsbesluit

MN Maatschappelijk nut

EN Economisch nut

ENH Economisch nut heffingen

5.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.2.1 Baten en lasten per programma

bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2019	Primitief 2020	Actueel 2020	Rekening 2020	Vershil
01 Maatschappelijke voorzieningen					
Lasten	22.047 N	23.325 N	24.449 N	23.094 N	1.354 V
Baten	534 V	428 V	428 V	486 V	58 V
Saldo	21.513 N	22.897 N	24.021 N	22.608 N	1.413 V
Storting reserves	304 N	263 N	264 N	264 N	0 N
Onttrekking reserves	720 V	501 V	2.564 V	1.269 V	1.295 N
Saldo resultaat	21.097 N	22.660 N	21.721 N	21.604 N	117 V
02 Preventieve ondersteuning					
Lasten	27.376 N	27.522 N	29.543 N	27.146 N	2.397 V
Baten	4.165 V	3.307 V	4.064 V	3.657 V	408 N
Saldo	23.211 N	24.215 N	25.479 N	23.490 N	1.989 V
Storting reserves	305 N	594 N	284 N	755 N	471 N
Onttrekking reserves	762 V	440 V	1.246 V	774 V	472 N
Saldo resultaat	22.753 N	24.368 N	24.517 N	23.471 N	1.046 V
03 Individuele ondersteuning					
Lasten	138.041 N	133.857 N	159.511 N	150.502 N	9.009 V
Baten	27.666 V	27.632 V	46.545 V	40.500 V	6.046 N
Saldo	110.374 N	106.226 N	112.966 N	110.002 N	2.964 V
Storting reserves	1.725 N	1.792 N	686 N	3.332 N	2.646 N
Onttrekking reserves	3.815 V	1.327 V	2.839 V	3.511 V	672 V
Saldo resultaat	108.285 N	106.690 N	110.813 N	109.824 N	990 V
04 Economie en Mobiliteit					
Lasten	19.526 N	20.268 N	18.057 N	14.034 N	4.023 V
Baten	13.858 V	15.341 V	13.730 V	13.307 V	423 N
Saldo	5.668 N	4.927 N	4.327 N	727 N	3.600 V
Storting reserves	139 N	8 N	53 N	216 N	163 N
Onttrekking reserves	4.524 V	3.694 V	1.793 V	1.457 V	336 N
Saldo resultaat	1.282 N	1.242 N	2.587 N	514 V	3.102 V
05 Ruimtelijke ontwikkeling					
Lasten	55.806 N	66.482 N	70.034 N	63.195 N	6.839 V
Baten	44.812 V	56.558 V	55.661 V	48.334 V	7.326 N
Saldo	10.993 N	9.923 N	14.374 N	14.861 N	487 N
Storting reserves	3.456 N	14.082 N	18.553 N	12.846 N	5.707 V

Ottrekking reserves	6.248 V	13.000 V	23.554 V	20.487 V	3.067 N
Saldo resultaat	8.201 N	11.006 N	9.373 N	7.220 N	2.153 V
06 Veiligheid					
Lasten	11.179 N	12.861 N	13.036 N	13.230 N	194 N
Baten	2.019 V	1.588 V	1.588 V	2.271 V	683 V
Saldo	9.160 N	11.273 N	11.448 N	10.959 N	489 V
Storting reserves	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Ottrekking reserves	30 V	313 V	348 V	0 N	348 N
Saldo resultaat	9.130 N	10.960 N	11.100 N	10.959 N	141 V
07 Kwaliteit leefomgeving					
Lasten	33.820 N	32.889 N	33.935 N	32.436 N	1.500 V
Baten	14.703 V	14.476 V	14.232 V	14.799 V	567 V
Saldo	19.117 N	18.413 N	19.703 N	17.637 N	2.066 V
Storting reserves	1.790 N	2.016 N	2.016 N	2.589 N	573 N
Ottrekking reserves	1.418 V	1.917 V	2.375 V	1.378 V	997 N
Saldo resultaat	19.490 N	18.512 N	19.344 N	18.848 N	496 V
08 Bestuur en Organisatie					
Lasten	59.884 N	54.156 N	68.207 N	57.240 N	10.967 V
Baten	257.060 V	248.788 V	270.788 V	264.036 V	6.753 N
Saldo	197.176 V	194.632 V	202.582 V	206.796 V	4.214 V
Storting reserves	31.029 N	18.885 N	35.416 N	40.595 N	5.179 N
Ottrekking reserves	24.090 V	19.692 V	32.289 V	33.590 V	1.301 V
Saldo resultaat	190.237 V	195.439 V	199.454 V	199.791 V	336 V
Totaal					
Lasten	367.678 N	371.361 N	416.772 N	380.877 N	35.894 V
Baten	364.819 V	368.119 V	407.036 V	387.390 V	19.647 N
Saldo	2.860 N	3.242 N	9.735 N	6.512 V	16.248 V
Storting reserves	38.747 N	37.640 N	57.273 N	60.599 N	3.326 N
Ottrekking reserves	41.607 V	40.882 V	67.008 V	62.466 V	4.542 N
Saldo resultaat	0 N	0 V	0 V	8.380 V	8.380 V

5.2.2 Analyse van de verschillen tussen de actuele begroting en de realisatie

Alle financiële mutaties waaruit de exploitatierekening is opgebouwd zijn verantwoord op een van de acht programma's waaruit de programmaverantwoording (hoofdstuk 2) is opgebouwd. De verantwoording per programma sluit duidelijk zichtbaar en duidelijk afgebakend af met het onderdeel 'Wat heeft het gekost?'. De onderdelen beginnen met een financieel overzicht dat aansluit met de resultatenrekening die in de vorige paragraaf is opgenomen. De toelichtingen op de financiële overzichten zijn de analyses van de verschillen tussen de actuele begroting en de realisatie.

5.2.3 Aanwending van het budget onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	bedragen x € 1.000	
	Begroting	Realisatie
Overzicht algemene dekkingsmiddelen 2020		
Algemene uitkering	210.756	211.963
Bespaarde rente	3.661	3.661
Onvoorzien	50	36
Dividend BNG	201	138
Dividend ACV	358	0
OZB	25.129	25.424
Hondenbelasting	361	360
Toeristenbelasting	1.123	1.083
Forensenbelasting	751	805
Totaal	242.390	243.470

De budgetten die worden gerekend tot de algemene dekkingsmiddelen zijn onderdeel van het programma Bestuur en Organisatie. In de paragraaf Lokale Heffingen leest u meer over de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen.

5.2.4 Overhead

Omschrijving	bedragen x € 1.000	
	Begroting	Realisatie
Personeel	18.047	17.077
Secundaire personeelskosten	2.754	1.906
Automatisering	4.622	4.522
Huisvesting	4.830	4.389
Profitcenters	126	60
Overig	1.078	910
Totaal overhead	31.457	28.864
Dekking via doorbelasting aan grondexploitaties en investeringswerken	-3.843	-3.876
Netto overhead	35.300	32.740

De post personeel wordt gevormd door de primaire personeelslasten, namelijk de salarissen van het personeel van de ondersteunende afdelingen (zoals Personeelszaken, Bedrijfsadministraties en Financiën) en de salarissen van de leidinggevendenden.

5.2.5 Vennootschapsbelasting

Lokale overheden vallen vanaf 2016 onder de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB). Elk jaar wordt geïventariseerd welke activiteiten onder het VPB-regime vallen. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 zijn de activiteiten van de gemeente (inclusief Grondzaken) als niet VPB-plichtig bestempeld. Over de jaren 2016-2019 is in 2020 een naheffingsaanslag ontvangen voor de VPB voor de reclame-inkomsten van € 272.000. Deze aanslagen zijn betaald om verdere belastingrente te voorkomen. De naheffingen zijn nog niet definitief, omdat de gemeente een ander standpunt heeft. Op dit moment is er bezwaar aangetekend. De gemeente neemt nu deel in een landelijke kopgroep, om zo zaken beter op elkaar af te stemmen. Of het tot een proces met de belastingdienst gaat komen is nog niet zeker. Landelijk gezien zijn er nu drie gemeenten die verder zijn in de procedure; deze gemeenten vallen echter wel onder een ander gerechtshof. De inventarisatie voor 2020 wordt binnenkort uitgezet; een voorlopige aanslag 2020 voor de reclame-inkomsten is ontvangen van € 43.000. Op basis van de werkelijke (lagere) inkomsten over 2020 hebben wij voor de reclame-inkomsten rekening gehouden met een bedrag van € 23.000 in de exploitatie van 2020.

5.2.6 Incidentele baten en lasten

Naar aanleiding van een aanbeveling van de commissie BBV in de in 2018 vernieuwde notitie "Notitie structurele en incidentele baten en lasten" is een notitie opgesteld waarin het uitvoeringskader voor de toelichting op de incidentele lasten en baten is vastgesteld. Hierbij worden in de wijze van verwerking in de begroting en de jaarrekening andere accenten gelegd.

Het overzicht van incidentele baten en lasten in de begroting en meerjarenraming moet de gebruiker van de programmabegroting ondersteunen in zijn oordeelsvorming over de mate waarin de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

De verschillenanalyse tussen begroting en rekening moet de gebruiker van de jaarrekening ondersteunen in zijn oordeelsvorming over de aard van de verschillen.

Het jaarrekeningresultaat bestaat uit incidentele lasten. Een toelichting op deze posten heeft u al kunnen lezen in hoofdstuk 2 Programmaverantwoording. De begrotingscijfers zijn één op één overgenomen uit het gelijknamige overzicht uit de Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023 (bijlage 1D).

Incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Begroting	Rekening
	Incidentele lasten		
1	Onderwijshuisvesting		112 V
1	Scenariokeuze integraal erfgoedbeleid	326 N	
1	Culturele invulling Frisokazerne	175 V	
2	Thuisondersteuning - algemene voorziening		80 V
2	Inburgering		229 V
2	Verhogen taalniveau		120 V
2	Inclusie		156 V
2	Buurt- wijk- en dorpsuizen		44 N
2	Maatschappelijke ondersteuning nulde lijn		133 V
2	Onderwijsondersteuning		170 V
2	Onderwijsachterstanden		150 V
2	Veilig Thuis - meldcode		130 V
2	Vrouwenopvang - verrekening reserve - coronamiddelen		265 N
2	Actieplan statushouders	100 N	
2	Astrant	50 N	
3	Maatwerkvoorziening algemeen		155 V
3	Jeugdhulp		710 N
3	Leerlingenvervoer		250 N
3	Aanvullende inkomensvoorziening		300 V
3	Thuisondersteuning		630 V
3	Mobiliteitshulpmiddelen en woonvoorzieningen		80 N
3	Vraagafhankelijk vervoer - regiotaxi		110 V
3	Begeleiding, dagbesteding en kort verblijf		90 V
3	Corona - thuisondersteuning		430 N
3	Geweld in afhankelijkheidsrelaties		180 V
3	Maatschappelijke opvang - corona - reserve		565 N
3	Uitvoering sociale werkvoorziening		300 V
3	Volwassen educatie		350 V
3	Reserveren taakmutatie schulden en armoede	111 N	
3	Bijstand	900 N	
3	Volwasseneducatie	120 N	
3	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg	300 N	
3	Tekort Leerlingenvervoer	250 N	
4	Fietsenstalling Ede-Wageningen	85 V	
4	Living lab regio Foodvalley circular	32 N	
5	Startersleningen		10 N
5	Aanpak luchtkwaliteit		71 N
5	Algemeen		179 V
5	Implementatie omgevingswet		185 V
5	Ruimtelijke ontwikkeling algemeen		250 N
5	Bestemmingsplannen		123 N
5	Facilitaire plannen		320 N
5	Handhaving permanente bewoning	250 N	
5	Stadsvisie, uitvoeringsagenda	25 N	
5	Uitvoeringsplan recreatie en toerisme	250 N	
5	Groene wijken - operatie Steenbreek	71 N	
5	Japanse Duizendknoop	280 N	
5	Circulaire economie	50 N	
6	Brandweer		95 V
6	Pilot Sinti en Roma		34 V
6	Radicalisering scholen	45 N	

7	Gevolgen klimaatverandering		80 N
7	Biodiversiteit		150 V
7	Bijdrage uit reserve Investeringsfonds		100 N
7	Gladheidsbestrijding		20 N
7	Openbare verlichting		130 N
7	Uitbreiding areaal openbare ruimte		430 V
7	Hondenbeleid		100 V
7	Bestrijding exoten		160 V
8	Pensioen- en wachtgeldverplichtingen		665 N
8	Publiekszaken - dienstverlening		187 N
8	Stelpost onderuitputting		1.250 N
8	Reservering lonen en prijzen		225 V
8	Meerkosten corona		240 N
8	Bezwaren		75 N
8	Precariobelasting	7.970 N	327 V
8	Afschrijving afstoting activa/verkoop grond		100 N
8	Juridische kosten		115 N
8	Personeelskosten		100 N
8	Herstel OLT		50 N
8	Evenementen	100 N	
8	Leges paspoorten en ID-kaarten	1.500 V	
Div	Diversen		258 V
	Totaal incidentele lasten	9.470 N	692 N
	Incidentele baten		
3	Wmo - Eigen bijdrage		175 N
3	Liquidatie Permar		1.040 V
4	Uitgifte gronden bedrijfslocaties		3.101 V
5	Uitgifte gronden woonlocaties		2.055 V
5	Omgevingsvergunningen		550 V
5	Japanse Duizendknoop - bijdrage provincie	140 V	
7	Inkomsten openbare ruimte		270 N
7	Warmtebedrijf		80 V
8	Corona		1.160 V
8	Algemene uitkering	111 V	1.200 V
8	Deelneming - dividend		421 N
8	Financiering		405 V
8	Onroerend zaakbelasting		395 V
8	Toeristenbelasting		40 N
8	Huurderving		140 N
8	Subsidies en schade-uitkeringen		132 V
8	Formatie dossiervorming archief	127 N	
8	Precario - opbrengst	7.970 V	
	Totaal incidentele baten	8.094 V	9.072 V
	Totaal	1.376 N	8.380 V

5.2.7 Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsrechtmatigheid wordt gezien binnen het totaal van een programma. Volgens het Platform Rechtmatigheid behoeft alleen de lastenkant in de rechtmatigheidstoets voor het begrotingscriterium betrokken te worden. Het normenkader is daar op ingericht. Blijven de lasten binnen het totaal van het programma, dan zijn deze rechtmatig. De programma's 1 'Maatschappelijke voorzieningen' en 3 'Individuele ondersteuning' vormen hierop een uitzondering. Hier vindt autorisatie door de gemeenteraad plaats op productgroepniveau.

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) behoeven autorisatie door de raad. In de regel zullen begrotingswijzigingen vooraf door het college aan de raad worden voorgelegd ter autorisatie. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog door de raad worden vastgesteld. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Uit het overzicht van gerealiseerde baten en lasten komt voor een aantal programma's/productgroepen een overschrijding van de lasten naar voren. Deze overschrijdingen worden gecompenseerd door hogere baten ofwel passen binnen het bestaande beleid (en hadden niet eerder geautoriseerd kunnen worden door de raad). Derhalve worden deze overschrijdingen niet meegenomen in het oordeel van de accountant.

Productgroep Sport

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

- De overschrijding als gevolg van subsidieverstrekingen SPUK Sportakkoord 2020 aan SSE (€ 50.000) wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten van het Ministerie van VWS.

Productgroep Cultuur

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

- De overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten die gemaakt zijn in het kader van de steun- en herstelregeling corona (€ 700.000). Dekking vindt plaats vanuit de overeenkomstige reserve.

Productgroep Werk en Participatie

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

- De overschrijding wordt veroorzaakt door de bijdrage die aan Werkkracht is gegeven in het kader van de steun- en herstelregeling corona (€ 629.000). Dekking vindt plaats vanuit de overeenkomstige reserve.

Programma Veiligheid

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

- De overschrijding als gevolg van opsporing en ruiming van conventionele explosieven (€ 600.000) wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten.

5.2.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op gemeente Ede. Het voor gemeente Ede toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2020		bedragen x € 1					
	G.H. Hagelstein		R. Groen		P.C.M. Van Elteren*		
Functiegegevens	Griffier		Gemeentesecretaris		Gemeentesecretaris		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12		01/02-31/12		01/01-31/01		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0		1,0		
Dienstbetrekking?	ja		ja		nee		
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.969,54		115.695,44		16.980,00		
Beloningen betaalbaar op termijn	20.142,36		18.946,40		0,00		
<i>Subtotaal</i>	<i>132.111,90</i>		<i>134.641,84</i>		<i>16.980,00</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000,00		183.975,00		17.025,00		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		
Bezoldiging	132.111,90		134.641,84		16.980,00		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		
Gegevens 2019							
bedragen x € 1		G.H. Hagelstein			P.C.M. van Elteren		
Functiegegevens	Griffier			Gemeentesecretaris			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12			01/09-31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0			1,0			
Dienstbetrekking?	ja			nee			
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	108.632,32			64.320,00			
Beloningen betaalbaar op termijn	18.973,08			N.v.t.			
<i>Subtotaal</i>	<i>127.605,40</i>			<i>64.320,00</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000,00			64.844,00			
Bezoldiging	127.605,40			64.320,00			

* In tabel 1a verantwoorden we meerdere boekjaren. Dat is het jaar 2020 compleet en 2019 gedeeltelijk. Voor 2019 gaat het hierbij om de maanden vanaf de 13^e maand in functie (september-december).

5.3 Balans en toelichting

Balans

Omschrijving	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Immateriële vaste activa	1.767	1.799
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.767	1.799
Materiële vaste activa economisch nut	182.205	177.768
Gronden en terreinen	28.073	28.186
Bedrijfsgebouwen	128.882	122.873
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.397	10.480
Vervoermiddelen	637	750
Machines, apparaten en installaties	3.931	4.603
Woonruimten	822	466
Overige materiële activa	9.463	10.410
Materiële vaste activa economisch nut, met mogelijke heffing ter bestrijding van de kosten	11.356	12.111
Bedrijfsgebouwen	459	497
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.185	7.617
Overige materiële activa	3.712	3.997
Materiële vaste activa maatschappelijk nut	75.311	69.354
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	72.999	66.907
Overige materiële activa	2.312	2.447
Financiële vaste activa	66.551	76.526
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.001	3.001
Leningen aan woningbouwverenigingen	41.677	48.140
Leningen aan overige verbonden partijen	10.592	11.502
Overige langlopende uitzettingen	11.281	13.883
Totaal vaste activa	337.190	337.558
Vorraden	68.077	71.582
Onderhanden werk, wo. bouwgronden in exploitatie	67.874	71.375
Gereed product en handelsgoederen	203	207
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	26.341	11.126
Vorderingen op openbare lichamen	1.691	1.848
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	18.000	0
Overige vorderingen	6.650	9.278
Liquide middelen	4.368	2.475
Kasrekeningen	36	26
Bankrekeningen	4.332	2.449
Overlopende activa	26.769	30.203
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	2.853	2.053
Nog te ontvangen bedragen overige overheidslichamen	16.548	15.946
Nog te ontvangen bedragen overig	6.157	6.829
Overige vooruitbetaalde bedragen	1.211	5.375
Totaal vlottende activa	125.555	115.386
Totaal Activa	462.745	452.944

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Eigen vermogen	129.522	123.010
Algemene reserves	36.114	33.424
Bestemmingsreserves	85.028	79.920
Gerealiseerd resultaat	8.380	9.666
Vorzieningen	48.389	46.754
Voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.898	6.736
Ter egalisering van kosten	4.442	3.786
Voor bijdrage aan toekomstige vervangings-investeringen waarvoor een heffing wordt geheven	37.049	36.232
Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar	171.189	182.789
Onderhandse leningen van banken	170.352	181.787
Door derden belegde gelden	427	436
Waarborgsommen	410	566
Totaal vaste passiva	349.100	352.553
Vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar	10.714	25.703
Bankrekeningen	3	17.427
Rekening-courant verhoudingen niet fin. instellingen	3.589	3.226
Overige schulden	7.122	5.050
Overlopende passiva	102.931	74.688
Nog te betalen bedragen (verplichtingen)	24.623	26.277
Voorschotbedragen specifiek Europese Unie	1	624
Voorschotbedragen specifiek van het Rijk	59.151	33.772
Voorschotbedragen ov. overheidslichamen	16.241	11.857
Voorschotbedragen specifiek overig	956	968
Overige vooruitontvangen bedragen	1.959	1.190
Totaal vlottende passiva	113.645	100.391
Totaal Passiva	462.745	452.944

Toelichting Activa

Vaste activa

Kapitaaluitgaven en -ontvangsten worden in de balans onderscheiden in drie groepen vaste activa, namelijk van immateriële, materiële en financiële aard. Meer gedetailleerde informatie over de investeringskredieten in relatie tot de vaste activa is te vinden in bijlage 2. Vanuit deze bijlage worden in onderstaande tabellen het verloop in de boekwaarden van de drie onderscheiden groepen vaste activa gedurende het verslagjaar en een nadere specificatie van iedere onderscheiden groep naar categorieën van de desbetreffende activa per balansdatum weergegeven.

Immateriële vaste activa

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.799	135	0	167	1.767
Totaal immateriële activa	1.799	135	0	167	1.767

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Voetbalvereniging Lunteren heeft van de gemeente een bijdrage ontvangen voor de investering in haar kleedkamers.

Materiële vaste activa

Verloopoverzicht materiële vaste activa

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	28.187	532	621	0	25	0	28.073
Bedrijfsgebouwen en woonruimten	123.836	11.181	386	4.298	171	0	130.162
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	85.003	10.355	0	3.473	1.303	0	90.582
Vervoermiddelen	750	0	0	113	0	0	637
Machines, apparaten en installaties	4.603	790	140	1.322	0	0	3.931
Overige materiële vaste activa	16.854	577	133	1.811	0	0	15.487
Totaal materiële activa	259.233	23.435	1.280	11.017	1.499	0	268.872

Gronden en terreinen

Als investeringen in gronden en terreinen zijn verwerkt de aankopen van grond, voornamelijk aan de Edeseweg te Ede (voormalig theehuis) en op het Enkaterrein (ten behoeve van gymzaal Enka). De verkoop van onroerend goed in verslagjaar 2020, voornamelijk grond in Kernhem Deel A en grond aan de Nieuwe Kazernelaan, is verwerkt als desinvestering.

De boekwaarde van de gronden en terreinen op 31 december 2020 bedraagt € 28,1 miljoen en valt volledig in de categorie economisch nut. Hiervan heeft € 0,5 miljoen betrekking op in erfpacht uitgegeven gronden.

Bedrijfsgebouwen en woonruimten

De investeringen in het activa onderdeel bedrijfsgebouwen en woonruimten bedragen in totaal € 11,2 miljoen. De belangrijkste zijn: nieuwbouw schoolgebouw Ederveen € 4,1 miljoen, restauratie monumentsgebouw Enka € 2,1 miljoen, nieuwbouw gymzaal Enka € 1,0 miljoen, verbouw school met de Bijbel De Kraats te Bennekom € 0,9 miljoen, nieuwbouw/transformatie brandweerkazerne Bennekom € 0,9 miljoen en vernieuwbouw van Het Streek Lyceum € 0,6 miljoen. De desinvestering van € 0,4 miljoen op de bedrijfsgebouwen en woonruimten in het verslagjaar heeft betrekking op de sloop in verband met nieuwbouw en uitbreiding De Koepelschool te Ede.

Indeling van de boekwaarde per einde 2020 van de bedrijfsgebouwen en woonruimten ad € 130,2 miljoen naar categorie is: van economisch nut € 129,7 miljoen en van economisch nut waarbij heffingen kunnen worden opgelegd € 0,5 miljoen.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De volgende investeringen in (grote) projecten behorend tot het onderdeel grond-, weg-, en waterbouwkundige werken hebben in het verslagjaar plaatsgevonden: aanleg snelle fietsroutes Ede-Wageningen en Ede-Veenendaal € 1,9 miljoen, vergroening en herinrichting Kuiperplein Ede € 1,0 miljoen, vervanging verkeersreginstallaties € 0,8 miljoen, herinrichting Grotestraat/Maandereind € 0,8 miljoen, knooppunt Parklaan Ede € 0,7 miljoen, renovatie toplaag atletiekbaan en renovatie honkbalveld Moorfielders te Ede € 0,7 miljoen en uitgaven in het kader van het bomenbeleidsplan en aanpak boomziektes € 0,5 miljoen. De van derden verkregen bijdragen ad € 1,3 miljoen zijn als vermindering opgenomen en hebben voornamelijk betrekking op de aanpassing van het knooppunt Parklaan Ede € 0,7 miljoen en vernieuwing tweerichtingenfietspad aan de Keesomstraat te Ede € 0,2 miljoen.

De boekwaarde van de investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken ad € 90,6 miljoen wordt opgedeeld in de categorie van economisch nut voor € 10,4 miljoen, economisch nut waarbij heffingen kunnen worden opgelegd voor € 7,2 miljoen en van maatschappelijk nut voor € 73,0 miljoen.

Vervoermiddelen

De boekwaarde van de vervoermiddelen per 31 december 2020 bedraagt € 0,6 miljoen en valt geheel onder de categorie economisch nut.

Machines, apparaten en installaties

In de categorie machines, apparaten en installaties hebben de investeringen betrekking op aanschaf installaties brandweerkazerne Bennekom (€ 0,3 miljoen) en ICT-apparatuur (mobiele telefoons en laptops voor € 0,2 miljoen). Op ICT-apparatuur (actieve netwerkcomponenten en thin clients) heeft een desinvestering plaatsgevonden vanwege noodzakelijke vervanging. Per 31 december 2020 bedraagt de boekwaarde € 3,9 miljoen en valt volledig in de categorie van economisch nut.

Overige materiële vaste activa

Het totaal van de kapitaaluitgaven (investeringen) voor de overige materiële vaste activa bedraagt € 0,6 miljoen. Hieronder vallen de uitgaven voor de eerste inrichting (meubilair) van het Pallas Athene College en de Oracle platformlicentie (beiden € 0,2 miljoen). De ontvangen concessievergoeding voor windturbines (lees bijdrage van derden) van € 126.000 is het belangrijkste onderdeel van de verminderingen.

Per 31 december 2020 bedraagt de boekwaarde van de overige materiële vaste activa € 15,5 miljoen. Hiervan is € 9,5 miljoen aangemerkt als boekwaarde van investeringen van economisch nut, € 2,3 miljoen van maatschappelijk nut en € 3,7 miljoen van economisch nut waarbij heffingen kunnen worden opgelegd.

Financiële vaste activa

Verloopoverzicht financiële vaste activa

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinves- teringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.001	0	0	0	3.001
Leningen aan woningbouwverenigingen	48.140	0	0	6.463	41.677
Leningen aan overige verbonden partijen	11.502	0	0	910	10.592
Overige langlopende uitzettingen	13.883	1.098	3.700	0	11.281
Totaal financiële activa	76.526	1.098	3.700	7.373	66.551

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen

De gemeente heeft een aandeel in de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.N. en Werkkracht Ede B.V.. Hiernaast bezit de gemeente aandelen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en de Afvalcombinatie 'De Valleij' N.V.. De aandelen zijn tegen verkrijgingsprijs opgenomen. In het verslagjaar hebben er zich geen wijzigingen voorgedaan.

Leningen aan woningbouwverenigingen

Op zes aan woningbouwverenigingen verstrekte geldleningen heeft in 2020 een extra aflossing plaatsgevonden. Het totaalbedrag van de extra aflossingen is € 4,5 miljoen, terwijl aan reguliere aflossingen € 2,0 miljoen is ontvangen.

Leningen aan overige verbonden partijen

Op de leningen aan overige partijen is € 0,9 miljoen afgelost, namelijk aan reguliere aflossingen € 0,6 en aan vervroegde aflossingen (betreffende hypothecaire langlopende leningen) € 0,3 miljoen.

Overige langlopende uitzettingen

De stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) verstrekt voor de gemeente in het kader van de SOE (Stedelijke Ontwikkeling Ede) starters-, doorstroom- en/of duurzaamheidsleningen. Het merendeel van deze leningen heeft een revolverend karakter, hetgeen wil zeggen dat de ontvangen rente en aflossingen door SVn ingezet kunnen worden voor het verstrekken van nieuwe leningen.

In 2020 is dit revolverend karakter ruim voldoende gebleken aangezien het fonds niet aangevuld hoefde te

worden met middelen vanuit de gemeente. Sterker nog, het totale fonds is met € 2,8 miljoen (vanuit de categorieën startersfonds en van stimuleringsrekening particulieren) afgeroomd. Hiernaast was er ruimte om de nieuwe categorie duurzaamheidsleningen toekomstbestendig wonen in de gemeente Ede te 'voeden' met € 0,9 miljoen (vanuit de bestaande categorie stimuleringsrekening particulieren), die zowel in de kolom desinvesteringen als investeringen is opgenomen. Naast de hiervoor genoemde investering van € 0,9 miljoen werd € 0,2 miljoen aan rente bijgeschreven in de rekening courant met SVn over het saldo van de uitzettingen.

Toelichting Vlottende Activa

Voorraden

Verloopoverzicht voorraden

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2020	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	123.220	23.447	29795	116.872
Voorziening voor negatieve plannen	-/- 51.845	3.884	1.037	-/- 48.998
Gereed product en handelsgoederen	207	167	171	203
Totaal voorraden	71.582	27.498	31.003	68.077

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De balanspost Onderhanden werk betreft alleen bouwgronden in exploitatie. In 2020 is deze balanspost verminderd met € 29,2 miljoen, grotendeels door verkoop van onroerende goederen (bouwterreinen en gebouwen), en vermeerderd met € 22,8 miljoen. De vermeerderingen hebben voornamelijk betrekking op: € 1,7 miljoen tussentijdse winstneming, € 3,4 miljoen rentetoevoeging en € 17,7 miljoen overige kosten.

Voor een uitgebreide toelichting op de inkomsten en uitgaven betreffende de projecten in plan- en realisatiefase wordt verwezen naar het MPG 2021 dat tegelijkertijd met deze jaarrekening is aangeboden aan de gemeenteraad. Het resumerende resultaat is in onderstaande tabel in beeld gebracht.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 01-01-2020	Vermeer- dering	Verminder- dering	Boek- waarde 31-12-2020	Geraamde kosten 2021 e.v.	Geraamde opr. 2021 e.v.	Eind- waarde	Contante waarde per 1-1-2021
Kraatsweg Ede	11	9	0	20	119	331	190	186
Kazerneterreinen MN/EBK/SSK	22.488	7.772	9.867	20.393	23.318	30.982	-13.507	-12.728
Kazerneterreinen Maurits WFC	28.621	4.451	-40	33.112	37.765	55.768	-20.736	-16.030
Valley Center	-796	265	49	-580	442	-11	148	140
BT A12	-4.535	184	2.820	-7.171	943	2.599	9.914	8.804
BT A12 - De Klomp	43.387	2.179	3.898	41.668	5.775	37.129	-13.637	-12.109
Soma terrein	3.419	879	5.357	-1.059	2.237	0	-1.220	-1.149
Kernhem - Vlek B-Oost	-2.335	1.962	3.962	-4.335	2.134	0	2.627	2.242
Kernhem vlek B-west	11.497	2.604	157	13.944	19.054	37.069	4.195	3.580
Reehorsterweg - Noord	3.569	258	-1	3.828	1.638	755	-4.812	-4.718
Goudenstein	0	60	0	60	671	1.233	543	502
Kop van de Parkweg	7.000	597	-3	7.600	2.093	1.986	-8.367	-7.730
Kievitsmeent - West	379	75	0	454	564	2.127	1.098	995
Kernhem Meander	-168	562	394	0	0	0	0	0
Bennekom - Kochlaan	284	-83	201	0	0	0	0	0
Lunteren - Hulakker	1.166	250	-14	1.430	467	755	-1.229	-1.143
Harskamp - Smachtenburgerweg	2.534	730	1.819	1.445	1.402	3.967	1.155	1.067
Harskamp - Kraatsweg	347	-15	-5	337	80	587	165	159
Wekerom - Oost deelgebied J	1.869	168	-2	2.039	5.571	6.796	-930	-794
Wekerom - West	1.597	262	1.208	651	755	0	-1.428	-1.400
Wekerom - Bedrijventerrein Het Laar	-38	167	129	0	0	0	0	0
Otterlo, Weversteeg en Onderlangs	2.924	111	-1	3.036	2.928	5.977	4	3
Totaal bouwgronden in exploitatie	123.220	23.447	29.795	116.872	107.956	188.050	-45.827	-40.123

Gereed product en handelsgoederen

De balanspost gereed product en handelsgoederen omvat per 31 december 2020 alleen de op voorraad liggende magazijngoederen. Gedurende het jaar is deze voorraad gemuteerd door inkopen en afgiften van magazijngoederen (beiden voor € 0,2 miljoen).

Voorziening voor negatieve plannen Grondzaken

In de paragraaf grondbeleid bij deze jaarrekening is een nadere toelichting gegeven op de ontwikkeling van de voorziening in aanloop naar de vaststelling van de negatieve plannen bij het MPG. De voorziening voor negatieve plannen ten behoeve van de afdeling Grondzaken is dienovereenkomstig gemuteerd. De toevoeging aan de voorziening voor de inflatiecorrectie bedraagt € 1,0 miljoen. De onttrekking ten behoeve van het afsluiten van het negatieve plan Bennekom - Robert Kochlaan is € 0,2 miljoen. De vrijval van de voorziening vanwege gunstige ontwikkeling van enkele lopende negatieve plannen is in totaal € 3,6 miljoen.

bedragen x € 1.000

Mutaties voorziening negatieve plannen	
Beginstand voorziening 1-1-2020	51.845
Bij te boeken rente 2020	1.037
Af te sluiten plannen in 2020	-/- 235
	52.647
Mutaties	
Mutaties plannen Economie, Arbeidsmarkt en Mobiliteit	-/- 3.483
Mutaties plannen Ruimtelijke Ontwikkeling	-/- 166
Totaal mutaties	-/- 3.649
Stand VNP 31-12-2020	48.998

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen.

Het saldo van deze vorderingen op de balans per 31 december 2020 bedraagt € 1,7 miljoen: op Rijk, provincies en/of gemeenten voor een bedrag van € 1,6 miljoen en overig € 120.000. De toelichting op de voortgang en de invordering van deze vorderingen is meegenomen bij het onderdeel overige vorderingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De gemeente is op grond van de Wet financiering decentrale overheden verplicht tot deelname aan het schatkistbankieren. Voor de gemeente betekent schatkistbankieren dat zij al haar overtollige middelen aanhoudt in de schatkist bij het ministerie van Financiën (zie ook de paragraaf Financieringen). Op 31 december 2020 heeft de gemeente voor € 18,0 miljoen aan overtollige middelen uitstaan op 's Rijks schatkistrekening.

Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat de gemeente over een heel kwartaal gezien gemiddeld op dagbasis buiten de schatkist mag houden. Door middel van een berekening dient aangegeven te worden of aan deze regel is voldaan. Uit onderstaande tabel blijkt dat er geen sprake is geweest van overschrijding van het drempelbedrag.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

bedragen x € 1.000

(1)	Drempelbedrag verslagjaar 2020	2.783			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.037	1.076	1.999	1.870
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.746	1.707	784	913
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Overige vorderingen

De overige vorderingen worden onderscheiden in:

- Belastingdebiteuren (zoals opgelegde belastingkohieren WOZ en afvalstoffenheffing).
- Debiteuren Werk, Inkomen en Zorg (bijstandsuitkeringen).
- Overige debiteuren (zoals detacheringen en verkoop van onroerend goed).

Het saldo van de overige vorderingen einde boekjaar 2020 bedraagt € 6,6 miljoen. Hierbij opgeteld het saldo van de vorderingen op openbare lichamen ad € 1,7 miljoen geeft een totaal van € 8,3 miljoen. Dit laatstgenoemde saldo is in onderstaande tabellen verwerkt. De reden hiervan is dat de administratieve verwerking en afwikkeling van zowel de vorderingen openbare lichamen als de overige vorderingen deel uitmaken van hetzelfde debiteurenproces.

Overzicht overige vorderingen		bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	
Belastingdebiteuren	1.673	1.916	
Debiteuren Werk Inkomen en Zorg (WIZ)	5.906	5.665	
Overige debiteuren	6.173	3.833	
Voorziening dubieuze debiteuren	-/- 2.626	-/- 3.073	
Totaal overige vorderingen (inclusief openbare lichamen)	11.126	8.341	

Per categorie worden de overige vorderingen onderstaand toegelicht.

Belastingdebiteuren

Overzicht openstaande belastingdebiteuren		bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Waarvan > 3 maanden open	
Belastingjaar tot 2018	46	46	
Belastingjaar 2018	91	75	
Belastingjaar 2019	271	193	
Belastingjaar 2020	1.508	350	
Totaal belastingdebiteuren	1.916	664	

Belastingdebiteuren hebben in tegenstelling tot de reguliere debiteuren de mogelijkheid hun vorderingen in termijnen te voldoen en/of te laten incasseren. Uit de tabel blijkt dat het grootste gedeelte van de openstand betrekking heeft op het belastingjaar 2020. Ten opzichte van 2019 is er een lichte stijging in de openstand te zien: van € 1,7 miljoen eind boekjaar 2019 naar € 1,9 miljoen eind boekjaar 2020. De hogere openstand is het gevolg van het collegebesluit om terughoudend te zijn met het invorderen door middel van aanmaningen en dwangbevelen vanwege corona.

Voor vorderingen die langer dan een jaar open staan is er een voorziening gevormd, de zogeheten voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De voorziening heeft 31 december 2020 een saldo van € 0,3 miljoen.

Debiteuren Werk, Inkomen en Zorg

Openstaande debiteuren WIZ

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Terugvordering/Fraude	3.216	3.274
Onderhoudsbijdrage (verhaal van bijstand)	164	123
Leenbijstand	1.287	1.167
Maatregel en boete	80	66
Overigen (voorschot/rente/woonvoorziening)	266	208
Declaratie Rijk (m.n. Besluit bijstandverlening zelfstandigen)	893	827
Totaal debiteuren WIZ	5.906	5.665

Het economische risico van de WIZ-debiteuren, inclusief de onder de financiële activa verantwoorde vorderingen krediet hypotheek ad € 348.000, ligt bij de gemeente en is geïndiceerd op 40%. Hiervoor is een voorziening dubieuze debiteuren WIZ gevormd. Per 31 december 2020 heeft de voorziening een saldo van € 2,4 miljoen, waarvan € 140.000 betrekking heeft op de vorderingen krediet hypotheek.

Overige debiteuren

In onderstaande tabel is het verloop weergegeven van de openstand overige debiteuren per rekeningjaar 2017 tot en met 2020. De openstand voor rekeningjaar 2020 bedraagt € 3,8 miljoen en wordt onderscheiden in vorderingen van publiekrechtelijke aard voor € 0,5 miljoen en in vorderingen van privaatrechtelijke aard voor € 3,3 miljoen. De voorziening dubieuze overige debiteuren heeft een saldo van € 0,5 miljoen per einde boekjaar 2020.

Ouderdom openstaande vorderingen overige debiteuren

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Dagen					Totaal
	0 - 30	30 - 60	60 - 90	90 - 120	> 120	
Jaarrekening 2017	8.782	94	141	5	1.247	10.269
Jaarrekening 2018	3.702	370	21	44	752	4.889
Jaarrekening 2019	5.432	33	70	24	614	6.173
Jaarrekening 2020	2.498	335	60	107	833	3.833

In december 2020 is er aan overige debiteuren gefactureerd tot een bedrag van € 2,4 miljoen (2019 € 4,5 miljoen). De bijdrage van de provincie Gelderland € 0,9 miljoen (herstelkosten van en bochtverbreding nabij het viaduct de Poortwachter), de bijdrage van gemeente Apeldoorn € 155.000 (aanlegkosten ruit- en mennetwerk) en diverse facturen voor detacheringen voor in totaal € 116.000 vormen de grootste posten in de facturering in december 2020. Ten opzichte van 2019 zijn er nauwelijks grondverkoop opgenomen in de december facturatie 2020, waarmee voor een groot deel het verschil in openstand per einde rekeningjaar is verklaard. Eind februari 2021 is in totaal € 2,5 miljoen ontvangen voor de op 31 december 2020 openstaande vorderingen.

Voorziening dubieuze vorderingen

Bij de drie categorieën overige vorderingen is reeds melding gemaakt van de stand van de desbetreffende voorziening. In de balans wordt de voorziening geëlimineerd op de balanspost overige vorderingen met uitzondering van het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren WIZ onderdeel krediet hypotheek. Aangezien de krediet hypotheek deel uitmaken van het balansonderdeel financiële vaste activa (langlopende leningen aan overige verbonden partijen) wordt het saldo van de betreffende voorziening ad € 140.000 ook op dit balansonderdeel geëlimineerd.

Samenvattend kan gesteld worden dat de totale voorziening dubieuze vorderingen gedurende het verslagjaar is toegenomen met € 476.000 tot een boekwaarde van € 3,2 miljoen op 31 december 2020. Deze boekwaarde is inclusief het saldo van de voorziening voor debiteuren krediet hypotheek ad € 140.000. De debiteuren

krediethypotheek worden vanwege de aard van de vordering gepresenteerd op het balansonderdeel financiële vaste activa, alwaar de voorziening ook geëlimineerd wordt.

De toename van de voorziening dubieuze vorderingen is voornamelijk het gevolg van stijging van het percentage dubieus voor de debiteuren WIZ.

Het verloop van de voorziening geeft voor alle debiteurencategorieën een toename te zien, namelijk voor:

- Belastingdebiteuren: een toename van € 81.000 (van € 206.000 naar € 287.000).
- Debiteuren WIZ: een toename van € 339.000 (van € 2,1 naar € 2,4 miljoen), waarvan € 29.000 (van € 111.000 naar € 140.000) voor het onderdeel debiteuren krediethypotheek.
- Overige debiteuren: een toename van € 56.000 (van € 442.000 naar € 498.000).

Liquide middelen

Overzicht liquide middelen		bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	
Kas	26	36	
ABN-AMRO Bank	8	0	
Bank Nederlandse Gemeenten	2.423	4.312	
ING bank	18	20	
Totaal liquide middelen	2.475	4.368	

Overlopende activa

Overzicht overlopende activa		bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	
Vooruitbetaalde bedragen	5.375	1.211	
Nog te ontvangen bedragen	24.828	25.558	
Totaal overlopende activa	30.203	26.769	

Vooruitbetaalde bedragen

Voor de dienstverlening 2021 zijn reeds voorschotten verstrekt, onder andere voor het product beheer openbare ruimten voor afvalinzameling € 0,7 miljoen.

Nog te ontvangen bedragen

Van het saldo op het balansonderdeel nog te ontvangen bedragen ad € 25,2 miljoen maken de volgende bedragen deel uit: de van de belastingdienst te ontvangen aangifte BTW-compensatiefonds € 14,0 miljoen (2019: eveneens € 14,0 miljoen), de nog te ontvangen afvalstoffenheffing (in verband met diftar) € 2,1 miljoen, de nog te ontvangen bijdrage van het Rijk voor ruiming conventionele explosieven € 1,9 miljoen, de nog te ontvangen rente voor geldleningen ug € 0,8 miljoen en een nog van het Rijk te ontvangen aanvulling op de algemene uitkering € 0,7 miljoen.

In de balanspost nog te ontvangen bedragen zit voor € 248.000 aan vorderingen faciliterend grondbeleid, bestaande uit 22 verschillende projecten. Voor 17 projecten met een totaalbedrag van € 188.000 is er sprake van een anterieure overeenkomst, waardoor de kosten aangemerkt worden als 'verhaalbare kosten'. De zogeheten verhaalbare kosten kunnen op basis van een overeenkomst op derden verhaald worden. Voor de overige 5 projecten is de overeenkomst nog in bewerking, terwijl er wel sprake is van verhaal. Deze kosten met een totaalbedrag van € 60.000 vallen in de categorie 'nog te verrekenen kosten'.

Toelichting Niet uit de balans blijvende rechten

Het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 dient aangemerkt te worden als een niet uit de balans blijvend recht. Deze bedraagt voor de gemeente Ede € 0 (nihil).

Toelichting Passiva

Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Resultaat- bestemm. vorig boekjaar	Vermeer- deringen boekjaar	Verminderen- boekjaar t.g.v. kapitaallasten activa	Overige vermin- deringen boekjaar	Rente boekjaar	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserves	33.424	2.707	18.747	0	19.252	488	36.114
Bestemmingsreserves	3.276	0	0	0	3.276	0	0
Overige bestemmingsreserves	76.644	6.959	39.861	2.905	37.033	1.502	85.028
Gerealiseerd resultaat	9.666	-/- 9.666	8.380	0	0	0	8.380
Totaal eigen vermogen	123.010	0	66.988	2.905	59.561	1.990	129.522

Gedetailleerde informatie is weergegeven in het overzicht van reserves (bijlage 5.4.1; stand exclusief resultaatbestemming) en in de programmaverantwoording (hoofdstuk 2).

Algemene reserves

De resultaatbestemming 2019 ad € 2,7 miljoen is een toename van de algemene reserves per begin boekjaar. Het totaal van de vermeerderingen € 19,2 miljoen (waarvan € 0,5 miljoen aan rente) en het totaal van de verminderingen € 19,3 miljoen, beiden lopende het jaar, heffen elkaar grotendeels op. De vermeerderingen hebben betrekking op de begrote toevoegingen, terwijl de verminderingen betrekking hebben op de inzet van de reserves voor dekking van de exploitatie. De boekwaarde van de algemene reserves is per saldo met € 2,7 miljoen toegenomen tot een waarde van € 36,1 miljoen per 31 december 2020.

In de diverse programmabladen wordt nader ingegaan op de stortingen in de reserves ten laste van het betreffende programma en/of de onttrekkingen aan de reserves ten gunste van het betreffende programma.

Bestemmingsreserves

Onder de bestemmingsreserve valt alleen de egaliseringsreserve afval. Bij raadsbesluit is bepaald deze reserve op te heffen en een voorziening afval aan te maken. Het saldo is conform het besluit overgeheveld van de reserve naar de voorziening.

Overige bestemmingsreserves

Ook hier is de beginboekwaarde gemuteerd door de resultaatbestemming 2019 voor bijna € 7,0 miljoen. In 2020 zijn de bestemmingsreserves vermeerderd met € 41,4 miljoen (waarvan € 1,5 miljoen rente) en verminderd met € 39,9 miljoen (waarvan € 2,9 miljoen als dekking voor kapitaallasten activa). Een nadere detaillering van de vermeerderingen en verminderingen is opgenomen in bijlage 5.4.1 Overzicht van reserves.

De grootste vermeerderingen van de overige bestemmingsreserves zijn:

- Reserve investeringsfonds impuls Ede € 9,4 miljoen
- Reserve Cofinanciering Edese Opgaven € 7,5 miljoen
- Reserve nieuw stadsdeel Parklaan € 4,6 miljoen
- Reserve bedrijfsmiddelen personeel € 3,3 miljoen
- Reserve btw-compensatiefonds € 3,1 miljoen
- Reserve steun en herstel corona € 2,2 miljoen
- Reserve Spoorzone Ede € 1,7 miljoen
- Reserve opvang beschermd wonen € 1,5 miljoen
- Reserve bedrijfsmiddelen huisvesting € 1,3 miljoen

Als grootste verminderingen van de overige bestemmingsreserves zijn te noemen:

- Reserve nieuw stadsdeel Parklaan € 7,4 miljoen
- Reserve Spoorzone Ede € 6,3 miljoen
- Reserve investeringsfonds impuls Ede € 5,6 miljoen

- Reserve overlopende verplichtingen (resultaatbestemming 2019) € 5,2 miljoen
- Reserve bedrijfsmiddelen personeel € 2,8 miljoen
- Reserve btw-compensatiefonds € 2,4 miljoen
- Reserve steun en herstel corona € 1,3 miljoen
- Reserve bedrijfsmiddelen automatisering € 1,2 miljoen
- Reserve Arbeidsmarkt Regio Foodvalley € 1,0 miljoen

Gerealiseerd resultaat

Het verschil tussen de baten en de lasten van de producten c.q. de programma's is het gerealiseerde resultaat. Het resultaat wordt gespecificeerd en nader toegelicht in hoofdstuk 3 Financiën.

Voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen							bedragen x € 1.000
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Vermeerdering	Vermindering	Vrijval	Inflatie-rente	Boekwaarde 31-12-2020	
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.736	1.556	279	1.115	0	6.898	
Voorziening ter egalisering kosten	3.786	1.300	644	0	0	4.442	
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	0	0	0	0	0	0	
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	36.232	8.276	8.093	0	634	37.049	
Totaal voorzieningen	46.754	11.132	9.016	1.115	634	48.389	

Gedurende het verslagjaar zijn de voorzieningen met € 1,6 miljoen toegenomen. De vermeerderingen hebben betrekking op de in de exploitatiebegroting opgenomen dotaties. Op de voorziening rioolaanleg en –beheer is een inflatierente van € 0,6 miljoen bijgeboekt. De verminderingen van de voorzieningen hebben voornamelijk betrekking op bijdragen in de investeringen voor het product rioolaanleg en –beheer (zie ook programma 7). In bijlage 5.4.3 is gedetailleerde informatie van de voorzieningen weergegeven.

De belangrijkste vermeerderingen (bedrag = positief) en verminderingen (bedrag = negatief) per voorziening zijn:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

- Voorziening weth.pensioenen en uitkeringen en voorziening wachtgeld € 0,9 miljoen
- Voorziening liquidatie Permar (dotatie) € 0,6 miljoen
- Voorziening liquidatie Permar (vrijval) € -/- 1,1 miljoen

Voorzieningen ter egalisering van de kosten:

- Voorziening onderhoud gem. vastgoedportefeuille (jaarlijkse dotatie) € 1,3 miljoen
- Voorziening onderhoud gem. vastgoedportefeuille (diverse panden onderhoud) € -/- 0,6 miljoen

Voorzieningen voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen:

- Voorziening rioolaanleg en –beheer (jaarlijkse dotatie) € 5,0 miljoen
- Voorziening afval (jaarlijkse dotatie) € 3,3 miljoen
- Voorziening rioolaanleg en –beheer (bijdrage investeringen) € -/- 7,4 miljoen
- Voorziening afval (bijdrage in de lasten) € -/- 0,7 miljoen

Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar

De specificatie van de vaste schulden onderdeel onderhandse leningen van banken is te vinden in het als bijlage opgenomen overzicht van opgenomen geldleningen. De boekrente voor deze leningen bedraagt € 7,0 miljoen.

Verloopoverzicht vaste schulden					bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2020	Vermeer- dering	Vermin- dering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2020	
Onderhandse leningen van banken	181.787	0	0	11.435	170.352	
Door derden belegde gelden	436	32	41	0	427	
Waarborgsommen	566	160	316	0	410	
Totaal vaste schulden	182.789	192	357	11.435	171.189	

Onderhandse leningen van banken

Het in de tabel gepresenteerde aflossingsbedrag ad € 11,4 miljoen heeft betrekking op de reguliere aflossingen van onderhands van banken opgenomen leningen.

Door derden belegde gelden

Het saldo per 31 december 2020 wordt gevormd door de ontvangen gelden van derden voor het fonds (verleende) spaarhypotheken.

Waarborgsommen

Waarborgsommen worden (voornamelijk) door Grondzaken ingehouden op de aankopen en dienen als garantie voor de oplevering van de desbetreffende aankopen.

Toelichting Vlottende Passiva

Vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar

Overzicht vlottende schulden			bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019		Boekwaarde 31-12-2020	
Bankrekeningen	17.427		3	
Rekening-courant verhoudingen niet fin. instellingen	3.226		3.589	
Overige schulden	5.050		7.122	
Totaal vlottende schulden	25.703		10.714	

Bankrekeningen

Een aantal zogeheten nevenrekeningen bij de nv Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft einde boekjaar 2020 een debetsaldo. Bij het overschrijden van de kredietlimiet (circa € 20 miljoen) is een exedentrente van 5% verschuldigd over de overschrijding. Het rentepercentage voor de opgenomen kasgeldleningen is heel 2020 negatief, dat wil zeggen dat er bij een opgenomen kasgeldlening door de gemeente rente ontvangen wordt. Bij een verwachte debetstand van de bankrekeningen voor een langere periode (plusminus 30 dagen) wordt daarom overgegaan tot het sluiten van een kasgeldlening. Gedurende het verslagjaar heeft dit enkele keren plaatsgevonden. Per 31 december 2020 kent de hoofdrekening bij de BNG een creditstand, waardoor het saldo van de opgenomen kasgeldleningen nihil is.

Rekening-courant verhoudingen niet financiële instellingen

De kasstromen van en voor het Knooppunt Jeugdregio Foodvalley lopen via de administratie van de gemeente. Het saldo, in dit geval het liquiditeitoverschot van het Knooppunt, bedraagt per 31 december 2020 € 3,6 miljoen.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit de ontvangen, nog niet betaalde, op 2020 gedateerde crediteurenfacturen voor levering van goederen en/of diensten in 2020 voor een totaalbedrag van € 5,0 miljoen (2019: € 2,0 miljoen), de openstaande crediteuren Werk & Inkomen € 1,0 miljoen (2019: € 2,1 miljoen) en de inhoudingen (veelal aflossingen op aangegane schulden) op de uitkeringen van uitkeringsgerechtigden Werk & Inkomen voor € 1,1 miljoen (2019: € 1,0 miljoen).

Vennootschapsbelasting

Lokale overheden vallen vanaf 2016 onder de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB). Elk jaar wordt geïventariseerd welke activiteiten onder het VPB-regime vallen. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 zijn de activiteiten van de gemeente (inclusief Grondzaken) als niet VPB-plichtig bestempeld. Over de jaren 2016-2019 is in 2020 een naheffingsaanslag ontvangen voor de VPB voor de reclame-inkomsten van € 272.000. Deze aanslagen zijn betaald om verdere belastingrente te voorkomen. De naheffingen zijn nog niet definitief, omdat de gemeente een ander standpunt heeft. Op dit moment is er bezwaar aangetekend. De gemeente neemt nu deel in een landelijke kopgroep, om zo zaken beter op elkaar af te stemmen. Of het tot een proces met de belastingdienst gaat komen is nog niet zeker. Landelijk gezien zijn er nu drie gemeenten die verder zijn in de procedure; deze gemeenten vallen echter wel onder een ander gerechtshof. De inventarisatie voor 2020 wordt binnenkort uitgezet; een voorlopige aanslag 2020 voor de reclame-inkomsten is ontvangen van € 43.000. Op basis van de werkelijke (lagere) inkomsten over 2020 hebben wij voor de reclame-inkomsten rekening gehouden met een bedrag van € 23.000 in de exploitatie van 2020.

Overlopende passiva

Overzicht overlopende passiva		bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	
Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	47.221	76.349	
Overige vooruitontvangen bedragen	1.190	1.959	
Te betalen rente	4.735	4.463	
Nog te betalen bedragen	21.542	20.160	
Totaal overlopende passiva	74.688	102.931	

Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel

Als voorfinanciering zijn van Europese en/of Nederlandse overheidslichamen uitkeringen ontvangen met een specifiek bestedingsdoel. De uitkeringen staan gespecificeerd naar bestedingsdoel in onderstaande tabel.

Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel		bedragen x € 1.000		
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Ontwikkeling nieuw stadsdeel Parklaan en Spoorzone	43.668	2.270	4.917	41.021
Investeringsbijdragen en monumentensubsidies	854	1.585	423	2.016
Maatschappelijke opvang	536	0	0	536
RMC gelden leerplicht	273	78	10	341
Onderwijsachterstandenbeleid	384	869	0	1.253
Vitale vakantieparken	31	356	0	387
Projecten arbeidsmarktbeleid en ondersteuning	1.244	552	58	1.738
Stimulering sport (SPUK) en subsidies	231	1.655	1.104	782
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	0	23.030	9.045	13.985
RegioDeal Foodvalley	0	18.013	3.723	14.290
Totaal voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	47.221	48.408	19.280	76.349

Overige vooruitontvangen bedragen

De balanspost overige vooruitontvangen bedragen bestaat voornamelijk uit ontvangsten in 2020, die betrekking hebben op het boekjaar 2021. Deze ontvangsten zijn met name gerelateerd aan verkoopfacturen. Vanuit het faciliterend grondbeleid is op basis van anterieure overeenkomsten voor bestemmingsplannen een bedrag van € 330.000 als vooruitontvangen op deze balanspost verwerkt.

Te betalen rente

Door middel van een administratieve boeking worden de rentelasten verantwoord in het jaar waar ze

betrekking op hebben. Op deze manier komt de juiste rentelast (lees boekrente) en niet de betaalde rente in het resultaat.

Nog te betalen bedragen

Nog te betalen bedragen zijn gebaseerd op in 2020 aangegane verplichtingen en geleverde prestaties, die in 2021 (en/of volgende jaren) zullen worden voldaan. De specificatie van dit onderdeel van de overlopende passiva bevat de volgende grote posten:

- Afdracht loonheffing en premies salarissen december 2020 € 4,8 miljoen
- Diverse uitkeringen Werk Inkomen en Zorg (onder andere WWB) € 4,1 miljoen
- Aangifte ondernemers BTW december 2020 € 2,1 miljoen
- Afrekeningen ten behoeve van afsluiten plannen Grondzaken € 1,5 miljoen
- Verstrekkingen WMO onder andere in het kader van beschermd wonen € 1,2 miljoen

Toelichting Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen woningbouw

Borgstellingen en overige garanties

bedragen x € 1.000

	Oorspronkelijk bedrag	Borg	Stand per 1-1-2020	Stand per 31-12-2020	Betaald door de gemeente in 2020
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	432.000	50% en 25%	392.500	390.900	0
Totaal			392.500	390.900	0

De gemeente heeft per 31 december 2020 € 41,7 miljoen (2019: € 48,1 miljoen) uitgeleend aan de woningcorporaties Woonstede en Plicht Getrouw, waarvan € 7,7 miljoen (2019: € 10,4 miljoen) geborgd is via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betekent dat de gemeente zelf rechtstreeks garant staat voor € 34,0 miljoen (2019: € 37,7 miljoen).

Het WSW is in 1983 opgericht met als doelstelling woningbouwcorporaties in Nederland van goedkope financiering te voorzien. In totaal is momenteel zo'n € 80 miljard aan leningen geborgd via het WSW. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen: de geldmiddelen van de corporatie, de borgingsreserve van het WSW en de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Indien de geldmiddelen van de corporatie en de borgingsreserve van het WSW niet toereikend zijn, komt de achtervangpositie van het Rijk en de gemeente in beeld. Hierbij staan de gezamenlijke gemeenten voor 25% van het liquiditeitstekort garant. De overige 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n). Het Rijk draagt de resterende 50% bij. De garantstelling houdt in dat het Rijk en de gemeenten op verzoek van het WSW renteloze leningen verstrekken. In totaal heeft het WSW op 31 december 2020 voor € 390,9 miljoen (31 december 2019: € 392,5 miljoen) aan leningen geborgd van in Ede gevestigde woningbouwcorporaties. De garantstelling van de gemeente is maximaal € 98 miljoen (25% van € 391 miljoen; 2019: € 98 miljoen, namelijk 25% van € 391 miljoen). Het oorspronkelijke bedrag van deze leningen bedraagt € 432 miljoen (2019: € 438 miljoen).

Naast het bovengenoemde kent de gemeente geen andere actieve borgstellingen. Tot 2011 kon de gemeente garant staan voor woninghypotheken, de zogeheten gemeentegarantie. Banken en/of verzekeringsmaatschappijen gaven de gemeente jaarlijks inzicht in de hoogte van de garantstellingen. Met de inwerkingtreding van de wet AVG is het verstrekken van de overzichten sterk teruggelopen, waardoor geen betrouwbaar en volledig beeld gegeven kan worden voor het onderdeel gemeentegaranties. Vanaf 2011 is echter geen beroep gedaan op een gemeentegarantie.

Langlopende contractverplichtingen

Op jaarbasis bedragen de inkoopverplichtingen ruim € 215 miljoen. De grootste inkooppakketten zijn WMO en jeugdzorg, nieuwbouw en renovatie en aanleg en onderhoud wegennetwerk. Bij (meerjarige) inkoopcontracten kunnen, afhankelijk van het geraamde inkoopbedrag, de Europese aanbestedingsregels van toepassing zijn. Aan langlopende, voor de bedrijfsvoering van de gemeente essentieel zijnde, contractverplichtingen heeft de

gemeente op balansdatum 31 december 2020 uitstaan, waarbij de bedragen het totaal van de contractperioden exclusief eventuele prijsindexering aangeven (tenzij anders vermeld):

- Tot januari 2029 huur gebouw De Doelen I € 6,9 miljoen
- Tot januari 2024 levering gas en elektriciteit € 4,8 miljoen
- Tot september 2021 bouwkundig beheer/onderhoud maatschappelijk vastgoed € 1,4 miljoen
- Voor onbepaalde tijd schoonmaak werkzaamheden (waarde per jaar) € 0,1 miljoen
- Tot april 2021 huur en servicekosten gebouw Manenberg € 0,1 miljoen
- Tot februari 2023 drankenautomaten en –voorziening € 0,1 miljoen
- Tot juli 2024 implementatie/huur/beheer/onderhoud multifunctionele printers € 0,1 miljoen
- Tot januari 2022 onderhoud beveiligingsinstallaties diverse panden < € 0,1 miljoen

Gebeurtenissen na balansdatum

Na het sluiten van de boeken en/of tijdens het opmaken van de programmarekening zijn geen gebeurtenissen te melden die van dusdanige (financiële) invloed zijn op de jaarrekening met de daarbij behorende toelichtingen en verslagleggingen.

5.4 Bijlagen bij de jaarrekening

Bijlage 1 - Overzicht van reserves

												bedragen x € 1	
Progr.	Type reserve	I/S	Rente ja/nee	Nr.	Naam reserve	Boekwaarde 01-01-2020	Resultaat-bestemming vorig jaar	Boekwaarde 01-01 na resultaat-bestemming	Rente	Bij	Af	Afschrijvings-bijdrage	Boekwaarde 31-12-2020
1	OBR	I	Nee	R430	Onderwijs - Huisvesting	1.781.143	0	1.781.143	0	0	-137.140	0	1.644.003
1	OBR	I	Nee	R440	Cultuur	405.218	0	405.218	0	56.887	-85.500	0	376.605
1	OBR	I	Ja	R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds	235.564	0	235.564	7.067	3.205	-100.000	0	145.836
1	OBR	I	Nee	R442	Kunstaankopen	406.368	0	406.368	0	50.000	-10.000	0	446.368
1	OBR	I	Nee	R443	Monumenten	207.245	0	207.245	0	120.000	-189.722	0	137.523
1	ERK	S	Ja	R647	Sporthal Ut Sporthuus	848.911	0	848.911	25.467	0	0	-47.387	826.991
1	ERK	S	Ja	R660	Museum Oud Lunteren	33.211	0	33.211	996	0	0	-1.629	32.578
1	ERK	S	Ja	R661	Kijk- en Luistermuseum	21.403	0	21.403	642	0	0	-2.013	20.032
2	OBR	I	Nee	R433	Onderwijs - Achterstandsbeleid	1.786.819	76.000	1.862.819	0	0	0	0	1.862.819
3	OBR	I	Ja	R439	Legaat van Lagen	397.395	0	397.395	11.922	0	-3.424	0	405.892
3	OBR	I	Nee	R453	Inburgering	0	0	0	0	0	0	0	0
3	OBR	I	Nee	R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	1.488.392	0	1.488.392	0	578.196	-1.023.144	0	1.043.444
3	OBR	I	Nee	R460	Maatschappelijke opvang	2.495.703	0	2.495.703	0	998.000	-855.000	0	2.638.703
3	OBR	I	Nee	R461	Vrouwenopvang/aanpak ouderen mishandeling	337.500	0	337.500	0	410.275	-124.375	0	623.400
3	OBR	S	Nee	R462	Beschermd Wonen	2.140.526	0	2.140.526	0	1.528.000	-631.000	0	3.037.526
3	OBR	I	Nee	R463	Fonds impuls Sociaal Domein	1.024.098	0	1.024.098	0	559.403	-617.603	0	965.898
4	OBR	I	Nee	R411	Parkeren	248.789	0	248.789	0	0	0	-44.186	204.603
4	ERK	S	Ja	R681	Kapitaallasten Verkeer	230.186	0	230.186	6.906	0	0	-13.062	224.030
4	ERK	S	Ja	R682	Kapitaallasten Parkeren	129.996	0	129.996	3.900	15.116	0	-7.413	141.599
5	BR	S	Nee	R300	Afval	3.276.485	0	3.276.485	0	0	-3.276.485	0	0
5	OBR	I	Ja	R470	Veluwse Poort - Spoorzone Ede	13.665.071	0	13.665.071	409.952	1.662.299	-6.252.204	0	9.485.119
5	OBR	I	Ja	R471	Veluwse Poort - Parklaan	2.668.898	0	2.668.898	80.067	4.646.205	-7.395.169	0	0
5	OBR	I	Nee	R475	Landschapsfonds	58.258	0	58.258	0	54.970	-50.000	0	63.228
5	OBR	I	Ja	R477	Starters- en doorstromers	2.194.143	0	2.194.143	65.824	143.074	-194.309	0	2.208.733
5	OBR	I	Nee	R480	Bodemsanering	281.318	0	281.318	0	82.000	-63.260	0	300.058
5	ERK	S	Ja	R680	Structuurvisie Buitengebied	330.652	0	330.652	9.920	0	0	0	340.572
5	ERK	S	Ja	R683	R&T route structuren	210.962	0	210.962	6.329	0	0	0	217.291
5	BRG	I	Nee	R700	Grondbedrijf	0	0	0	0	0	0	0	0
6	OBR	I	Nee	R400	Overgangsrecht FLO	888.385	294.000	1.182.385	0	0	0	0	1.182.385
7	OBR	I	Nee	R416	Begraven	571.682	0	571.682	0	144.066	0	0	715.748

7	PBR	I	Nee	R417	Groot onderhoud openbare ruimte	2.502.670	0	2.502.670	0	673.469	-119.654	0	3.056.486
7	OBR	S	Nee	R418	Bomenfonds	0	0	0	0	6.000	0	0	6.000
7	ERK	S	Ja	R605	Riolering buitengebied	6.773.871	0	6.773.871	203.216	0	0	-697.144	6.279.943
8	AR	I	Nee	R100	Algemene reserve	17.147.126	2.707.056	19.854.182	0	18.746.882	-18.764.000	0	19.837.064
8	OAR	S	Ja	R200	Algemene reserve - Begroting	6.620.841	0	6.620.841	198.625	0	-198.625	0	6.620.841
8	OAR	S	Ja	R201	Algemene reserve - Rente begroting	9.656.273	0	9.656.273	289.688	0	-289.688	0	9.656.273
8	OBR	I	Nee	R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	156.705	0	156.705	0	102.000	-202.000	0	56.705
8	OBR	I	Nee	R492	BTW - Compensatiefonds	800.828	0	800.828	0	3.079.354	-2.359.618	0	1.520.564
8	OBR	I	Ja	R493	Cofinanciering	0	0	0	0	7.500.000	0	0	7.500.000
8	OBR	I	Nee	R495	Overlopende verplichtingen	904.388	6.589.000	7.493.388	0	0	-5.179.062	0	2.314.327
8	OBR	I	Nee	R498	Reserve steun en herstel Corona	0	0	0	0	2.207.000	-1.349.136	0	857.864
8	OBR	I	Nee	R499	Investeringsfonds Impuls Ede	1.991.422	0	1.991.422	0	9.401.304	-5.551.890	0	5.840.836
8	PBR	I	Nee	R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	2.493.617	0	2.493.617	0	3.314.884	-2.773.519	0	3.034.982
8	PBR	I	Ja	R501	Bedrijfsmiddelen - Kapitaallasten	104.909	0	104.909	3.147	99.723	-84.182	0	123.597
8	PBR	I	Ja	R502	Bedrijfsmiddelen - Algemeen	4.370.973	0	4.370.973	131.129	41.467	-13.351	0	4.530.218
8	PBR	I	Ja	R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	2.928.564	0	2.928.564	87.857	1.274.359	-477.474	-641.895	3.171.411
8	PBR	I	Nee	R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	2.895.647	0	2.895.647	0	909.795	-1.155.589	-4.408	2.645.445
8	ERK	I	Ja	R621	Egalisatiereserve Kapitaallasten gemeentelijk vastgoed	13.734.321	0	13.734.321	412.030	0	0	-957.034	13.189.317
8	ERK	I	Ja	R622	Egalisatiereserve Kapitaallasten OHW	1.165.001	0	1.165.001	34.950	0	-34.950	0	1.165.001
8	ERK	S	Nee	R623	Reserve exploitatie vastgoed	732.287	0	732.287	0	201.328	0	-489.074	444.541
				Totaal		113.343.764	9.666.056	123.009.820	1.989.634	58.609.262	-59.561.072	-2.905.245	121.142.399

Reservetype	Omschrijving Reservetype
AR	Algemene reserve
BR	Bestemmingsreserve
BRG	Bestemmingsreserve grondbedrijf
ERK	Egalisatiereserve kapitaallasten
OAR	Overige algemene reserve
OBR	Overige bestemmingsreserve
PBR	Personeel- en bedrijfsreserve

Bijlage 2 - Doelen reserves

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
1	R430	Onderwijs - Huisvesting	4	Integraal voorzien in de behoefte aan huisvesting primair en voortgezet onderwijs via uitbreiding, ver- en nieuwbouw.
1	R440	Cultuur	4	Het doel van deze reserve is om (veelal) incidentele culturele aanvragen, die niet eerder in de begroting zijn opgenomen, te bekostigen.
1	R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds	4	Deze reserve dient voor de ontwikkeling van een cultureel cluster in Ede-Oost. Er is voor de jaren 2008 tot en met 2010 een voorbereidingskrediet van €150.000 gevormd tot deze reserve.
1	R442	Kunstaankopen	4	Doelstelling van deze reserve is om het aanbod in kunstwerken binnen Ede op peil te houden/danwel te vergroten.
1	R443	Monumenten	4	Het bevorderen van de instandhouding, waaronder onderhoud en restauratie, van gemeentelijke en (in specifieke gevallen) rijksmonumenten.
1	R647	Sporthal Ut Sporthuus	6	Dekking kapitaallasten van sporthal Lunteren. Dekking kapitaallasten herinrichting parkeerplaats nabij sporthal Lunteren.
1	R660	Museum Oud Lunteren	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
1	R661	Kijk- en Luistermuseum	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
2	R433	Onderwijs - Achterstandsbeleid	4	Stimuleren van en afdekken van de financiële risico's van de projecten uitgevoerd binnen het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid met gebruik van voor dit doel beschikbare gemeentelijke middelen.
3	R439	Legaat van Lagen	4	Het legaat van Lagen is ontvangen met de bepaling dat de opbrengsten daarvan goede moeten komen aan de doelgroep van de (toenmalige) afdeling WIZ (Werk, Inkomen & Zorg).
3	R453	Inburgering	4	Het opvangen van de gevolgen wegens transitie van de inburgering en volwasseneducatie.
3	R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	4	De via decentralisatie-uitkering en door subsidies verkregen middelen ten behoeve van het programma Arbeidsmarkt Regio Foodvalley meerjarig te besteden vanuit de rol als centrumgemeente.
3	R460	Maatschappelijke opvang	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding gereserveerd worden in de reserve.
3	R461	Vrouwenopvang/aanpak ouderen mishandeling	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de vrouwenopvang. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding gereserveerd worden in de reserve.
3	R462	Beschermd Wonen	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor Beschermd wonen. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding gereserveerd worden in de reserve.
3	R463	Fonds impuls Sociaal Domein	4	Impuls geven aan projectvoorstellen sociaal domein.
4	R411	Parkeren	4	Deze reserve is een egalisatiereserve met als doel om exploitatieverschillen op het product parkeren te voorkomen. Daarnaast worden ontvangen afkoopsommen in de reserve gestort, welke worden ingezet voor het realiseren van parkeervoorzieningen.
4	R681	Kapitaallasten Verkeer	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
4	R682	Kapitaallasten Parkeren	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
5	R300	Afval	3	Deze reserve is een egalisatiereserve met als doel om exploitatieverschillen op product afval en tariefschommelingen (op de leges) te voorkomen.
5	R470	Veluwe Poort - Spoorzone Ede	4	Ter bekostiging van de Spoorzone Ede binnen het project Veluwe Poort.
5	R471	Veluwe Poort - Parklaan	4	Ter bekostiging van infrastructurele ontsluiting binnen het project Veluwe Poort.
5	R475	Landschapsfonds	4	Op 10 juli 2008 heeft de raad het 'Ontwikkelingsplan Buitengebied Ede, Ruimte voor Kwaliteit' vastgesteld. In dit plan is opgenomen dat een Landschapsfonds zal worden ingesteld. De bedoeling hiervan is dat de toename van verstedelijking van het landelijke gebied gecompenseerd wordt door investeringen in de groene ruimte. Bij afname van het areaal groen door woningbouw of bedrijventerreinen wordt een afdracht gedaan ten gunste van

			dit fonds.
5	R477	Starters- en doorstromers	4 De reserve is ingesteld om de rente- en beheerlasten voor het aangaan van starters/doorstromersleningen te kunnen bekostigen. Hierbij is uitgegaan van een benodigd niveau van 25% van de uitstaande leningen. Vanuit het raadsbesluit is het maximum aan uitstaande leningen vooralsnog op € 9,6 miljoen bepaald.
5	R480	Bodemsanering	4 In 1997 heeft het college bepaald dat via deze reserve gespaard wordt voor toekomstige gemeentelijke bijdragen voor bodemsanering (egalitatie van lasten).
5	R680	Structuurvisie Buitengebied	6 De BBV verplicht om investeringen bekostigd uit gemeentelijke bijdragen te activeren. Deze egalitatie-reserve is ingesteld om de hieruit volgende kapitaallasten te dekken uit de reeds beschikbare gemeentelijke bijdragen.
5	R683	R&T route structuren	6 De BBV verplicht om investeringen bekostigd uit gemeentelijke bijdragen te activeren. Deze egalitatie-reserve is ingesteld om de hieruit volgende kapitaallasten te dekken uit de reeds beschikbare gemeentelijke bijdragen.
5	R700	Grondbedrijf	7 De reserve dient ter afdekking van alle risico's die op grondprojecten worden benoemd en gekwantificeerd en vervolgens op bedrijfsniveau worden gesommeerd.
6	R400	Overgangsrecht FLO	4 Deze reserve heeft als doel het opvangen van tijdelijke extra overgangsrechten als gevolg van het afschaffen Functioneel Leeftijdsontslag Brandweer.
7	R416	Begraven	4 Egaliseren van de schommelingen van de begraafrechten.
7	R417	Groot onderhoud openbare ruimte	5 De reserve heeft als doel om financiële schommelingen in het groot onderhoud (type 3) van de Openbare Ruimte op te vangen. Enkel het resultaat van groot onderhoud zal verrekend worden met deze reserve; service en regulier onderhoud (type 1 en 2) blijven in de exploitatie en vervangingsonderhoud (type 4) in de kredieten. Zelf-financierende producten blijven ook buiten deze reserve.
7	R418	Bomenfonds	4 Het gemeentelijk Bomenfonds biedt de mogelijkheid om budget te reserveren voor bomen die niet binnen projecten gecompenseerd kunnen worden. Dit budget wordt op een later moment ingezet voor de aanplant van bomen op een andere locatie.
7	R605	Riolering buitengebied	6 Egalitatie-reserve kapitaallasten.
8	R100	Algemene reserve	1 Deze reserve is ingesteld bij de gemeenterekening als saldireserve, waarmee jaarlijkse tekorten dan wel overschotten, na resultaatbestemming worden verrekend.
8	R200	Algemene reserve - Begroting	2 Waarborgen jaarlijkse bijdrage tot en met 2014 aan de concern meerjarenbegroting als algemeen dekkingsmiddel (sanering ingestelde reserves 1986 tot en met 1991; benut als algemeen dekkingsmiddel).
8	R201	Algemene reserve - Rente begroting	2 Deze reserve zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel. Het bedrag bestaat uit het rentebedrag over de hoofdsom.
8	R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	4 Het bevorderen van lokale arbeidsvoorwaarden.
8	R492	BTW - Compensatiefonds	4 Het egaliseren van de (negatieve) resultaten door de invoering van het BTW-compensatiefonds.
8	R493	Cofinanciering Edese Opgaven	4 Deze reserve is bedoeld om maatschappelijke investeringen van overheden en andere partijen in Ede te stimuleren in de grote opgaven en transitie ten aanzien van: wonen, werken, landbouw, natuur, duurzame energie en zorg. Het gaat daarbij om het financieren van maatschappelijk onrendabele toppen van investeringen van andere partijen en cofinanciering van projecten, impulsen en investeringen van andere overheden.
8	R495	Overlopende verplichtingen	4 Via deze reserve worden de resultaatbestemmingen gewikkeld waar geen specifieke reserve voor is.
8	R498	Reserve steun en herstel Corona	4 De reserve geeft de mogelijkheid om waar nodig snel en adequaat in te kunnen spelen op te nemen maatregelen in het kader van de coronacrisis.
8	R499	Investeringsfonds Impuls Ede	4 Impuls geven aan diverse programma's binnen de gemeente.
8	R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	5 Egalitatie-reserve voor kosten van gemeentelijk personeel.
8	R501	Bedrijfsmiddelen - Kapitaallasten	5 Egalitatie van inkomsten met betrekking tot investeringen.
8	R502	Bedrijfsmiddelen - Algemeen	5 Egalitatie-reserve ten behoeve van de gemeentelijke bedrijfsmiddelen.
8	R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	5 Egalitatie-reserve met betrekking tot investeringen voor de gemeentelijke huisvesting.
8	R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	5 Egalitatie-reserve met betrekking tot investeringen op ICT gebied.
8	R621	Egalitatie-reserve Kapitaallasten gemeentelijk vastgoed	6 Egalitatie-reserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
8	R622	Egalitatie-reserve Kapitaallasten OHW	6 Egalitatie-reserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de

8	R623	Reserve exploitatie vastgoed	6	kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie. Deze egalisatiereserve is ingesteld voor de afwikkeling van de exploitatieresultaten van het gemeentelijk vastgoed die ontstaan door de meerjarige huurprijsystematiek.
---	------	------------------------------	---	--

Categorie	Omschrijving
1	Algemene reserve
2	Overige algemene reserve
3	Bestemmingsreserve
4	Overige bestemmingsreserve
5	Personeel- en bedrijfsreserve
6	Egalisatiereserve kapitaallasten
7	Bestemmingsreserve grondbedrijf

Bijlage 3 - Overzicht van voorzieningen

bedragen x € 1										
Cat.	Progr.	Nr.	Omschrijving	Rente ja/nee	Boekwaarde 1/1/2020	Rente	Bij realisatie	Af realisatie	Vrijval	Boekwaarde 31/12/2020
01	8	V105	Wachtgeldverplichtingen		0	0	319.000	0	0	319.000
01	3	V166	Voorziening liquidatie Permar	nee	611.443	0	633.313	0	1.115.387	129.369
01	8	V101	Wethouderspens. en uitkeringen	nee	6.125.045	0	604.170	279.420	0	6.449.795
02	8	V147	Onderhoud Gem.vastgoedportefeuille	nee	3.785.527	0	1.299.819	643.661	0	4.441.685
04	7	V162	Rioolaanleg en -beheer	ja	36.231.871	634.058	5.000.000	7.403.015	0	34.462.913
04	5	V167	Voorziening Afval	nee	0	0	3.276.485	689.925	0	2.586.560
			Totaal		46.753.886	634.058	11.132.787	9.016.022	1.115.387	48.389.322

Categorie 01 - Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Categorie 02 - Voorzieningen ter egalisering van kosten

Categorie 03 - Voorzieningen voor middelen van derden w.v. de bestemming gebonden is

Categorie 04 - Waarvoor bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

Categorie 05 - Correctie op de balanspost debiteuren

Categorie 06 - Correctie op de balanspost voorraden

Bijlage 4 - Single Information Single Audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021										
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06		
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02						
			€ 121.650	Nee						
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06	Alleen invullen bij akkoord ministerie.			
			1 Kosten Projectleiding	€ 21.085	Nee	€ 4.315				
			2 Niet woninggebonden kosten	€ 0	Nee	€ 15.250				
			3 Woninggebonden kosten	€ 77.979	Nee	€ 42.021				
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
1 Kosten Projectleiding	€ 21.085	Restant kosten worden nog in 2021 gemaakt	Nee							
2 Niet woninggebonden kosten	€ 0	Onderbesteding door verschuiving van kosten tussen woninggebonden <-> niet woninggebonden kosten.	Nee							
3 Woninggebonden kosten	€ 77.979	Vouchers gaan nog worden verzilverd in 2021	Nee							

BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05
			€ 0	€ 0	€ 0		Nee
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	
			€ 1.892.558	€ 334.962	€ 100.415	€ 590.515	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
		Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
1							
OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstreckte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)	
			Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04	
			€ 812.738	€ 651.352	€ 203.185	€ 0	
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04	
			€ 23.566	€ 23.566	€ 12.772	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08	
			1 Aanrijroutes SOMA-tunnel	Ja	105		
			2 Fietsstraat Hakselseweg	Nee	6		
3 Fietsroute Verlengde Maanderweg	Nee	2					
4 Fietsoversteek Schaapsweg	Nee	40					
5 Noord-zuidroute Frankeneng	Nee	730					

			6 SFR Ede-Veenendaal	Nee	1.400			
			7 Wekeromse- en Edeseweg	Nee	4			
			8 SFR Ede-Wageningen - Kierkamperweg	Nee	455			
			9 Telefoonweg	Nee	950			
			10 Ronde Postweg - Klomperweg	Nee	1			
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (S15a tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	
			1 80A094E4	€ 0	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1 80A094E4	€ 0	€ 0		Nee	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
	Aard controle R Indicator: G2/01		Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06	
	€ 23.881.975		€ 425.194	€ 1.404.620	€ 18.744	€ 69.015	€ 1.470	
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12	
		€ 68.595	€ 17.647	€ 0	€ 1.359.583	€ 0	Ja	

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 158.700	€ 10.115	€ 89.969	€ 0	€ 0	€ 15.100
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07</i>	Ja					
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 5.569.960	€ 258.772	€ 181.151	€ 10.209	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 1.277.197	€ 172.338	€ 41.538	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 986.366	€ 69.568	€ 32.079	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	1.751	50	€ 0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	311	34		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	376	16		Ja	
Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)				
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>				

			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)							
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)							
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld						
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>						
			€ 11.846.094	€ 6.242.453						
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>		
			1 A681030/ A681029 Nieuwbouw gymzaal Enka	€ 1.172.806	€ 1.172.806			Betreft investering inclusief BTW (afwijkend van de invulwijzer); H4/01 is ook hierop gebaseerd, zodat H4/11 'logische' percentages geeft.		
			2 A681056 Duurz Enka zonnepanelen	€ 30.250	€ 30.250			conform toelichting project 1		
			3 A686001 Schoolstraat Edeveen	€ 416.202	€ 416.202			conform toelichting project 1		
			4 A688002 MFA Otterlo - opstallen	€ 2.973	€ 2.973			conform toelichting project 1		
			5 A681028 Renovatie Bunschotenweg gymzaal	€ 2.099	€ 2.099			conform toelichting project 1		
			6 A681045 Renovatie Ridderhof gymzaal	€ 14.659	€ 14.659			conform toelichting project 1		
			7 A681046 Renovatie toplaag atletiekbaan	€ 199.701	€ 199.701			conform toelichting project 1		
			8 A681047 / A681048 Renovatie honkbal en softbal	€ 462.096	€ 462.096			conform toelichting project 1		
			9 A681051 Kenniscampus sporthal	€ 70.374	€ 70.374			conform toelichting project 1		
			10 A680002 Open Sportpark (multicourt)	€ 31.575	€ 31.575			conform toelichting project 1		
			11 A680003 Open Sportpark (245)	€ 106.386	€ 106.386			conform toelichting project 1		
			12 A685005 Kleedkamerrenovatie Harskamp (4)	€ 101.657	€ 101.657			conform toelichting project 1		
			13 A687001 Kleedkamerrenovatie Wekerom SDS '55 (4 kleedkamers)	€ 1.984	€ 1.984			conform toelichting project 1		
			14 A686002 Kleedkamerrenovatie Edeveen (4 kleedkamers)	€ 2.574	€ 2.574			conform toelichting project 1		
			15 A681053 Blauwgeel (Pepp. steeg 8)	€ 15.425	€ 15.425			conform toelichting project 1		
16 A680001 Inclusie binnensport	€ 9.257	€ 9.257			conform toelichting project 1					
17 A681037/8 Van Zantenstraat	€ 29.966	€ 29.966			conform toelichting project 1					
18 Voorziening onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties	€ 90.743		€ 90.743		conform toelichting project 1					

19	Voorziening onderhoud MFA's / multifunctionele accommodaties (sport-gedeelte).	€ 66.424		€ 66.424		conform toelichting project 1
20	Exploitatie onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties	€ 130.227		€ 130.227		conform toelichting project 1
21	Exploitatie onderhoud MFA's / multifunctionele accommodaties (sport-gedeelte).	€ 76.562		€ 76.562		conform toelichting project 1
22	Sproeien velden buitensport	€ 75.277		€ 75.277		conform toelichting project 1
23	Mengperc schade BTW agv SPUK	€ 44.994			€ 44.994	conform toelichting project 1
24	Stichting Sportservice Ede	€ 2.449.430			€ 2.449.430	conform toelichting project 1
	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>			
1	A681030/ A681029 Nieuwbouw gymzaal Enka	€ 1.172.806	10%			
2	A681056 Duurz Enka zonnepanelen	€ 30.250	0%			
3	A686001 Schoolstraat Ederveen gymzaal	€ 416.202	4%			
4	A688002 MFA Otterlo - opstallen	€ 2.973	0%			
5	A681028 Renovatie Bunschoterweg gymzaal	€ 2.099	0%			
6	A681045 Renovatie Ridderhof gymzaal	€ 14.659	0%			
7	A681046 Renovatie toplaa atleetiekbaan	€ 199.701	2%			
8	A681047 / A681048 Renovatie honkbal en softbal	€ 462.096	4%			
9	A681051 Kenniscampus sporthal	€ 70.374	1%			
10	A680002 Open Sportpark (multicourt)	€ 31.575	0%			
11	A680003 Open Sportpark (245)	€ 106.386	1%			
12	A685005 Kleedkamerrenovatie Harskamp (4)	€ 101.657	1%			
13	A687001 Kleedkamerrenovatie Wekerom SDS '55 (4 kleedkamers)	€ 1.984	0%			
14	A686002 Kleedkamerrenovatie Ederveen (4 kleedkamers)	€ 2.574	0%			
15	A681053 Blauwgeel (Pepp. steeg 8)	€ 15.425	0%			
16	A680001 Inclusie binnensport	€ 9.257	0%			
17	A681037/8 Van Zantenstraat	€ 29.966	0%			
18	Voorziening onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties	€ 90.743	1%			
19	Voorziening onderhoud MFA's / multifunctionele accommodaties (sport-gedeelte).	€ 66.424	1%			
20	Exploitatie onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties	€ 130.227	1%			

			21	Exploitatie onderhoud MFA's / multifunctionele accommodaties (sport-gedeelte).	€ 76.562		1%			
			22	Sproeien velden buitensport	€ 75.277		1%			
			23	Mengperc schade BTW agv SPUK	€ 44.994		0%			
			24	Stichting Sportservice Ede	€ 2.449.430		21%			
			25							
VWS	H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling		Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting		
		Gemeenten			Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H7/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H7/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/05</i>		
			1	SPUK GHNT Meldcode en Onderwijs 2020 - 2021 / 330851	€ 0	€ 0	Ja			
			2	SPUK GHNT Visie op Veiligheid en MDA++ 2020 -2021 / 330852	€ 3.485	€ 3.485	Ja			
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/07</i>					
				Ja	Nee					
VWS	H8	Regeling Sportakkoord		Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulative besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulative besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd			
				<i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>		
				€ 0	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	Ja		

Bijlage 5 - Overzicht baten en lasten per taakveld

bedragen x € 1.000

Taakveld - programma	Rekening 2019		Begroting 2020		Rekening 2020		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
01 Bestuur	7.290	-1.840	14.314	-5.346	7.103	2.738	7.211	-8.083
08 Bestuur en Organisatie	7.290	-1.840	14.314	-5.346	7.103	2.738	7.211	-8.083
010 Mutaties reserves	29.081	-41.607	57.273	-67.008	60.599	-62.466	-3.326	-4.542
01 Maatschappelijke voorzieningen	304	-720	264	-2.564	264	-1.269	0	-1.295
02 Preventieve ondersteuning	305	-762	284	-1.246	755	-774	-471	-472
03 Individuele ondersteuning	1.725	-3.815	686	-2.839	3.332	-3.511	-2.646	672
04 Economie en Mobiliteit	139	-4.524	53	-1.793	216	-1.457	-163	-336
05 Ruimtelijke ontwikkeling	3.456	-6.248	18.553	-23.554	12.846	-20.487	5.707	-3.067
06 Veiligheid	0	-30	0	-348	0	0	0	-348
07 Kwaliteit leefomgeving	1.790	-1.418	2.016	-2.375	2.589	-1.378	-573	-997
08 Bestuur en Organisatie	21.362	-24.090	35.416	-32.289	40.595	-33.590	-5.179	1.301
011 Resultaat van de rek. baten/lasten	9.666	0	0	0	0	0	0	0
08 Bestuur en Organisatie	9.666	0	0	0	0	0	0	0
02 Burgerzaken	2.535	-1.622	2.606	-1.687	2.388	-1.273	218	-414
08 Bestuur en Organisatie	2.535	-1.622	2.606	-1.687	2.388	-1.273	218	-414
03 Beheer overige gebouwen en grond	2.718	-3.451	2.863	-3.052	3.211	-3.122	-347	69
08 Bestuur en Organisatie	2.718	-3.451	2.863	-3.052	3.211	-3.122	-347	69
04 Overhead	38.218	-6.795	36.645	-5.188	35.531	-6.667	1.114	1.479
05 Ruimtelijke ontwikkeling	0	0	0	0	252	0	-252	0
08 Bestuur en Organisatie	38.218	-6.795	36.645	-5.188	35.278	-6.667	1.366	1.479
05 Treasury	-146	-6.132	767	-6.359	-823	-4.755	1.590	-1.604
08 Bestuur en Organisatie	-146	-6.132	767	-6.359	-823	-4.755	1.590	-1.604
061 OZB woningen	1.448	-14.456	1.276	-14.589	1.618	-14.572	-342	-18
08 Bestuur en Organisatie	1.448	-14.456	1.276	-14.589	1.618	-14.572	-342	-18
062 OZB niet- woningen	461	-10.762	440	-10.962	440	-11.191	0	229
08 Bestuur en Organisatie	461	-10.762	440	-10.962	440	-11.191	0	229
063 Parkeerbelasting	0	-1.637	0	-1.482	0	-1.485	0	3
04 Economie en Mobiliteit	0	-1.637	0	-1.482	0	-1.485	0	3
064 Belastingen overig	84	-6.761	103	-6.512	104	-6.835	-1	323
08 Bestuur en Organisatie	84	-6.761	103	-6.512	104	-6.835	-1	323
07 Alg. uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	0	-201.029	0	-212.065	0	-213.832	0	1.767
06 Veiligheid	0	-1.582	0	-1.309	0	-1.869	0	560
08 Bestuur en Organisatie	0	-199.447	0	-210.756	0	-211.963	0	1.207
08 Overige baten en lasten	59	-4	2.279	-948	930	-726	1.350	-222
08 Bestuur en Organisatie	59	-4	2.279	-948	930	-726	1.350	-222
09 Vennootschapsbelasting	0	0	275	0	294	0	-19	0
07 Kwaliteit leefomgeving	0	0	275	0	294	0	-19	0
11 Crisisbeheersing en brandweer	6.034	-17	7.291	-17	6.868	-3	423	-14
06 Veiligheid	6.046	-17	7.346	-6	6.920	-3	426	-3
08 Bestuur en Organisatie	-12	0	-55	-11	-52	0	-3	-11
12 Openbare orde en veiligheid	3.576	-420	4.381	-273	4.846	-399	-465	126
06 Veiligheid	3.576	-420	4.381	-273	4.846	-399	-465	126
21 Verkeer en vervoer	16.802	-2.188	15.569	-1.343	14.230	-1.492	1.338	149

04 Economie en Mobiliteit	2.013	-59	1.983	-68	1.858	-136	125	68
07 Kwaliteit leefomgeving	14.362	-1.829	13.586	-1.275	12.394	-1.371	1.192	95
08 Bestuur en Organisatie	428	-300	0	0	-21	15	21	-15
22 Parkeren	704	-12	767	-10	769	0	-2	-10
04 Economie en Mobiliteit	708	-10	767	-10	771	0	-4	-10
08 Bestuur en Organisatie	-4	-2	0	0	-2	0	2	0
31 Economische ontwikkeling	3.199	-221	2.517	0	2.852	-283	-335	283
04 Economie en Mobiliteit	2.573	-221	1.828	0	2.145	-283	-316	283
05 Ruimtelijke ontwikkeling	626	0	689	0	707	0	-19	0
32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13.970	-11.645	12.833	-11.815	9.662	-10.987	3.172	-828
04 Economie en Mobiliteit	13.771	-11.645	12.833	-11.815	8.729	-10.987	4.104	-828
06 Veiligheid	199	0	0	0	932	0	-932	0
33 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	120	-5	139	-23	69	-4	69	-18
04 Economie en Mobiliteit	120	-5	139	-23	69	-4	69	-18
34 Economische promotie	1.135	-1.945	1.076	-2.153	991	-2.226	85	73
04 Economie en Mobiliteit	341	-282	438	-279	361	-329	77	50
08 Bestuur en Organisatie	794	-1.663	637	-1.874	630	-1.897	8	23
42 Onderwijshuisvesting	6.108	-260	7.930	-232	6.176	-234	1.753	3
01 Maatschappelijke voorzieningen	5.730	0	7.611	0	5.855	0	1.756	0
08 Bestuur en Organisatie	378	-260	318	-232	321	-235	-3	3
43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.582	-3.876	8.443	-4.453	7.188	-3.736	1.255	-716
02 Preventieve ondersteuning	4.231	-3.188	5.193	-3.616	4.062	-2.922	1.131	-694
03 Individuele ondersteuning	3.316	-689	3.213	-836	3.091	-814	121	-22
05 Ruimtelijke ontwikkeling	35	0	37	0	35	0	2	0
51 Sportbeleid en activering	7.738	-258	7.662	-257	7.678	-307	-17	50
01 Maatschappelijke voorzieningen	7.738	-258	7.662	-257	7.678	-307	-17	50
52 Sportaccommodaties	2.302	-1.841	2.989	-1.819	2.951	-1.853	37	35
08 Bestuur en Organisatie	2.302	-1.841	2.989	-1.819	2.951	-1.853	37	35
53 Cultuurpresentatie, productie en participatie	5.608	-1.105	5.205	-769	5.138	-869	67	100
01 Maatschappelijke voorzieningen	3.753	-104	4.026	0	3.884	0	142	0
08 Bestuur en Organisatie	1.855	-1.001	1.179	-769	1.254	-869	-75	100
54 Musea	1.281	-71	1.385	-73	1.498	-84	-113	11
01 Maatschappelijke voorzieningen	1.281	-71	1.385	-73	1.498	-84	-113	11
55 Cultureel erfgoed	628	-203	882	-128	973	-155	-91	27
01 Maatschappelijke voorzieningen	590	-95	706	-98	724	-95	-18	-3
08 Bestuur en Organisatie	38	-108	176	-30	249	-60	-73	30
56 Media	2.956	-6	3.059	0	3.455	0	-396	0
01 Maatschappelijke voorzieningen	2.956	-6	3.059	0	3.455	0	-396	0
57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.710	-506	8.655	-568	7.934	-556	720	-12
05 Ruimtelijke ontwikkeling	333	-40	344	-115	371	-79	-27	-36
07 Kwaliteit leefomgeving	7.364	-455	8.308	-441	7.553	-466	756	24
08 Bestuur en Organisatie	13	-12	3	-12	11	-12	-8	0
61 Samenkracht en burgerparticipatie	10.937	-692	11.268	-574	10.336	-658	932	84
02 Preventieve ondersteuning	10.407	-172	10.746	-33	9.805	-123	941	89
08 Bestuur en Organisatie	530	-520	522	-540	531	-536	-9	-5
62 Wijkteams	5.998	-63	6.171	-67	6.153	-73	18	5
02 Preventieve ondersteuning	5.992	-63	6.155	-51	6.127	-51	28	0

08 Bestuur en Organisatie	6	0	16	-16	26	-21	-10	5
63 Inkomensregelingen	33.735	-24.017	52.802	-43.401	43.638	-34.531	9.164	-8.870
03 Individuele ondersteuning	33.223	-24.017	52.275	-43.401	43.147	-34.531	9.128	-8.870
05 Ruimtelijke ontwikkeling	410	0	425	0	388	0	37	0
07 Kwaliteit leefomgeving	93	0	87	0	93	0	-6	0
08 Bestuur en Organisatie	9	0	15	0	9	0	6	0
64 Begeleide participatie	14.688	-404	9.681	-301	10.187	-1.231	-506	929
03 Individuele ondersteuning	14.688	-404	9.681	-301	10.071	-1.115	-390	814
08 Bestuur en Organisatie	0	0	0	0	116	-116	-116	116
65 Arbeidsparticipatie	1.627	-312	7.307	-31	7.443	-1.081	-136	1.051
03 Individuele ondersteuning	1.627	-312	7.307	-31	7.443	-1.081	-136	1.051
66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.461	0	2.513	0	2.486	0	27	0
03 Individuele ondersteuning	2.461	0	2.513	0	2.486	0	27	0
671 Maatwerkdienstverlening 18+	20.652	-907	22.462	-685	21.922	-716	540	31
03 Individuele ondersteuning	20.652	-907	22.462	-685	21.922	-716	540	31
672 Maatwerkdienstverlening 18-	32.003	-1	30.137	0	31.101	0	-964	0
03 Individuele ondersteuning	32.003	-1	30.137	0	31.101	0	-964	0
681 Geëscaleerde zorg 18+	30.472	-2.158	32.920	-1.735	32.284	-2.887	636	1.152
02 Preventieve ondersteuning	2.598	-742	3.168	-363	2.907	-561	261	197
03 Individuele ondersteuning	27.785	-1.335	29.669	-1.291	29.287	-2.241	382	950
08 Bestuur en Organisatie	89	-80	83	-81	90	-86	-7	4
682 Geëscaleerde zorg 18-	2.285	0	2.255	0	1.953	0	302	0
03 Individuele ondersteuning	2.285	0	2.255	0	1.953	0	302	0
71 Volksgezondheid	4.149	0	4.282	0	4.246	0	35	0
02 Preventieve ondersteuning	4.149	0	4.282	0	4.246	0	35	0
72 Riolering	10.575	-11.022	10.320	-11.160	10.796	-11.423	-476	263
07 Kwaliteit leefomgeving	10.575	-11.022	10.320	-11.160	10.796	-11.423	-476	263
73 Afval	11.121	-12.256	11.521	-11.866	14.152	-12.199	-2.631	334
05 Ruimtelijke ontwikkeling	11.059	-12.216	11.389	-11.825	13.999	-12.160	-2.610	335
07 Kwaliteit leefomgeving	62	-40	132	-41	153	-39	-21	-1
74 Milieubeheer	2.020	-88	2.651	-28	2.263	-243	389	215
05 Ruimtelijke ontwikkeling	2.020	-88	2.651	-28	2.263	-243	389	215
75 Begraafplaatsen en crematoria	1.387	-1.357	1.229	-1.315	1.134	-1.500	95	185
07 Kwaliteit leefomgeving	1.357	-1.357	1.212	-1.315	1.139	-1.500	73	185
08 Bestuur en Organisatie	30	0	17	0	-6	0	22	0
81 Ruimtelijke ordening	7.332	-1.652	18.121	-10.435	14.739	-7.041	3.383	-3.395
04 Economie en Mobiliteit	0	0	66	-53	100	-84	-34	31
05 Ruimtelijke ontwikkeling	7.324	-1.652	18.040	-10.382	14.625	-6.957	3.415	-3.425
07 Kwaliteit leefomgeving	8	0	15	0	13	0	2	0
82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	28.037	-27.201	30.574	-29.653	23.983	-24.719	6.591	-4.934
05 Ruimtelijke ontwikkeling	26.679	-27.201	29.265	-29.653	23.451	-24.719	5.814	-4.934
06 Veiligheid	1.357	0	1.309	0	533	0	776	0
83 Wonen en bouwen	8.082	-3.618	8.207	-3.662	7.986	-4.176	221	514
04 Economie en Mobiliteit	0	0	2	0	0	0	2	0
05 Ruimtelijke ontwikkeling	7.320	-3.616	7.193	-3.657	7.103	-4.175	90	518
08 Bestuur en Organisatie	762	-2	1.012	-5	883	-1	129	-4
Totaal	406.426	-406.426	474.045	-474.045	441.476	-449.856	32.569	-24.189

6 Overige bijlagen

Bijlage 1 - Kerngegevens

Gegevens sociale structuur	01-01-2020	31-12-2020
Aantal inwoners	117.175	118.610
<i>Aantal op 31-12-2020 is een voorlopig aantal. Het aantal op 1-1-2020 is bijgesteld naar definitief.</i>		
van 0 - 3 jaar	5.490	5.630
<i>Aantal op 31-12-2020 is een voorlopig aantal.</i>		
van 4 - 16 jaar	18.465	18.450
<i>Aantal op 31-12-2020 is een voorlopig aantal. Het aantal op 1-1-2020 is bijgesteld naar definitief.</i>		
van 17 - 64 jaar	71.545	72.340
<i>Aantal op 31-12-2020 is een voorlopig aantal. Het aantal op 1-1-2020 is bijgesteld naar definitief.</i>		
van 65 jaar en ouder	21.675	22.190
<i>Aantal op 31-12-2020 is een voorlopig aantal. Het aantal op 1-1-2020 is bijgesteld naar definitief.</i>		
Aantal uitkeringsgerechtigden WWB/IOAW/IOAZ/BBZ	1.719	1.812
Aantal gerealiseerde WSW-plaatsen in arbeidsjaren	294,1	275,79

Gegevens fysieke structuur	01-01-2020	31-12-2020
Oppervlakte gemeente	31.868	31.868
<i>In ha.</i>		
Aantal adressen	58.477	59.289
<i>Gegevens afkomstig uit BAG.</i>		
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	50.729	51.419
<i>Gegevens afkomstig uit BAG.</i>		
Verblijfsobject gevormd	1.894	1.645
<i>Uit een vergunningverlening ontstaat een adres met de status gevormd. Dit zal pas wijzigen als de bouw wordt gestart of is gereedgemeld.</i>		
Verblijfsobject in gebruik	54.914	56.126
<i>Een adres is actief</i>		
Verblijfsobject in gebruik (niet ingemeten)	1.646	1.301
<i>Op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend of de gereedmelding van een nieuwbouw is gedaan. Het adres is actief.</i>		
Verbouwing verblijfsobject	23	217
<i>Status verbouwing: op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend. Het adres is actief.</i>		
Aantal m2 wegen: asfalt en beton	3.318.669	3.311.029
<i>Aantal m2 verharde oppervlakten die in beheer en onderhoud van de gemeente Ede zijn.</i>		
Aantal m2 wegen: elementen	2.770.848	2.791.698
Aantal m2 wegen: onverhard	648.917	648.917
Aantal bomen	63.582	63.700
Aantal m2 gazon	638.723	630.811
Aantal m2 bermen	2.300.922	2.326.187
<i>Binnenstedelijk en buitengebied</i>		
Aantal m2 cultureelrijke beplantingen	450.718	446.710
Aantal hectare bos en natuurgebied	2.467	2.467
Aantal m2 natuurlijke beplantingen	990.255	1.039.821
Aantal speelplekken (exclusief trapveldjes)	240	257
Aantal trapveldjes	27	27
Lengte (km) vrijvervalriolering	649,8	685
<i>Hiervan is 19 km vrijverval in het buitengebied.</i>		
Lengte (km) mechanische riolering	366,5	371
Aantal lichtmasten	19.629	19.884
Aantal verkeersregelinstallaties	24	25

Bijlage 2 - Overzicht van restantkredieten

bedragen x € 1

Project	Startjaar krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2020	Restant Uitgaven minus Inkomsten t/m 2020	Totale nog te verwachten uitgaven/ inkomsten vanaf 2021	Geprognosticeerde over-of onderschrijding per einde project	Krediet ouder dan 2 jaar ja/nee	Afsluiten ja/nee	Toelichting
A130005 IP 2020 Verv. Openbare Ruimte	20-6-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Totaalkrediet is verdeeld naar de verschillende projecten.
A130006 IP 2021 Vervanging Openbare Ruimte	20-6-2018	1.500.000	0	1.500.000	1.500.000	0	ja	nee	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen.
A130007 IP 2022 Vervanging Openbare Ruimte	22-10-2020	3.000.000	0	3.000.000	3.000.000	0	nee	nee	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen.
A131002 Ede-Veldhuizen div. investeringen	25-10-2019	109.992	32.842	77.150	77.150	0	nee	nee	Betreft verschillende projecten. Een deel is uitgevoerd in 2020. Rest volgt in 2021 met een mogelijke uitloop naar 2022 i.v.m. mogelijke vertraging vanwege corona.
A160008 Bomenbeleidsplan 2019	16-5-2017	241.500	243.351	-1.851	0	-1.851	ja	ja	Projecten zijn gereed. Krediet kan afgesloten worden.
A160009 Bomenbeleidsplan 2020	16-5-2017	298.000	110.051	187.949	187.949	0	ja	nee	Diverse projecten.
A160010 Bomenbeleidsplan 2021	2-8-2018	283.000	3.349	279.651	279.651	0	ja	nee	Diverse projecten.
A160012 Boomziektes 2019	31-12-2018	262.455	262.168	287	0	287	ja	ja	Projecten zijn gereed. Krediet kan afgesloten worden.
A160013 Boomziektes 2020	31-12-2018	317.000	79.329	237.671	237.671	0	ja	nee	Werk wordt in 2021 afgerond.
A160014 Boomziektes 2021	31-12-2018	280.460	0	280.460	280.460	0	ja	nee	Werk wordt in 2021 afgerond.
A160016 Bomenbeleidsplan 2022	18-7-2019	600.000	0	600.000	600.000	0	nee	nee	Project start in 2022.
A160017 IP 2019 Bomen	3-12-2019	60.000	60.000	0	0	0	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A160018 IP 2020 Cultureel groen	3-12-2019	50.000	20.383	29.617	29.617	0	nee	nee	Werk is in 2020 voorbereid en wordt in 2021 afgerond.
A160019 IP 2020 Bomen	3-12-2019	50.000	21.465	28.535	28.535	0	nee	nee	Werk wordt in 2021 afgerond.
A161004 BBP- Verl Amsterdamsewg-Bunschoterwg	21-5-2019	37.545	27.165	10.380	10.380	0	nee	nee	Werk wordt in 2021 afgerond.
A161005 BBP- Vossenakker e.o.	8-11-2019	58.500	30.092	28.408	28.408	0	nee	nee	Scope is verbreed. Project samen met Riolering.
A161006 Boomziektes - Diedenweg Zuid	23-4-2020	36.540	4.042	32.498	32.498	0	nee	nee	Project samen met Wegen.
A168001 Bomenbeleidsplan-Groenewg-Pothovenln	7-6-2018	52.700	52.198	502	0	502	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A180002 IP 2020 Spelen	3-12-2019	65.574	57.896	7.678	0	7.678	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A190201 V110 Fietspaden 1 naar 2 richtingen	8-12-2016	100.000	18.762	81.238	0	81.238	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.

A190202 H340 SFR Ede-Veenendaal	8-12-2016	4.009.540	1.868.843	2.140.697	2.140.697	0	ja	nee	Een deel van de fietsroute is aangelegd. Door vertraging tgv corona en nieuwe ontwikkelingen is het oostelijk deel van de Frankeneng en het westelijke stuk van het Edese deel en daarmee de verbinding met het Veenendaalse deel nog niet gerealiseerd.
A190203 H170 SFR Ede-Wageningen	8-12-2016	1.220.000	763.986	456.014	456.014	0	ja	nee	Vormt één geheel met A190280.
A190204 G100 Innovaties SFR Ede-Wageningen	8-12-2016	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet is ingeleverd bij de bezuinigingsronde.
A190205 H260 N-Z fietspad Veldhuizen	8-12-2016	648.856	648.642	214	214	0	ja	nee	Project is grotendeels afgerond.
A190207 H240 Aanrijdroutes F-tunnel Kerkweg	8-12-2016	434.000	433.929	71	71	0	ja	nee	Project is grotendeels afgerond.
A190208 V240 Verl.maanderweg/Schaapsweg	8-12-2016	438.719	47.181	391.538	391.538	0	ja	nee	Voorlopig ontwerp is gereed. Project kan gestart worden.
A190209 V270 Telefoonweg/De Halte	8-12-2016	113.040	16.469	96.571	96.571	0	ja	nee	Integraal onderdeel van het project Telefoonweg.
A190210 H150 Stationweg/Maandereind	8-12-2016	82.800	15.673	67.127	67.127	0	ja	nee	Betreft bijdrage aan levendig Centrum. Krediet is taakstellend.
A190211 H210 Stationsweg/telefoonweg	8-12-2016	57.600	17.153	40.448	40.448	0	ja	nee	Integraal onderdeel van het project Telefoonweg.
A190213 V220 Tooroplaan-Emmalaan	9-12-2016	614.000	613.287	713	0	713	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A190214 V250 Molenstraat	9-12-2016	312.900	312.813	87	0	87	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A190215 V10 Commandeursweg/Molenweg	9-12-2016	405.040	360.077	44.963	0	44.963	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.
A190216 H10 Arnhemseweg	9-12-2016	222.500	223.612	-1.112	0	-1.112	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A190219 H460 Verlengde Maanderweg	9-12-2016	228.940	150.000	78.940	78.940	0	ja	nee	Bijdrage in Multi project - riolering en verkeer.
A190220 H500 Hakselseweg (Rozenpl-Klaphek)	9-12-2016	154.368	0	154.368	154.368	0	ja	nee	Bijdrage in Multi project - riolering en verkeer.
A190222 H140 Herprofilering Marktstraat	30-4-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.
A190223 H280 Tweeri. Oostkant Dreeslaan	5-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.
A190224 H90 Fietstunnel Ede-West	5-12-2018	2.200.000	71.263	2.128.737	2.128.737	0	ja	nee	Project is recent opgestart. Variant moet nog gekozen worden.
A190225 S50 Fietsenstallingen buiten centrum	5-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.
A190226 R50 Veluwe transferium	5-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.
A190228 H270 Tweeri. Westkant Dreeslaan	11-12-2018	548.100	16.478	531.623	531.623	0	ja	nee	Project start in 2021 en zal dan ook gerealiseerd worden.
A190229 H440 N-Z fietspad Frankeneng (2)	11-12-2018	950.000	63.738	886.262	886.262	0	ja	nee	Project wordt opgesplitst in het Noordelijke en Zuidelijke deel. Het zuidelijke deel zal in 2021 gerealiseerd worden, het noordelijke deel in 2022.
A190230 V110 Fietspaden 1 naar 2 ri (2)	11-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet is vervallen i.h.k.v. de actualisatie.

A190280 Fietsoversteek Emmalaan	9-2-2017	4.000.000	389.859	3.610.141	3.610.141	0	ja	nee	Het voorontwerp is gereed. Burgerparticipatie is afhankelijk van de ontwikkeling van de coronacrisis.
A191033 Tweerichtingenfietspad Keesomstraat	25-3-2015	230.000	229.257	743	0	743	ja	nee	Project moet nog door aannemer opgeleverd worden.
A191045 IP 2016 Nw M-brtweg-Koningstraat	20-9-2016	1.243.775	1.243.775	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A191049 IP 2017 IJ De Schepperlaan	20-2-2017	1.362	0	1.362	1.362	0	ja	nee	Project staat voor 2022 op de planning. Krediet zal t.z.t. opgehoogd worden.
A191052 IP 2016 Bunschoterweg	18-5-2017	48.477	0	48.477	48.477	0	ja	nee	Werk wordt 2021 opgestart en afgerond.
A191055 IP 2017 Eikenlaan	18-5-2017	116.820	116.820	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A191058 IP 2018 Oranjelaan	20-3-2018	263.692	-22.332	286.024	286.024	0	ja	nee	Project wordt getrokken door riolering. Bijdrage vanuit Wegen zal in 2021 verrekend worden.
A191059 IP 2018 Oude Kerkweg	20-3-2018	28.974	0	28.974	28.974	0	ja	nee	Werk wordt in 2021 opgestart, afronding 2022. Temporisering opgetreden door burgerparticipatie en er werd geen kapvergunning verleend waardoor ontwerp aangepast moest worden.
A191061 IP 2018 Kolkakkerweg	20-3-2018	496	0	496	496	0	ja	nee	Project staat voor 2022 op de planning. Krediet zal t.z.t. opgehoogd worden.
A191062 IP 2018 Sportlaan	26-3-2018	24.270	0	24.270	24.270	0	ja	nee	Wordt opgepakt na Oude Kerkweg (A191062). In 2021 start de voorbereiding. I.v.m. doorstroming verkeer moeten projecten na elkaar opgepakt worden.
A191063 IP 2018 Diedenweg	26-3-2018	51.920	-15.365	67.285	67.285	0	ja	nee	Wordt opgepakt na de Sportlaan (A191062). Start 2022, afronding 2023. I.v.m. doorstroming verkeer moeten projecten na elkaar opgepakt worden.
A191064 IP 2018 Reehorsterweg	26-3-2018	142.450	0	142.450	142.450	0	ja	nee	Aanbesteding loopt, uitvoering start in 2021, 2022 afronding
A191067 IP 2018 Kuiperplein	26-3-2018	53.323	53.323	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A191068 IP 2018 Telefoonweg	26-3-2018	578	0	578	578	0	ja	nee	Project staat voor 2021 op de planning. Krediet zal opgehoogd worden.
A191069 IP 2017 Keesomstraat (II)	9-10-2018	27.374	27.374	0	0	0	ja	ja	Krediet kan worden afgesloten.
A191071 IP 2019 Zeeheldenbuurt	19-12-2018	358.056	0	358.056	358.056	0	ja	nee	Project wordt getrokken vanuit riolering. Doorlooptijd naar verwachting t/m 2023.
A191072 IP 2019 Vossenakker e.o.	19-12-2018	442.908	5.597	437.311	437.311	0	ja	nee	Start uitvoering 2021, afronding 2022.
A191075 IP 2017 Verl. Maanderweg	26-3-2019	500.000	40.000	460.000	460.000	0	nee	nee	2021 start, 2022 afronding. Getemporeerd omdat er lange tijd onduidelijkheid was over eventuele participatie door derden.
A191076 Verv. Wegen Kinderb. Oude Hofstee	31-12-2019	30.000	57.904	-27.904	0	-27.904	nee	ja	Tegenover de overschrijding op het krediet staat een onderschrijding van € 20.000 in de exploitatie op 6300101-500014 Wegen algemeen.

A191077 IP 2020 Bloemenbuurt	25-2-2020	46.984	0	46.984	46.984	0	nee	nee	Project wordt getrokken vanuit riolering. Doorlooptijd naar verwachting t/m 2023.
A191078 IP 2020 Vogelbuurt	25-2-2020	44.416	0	44.416	44.416	0	nee	nee	Doorlooptijd naar verwachting t/m 2023.
A191079 IP 2020 van Irhovenlaan	25-2-2020	23.368	0	23.368	23.368	0	nee	nee	Start project zomer 2021, afronding in 2022.
A191080 IP 2020 Blokkenweg-Parkweg	25-2-2020	196.187	-16.562	212.749	212.749	0	nee	nee	Start project 2021, afronding in 2022.
A191081 IP 2020 civiel kunstwerk Kraatsweg	10-7-2020	11.465	11.465	0	0	0	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A194013 IP 2019 Parallelweg en Mielweg	19-12-2018	97.152	0	97.152	97.152	0	ja	nee	Werk wordt in 2021 uitgevoerd.
A194014 IP 2019 Valkseweg Oost	19-12-2018	137.904	137.904	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A195001 IP 2017 Laarweg eo	20-2-2017	276.285	112.722	163.564	163.564	0	ja	nee	Werk is in uitvoering, nog niet afgerond
A197007 IP 2019 AG Wijersweg	19-12-2018	151.306	151.306	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A198004 Overige voorzien. sportpark Otterlo	12-9-2017	310.000	338.254	-28.254	0	-28.254	ja	nee	
A198005 IP 2018 Groeneweg eo	20-3-2018	230.481	230.481	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A200005 IP 2019 Openbare verlichting	6-2-2019	561.537	561.537	0	0	0	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A200006 IP 2020 Openb. Verlichting-armaturen	5-11-2020	250.000	0	250.000	250.000	0	nee	nee	Opdracht is gegeven, moet nog uitgevoerd worden.
A200007 IP 2020 Openbare verlichting	12-3-2020	250.000	65.865	184.135	184.135	0	nee	nee	Werk in uitvoering, nog niet afgerond.
A210121 Verv verkeersregelininstallaties 17	31-12-2017	255.000	255.000	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A210122 Verv verkeersregelininstallaties 18	6-3-2018	385.000	385.000	0	0	0	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A210123 Verv verkeersregelininstallaties 19	6-3-2018	650.000	208.610	441.390	441.390	0	ja	nee	Werk in uitvoering, nog niet afgerond.
A210124 Verv verkeersregelininstallaties 20	6-3-2018	145.000	94.585	50.415	50.415	0	ja	nee	Werk in uitvoering, nog niet afgerond.
A210125 Verv verkeersregelininstallaties 21	6-3-2018	145.000	0	145.000	145.000	0	ja	nee	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen.
A210127 Verkeersmaatregelen 2019	25-6-2019	105.000	105.877	-877	0	-877	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A210128 Uitwerking verkeersveiligheidsnota	25-6-2019	50.000	23.358	26.642	26.642	0	nee	nee	Betreft de deelname aan een multiproject.
A210129 VK optimalisatie VRI's	25-6-2019	15.000	15.000	0	0	0	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A210130 Bewegwijzering fiets	22-4-2020	27.500	0	27.500	27.500	0	nee	nee	Betreft de kosten voor het opstellen van een plan voor de bewegwijzering door Nationale Bewegwijzeringsdienst en kosten voor de aanpassingen.
A210131 Verkeersmaatregelen 2020	22-4-2020	121.000	50.060	70.940	70.940	0	nee	nee	Van dit krediet t.b.v. de uitvoering van diverse routinematige verkeersmaatregelen en -activiteiten is nog budget benodigd voor 2021.
A210132 Fysieke verbetering VRI's	22-4-2020	25.000	0	25.000	25.000	0	nee	nee	Betreft de bijdrage aan Verkeersregelininstallatie Proosdijerveldweg/Slotlaan.
A210201 V20+V60+H250 Fietsverbeteringen	8-12-2016	250.000	227.954	22.046	22.046	0	ja	nee	Zie ook A210230 voor resterende fietsverbeteringsprojecten.
A210205 V260 School-thuisroutes basisscholen	9-12-2016	90.000	57.756	32.244	32.244	0	ja	nee	Vanwege corona zijn geen extra kosten gemaakt. Wel is er contact met de scholen over de schoolomgevingen. Hier komen nog kosten uit. Zie ook

										A210229.
A210210 Fietsplanprojecten algemeen	31-12-2017	314.543	243.613	70.930	70.930	0	ja	nee	Dit krediet wordt afgesloten bij de afronding van het totale programma Fietsplan.	
A210211 V30 Meest vk-onveilige kruispunten	5-12-2018	100.000	4.209	95.791	95.791	0	ja	nee	Krediet is bestemd voor Cultura rotonde. Wordt een multiproject.	
A210212 V190 Rotondes Stadspoort	5-12-2018	243.000	21.108	221.892	221.892	0	ja	nee	Het asfalteerwerk start in Q1-2021.	
A210213 V165 Oversteek Heelsumseweg	5-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet vervalt i.h.k.v. actualisatie.	
A210214 P40 Bewegvriendelijke omgeving	5-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja	Krediet vervalt i.h.k.v. actualisatie.	
A210215 H180 Arnhemseweg-Achterdoelen	5-12-2018	100.000	0	100.000	100.000	0	ja	nee	Project heeft een relatie met Levendig Centrum.	
A210228 Burgerparticipatie (Fietsplanproj)	5-12-2018	0	0	0	0	0	ja	ja		
A210229 V260 School-thuisroutes (2)	5-12-2018	25.000	0	25.000	25.000	0	ja	nee	Bij de PB 2019-2022 is dit krediet beschikbaar gesteld voor de jaren 2020 t/m 2022 (Fietsplan 2e tranche). Tevens waren in het Fietsplan kredieten voorzien voor 2023 t/m 2026. Een deel van het krediet vervalt i.h.k.v. actualisatie. Zie ook A210205.	
A210230 H250 Fietsvriendelijke V-maatr 2e tr	5-12-2018	100.000	0	100.000	100.000	0	ja	nee	Bij de PB 2019-2022 is dit krediet beschikbaar gesteld voor de jaren 2020 t/m 2022. Tevens was in het Fietsplan krediet voorzien voor 2023. Een deel van het krediet vervalt i.h.k.v. actualisatie. Zie ook A210201.	
A210231 H110 Fietsvriendelijkere VRI's (2)	11-12-2018	50.000	50.000	0	0	0	ja	ja	Is een multiproject. Project gereed.	
A210400 Rec kruispunt Postweg/Westzoom Lunteren	15-3-2017	1.000.000	45.580	954.421	954.421	0	ja	nee	Planvoorbereiding is gestart. Betreft de kruisingen Postweg en Klomperweg.	
A211066 Integrale aanpak NS strook	13-10-2016	0	0	0	0	0	ja	nee		
A211110 BT Ede-West	15-6-2011	1.000.000	430.327	569.673	569.673	0	ja	nee	Maatregelenpakket is opgesteld in overleg met bedrijven. Uitvoering pakket in 2020 - 2022.	
A211120 N224 oversteek voor langzaam verkeer	3-8-2018	60.000	54.765	5.235	0	5.235	ja	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.	
A211121 Oranjepark snelheidsremmers	22-4-2020	0	0	0	0	0	nee	ja	Krediet is toegevoegd aan A210131.	
A211122 Bevoorrading vrachtkv Bellestein	22-4-2020	326.500	33.567	292.933	292.933	0	nee	nee	Realiseren in- en uitrit Kastelenlaan t.b.v. M.C. Bellestein.	
A213016 Sluipverkeer Bennekom-Oost	18-7-2019	154.200	154.191	9	0	9	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.	
A221015 Aanleg parkeerpl Gasperisingel 1-47	11-7-2019	30.000	0	30.000	30.000	0	nee	nee	Door de coronacrisis (thuiswerken, gesloten bioscoop en winkels) kan nog geen evaluatie van de parkeersituatie gedaan worden.	
A221016 Aanl parkpl Gasper speeltuin Monnets	6-7-2020	30.000	0	30.000	30.000	0	nee	nee	Idem	

A221017 Aanpassen parkeerautomaten naar 4G	6-7-2020	15.116	15.116	0	0	0	nee	ja	Kapitaallasten worden gedekt uit R682.
A221102 DCA2-Raadhuisplein/Achterdoelen 1	30-11-2015	32.500	0	32.500	32.500	0	ja	nee	Krediet wordt betrokken bij de centrumafsluitingen Ede en Lunteren (A211123).
A221103 DCA3 - Raadhuisplein / Achterdoelen	31-1-2019	32.500	0	32.500	32.500	0	nee	nee	Idem
A221106 DCA6 - Brouwerstraat/Telefoonweg	31-1-2019	32.500	0	32.500	32.500	0	nee	nee	Idem
A221107 DCA7 - Maandereng	31-1-2019	32.500	0	32.500	32.500	0	nee	nee	Idem
A230004 Vergroening en herinr. Kuiperplein	26-4-2017	1.300.000	1.289.197	10.803	10.803	0	ja	nee	Project is grotendeels gereed.
A230005 Herinr. Grotestraat/Maandereind	3-5-2017	1.700.000	1.418.834	281.166	281.166	0	ja	nee	
A230008 Herinrichting Telefoonweg	31-7-2018	1.400.000	267.578	1.132.422	1.132.422	0	ja	nee	
A230009 Maanderplein	31-7-2018	50.000	13.747	36.253	36.253	0	ja	nee	Betreft voorbereidingskrediet. Restant wordt nog aangevraagd voor 2022.
A230010 Herinrichting Torenstraat	8-8-2019	120.000	121.029	-1.029	0	-1.029	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A230011 Herinrichting Achterdoelen	29-1-2020	25.000	495	24.505	24.505	0	nee	nee	Een deel van het krediet is ingeleverd i.k.v. de ombuiging. Er worden alleen kleine ingrepen gedaan (fietsvriendelijk maken).
A230013 Herinrichting Maandereind	4-2-2020	600.000	601.967	-1.967	-1.967	0	nee	nee	Er komt nog een bijdrage van riolering en nog wat laatste kosten, waarna het krediet gesloten zal worden.
A230014 Herinrichting Stadspark	6-2-2020	475.000	13.323	461.677	461.677	0	nee	nee	
A230017 Herinrichting Brouwerstraat	6-2-2020	475.000	31.198	443.802	443.802	0	nee	nee	Het voorbereidingskrediet is opgehoogd naar een uitvoeringskrediet.
A241444 Voorbereidingskrediet Maandereng	5-2-2016	0	0	0	0	0	ja	ja	Geen
A241455 Sterkerij 14 Verbouw rest. Enka	3-7-2018	3.168.027	2.995.328	172.699	172.699	0	ja	nee	School is opgeleverd. Laatste financiële afwikkeling.
A241457 Voorbereidingskrediet De Vuurvogel	8-2-2019	200.000	200.000	0	0	0	nee	ja	Geen
A241461 Koning Davidschool bouw	16-10-2019	2.000.000	4.116	1.995.884	1.995.884	0	nee	nee	Loopt
A241462 Apolstraat 1, 1e inrichting uitbr.	4-2-2020	19.075	19.075	0	0	0	nee	ja	Geen
A241463 Mondriaanstraat 22, 6 groepen verv.	4-2-2020	1.575.000	243.092	1.331.908	1.331.908	0	nee	nee	Beatrixschool inclusief voorbereiding
A241464 Veldhuizen school 1e inr.+meub.1groep	15-1-2020	16.249	16.249	0	0	0	nee	ja	
A241465 Bovenbuurtweg 1, Vernieuwbouw	24-1-2020	1.788.000	596.000	1.192.000	1.192.000	0	nee	nee	Bouw Streek 2023 gepland.
A241466 Pallas 1e inrichting meubilair	4-3-2020	170.153	170.153	0	0	0	nee	ja	Geen
A243069 SmdB De Kraats bouw	27-11-2017	3.394.000	3.394.000	0	0	0	ja	ja	Betaalbaarstelling 21-22/23 12.2020 dan afgerond.
A243071 Heidelaan 25, Vernieuwbouw	26-2-2020	150.000	75.000	75.000	75.000	0	nee	nee	De Wingerd
A244048 SmdB Ruitenbeek bouw	27-11-2017	1.410.750	211.306	1.199.444	1.199.444	0	ja	nee	Aanbesteding startklaar- in afwachting RO procedure.
A246029 Schoolstraat 1 bouwkosten	19-9-2014	0	0	0	0	0	ja	ja	Zie A246035 Ederveen nieuwbouw compleet.

A246035 Schoolstraat 1, Ederveen - nieuwbouw	1-8-2018	11.741.178	5.165.068	6.576.110	6.576.110	0	ja	nee	Oplevering verwacht medio juli 2021.
A246036 Calvijn 1e intr. + meubilair groep 21	18-12-2019	31.084	31.084	0	0	0	nee	ja	Geen
A381111 Gymlok. Bunschoterweg Inventaris	8-5-2018	30.000	0	30.000	30.000	0	ja	nee	
A381113 Renov inventaris Ridderhof 15	8-11-2019	30.000	0	30.000	30.000	0	nee	nee	
A381114 Gymlok inventaris VP (Kazerne)	12-10-2020	48.021	0	48.021	48.021	0	nee	nee	
A381115 Gymlok inventaris ENKA	3-11-2020	60.000	0	60.000	60.000	0	nee	nee	
A383007 Renov inventaris Platanenweg 2	8-11-2019	30.000	0	30.000	30.000	0	nee	nee	
A384003 Gymlok. Kerkhofl Lunteren Invent.	8-5-2018	30.000	0	30.000	30.000	0	ja	nee	
A386002 Inrichting Gymzaal Ederveen	5-6-2019	70.000	0	70.000	70.000	0	nee	nee	
A388001 MFA Otterlo - sport inrichting	20-9-2016	65.000	5.139	59.861	59.861	0	ja	nee	Dit krediet is gerelateerd aan de PAS-discussie. Mogelijk start bouw 2022 en inrichting gereed in 2023.
A540003 IP 2020 Begraven	8-2-2019	200.000	200.618	-618	0	-618	nee	ja	Project is gereed. Kan afgesloten worden.
A540004 IP 2021 Begraven	8-2-2019	200.000	99.730	100.270	100.270	0	nee	nee	Werk is nog niet afgerond.
A540005 IP 2022 Begraven	8-2-2019	200.000	0	200.000	200.000	0	nee	nee	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen.
A540006 IP 2023 Begraven	8-2-2019	200.000	0	200.000	200.000	0	nee	nee	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen.
A591127 Enka plankosten	31-12-2013	0	0	0	0	0	ja	ja	Kosten worden vanaf nu geboekt in exploitatie.
A591128 Enka NW plankosten	30-11-2015	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
A591129 Enka uitwerkingsplan	31-12-2013	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
A591180 Parklaan plankosten	31-12-2013	0	0	0	0	0	ja	nee	Realisatie van de Parklaan wordt verwacht in 2023. Jaarlijks worden alle bestedingen volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Parklaan en toerekeningen aan grondexploitaties. Saldo van dit activanummer per jaareinde altijd nihil hierdoor.
A591181 Parklaan verwerving	31-12-2013	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
A591182 Parklaan knooppunt 1 tm 4A	5-1-2017	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
A591183 Parklaan knooppunt 4B tm 5	30-11-2014	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
A591184 Parklaan wegvak 5-6 tm knp 6	31-12-2013	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
A591185 Parklaan knp 7 tm wegvak 9-10	5-1-2017	3.455.000	0	3.455.000	0	3.455.000	ja	nee	Idem
A591186 Parklaan knooppunt 10	31-12-2013	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
A591188 Parklaan engineering	12-1-2017	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
A591190 Parklaan Theehuis	15-4-2020	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
A591200 Spoor algemeen engineering	31-12-2013	29.157.000	0	29.157.000	0	29.157.000	ja	nee	Realisatie van de OV-knoop Spoorzone wordt verwacht in 2024. Jaarlijks worden alle bestedingen volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Spoorzone en toerekeningen aan grondexploitaties. Saldo van dit activanummer per jaareinde altijd nihil hierdoor.
A591275 Spoor OV Contract 5	22-1-2020	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem

A594100 Westzoom - Haverkamp	15-3-2012	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
A620003 Gemeentelijk landschapsbeh.2016-2019	7-4-2016	268.313	341.964	-73.651	-73.651	0	0	ja	nee	Er is een nieuwe subsidie toegekend, opbrengsten hiervan komen in volgende jaren.
A620004 Herstel cultuurhistorische elementen	28-6-2016	75.500	42.681	32.819	32.819	0	0	ja	nee	In 2020 zijn ontwerpen en inrichtingsplannen gemaakt. De coronacrisis veroorzaakt enorme vertraging en heeft tot bijstelling van plannen geleid.
A620106 Uit Maatregel Beheerplan Natuur 2000	1-1-2015	25.000	22.572	2.428	0	2.428	0	ja	ja	
A671001 KennisAs Bakens	18-8-2016	150.000	0	150.000	0	150.000	0	ja	nee	Projecten lopen gelijk op met Parklaan.
A671002 KennisAs Parklaan	18-8-2016	2.300.000	0	2.300.000	0	2.300.000	0	ja	nee	Projecten lopen gelijk op met Parklaan.
A671003 KennisAs Short Stay	18-8-2016	250.000	0	250.000	0	250.000	0	ja	nee	Projecten lopen gelijk op met Parklaan.
A680001 Inclusie toegankelijkheid Vastgoed	8-2-2019	200.000	22.872	177.128	175.500	1.628	0	nee	nee	
A680002 Open Sport park	31-12-2019	300.000	64.135	235.865	220.000	15.865	0	nee	nee	
A680003 Open sportpark - 245 K	23-4-2020	245.000	87.922	157.078	150.000	7.078	0	nee	nee	
A681012 Buitenruimte Gebouw 27	1-9-2017	60.500	60.571	-71	0	-71	0	ja	ja	
A681022 Aanleg kunstgras Hock-Bosrand toplaag	2-5-2018	230.000	0	230.000	0	230.000	0	ja	ja	Een vierde veld was niet nodig omdat de huidige drie velden omgezet zijn naar watervelden en dit voldoende capaciteit oplevert.
A681023 Aanleg kunstgras Hock-Bosrand-onder	2-5-2018	200.000	0	200.000	0	200.000	0	ja	ja	Idem
A681028 Renovatie Bunschoterweg (Vastgoed)	8-5-2018	220.000	11.296	208.704	210.000	-1.296	0	ja	nee	
A681029 Grond gymzaal Enka	20-6-2018	115.591	127.601	-12.010	0	-12.010	0	ja	ja	
A681030 Nieuwbouw gymzaal Enka	20-6-2018	1.305.386	987.384	318.002	318.000	2	0	ja	nee	
A681032 Duurz Mesdagstraat basis	30-4-2019	85.293	1.172	84.121	84.000	121	0	nee	nee	
A681034 Duurz Ridderhof basis	2-5-2019	89.815	1.485	88.330	88.330	0	0	nee	nee	
A681036 Duurz Zantenstr basis+dakiso aanv	2-5-2019	69.173	63.123	6.050	6.050	0	0	nee	nee	
A681037 Duurz Zantenstr zonnepanelen aanv	7-5-2019	30.250	29.966	284	284	0	0	nee	nee	
A681038 Duurz Essenburg zonnepanelen	7-5-2019	30.250	0	30.250	30.250	0	0	ja	nee	
A681039 Woonwagen Valkenberg 7	20-6-2019	115.000	106.422	8.578	0	8.578	0	nee	ja	
A681040 Renovatie kiosk Markt 2-4	21-6-2019	0	0	0	0	0	0	nee	ja	
A681041 Renovatie kiosk Markt 8	21-6-2019	0	0	0	0	0	0	nee	ja	
A681043 Duurz Kleefsehoek basis+zonnepanelen	17-9-2019	28.664	0	28.664	28.664	0	0	nee	nee	
A681044 Duurz Stationsweg 109 basis+zonnep.	24-9-2019	0	0	0	0	0	0	nee	ja	
A681045 Renovatie Ridderhof 15	11-11-2019	245.000	23.245	221.755	210.000	11.755	0	nee	nee	

A681046	Renovatie top laag atletiekbaan	11-11-2019	165.000	170.243	-5.243	0	-5.243	nee	ja	
A681047	Renovatie honkbalveld Moorfielders	11-11-2019	450.000	396.857	53.143	55.000	-1.857	nee	nee	
A681048	Renovatie hekwerk honkbalveld Moorf	11-11-2019	230.000	416	229.584	230.000	-416	nee	nee	
A681049	Renovatie top laag skeelerbaan	11-11-2019	180.000	208	179.792	180.000	-208	nee	nee	
A681050	Afronding revitalis. 2018 De Peppel	25-11-2019	100.000	130.616	-30.616	0	-30.616	nee	ja	In gesprek met de Peppel hoe de overschrijding wordt gedekt.
A681051	Afronding sporthal Kenniscampus	12-12-2019	100.000	61.687	38.313	0	38.313	nee	ja	Onderschrijding is gering gezien de miljoeneninvestering.
A681052	Kleedkamers renovatie Inschoten DTS	21-1-2020	152.250	840	151.410	151.540	-130	nee	nee	
A681053	Kleedkamers renovatie Pep'stg B-Geel	21-1-2020	121.800	24.040	97.760	98.000	-240	nee	nee	
A681054	Afronding verbouwing Kuiperplein 31	25-2-2020	100.000	95.001	4.999	0	4.999	nee	ja	
A681055	Distelberg 1, vernieuwbouw Meander	29-4-2020	588.000	17.430	570.570	570.500	70	nee	nee	
A681056	Duurz ENKA zonnepanelen	7-7-2020	25.000	25.000	0	0	0	nee	nee	
A681057	Renovatie sociaal pension	23-7-2020	1.500.000	9.684	1.490.316	1.490.315	1	nee	nee	
A681058	Grond gymzaal Veluwe Poort	5-11-2020	104.720	0	104.720	104.720	0	nee	nee	
A681059	Bouwkosten gymzaal Veluwe Poort	5-11-2020	1.067.491	0	1.067.491	1.067.491	0	nee	nee	
A681060	Renovatie dak Raadhuis	23-11-2020	1.314.000	13.613	1.300.387	1.300.000	387	nee	nee	
A681061	Grond Edeseweg 157	17-12-2020	365.000	365.000	0	0	0	nee	ja	
A681062	Opstal Edeseweg 157	17-12-2020	115.000	115.000	0	0	0	nee	ja	
A683004	Transf brandweerkaz opstal B'kom	29-8-2018	1.066.867	1.040.586	26.281	0	26.281	ja	nee	Financiële afronding geschiedt in 2021.
A683005	Buitenruimte Brandweer Schoolstr 14	29-8-2018	50.000	78.341	-28.341	0	-28.341	ja	nee	Financiële afronding geschiedt in 2021.
A683006	Duurzaamheid Halderweg basis	7-5-2019	21.252	1.521	19.731	19.731	0	nee	nee	
A683008	Duurzaamh Platanenweg basis	7-5-2019	27.868	57.371	-29.503	0	-29.503	nee	ja	De hogere kapitaallasten worden in rekening gebracht bij SSE.
A683010	Renovatie Platanenweg 2	11-11-2019	245.000	1.278	243.723	244.000	-278	nee	nee	
A683011	Renovatie top laag kunstgras DVO	11-11-2019	200.000	0	200.000	200.000	0	nee	nee	
A683012	Kleedkamers renovatie Bennekom	22-1-2020	213.150	123	213.028	213.027	1	nee	nee	
A683013	Installaties brandweerkaz B'kom	21-12-2020	333.133	333.133	0	0	0	nee	nee	Financiële afronding geschiedt in 2021.
A684002	Natuurgrasveld, verlichting Lunteren	2-5-2018	250.000	156.809	93.191	0	93.191	ja	ja	Natuurgrasveld is een goedkopere investering dan kunstgrasveld waar in eerste instantie rekening mee was gehouden.

A684003 Aanleg kunstgras Lunteren onderlaag	2-5-2018	165.000	0	165.000	0	165.000	ja	ja	Krediet valt vrij omdat natuurgrasveld is aangelegd.
A684004 Renov Kerkhoflaan Lunteren (Vastgoed)	8-5-2018	220.000	3.709	216.292	216.000	292	ja	nee	
A684005 Duurz Lage Valkseweg basis+zonnepan	17-9-2019	13.828	15.065	-1.237	0	-1.237	nee	ja	
A684007 Duurz Marskamp 12 - maatwerk+	24-9-2019	7.000	7.876	-876	0	-876	nee	ja	
A684008 Kleedkamers VV Lunteren	11-11-2020	135.000	135.000	0	0	0	nee	ja	
A685003 Duurzaamh Molenweg 8 basis+zonnepan.	7-5-2019	127.655	3.578	124.077	124.077	0	nee	nee	
A685005 Kleedkamers renovatie Harskamp	22-1-2020	60.900	75.458	-14.558	0	-14.558	nee	ja	Overschrijding komt door verwijderen van grootschalig asbest.
A686001 Nieuwbouw gymzaal, Schoolstraat	5-6-2019	1.130.000	0	1.130.000	1.130.000	0	nee	nee	
A686002 Kleedkamers renovatie Ederveen	22-1-2020	60.900	9.232	51.668	51.668	0	nee	nee	
A750000 R&T Mountainbike paden	27-7-2017	150.000	162.729	-12.729	0	-12.729	ja	ja	Door terreinwisselingen langere procedure en daarbij horende kosten.
A751001 R&T Ruiter-/men netwerk	30-7-2019	100.000	50.697	49.303	49.303	0	nee	nee	Aanleg nog niet afgerond.
A991138 Luchtbehandeling archief Raadhuis	21-11-2017	20.000	0	20.000	20.000	0	ja	nee	Het krediet zal in 2021 worden aangewend.
A991140 Klimaatinstallatie uitbreiding	20-11-2018	150.000	15.687	134.313	134.313	0	ja	nee	Dit krediet wordt betrokken bij de vervanging van het dak van het Raadhuis.
A991142 Tochtsluis Burgerzaken	22-10-2020	15.000	0	15.000	15.000	0	nee	nee	Het krediet zal in 2021 worden aangewend.
A992312 Beheertool AD (AM)	8-5-2019	85.000	90.092	-5.092	0	-5.092	nee	ja	Meer uren dan verwacht nodig gehad.
A992314 Vervanging MOOR	16-5-2019	75.000	81.422	-6.422	0	-6.422	nee	ja	Meer uren dan verwacht nodig gehad.
A992318 TSA Koppelingen	6-8-2019	80.000	55.445	24.555	24.555	0	nee	nee	
A992320 Vervanging fat clients	8-10-2019	75.000	76.541	-1.541	0	-1.541	nee	ja	
A992321 Implementatie BBV-ID	15-10-2019	140.000	26.551	113.449	0	113.449	nee	ja	Wordt in de komende jaren op een andere manier opgepakt.
A992322 Integrale Zoekmachine	15-10-2019	120.000	121.389	-1.389	0	-1.389	nee	ja	Project is afgerond.
A992323 Iphone's 2020	14-1-2020	125.000	122.744	2.256	0	2.256	nee	ja	
A992324 Laptops 2020	20-1-2020	50.000	107.767	-57.767	0	-57.767	nee	ja	Mede als gevolg van corona (thuiswerken) meer laptops aangeschaft.
A992325 Glasvezel - Asakkerweg	6-7-2020	120.000	21.528	98.472	98.472	0	nee	nee	
A992326 Mailfiltering en Sandboxing	11-8-2020	100.000	99.822	178	0	178	nee	ja	
A992327 Oracle platformlicentie via Centric	11-8-2020	146.458	146.458	0	0	0	nee	ja	
A992328 Implementatie telefoonoplossing	10-11-2020	100.000	10.913	89.087	89.087	0	nee	nee	
A992329 Meetapparatuur GiO	10-11-2020	17.500	17.330	170	0	170	nee	ja	Meetapparatuur is in 2020 aangeschaft.

A993108 Bedrijfsauto's L&V 2020	20-2-2017	198.806	0	198.806	198.806	0	ja	nee	In december 2020 zijn 3 bedrijfswagens besteld, levering zal naar verwachting in april 2021 plaatsvinden. Het restant van het krediet zal betrokken worden bij het nieuwe vervangingsplan bedrijfswagens 2021-2026.
A993110 Bedrijfsauto's L&V 2017-b	31-12-2018	168.917	0	168.917	168.917	0	ja	nee	Dit krediet wordt betrokken bij het nieuwe vervangingsplan bedrijfswagens 2021-2026.
A993111 Bedrijfsauto's L&V 2018-b	31-12-2018	254.768	0	254.768	254.768	0	ja	nee	Idem
A211123 Leefbaar voetgangersgebied	24-11-2020	380.000	0	380.000	380.000	0	nee	nee	Een nieuwe afsluitsysteem van het voetgangersgebied zal dit gebied veiliger maken. Per in/uitgang zal hiervoor maatwerk geleverd worden
A230012 Voorber herinrichting Marktstraat	24-11-2020	50.000	0	50.000	50.000	0	nee	nee	Betreft voorbereidingskrediet. Restant wordt nog aangevraagd voor 2022.
A230018 Voorber herinrichting Museumplein	24-11-2020	50.000	0	50.000	0	50.000	nee	nee	Idem
A687001 Kleedkamers renovatie Wekerom	22-1-2020	60.900	4.038	56.863	56.862	1	nee	nee	
A688001 MFA Otterlo - grondverwerving	20-9-2016	576.000	1.909	574.091	574.091	0	ja	nee	
A688002 MFA Otterlo - opstallen	20-9-2016	3.431.445	187.041	3.244.404	3.244.404	0	ja	nee	
A642013 Oranjelaan 7 Ede Grond	21-12-2020	0	22.736	-22.736	0	-22.736	nee	ja	Kosten komen t.l.v. de grex.
A642014 Oranjelaan 7 Ede Opstal	21-12-2020	0	257.285	-257.285	0	-257.285	nee	ja	Kosten komen t.l.v. de grex.
Totaal		126.204.968	37.043.667	89.161.301	53.289.287	35.872.014			

Bijlage 3 - Overzicht van opgenomen geldleningen

bedragen x € 1.000										
Lening nummer	Relatie	Oorspronkelijke hoofdsom	Einde looptijd	Rente %	Restant hoofdsom op begindatum	Som stortingen in periode	Som aflossingen in periode	Som rentebedragen in periode	Restant hoofdsom op einddatum	Som boekrente in periode
109	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	2.813.437	2032	3	1.567.630	0	100.375	47.029	1.467.256	44.888
111	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.694.942	2042	2,71	4.172.813	0	133.092	113.083	4.039.722	111.280
112	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	968.821	2032	2,27	513.231	0	34.383	11.650	478.847	11.585
126	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	1.790.765	2045	3,865	1.417.363	0	1.417.363	68.629	0	36.825
127	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	729.474	2045	3,865	577.368	0	577.368	27.956	0	15.001
128	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	374.369	2045	1,19	279.991	0	9.252	3.332	270.738	3.240
129	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	1.652.474	2045	3,865	1.307.908	0	1.307.908	63.329	0	33.982
130	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	1.361.341	2045	4,615	1.093.094	0	22.604	50.446	1.070.491	49.925
131	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	3.718.634	2045	4,615	2.985.894	0	61.744	137.799	2.924.150	136.374
136	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.207.713	2045	4,17	4.905.054	0	108.066	204.541	4.796.988	203.790
137	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	7.437.458	2030	4,46	3.907.632	0	282.907	174.280	3.624.724	172.177
138	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	7.739.222	2030	4,46	4.063.339	0	294.181	181.225	3.769.159	177.981
139	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	2.364.195	2035	4,14	1.503.356	0	68.115	62.239	1.435.241	61.542
140	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	4.546.878	2035	3,67	2.801.736	0	131.805	102.824	2.669.931	101.628
141	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	943.863	2025	4,07	314.685	0	47.359	12.808	267.326	12.331
142	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	4.680.743	2025	3,45	1.490.156	0	227.785	51.410	1.262.371	49.468
143	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.065.549	2046	4,998	4.166.322	0	76.233	208.233	4.090.089	207.778
144	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	3.966.039	2046	4,998	3.260.554	0	59.660	162.962	3.200.894	162.722
147	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.806.703	2024	5,15	2.113.704	0	381.383	108.856	1.732.321	99.035
148	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.806.703	2039	5,995	5.187.644	0	253.276	12.969	4.934.369	12.835
150	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.720.031	2020	5,46	531.446	0	531.446	29.017	0	19.989
151	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.806.703	2031	0,98	3.025.201	0	252.100	29.647	2.773.101	28.007
152	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.241.162	2026	3,725	2.095.983	0	267.595	78.075	1.828.388	73.507
153	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	6.000.000	2027	2,5	1.920.000	0	240.000	48.000	1.680.000	45.150
154	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	12.000.000	2027	4,88	5.463.444	0	574.602	266.616	4.888.842	260.307
156	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	9.400.000	2029	4,585	3.760.000	0	376.000	172.396	3.384.000	156.221
157	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.000.000	2028	5	2.521.587	0	228.683	126.079	2.292.904	124.544
159	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	10.400.000	2029	4,395	4.160.000	0	416.000	182.832	3.744.000	168.055
160	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	22.000.000	2030	3,915	12.282.708	0	914.771	480.868	11.367.937	456.338
161	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	11.000.000	2031	4,495	6.762.884	0	437.456	303.992	6.325.428	293.648
162	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	15.000.000	2032	4,63	9.848.113	0	569.197	455.968	9.278.916	437.267
163	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	15.000.000	2033	5,074	10.563.228	0	536.216	535.978	10.027.012	521.219
165	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	60.000.000	2021	3,75	60.000.000	0	0	2.250.000	60.000.000	2.250.051

166	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	7.900.000	2042	4,06	6.056.667	0	263.333	245.901	5.793.333	235.625
171	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	643.852	2043	2,695	552.603	0	16.674	14.893	535.929	14.668
100060	NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK N.V.	2.082.851	2020	0,56	132.314	0	132.314	741	0	123
250028	N.V. BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN	5.445.363	2046	4,85	4.481.236	0	83.847	217.340	4.397.389	214.968
	Totaal	276.309.285			181.786.888	0	11.435.093	7.243.943	170.351.796	7.004.075

Bijlage 4 - Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Toelichting werkwijze systematiek risico's

In iedere programmabegroting en -rekening wordt een inventarisatie gedaan van de bestaande risico's. Dit gebeurt op basis van de risico's in de database van ons risicomanagementpakket Naris. De risicoprofielen worden bij elk P&C instrument geactualiseerd.

Om wildgroei te voorkomen worden alleen risico's met een financieel impact groter dan € 100.000 meegenomen in het risicoprofiel. Op dit moment kent het profiel circa 235 risico's.

De kansinschatting van de risico's gebeurt op basis van onderstaande tabel. De kansklasse-indeling in deze tabel is opgesteld in overleg met adviseurs van Naris. Gekeken wordt hoe vaak een gebeurtenis zich naar verwachting voordoet, dit wordt gekoppeld aan het bijbehorende percentage.

Voorbeeld 1:

Een risico komt naar verwachting 1 keer per 2 jaar voor. Dit betekent dat de kans dat dit risico zich voordoet 50% is.

Voorbeeld 2:

Een risico komt naar verwachting 1 keer per 5 jaar voor. Dit betekent dat de kans dat dit risico zich voordoet 30% is.

Klasse nummer	Minimaal	Maximaal	Omschrijving
1	0%	10%	< 1 keer per 10 jaar
2	10%	30%	1 keer per 5 - 10 jaar
3	30%	50%	1 keer per 2 - 5 jaar
4	50%	70%	1 keer per 1 - 2 jaar
5	70%	100%	> 1 keer per jaar

Nadat alle risico's zijn geactualiseerd en de database compleet is voert Naris een statistische toets uit (de Monte Carlo simulatie) om, met een zekerheidspercentage van 90%, tot de benodigde weerstandscapaciteit te komen.

Definitie kengetallen

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen weer en geeft daarmee inzicht in het niveau van de schuldenlast.

De VNG heeft richtlijnen aangegeven voor dit kengetal; als de schulden van de gemeenten lager zijn dan het eigen vermogen (schuldquote is minder dan 100%) dan wordt dit als voldoende beschouwd, is de schuldquote hoger dan 130% dan wordt dit als onvoldoende gezien. De netto gecorrigeerde schuldquote houdt rekening met de door de gemeente doorgeleende gelden aan derden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen zien en geeft daarmee aan of de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De VNG heeft aangegeven dat een solvabiliteitsratio van minder dan 20% als onvoldoende wordt beschouwd, en een percentage van meer dan 30% als voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal structurele exploitatieruimte toont welke structurele ruimte de gemeente heeft om haar eigen lasten te dragen. Het is een maatstaf voor het verschil tussen de structurele baten en structurele lasten van de

gemeente. De bepaling gebeurt door het saldo van de structurele baten en lasten te delen door de totale baten en dit uit te drukken in een percentage. Een negatieve waarde van dit kengetal geeft dat er meer structurele lasten dan baten zijn, vice versa voor een positieve waarde. In de begroting van de gemeente Ede wordt als streefwaarde een neutrale waarde van dit kengetal nagestreefd (exclusief reservemutaties).

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten van de gemeente. Hoe lager deze ratio is hoe minder risico de gemeente loopt omtrent negatieve waardeontwikkeling van de grondpositie.

Deze boekwaarde van gronden in bezit zegt nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod. Dit vraagt dan ook om meer uitleg dan naar voren komt uit een kengetal. Zie hiervoor de paragraaf Grondbeleid en het MPG.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van deze gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als deze ratio zich onder de 100% bevindt is de belastingdruk lager dan gemiddeld, ligt deze erboven dan is de belastingdruk hoger dan gemiddeld.

Het bestaande beleid ziet belastingcapaciteit niet als sturingsmechanisme. Met uitzondering van inflatiecorrectie kan deze niet worden aangepast binnen de huidige afspraken. In extreme gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt. In het geval van een daling van het weerstandsvermogen onder de norm mag het college verhoging van de lokale lasten opnemen in zijn verbeterplan. Conform de uitgangspunten in de nota Lokale Heffingen gaat een verhoging van de OZB gepaard met vooraf een discussie 'oud voor nieuw' en kostendekkendheid van de tarieven.

Bijlage 5 - Depla beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Waarde	Waarde gemeenten 100.000 - 300.000 inwoners	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2020	7,5		Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2020	7,1		Eigen gegevens
Apparaatskosten	kosten per inwoner	2020	657		Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2020	14,2		Eigen begroting
Overhead	% van totale lasten	2020	9,3		Eigen begroting
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2020	654	701	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2020	680	770	COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2020	284	261	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2019	14,3	9,7	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2019	89	171	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	9	8,3	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2020	x	x	CBS - Diefstallen
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2020	x	x	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2020	geen data	geen data	CBS - Criminaliteit
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2020	5,7	7,8	CBS - Criminaliteit
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2019	75	151	Stichting Halt
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2019	1	1	CBS Jeugd
Demografische druk	%	2020	75,7	63,4	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research
Niet-sporters	%	2016	47,6	46,6	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2019	803,7	871,2	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2019	150,5	139,6	LISA
Netto arbeidsparticipatie	%	2019	69,4	68,7	CBS - Arbeidsdeelname
Functiemenging	%	2019	55	56,2	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2020	296,7	540,5	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	214,5	174	CBS - Participatiewet
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2020	580	675	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2019	4	7	CBS Jeugd
Werkloze jongeren	%	2019	2	2	CBS Jeugd
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2019	1,9	2,3	DUO/Ingrado
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	0,5	2,8	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	25	24	DUO/Ingrado
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	10,8	12,7	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	%	2019	0,4	0,5	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	%	2019	1,1	1,3	CBS Jeugd

www.waarstaatjegemeente.nl - 3 februari 2021

Bijlage 6 - Aanbevelingen Rekenkamercommissie

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding
2017 - ICT met beleid	Expliciteer ook voor andere domeinen scherp welke informatie nodig is om te kunnen sturen op de realisatie van de beleidsdoelstellingen binnen die domeinen.	Op 20-2-2020 heeft er een sessie plaatsgevonden met de accountant over het stellen van vragen aan de voorkant, zodat de raad aan de achterkant de juiste informatie ontvangt om te kunnen controleren en bijsturen.	 20-2-2020
2017 - ICT met beleid	Stuur op het verbeteren van de sturings- en verantwoordingsinformatie voor het gehele sociaal domein. Geef daartoe vervolg aan het project sturings- en verantwoordingsinformatie sociaal domein (bestuursopdracht) en borg daarbij de betrokkenheid van het college, bijvoorbeeld in de vorm van een stuurgroep.	De afgelopen periode is gericht geïnvesteerd in het versterken van onze informatiepositie in het sociaal domein. Datagedreven werken stelt ons in staat om tijdig(er) in te spelen op trends en ontwikkelingen in relatie tot onze opgaven in het sociaal domein. Inzichten uit verdiepende analyses worden gebundeld in de Sociale Monitor en ieder kwartaal wordt de gemeenteraad via de themabijeenkomsten 'Grip op het sociaal domein' meegenomen in de belangrijkste ontwikkelingen.	 31-12-2021
2017 - ICT met beleid	Heb met betrekking tot de gemeentebrede ICT en ICT-ondersteuning expliciete aandacht voor de realisatie van de doelen op dit vlak. Dit kan door als raad aan te geven wat bereikt moet worden (kaderstelling). Op dit moment is op organisatieniveau als doel geformuleerd dat een situatie bereikt moet worden die 'op een gemiddeld niveau' is voor lokale overheden en 100.000+ gemeenten. Doelstelling op raadsniveau heeft nog niet expliciet plaatsgevonden en zou concreter kunnen worden geformuleerd.	Op 27-5-2021 is er een sessie met de raad over de digitalisering van de maatschappij en overheid.	 27-5-2021
2017 - ICT met beleid	Zet met betrekking tot de sociale monitor de ingezette ontwikkeling door zodat de sociale monitor meer zicht geeft op de stand van zaken van de transformatie in het sociaal domein. (Formuleer daarbij zo nodig ook als college zelf aanvullende informatievragen die voortvloeien uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de realisatie van de transformatie in het sociaal domein. De raad formuleert vragen vanuit zijn kaderstellende en controlerende rol. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering en kan daardoor ook andere, aanvullende informatievragen hebben.)	Data en informatie helpen ons om steeds beter te anticiperen op ontwikkelingen en te komen tot gerichte (beleids)afwegingen, bijsturing en borging. Sinds de start van het instrument in 2015 is de Sociale Monitor jaarlijks doorontwikkeld. Vanaf 2018 is in er de Sociale Monitor zowel aandacht voor inhoudelijke als financiële resultaten. De doorontwikkeling krijgt vorm mede omdat nieuwe bronnen beschikbaar komen of door wijzigingen in het beleid. De vaststelling van het nieuwe beleidskader Transformatie Sociaal Domein najaar 2020 geeft aanleiding om in 2021 de huidige opzet van de Sociale Monitor zodanig in te richten dat het beter zicht gaat geven op de stand van zaken van de transformatie in het sociaal domein.	 Juli 2021
2017 - ICT met beleid	Stuur met betrekking tot de gemeentebrede ICT en ICT-ondersteuning	Het verbeterplan I&A/ICT van destijds was gestoeld op de afweging om	 31-12-2020

	op de realisatie van het Verbeterplan I&A en de ICT roadmap op een zodanige wijze dat de vastgestelde doelen worden gehaald en dat in 2019 het niveau van ICT en ICT-ondersteuning op een zodanig niveau is dat de keuze kan worden gemaakt of, en zo ja welke werkzaamheden worden uitbesteed. Op dit moment hangt deze vraag boven de organisatie.	uit te besteden omwille van het op orde brengen (stabiliteit) van de ICT-infrastructuur. Dit is in 2020 prima op orde gebracht. Mogelijkheden tot uitbesteding worden continu onder de aandacht gebracht vanuit verschillende ontwikkelingen (aanbesteding, uitbreiding van voorzieningen of niet beschikbaarheid van expertise). Daar waar mogelijkheden ontstaan worden de voordelen afgewogen en rekenschap gehouden met toekomstige (landelijke of markt) ontwikkelingen. Dit is een continu proces bij de instandhouding en doorontwikkeling van ICT-voorzieningen en informatievoorzieningen. Het nieuwe uitvoeringsprogramma sociale basis voorziet hierin.		
2019 - Uitvoering jeugdhulp op koers?	Verplaats de focus naar de 0-de lijn en naar preventie.			31-12-2021
2019 - Uitvoering jeugdhulp op koers?	Zorg dat de kosten van de jeugdzorg beter beheerst worden.	Om de kosten voor jeugdhulp te beheersen is vanaf 2019 een omvangrijke transformatie in gang gezet. De eerste resultaten zijn zichtbaar. 2020 wordt afgesloten met een daling van de zorgkosten. Het transformatieprogramma loopt nog tot 2022.		Boekjaar 2022
2019 - Duurzaamheid gemeente Ede	Voer het gesprek met raad en college over de rol die je als gemeente op het gebied van duurzaamheid wilt en kunt innemen. Zoals dit onderzoek laat zien verschilt de rol van de gemeente per deelterrein. Het is van belang hier als raad en college een bewuste keuze in te maken en daar ook naar te handelen. Hierbij kunnen de goede elementen van de uitvoering van het beleid als een continue personeelsinzet, het instellen van een fonds en communicatie behouden blijven en versterkt worden. Daarnaast is het ook goed om met elkaar te kijken waar verbeteringen mogelijk en gewenst zijn.	De raad moet in 2021 de transitievisie warmte vaststellen. Hiervoor heeft de raad op 18 maart 2021 een startnotitie m.b.t. de participatie vastgesteld. Met betrekking tot duurzame opwek op restgronden is de raad geïnformeerd via een memo van het college d.d. 10 maart 2020 over het "Actieplan zon op restgronden en dubbel ruimtegebruik"		9-12-2021
2019 - Duurzaamheid gemeente Ede	Besteed meer aandacht aan het formuleren van concretere en specifiekere doelstellingen bij projectplannen. Het betreft hier met name de speerpunten Duurzame mobiliteit – Ede gaat voor groen en Ede is een proeftuin voor duurzame voeding. Op deze manier wordt duidelijk welke middelen en budgetten benodigd zijn en is het voor de gemeenteraad mogelijk om het overzicht te bewaken.	Concrete doelstellingen meegeven in projecten gebeurt continu. De doelstellingen zoals geformuleerd in de Routekaart Ede Energieneutraal 2050 en in het lopende coalitieakkoord zijn daarbij leidend. Op verschillende schaalniveaus worden doelstellingen op het gebied van Energietransitie meegegeven in de verschillende stadia van gebiedsontwikkeling en projecten. Op het gebied van duurzame energieopwek zijn in de routekaart concrete maatregelen en doelen benoemd voor de opwek van zonne energie en windenergie. Dit is vertaald in de Wind en zonwijzer. De in 2021 vast te stellen Warmtetransitievisie zal naar verwachting mede invulling geven aan de wijze waarop een deel van de Energietransitie in Ede tot aan 2030 vorm krijgt.		continu proces
2019 - Duurzaamheid gemeente Ede	Houd als gemeenteraad de bredere blik op duurzaamheid in het oog. Duurzaamheid bevat meerdere thema's dan alleen de energietransitie (bijvoorbeeld biodiversiteit, klimaatadaptatie en luchtkwaliteit) en meerdere dimensies (planet, people en profit). Het onderzoek van Telos (2019) geeft weer hoe de gemeente Ede presteert op alle dimensies van duurzaamheid: sociale, milieukundige en economische duurzaamheid.	Fracties nemen dit mee in hun algemene beschouwingen.		11-11-2021
2020 - Een onderzoek naar het	Zorg dat de gemeenteraad inzicht krijgt, in de voor de raad, relevante	Februari 2020 is in een sessie met de raad (i.c.m. raads werkgroep		2e kwartaal 2021

risicomanagement van de gemeente Ede	aspecten van het risicomanagementbeleid en pas hiervoor het huidige beleid aan.	Programmabegroting) de aanpak en de planning voor doorontwikkeling gepresenteerd. Als gevolg van corona heeft dit vertraging opgelopen.	→	2e kwartaal 2021
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Overweeg de huidige ondergrens (norm) van de weerstandsratio.	Is onderdeel van het traject Optimalisering risicomanagement, zoals in februari 2020 in een sessie met de raad (i.c.m. raads werkgroep Programmabegroting) gepresenteerd. Door corona vertraagd. Overigens is in de PDE van 21 januari 2021 in kader van voorstel Beleid rondom Algemene Reserve besloten: "in hoofdstuk 6 'Kaderstellende elementen' van de nota 'Risicomanagement en Weerstandsvermogen' de zin 'Een weerstandsratio van 0,8 of hoger' te vervangen door 'Een integrale weerstandsratio van 0,8 of hoger' (zaaknummer 188337). Wel wordt een eventuele wijziging van de ratio betrokken bij het genoemde totale voorstel rondom risicomanagement.	→	2e kwartaal 2021
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Bepaal aan de hand van enkele duidelijke criteria welke risico's wel en welke niet in het risicoregister moeten worden vastgelegd.	Februari 2020 is in een sessie met de raad (i.c.m. raads werkgroep Programmabegroting) de aanpak en de planning voor doorontwikkeling gepresenteerd. Als gevolg van corona heeft dit vertraging opgelopen.	→	2e kwartaal 2021
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Verbeter de toegankelijkheid (leesbaarheid) van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.	Februari 2020 is in een sessie met de raad (i.c.m. raads werkgroep Programmabegroting) de aanpak en de planning voor doorontwikkeling gepresenteerd. Als gevolg van corona heeft dit vertraging opgelopen.	→	2e kwartaal 2021
2020 - Doelgericht participeren	Stuur op een toekomstbestendige meerjarenbegroting voor Werkkracht.	Er wordt gewerkt aan de sturingsinformatie welke mede als basis zal dienen om de begrotingen van Werkkracht toekomstbestendig in te richten. In de begroting 2022 wordt dit zichtbaar.	→	11-11-2021
2020 - Doelgericht participeren	Stel een geactualiseerd participatiebeleid vast met concrete doelstellingen.	De raad gaat een geactualiseerd visiedocument ontvangen dat (ook) aanhaakt op de transformatie. In het visiedocument worden actieplannen aangekondigd, die door het college zullen gaan worden vastgesteld. Op deze manier past het beleidsdocument bij het in november 2020 vastgestelde beleidskader Sociaal Domein.	→	17-6-2021
2020 - Doelgericht participeren	Zorg voor samenhang tussen doelstellingen, prestatieafspraken en de monitoring hierop.	Er wordt gewerkt aan sturingsinformatie die voldoet aan deze voorwaarden. De kwartaalrapportages worden conform afspraak vanaf 2021 ter informatie worden toegestuurd aan de raad.	→	mei 2021
2020 - Doelgericht participeren	Zorg voor meer integrale samenwerking tussen de verschillende uitvoerende partijen en afdelingen.	Werkkracht en de gemeente Ede werken aan de uitwerking van businesscase voor uitvoering arbeidsmatige dagbesteding door Werkkracht. Werkkracht adviseert pro-actief door uitstroombrofielen met advies voor jongeren uit speciaal onderwijs voor vervolgopleiding, competentiegericht aanbod van betaald werk of arbeidsmatige dagbesteding. Werkkracht maakt integraal onderdeel uit van de toegang en regie in het sociaal domein van de gemeente Ede. Werkkracht neemt deel aan de werkgroepen in de Transformatie.	→	oktober
2020 - Doelgericht participeren	Stel een duidelijk kader op voor de samenwerking met het WSP.	In de arbeidsmarktregio heeft Werkkracht Ede namens de gemeenten eigenaarschap van de kolom waarin de activiteiten gericht op aanbodversterking en toeleiding naar werk zijn opgenomen. De bemiddelingsactiviteiten vanuit het WSP zijn ondergebracht in de kolom uitstroom met eigenaarschap bij de werkgevers	→	oktober

2020 - Doelgericht participeren	Verbeter de informatievoorziening aan de raad.	Sturingsinformatie wordt verbeterd. Rapportage op prestatieniveau op inhoud en geld. Komend half jaar zal de kwartaalrapportage hierop worden aangepast. De kwartaalrapportage wordt vanaf 2021 toegestuurd aan de Raad. RIB over Werkkracht wordt georganiseerd in april/mei a.s. waarin ook klanttevredenheid als onderwerp aan de orde zal komen.	➔	juli
2020 - De status van de integratie	Stel tijdig een integraal beleidskader op dat voldoet aan de nieuwe inburgeringswet.	In april/mei wordt aanvullende c.q. lagere regelgeving verwacht in de vorm van algemene maatregelen van bestuur. Aan de hand daarvan wordt duidelijk welke beleidsruimte er daadwerkelijk is. In de tussentijd werken we met Werkkracht, Vluchtelingenwerk, afdeling inkomen en budgetbeheer, etc., aan de brede intake en de PIP.	➔	april 2021
2020 - De status van de integratie	Zorg dat de gemeenteraad voortaan tijdig en volledig over de uitvoering van het integratiebeleid voor statushouders wordt geïnformeerd.	We werken aan een beleidsnota waarin de context en de laatste stand van zaken rond de nieuwe wet, de veranderde taken voor de gemeente, en het financiële kader zijn opgenomen. Deze verwachten we medio april naar de raad te kunnen sturen. M.b.t. de aanbevelingen: we hebben eerder aangegeven de factsheet periodiek te willen actualiseren en vervolgens aan de raad aan te kunnen bieden. We informeren de raad wanneer dit gedeeld kan worden. In 2019 hebben we verschillende werkconferenties georganiseerd om organisaties uit het maatschappelijk middenveld te informeren over de nieuwe wet inburgering en om aandachtspunten ten aanzien van de doelgroep statushouders op te halen. Dit heeft ons al veel informatie opgeleverd die we direct kunnen gebruiken bij de verdere implementatie. We overwegen dit jaar opnieuw een werkconferentie (digitaal) te organiseren.	➔	Nog niet bekend
2020 - De status van de integratie	Verbeter de uitvoeringsorganisatie en de uitvoering van het integratiebeleid voor statushouders (de thema's arbeidsmarktparticipatie en taalonderwijs).	Op dit moment wordt ambtelijk gewerkt aan twee pijlers van de nieuwe Wet inburgering: de wettelijk verplichte brede intake en het proces van de duale inburgering. Dat doen we met onze ketenpartners uit het onderwijs, Vluchtelingenwerk Oost Nederland, Werkkracht maar ook met de interne afdeling inkomen en schulddienstverlening en afdeling beleid. Met name de externe ketenpartners hebben veel ervaring en (bijna) contact met statushouders/inburgeraars. Ondersteund door die kennis en ervaring ontwikkelen we nieuwe/beter processen. Daarnaast overleggen we met onze ketenpartners hoe we de inburgeraars die dit jaar in Ede komen wonen al in de geest van de nieuwe wet kunnen laten inburgeren. Hiervoor werken we een businesscase uit die we medio april aan college en raad willen presenteren. Wanneer we de businesscase uitvoeren doen we ervaring op met inburgeren, werk en meedoen maar ook met nieuwe zaken als informatie-uitwisseling tussen de ketenorganisaties (privacy), en het verzamelen van gegevens ten behoeve van rapportages aan gemeentebestuur, COA en DUO. Verder zal worden gemonitord welke effectiviteit de nieuwe aanpak heeft en wat daarin verbeterd en geïnnoveerd kan worden.	➔	Nog niet bekend

Index

Nog niet gestart

Loopt

Niet voldaan

Gedeeltelijk voldaan

Afgerond

